

วารสารคุณภาพชีวิตกับกฎหมาย

Quality of Life and Law Journal

ปีที่ 15 ฉบับที่ 1 มกราคม - มิถุนายน 2562

Vol. 15 No. 1 January - June 2019

ISSN 1686-9443

บทความวิชาการ

- ❖ ผลกระทบทางกฎหมายหลังต้องโทษจำคุก
- ❖ กฎหมายข่มขืนแก้ไขใหม่

เชษฐ คำวรรณ

กฤษฎา แฉ่งเจริญทรัพย์

รายงานวิจัย

- ❖ การพัฒนาองค์กรให้เป็นองค์กรที่มีสมรรถนะสูง:
ศึกษากรณีกองบังคับการปราบปรามการกระทำความผิดเกี่ยวกับอาชญากรรม
ทางเศรษฐกิจ สำนักงานตำรวจแห่งชาติ
- ❖ การสร้างความได้เปรียบทางการแข่งขันของภาคธุรกิจบริการ:
กรณีศึกษาร้านสถานบันเทิงในเขตกรุงเทพมหานคร
- ❖ พฤติกรรมการใช้โซเชียลมีเดียในกลุ่มนักศึกษาสาวประเภทสองใน
มหาวิทยาลัยกำกับรัฐและเอกชน
- ❖ สมรรถนะหลักผู้พิพากษาไทย
- ❖ ความสัมพันธ์ระหว่างยุทธศาสตร์การบริหารจัดการ
โรงเรียนนายร้อยตำรวจกับอัตลักษณ์ของนักเรียนนายร้อยตำรวจ
- ❖ การมีส่วนร่วมของประชาชนในการป้องกันปัญหาอาชญากรรม
ของชุมชนดอนเจดีย์ อำเภอพนมทวน จังหวัดกาญจนบุรี
- ❖ การมีส่วนร่วมในการเตรียมความพร้อมเข้าสู่ประชาคมอาเซียน
ของข้าราชการตำรวจสังกัดโรงเรียนนายร้อยตำรวจ
- ❖ THE MODEL OF DELIBERATE PRACTICE FOR DEVELOPMENT
OF NURSING PRACTICE SKILLS
- ❖ ปัญหาและปัจจัยการกระทำความผิดเกี่ยวกับการจัดซื้อจัดจ้างตาม
กฎหมายการจัดซื้อจัดจ้างไทย

รังสรรค์ ตรงฉาก

สมหมาย ไ้วสกุล

รณภูมิ สามัคคีคารมย์

รัชฉรา บวรนนท์กุล

เจียรไชย ยักทะวงษ์

อภิญญา พาทีไพเราะ

มนต์พิพัฒน์ เอี่ยมจรัส

Mullika Singnoi

ฐนันดรศักดิ์ บวรนนท์กุล

วารสารคุณภาพชีวิตกับกฎหมาย

ISSN : 1686 - 9443

“เป็นวารสารที่มุ่งเน้นเฉพาะวิชาการทางด้านสังคมสุขภาพและคุณภาพชีวิต รวมถึงวิชาการทางด้านกฎหมายการแพทย์ สาธารณสุข สิ่งแวดล้อม และวิทยาศาสตร์ ตลอดจนสหวิทยาการและมาตรการต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับการสรรค์สร้างสังคมสุขภาพะ”

- วัตถุประสงค์**
1. เพื่อเผยแพร่ความรู้ ผลงานวิจัย ข้อคิดเห็นที่เป็นประโยชน์ในทางวิชาการ ด้านกฎหมายการแพทย์ สาธารณสุข สิ่งแวดล้อม และวิทยาศาสตร์ ตลอดจนสหวิทยาการและมาตรการต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับการสรรค์สร้างสังคมสุขภาพะ
 2. เพื่อเป็นสื่อกลางแลกเปลี่ยนข้อคิดเห็นทางด้านสังคมสุขภาพและคุณภาพชีวิต รวมถึงวิชาการทางด้านกฎหมายการแพทย์ สาธารณสุข สิ่งแวดล้อม และวิทยาศาสตร์ ตลอดจนสหวิทยาการและมาตรการต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับการสรรค์สร้างสังคมสุขภาพะ ของคณาจารย์ นักวิชาการทั้งภายในและภายนอกสถาบัน
 3. เพื่อส่งเสริมให้ผู้ทรงคุณวุฒิ คณาจารย์ นักวิชาการ และนักศึกษาทั้งภายในและภายนอกสถาบันได้เผยแพร่ผลงานทางวิชาการ
 4. เพื่อให้บริการทางวิชาการแก่สังคมในรูปแบบของวารสารวิชาการ
 5. เพื่อให้เป็นเอกสารประกอบการศึกษาในระดับอุดมศึกษา

คณะที่ปรึกษา สมเด็จพระอริยวงศาคตญาณ สมเด็จพระสังฆราช สกลมหาสังฆปริณายก (อัมพร อมฺพโร)
ศาสตราจารย์นายแพทย์วิฑูรย์ อึ้งประพันธ์
ศาสตราจารย์ ดร.คณิต ฒ นคร
ศาสตราจารย์นายแพทย์สมพล พงศ์ไทย
ศาสตราจารย์นายแพทย์สุรศักดิ์ ฐานิพานิชสกุล
ศาสตราจารย์ ดร. มร.ว. ชีษณุสร สวัสดิวัตน์
ศาสตราจารย์ ดร.รัศมีดารา ทุนสวัสดิ์
รองศาสตราจารย์ ดร.ลือชัย ศรีเงินยาง

บรรณาธิการ รองศาสตราจารย์ ดร.เชษฐ รัชดาพรธนาธิกุล มหาวิทยาลัยมหิดล

ผู้ช่วยบรรณาธิการ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ชูชีพ เปียदनอก มหาวิทยาลัยปทุมธานี

กองบรรณาธิการ ศาสตราจารย์นายแพทย์สุรศักดิ์ ฐานิพานิชสกุล จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
รองศาสตราจารย์ ดร.สุรชาติ ฒ หนองคาย มหาวิทยาลัยมหิดล
รองศาสตราจารย์พรณิภา บุรพาชีพ มหาวิทยาลัยมหิดล
รองศาสตราจารย์อัญริยา ชูตินันท์ มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต
รองศาสตราจารย์ ดร.พนอเนือง สุทัศน์ ฒ อยู่ธยา มหาวิทยาลัยราชภัฏ
บ้านสมเด็จพระเจ้าพระยา

กองบรรณาธิการ (ต่อ)

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วรรณรา ชื่นวัฒนา

รองศาสตราจารย์ พ.ต.อ.ดร.พงศ์กุลธร โรจน์วิรุฬห์

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ตฤณยา โรจน์ทั้งคำ

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วรรณวิภา ไตลังคะ

ดร.นพดล กรรณิกา

ดร.สุภัทรา กรอุไร

อาจารย์มนสิรา จุลสมัย

อาจารย์รณภูมิ สามัคคีคารมย์

นายสุรพล ศุขอัจจะสกุล

นายสรภพ แต่สุวรรณ

นายจักรพงษ์ ทัพทปริญา

นางสาววรรณา บุญศรีเมือง

นางสาวปรีดาภรณ์ สีปากดี

นางสาวอิสริยาศิริ พยัตติกุล

นายคำรณ โชชนะโชติ

นางสาวฤชราณ์ ไทยวัฒน์

มหาวิทยาลัยราชภัฏ

บ้านสมเด็จพระเจ้าพระยา

โรงเรียนนายร้อยตำรวจ

มหาวิทยาลัยมหาสารคาม

มหาวิทยาลัยปทุมธานี

บริษัท ซูเปอร์โพล จำกัด

ศาลยุติธรรม

มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต

มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์

ศาลยุติธรรม

สพฐ. ประถมศึกษาธิการบุรี

การประปาส่วนภูมิภาค

มหาวิทยาลัยมหิดล

โรงพยาบาลศิริราช

กระทรวงพาณิชย์

มหาวิทยาลัยมหิดล

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

ฝ่ายจัดการ นางสาวศรินญา เพ็งสุก

เจ้าของ ศูนย์กฎหมายการแพทย์ สาธารณสุข สิ่งแวดล้อม และวิทยาศาสตร์
คณะสังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล

สำนักงาน 999 อาคาร 3 ชั้น 3 คณะสังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล
ถ.พุทธมณฑลสาย 4 ต.ศาลายา อ.พุทธมณฑล จ.นครปฐม 73170
โทรศัพท์/แฟกซ์. 02-4419787 โทรศัพท์. 02-8002840 ต่อ 1257

กำหนดออก ปีละ 2 ฉบับ : ฉบับที่ 1 (มกราคม - มิถุนายน) , ฉบับที่ 2 (กรกฎาคม - ธันวาคม)

พิมพ์ที่ บริษัท กอล์ฟ กราฟฟิคส์ไซด์แอนด์ปรินต์
164/9 ถ.บอนด์สตรีท ต.บางพูด อ.ปากเกร็ด จ.นนทบุรี 11120 โทรศัพท์. 02-9829360

วารสารคุณภาพชีวิตกับกฎหมาย
อยู่ในฐานข้อมูลของศูนย์ดัชนีการอ้างอิงวารสารไทย (TCI)
ในสาขามนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์
ซึ่งผ่านการรับรองคุณภาพของ TCI

ทุกบทความต้องได้รับการพิจารณาจากผู้ทรงคุณวุฒิ (Peer Review)
แบบ Double Blinded อย่างน้อย 2 ท่าน
ก่อนลงตีพิมพ์ในวารสารคุณภาพชีวิตกับกฎหมาย

☆ บทความหรือข้อคิดเห็นใดๆ ในวารสารคุณภาพชีวิตกับกฎหมายเป็น
วรรณกรรมของผู้เขียนโดยเฉพาะ ศูนย์กฎหมายการแพทย์ สาธารณสุข สิ่งแวดล้อม
และวิทยาศาสตร์ คณะสังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล และ
กองบรรณาธิการไม่จำเป็นต้องเห็นด้วย

☆ กองบรรณาธิการไม่สงวนสิทธิ์ในการคัดลอกบทความเพื่อการศึกษาแต่
ให้อ้างอิงแหล่งที่มาให้ครบถ้วนสมบูรณ์

☆ ท่านที่ประสงค์จะส่งบทความ ผลงานวิจัย ข้อคิดเห็นทางวิชาการลง
ตีพิมพ์วารสารคุณภาพชีวิตกับกฎหมาย กรุณาส่งมาที่ศูนย์กฎหมายการแพทย์
สาธารณสุข สิ่งแวดล้อม และวิทยาศาสตร์ คณะสังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์
มหาวิทยาลัยมหิดล

ผู้ทรงคุณวุฒิพิจารณาบทความ (Peer Review)

ศาสตราจารย์ นายแพทย์ วิฑูรย์ อึ้งประพันธ์

ข้าราชการบำนาญ มหาวิทยาลัยมหิดล

ศาสตราจารย์ ดร.รัตนา ศิริพานิช

ข้าราชการบำนาญ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์

ศาสตราจารย์ ดร.รังสรรค์ ตั้งตรงจิตร

มหาวิทยาลัยมหิดล

ศาสตราจารย์คลินิก พญ.อรพรรณ ทองแดง

ข้าราชการบำนาญ โรงพยาบาลศิริราช

ศาสตราจารย์คลินิกนายแพทย์วิรุณ บุญนุช

โรงพยาบาลศิริราช

ศาสตราจารย์ ดร.พญ.สาวิตรี อึ้งนางค์กรชัย

มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์

ศาสตราจารย์ ดร.ฉัตรสุมน พุฒินิโย

มหาวิทยาลัยมหิดล

รองศาสตราจารย์ ดร.กมลทิพย์ คติการ

ข้าราชการบำนาญ มหาวิทยาลัยมหิดล

รองศาสตราจารย์ ดร.สุชาดา รัชชกุล

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

รองศาสตราจารย์ ดร.อภิญา เลื่อนฉวี

มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิตย์

รองศาสตราจารย์ ดร.เพ็ญประภา ศิวโรจน์

มหาวิทยาลัยเชียงใหม่

รองศาสตราจารย์ ดร.ศุภวัช ปลายน้อย

มหาวิทยาลัยมหิดล

รองศาสตราจารย์ ดร.สมบุรณ์ ศิริสรทริญ

มหาวิทยาลัยมหิดล

รองศาสตราจารย์ ดร.ปกรณ ลิงสุริยา

มหาวิทยาลัยมหิดล

รองศาสตราจารย์ มาลี พฤษพวงสวัสดิ์

มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์

รองศาสตราจารย์ พ.ต.อ.ดร.กิตติธนาทนต์ เลอวงศ์รัตน์

โรงเรียนนายร้อยตำรวจ

ศาสตราจารย์ ดร.จำนงค์ อติวัฒน์สิทธิ์

ข้าราชการบำนาญ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

ศาสตราจารย์ ดร.จิรัช วิจารณ์

ข้าราชการบำนาญ มหาวิทยาลัยรามคำแหง

ศาสตราจารย์ ดร.สันตติ เสริมศรี

ข้าราชการบำนาญ มหาวิทยาลัยมหิดล

ศาสตราจารย์ บุญธรรม กิจปรีดาภิรุทธิ์

มหาวิทยาลัยบูรพา

ศาสตราจารย์ พล.ต.ต.หญิง ดร.พัชรา สิ้นลอยมา

โรงเรียนนายร้อยตำรวจ

รองศาสตราจารย์ ดร.โกวิท วงศ์สุรวัฒน์

มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

รองศาสตราจารย์ ดร.อรสา กงตาล

มหาวิทยาลัยขอนแก่น

รองศาสตราจารย์ ดร.ณรงค์ สมพงษ์

มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

รองศาสตราจารย์ นพ.สมชาติ ไตรรักษา

มหาวิทยาลัยมหิดล

รองศาสตราจารย์ ดร.มานพ คณะโต

มหาวิทยาลัยขอนแก่น

รองศาสตราจารย์ ดร.ประธาน วัฒนาวณิชย์

ข้าราชการบำนาญ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์

รองศาสตราจารย์ ดร.เนาวรัตน์ ปลายน้อย

มหาวิทยาลัยมหิดล

รองศาสตราจารย์ ดร.สุนัย กัลยะจิตร

มหาวิทยาลัยมหิดล

รองศาสตราจารย์ ชุมนะ รุ่งปจิม

มหาวิทยาลัยแม่ฟ้าหลวง

รองศาสตราจารย์ วุฒิชัย มูลศิลป์

ข้าราชการบำนาญ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

รองศาสตราจารย์ พินิจ ทิพย์มณี

มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิตย์

ผู้ทรงคุณวุฒิพิจารณาบทความ (Peer Review) ต่อ

รองศาสตราจารย์ ดร.แสงเทียน อยู่เถา

มหาวิทยาลัยมหิดล

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อุษิษา เลิศโตมรสกุล

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ พันโท นพ.เอนก ยมจินดา

กระทรวงยุติธรรม

พ.ต.ดร.สิทธิพัฒน์ เฉลิมยศ

วิทยาลัยการตำรวจ

นาวาอากาศโทหญิง ดร.ภัทรภรณ์ ภัทรโยธิน

วิทยาลัยพยาบาลกองทัพอากาศ

ดร.ชวลิต หมื่นนุช

มหาวิทยาลัยอัสสัมชัญ

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ประทีป ฉัตรสุภาวงศ์

มหาวิทยาลัยมหิดล

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วนิพพล มหาอาชา

มหาวิทยาลัยมหิดล

ดร.บุรุษกร ไตรรัตน์

มหาวิทยาลัยมหิดล

Asst.Prof. Jannice M. Wongsurawat

ข้าราชการบำนาญ มหาวิทยาลัยศิลปากร

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.นพ.ประยงค์ เต็มขวาลา

วิทยابันติตอเซีย

พลโท ดร.วีระ วงศ์สรรค์

กองบัญชาการกองทัพไทย

พลเรือตรี นพ.วิชัย มนัสศิริวิทยา (ร.น.)

โรงพยาบาลพระปิ่นเกล้า

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ พันตำรวจโท ดร.พชร สันทัด

โรงเรียนนายร้อยตำรวจ

ดร.ธีรังกูร วรบำรุง

มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.คนางค์ คันธมธรรพจน์

มหาวิทยาลัยมหิดล

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วินันทกานต์ รุจิภักดิ์

มหาวิทยาลัยมหิดล

อาจารย์ กฤษฎา แสงเจริญทรัพย์

มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบุรี

บทบรรณาธิการ

สังคมไทยเราก็เหมือนกับสังคมอื่นทั่วโลกที่มีการเปลี่ยนแปลงอย่างสม่ำเสมอ และเป็นไปอย่างรวดเร็ว ทำให้ทุกคนในสังคมล้วนต้องมีการปรับตัว รวมทั้งยอมรับกับความเปลี่ยนแปลงและความหลากหลายของสภาวะทางสังคม ไม่ว่าจะเป็นความหลากหลายทางเพศ เชื้อชาติ ศาสนา หรือด้านอื่นๆ ซึ่งในยุคปัจจุบันการเคารพในสิทธิและเสรีภาพของผู้อื่นนั้นกลายเป็นปัจจัยสำคัญที่ส่งผลต่อความสงบสุขของการดำเนินชีวิตในสังคม ประกอบกับด้วยเทคโนโลยีที่เจริญก้าวหน้า ทำให้วิถีชีวิตของผู้คนมีความเปลี่ยนแปลงไปจากรูปแบบเดิมที่เคย ทั้งเรื่องของการประกอบอาชีพ การศึกษา ความปลอดภัยในชีวิต และทรัพย์สิน ทำให้เราต้องมีความตระหนักรู้ และไม่ประมาทในการดำเนินชีวิต

นักวิชาการ บุคลากรทางการศึกษา และนักวิจัยต่างให้ความสนใจต่อการศึกษเกี่ยวกับประเด็นต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับคุณภาพชีวิตของมนุษย์ในทุกๆ ด้าน อาทิ “พฤติกรรมการใช้ยาเสพติดในกลุ่มนักศึกษาสาวประเภทสองในมหาวิทยาลัยกำกับรัฐและเอกชน” “การพัฒนาองค์กรให้เป็นองค์กรที่มีสมรรถนะสูง: ศึกษากรณีกองบังคับการปราบปรามการกระทำความผิดเกี่ยวกับอาชญากรรมทางเศรษฐกิจ สำนักงานตำรวจแห่งชาติ” และ “การสร้างรายได้เปรียบทางการแข่งขันของภาคธุรกิจบริการ: กรณีศึกษาร้านสถานบันเทิงในเขตกรุงเทพมหานคร” นอกจากนี้วารสารฉบับนี้ยังนำเสนอทั้งบทความวิชาการและบทความวิจัยอีกหลากหลายแนวความรู้ด้านต่างๆ เพื่อให้ผู้อ่านได้เลือกศึกษาตามความสนใจ

กองบรรณาธิการหวังเป็นอย่างยิ่งว่า เนื้อหาสาระของบทความที่วารสารคุณภาพชีวิตกับกฎหมายได้นำเสนอไปนั้น จะเป็นประโยชน์ต่อท่านผู้อ่านเพื่อเปิดมุมมองแนวคิดในการศึกษาพัฒนางานวิจัยของท่านต่อไปในอนาคต

กองบรรณาธิการ

สารบัญ

บทความวิชาการ

- ❖ ผลกระทบทางกฎหมายหลังต้องโทษจำคุก
เชษฐ คำวรรณ 1-14
- ❖ กฎหมายข่มขืนแก้ไขใหม่
กฤษฎา แสงเจริญทรัพย์ เชษฐ รัชดาพรธนาธิกุล และวินศพล กำปิลดีลีราช..... 15-22

รายงานวิจัย

- ❖ การพัฒนาองค์กรให้เป็นองค์กรที่มีสมรรถนะสูง: ศึกษากรณีกองบังคับการปราบปราม
การกระทำความผิดเกี่ยวกับอาชญากรรมทางเศรษฐกิจ สำนักงานตำรวจแห่งชาติ
รังสรรค์ ตรงฉาก และ ฐนันดรศักดิ์ บวรนนท์กุล..... 23-34
- ❖ การสร้างความได้เปรียบในการแข่งขันของภาคธุรกิจบริการ
: กรณีศึกษา สถานบันเทิงในเขตกรุงเทพมหานคร
สมหมาย ไ้วสกุล อุษณีย์ เสวกวัชร และ ชชาญชัย บัณฑพัฒน์ศักดิ์ดา..... 35-47
- ❖ พฤติกรรมการใช้ยาฮอร์โมนในกลุ่มนักศึกษาสาวประเภทสอง
ในมหาวิทยาลัยกำกับรัฐและเอกชน
ธณภูมิ สามัคคีคารมย์ สิริรัฐ รัฐเลิศกานต์ กนกวรรณ ลินชัย คณาธิป จุลวัจน์
ณัฐพล แสงนาค และเจษฎา แต่สมบัติ..... 48-66
- ❖ สมรรถนะหลักผู้พิพากษาไทย
ธีรจักรา บวรนนท์กุล และวนิพพล มหาอาชา 67-79
- ❖ ความสัมพันธ์ระหว่างยุทธศาสตร์การบริหารจัดการ
โรงเรียนนายร้อยตำรวจกับอัตลักษณ์ของนักเรียนนายร้อยตำรวจ
เสียรไชย ยักษ์วงษ์ และพงศ์กุลธร โรจน์วิรุฬห์..... 80-88
- ❖ การมีส่วนร่วมของประชาชนในการป้องกันปัญหาอาชญากรรม
ของชุมชนดอนเจดีย์ อำเภอพนมทวน จังหวัดกาญจนบุรี
อภิญา พาทิไพเราะ และเชษฐ รัชดาพรธนาธิกุล 89-100

วารสารคุณภาพชีวิตกับกฎหมาย

Quality of Life and Law Journal

ปีที่ 15 ฉบับที่ 1 (มกราคม - มิถุนายน 2562) ISSN 1686-9443

สารบัญ

รายงานวิจัย (ต่อ)

- ❖ การมีส่วนร่วมในการเตรียมความพร้อมเข้าสู่ประชาคมอาเซียนของ
ข้าราชการตำรวจ สังกัดโรงเรียนนายร้อยตำรวจ
มนต์พิพัฒน์ เอี่ยมจรัส.....101-114
- ❖ THE MODEL OF DELIBERATE PRACTICE FOR DEVELOPMENT
OF NURSING PRACTICE SKILLS
*Mullika Singnoi Vorawan Vanicharoenchai
and Chorthip Santhanavanich.....115-131*
- ❖ ปัญหาและปัจจัยการกระทำผิดเกี่ยวกับการจัดซื้อจัดจ้างตาม
กฎหมายการจัดซื้อจัดจ้างไทย
ฐนันตร์ศักดิ์ บวรนนท์กุล.....132-144

ผลกระทบทางกฎหมายหลังต้องโทษจำคุก

Legal Impacts after Imprisonment

เชษฐ คำวรรณ *

Chad Comewan *

Received : 15 NOV 2018 / Revised : 20 DEC 2018 / Accepted : 30 JAN 2018

บทคัดย่อ

สำหรับผู้ที่เคยต้องโทษจำคุกในคดีอาญา ตามที่กฎหมายกำหนดให้เป็นความผิดทางอาญา โดยคำพิพากษา และพ้นโทษออกมาจากเรือนจำหรือทัณฑสถานแล้ว จะพบว่าบุคคลผู้นั้น ประสบปัญหา เรื่องของการดำรงชีวิตของตน ไม่ว่าจะเป็นเรื่องของการยอมรับทางสังคม หรือพบกับอุปสรรคต่างๆ ในการประกอบสัมมาอาชีพ ทั้งนี้เนื่องจากในสังคมนั้น ประชาชนโดยทั่วไปยังมีความรู้สึกในทางลบ ต่อตัวผู้เคยต้องโทษจำคุก โดยอาจเกิดจากความเกรงกลัวบุคคลนั้นๆ และไม่คบหาสมาคมด้วย หรือเกิดจากความรู้สึกไม่ยอมรับ จากการที่ได้กระทำความผิดและเคยต้องโทษจำคุก เพราะมีความเชื่อว่า บุคคลผู้นั้น เป็นคนชั่ว ทำผิดศีลธรรม มีจิตใจที่ไม่ดี ซึ่งในความเป็นจริง บุคคลผู้ที่เคยต้องโทษจำคุกนั้น อาจถูกจำคุกในฐานะความผิดที่แตกต่างกันไป อาจเกิดจากการกระทำโดยเจตนา หรือไม่เจตนา หรือแม้แต่เกิดจากการกระทำโดยประมาทก็ดี แต่อย่างไรก็ตาม สังคมส่วนใหญ่จะมองว่าบุคคลผู้นั้นเป็นบุคคลที่ไม่ควรยุ่งเกี่ยวและให้อภัย ส่วนผลกระทบอีกด้านหนึ่งต่อผู้เคยต้องโทษจำคุกที่ได้กล่าวในข้างต้นว่า มีอุปสรรคต่างๆ ในการทำงาน ในสาขาอาชีพต่างๆ เพราะกฎหมายส่วนใหญ่ กำหนดเงื่อนไข และคุณสมบัติ ของผู้สมัคร หรือพนักงาน ในสาขาวิชาชีพเฉพาะไว้ ห้ามบุคคลที่เคยต้องโทษจำคุก สมัครงาน หรือทำงาน ในสาขาวิชาชีพนั้นๆ ซึ่งจะได้อธิบายไว้ในเนื้อหาของบทความวิชาการนี้ ว่ามีกฎหมายที่สำคัญๆใดบ้าง กำหนดเงื่อนไข และคุณสมบัติไว้ นอกจากนี้แล้ว บทความนี้อาจใช้เป็นบทความอ้างอิงต่อบุคคลทั่วไป ให้เกิดเป็นมุมมองที่กลับของผู้ที่กระทำความผิด และถึงที่สุดให้ต้องโทษจำคุก อีกทั้งเพื่อให้เกิดความยับยั้ง ชังใจ เกรงกลัว ไม่กล้าทำความผิดกฎหมายด้วย

คำสำคัญ : ต้องโทษจำคุก / ความผิด / ผลกระทบ

Quality of Life and Law Journal

* อาจารย์หลักสูตรนิติศาสตรบัณฑิต คณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยรังสิต

* Bachelor of Law Instructor, Faculty of Law, Rangsit University

Abstract

Obviously, the person or people who was imprisoned by the final judgement on Criminal Law or other Criminal delegated Act, and after the impunity from the prison or penitentiary, he or she might unavoidably face the difficulties and frequently meet with the obstacles, in order to spend his/her life commonly, particularly in the society. Most of the people in the community won't accept those people or Jailbirds. In some reasons, may be they are afraid of prisoner, try to avoid and set apart of, or even reject those persons due to the feeling of disclamation on the wrongful execution, immorality, and miscreant. In fact, the reason of imprisonment might not be like the opinion that the people feel, some might be in jail because of intentional crime act or unintentional delinquency, negligence, or other reasons, consequently still, the society profoundly unconsents and unforgiven, right away. Another significant negative effect on the person, those who was in jail or penitentiary is the impact of provisions in most of the Laws, which stipulate terms and conditions in job applications, "to not commit the crime and under the final convict to imprison". Or even in some case, the prisoner is presently and normally working in the specific job position, the employer is legally able to fire or stand him/her off, if they know afterward and actually prove that employee used to be in jail before, for instance. Finally, the facts on writing could obviously be the reflect mirror to the general person and can be widespread and fortunately used as the reminding note or tools, to restrain the illegal offending and faulty.

Keywords: Imprisonment / offend / affect

บทนำ

บทความวิชาการนี้เป็นบทความที่กล่าวถึงข้อกำหนดและข้อจำกัดต่างๆ ทางกฎหมาย ที่ส่งผลกระทบต่อผู้ที่เคยต้องคำพิพากษาจำคุก ซึ่งการต้องโทษจำคุกตามคำพิพากษานั้น จะต้องเป็นโทษที่ได้รับจริง ให้ถูกจำคุก หาใช่เป็นการรอลงอาญา หรือรอการลงโทษไม่ สำหรับหลักเกณฑ์ทางกฎหมาย ในเรื่องการรอการกำหนดโทษ หรือ รอการลงโทษ มีบัญญัติในประมวลกฎหมายอาญามาตรา 65 ว่า “ผู้ใดกระทำความผิดซึ่งมีโทษจำคุกและในคดีนั้นศาลจะลงโทษ จำคุกไม่เกิน 3 ปีถ้าไม่ปรากฏว่าผู้นั้นได้รับโทษจำคุกมาก่อน หรือปรากฏว่าได้รับโทษจำคุกมาก่อนแต่เป็นโทษสำหรับการกระทำความผิดโดยประมาท หรือความผิดลหุโทษ เมื่อศาลได้คำนึงถึงอายุ ประวัติ ความประพฤติ สติปัญญา สุขภาพ ภาวะแห่งจิต นิสัย อาชีพ และสิ่งแวดล้อมของผู้นั้น หรือสภาพความผิด หรือเหตุอันอันควรปรานีแล้ว เห็นเป็นการสมควร ศาลจะพิพากษาว่าผู้นั้นมีความผิดแต่รอการกำหนดโทษไว้หรือกำหนดโทษแต่รอการลงโทษไว้ แล้วปล่อยตัวไปเพื่อให้โอกาสผู้นั้นกลับตัวภายในระยะเวลาที่กำหนด แต่ไม่เกิน 5 ปี นับแต่วันที่ศาลพิพากษา โดยจะกำหนดเงื่อนไข เพื่อคุ้มครองประพฤติดังกล่าวด้วยหรือไม่ก็ได้”

ในการต้องโทษจำคุกนั้น อาจเกิดเนื่องจากการกระทำความผิดของผู้ต้องหา หรือจำเลยในคดีอาญา ตามประมวลกฎหมายอาญา หรือกฎหมายอื่น เช่นความผิดตามพระราชบัญญัติความผิดอันเกิดจากการใช้เช็ค พ.ศ. 2534 ในมาตรา 4 วรรคท้าย ซึ่งบัญญัติว่า “เมื่อได้มีการยื่นเช็คเพื่อให้ใช้เงินโดยชอบด้วยกฎหมาย ถ้าธนาคารปฏิเสธไม่ใช้เงินตามเช็คนั้น ผู้ออกเช็คมีความผิดต้องระวางโทษปรับไม่เกินหกหมื่นบาท หรือจำคุกไม่เกินหนึ่งปี หรือทั้งปรับทั้งจำ” หรือ กฎหมายอื่นที่มีโทษทางอาญา ให้ลงโทษจำคุก

ส่วนการลงโทษหรือการมีคำพิพากษาให้จำคุก จะน้อยกว่าที่บทกำหนดโทษบัญญัติไว้ หาได้เป็นสิ่งสำคัญไม่ เพราะถือเอาบทกำหนดโทษที่บัญญัติไว้เป็นสาระสำคัญ อีกทั้งยังเป็นคนละกรณีกับการต้องโทษให้จำคุกในคดีลหุโทษ ตามประมวลกฎหมายอาญาหมวดหนึ่ง ซึ่งมีลักษณะพิเศษ คือ มีระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งเดือน หรือปรับไม่เกินหนึ่งพันบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ แม้จะได้กระทำความผิดโดยมิได้มีเจตนา ก็ต้องรับโทษ ซึ่งความผิดในคดีลหุโทษ จะมีความแตกต่างไปจากการกระทำความผิดอาญาอื่นๆ ซึ่งผู้กระทำความผิดจะต้องรับโทษเมื่อกระทำโดยเจตนาเท่านั้น ตามประมวลกฎหมายอาญา หมวดที่ 4 มาตรา 59 วรรคแรกบัญญัติว่า “บุคคลจะต้องรับผิดในทางอาญา ก็ต่อเมื่อได้กระทำโดยเจตนา เว้นแต่จะได้กระทำโดยประมาท ในกรณีที่กฎหมายบัญญัติให้ต้องรับผิดเมื่อได้กระทำโดยประมาท หรือเว้นแต่ในกรณีที่กฎหมายบัญญัติไว้ โดยชัดแจ้งให้ต้องรับผิด หรือกระทำโดยไม่มีเจตนา...” เพราะความผิดในหมวดนี้ หรือความผิดในคดีลหุโทษ เน้นการป้องกันและระงับข้อพิพาทระหว่างบุคคลมิให้ลุกลามใหญ่โต ไม่ใช่สิทธิของตนในการก่อความรำคาญแก่ผู้อื่นเพื่อการอยู่ร่วมกันอย่างปกติสุขจากเพราะเนื่องจากความผิดลหุโทษนั้น ถือได้ว่าเป็นความผิดเล็กน้อย การเคยต้องโทษจำคุก ทั้งความผิดลหุโทษหรือการกระทำโดยประมาท แม้มิได้ ได้รับผลกระทบจากข้อกำหนดหรือบทบัญญัติในทางกฎหมาย แต่อาจได้รับผลกระทบในอีกด้านหนึ่ง หรือในทางสังคม ซึ่งไม่มากนัก

วารสารคุณภาพชีวิตกับกฎหมาย
ปีที่ 15 ฉบับที่ 1 (มกราคม - มิถุนายน 2562)

ผลกระทบทางกฎหมายต่อผู้เคยต้องโทษจำคุก

ผลกระทบในทางลบซึ่งอาจกล่าวได้ว่าเป็นกระทบตามบทบัญญัติของกฎหมาย ต่อผู้เคยต้องโทษจำคุก โดยสามารถจำแนกตามกฎหมายเป็นเรื่องๆ ไป ซึ่งกฎหมายเหล่านี้ เป็นกฎหมายทางสังคม ที่เกี่ยวข้องกับการดำรงชีวิตของผู้คนในสังคม ผู้ที่เคยต้องโทษจำคุกจึงได้รับผลกระทบอย่างหลีกเลี่ยงมิได้ โดยเหตุผลนั้น เป็นเรื่องของผู้ที่เคยต้องโทษจำคุก เป็นบุคคลที่เคยก่อคดีต่างๆ ไม่ว่าจะเป็นคดีที่เกี่ยวข้องกับชีวิต ร่างกาย หรือทรัพย์สิน หรือแม้แต่คดีที่เกี่ยวข้องกับยาเสพติด ซึ่งความผิดเหล่านี้ ในทางสังคมวิทยากฎหมาย ถือได้ว่าเป็นความผิดที่เกี่ยวข้องกับความสงบเรียบร้อยอันดีของสังคมประชาชน รวมไปถึงเรื่องของศีลธรรมด้วย แม้ว่าผลร้ายหรือผลเสียหายอาจเกิดขึ้นต่อเอกชน บุคคลใด บุคคลหนึ่งก็ตาม แต่ความผิดนั้นถือว่าเป็นเรื่องที่กระทบกระเทือนทั้งกายภาพและทางจิตใจของผู้ที่อยู่ร่วมกันในสังคม ให้มีความรู้สึกต่อความไม่ปลอดภัยต่อชีวิต ร่างกายและทรัพย์สิน ในการดำเนินชีวิต ซึ่งกฎหมายกำหนดโทษไว้ว่า ผู้ที่ได้กระทำความผิด จะได้รับการลงโทษ ต่อบุคคลหรือผู้ที่มีเจตนากระทำความผิด เพื่อขจัดใช้ความผิด อันได้ก่อขึ้นนั่นเอง หรือเพื่อให้เป็นการเช็ดหลาบต่อการกระทำความผิด ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับวัตถุประสงค์ของกฎหมายนั้นๆ

ผลกระทบต่อผู้เคยต้องโทษจำคุกจากพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการ

พลเรือน พ.ศ. 2551

พระราชบัญญัติ ระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. 2551 เป็นกฎหมายฉบับหนึ่งที่จำกัดสิทธิและ เป็นอุปสรรคต่อผู้ต้องโทษจำคุก ในการเข้ารับราชการ เป็นข้าราชการพลเรือน เพราะมีบัญญัติ ในพระราชบัญญัติ ระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. 2551 โดยบัญญัติไว้ในมาตรา 36 ข. ซึ่งบัญญัติไว้ว่า “ผู้ที่ จะเข้ารับราชการเป็นข้าราชการพลเรือน ต้องมีคุณสมบัติทั่วไป และไม่มีลักษณะต้องห้าม ดังต่อไปนี้ ... (4) เป็นผู้บกพร่องในศีลธรรมอันดีจนเป็นที่รังเกียจของสังคม...(7) เป็นผู้เคยต้องรับโทษจำคุกโดยคำ พิพากษาถึงที่สุดให้จำคุกเพราะกระทำความผิดทางอาญา เว้นแต่เป็นโทษสำหรับความผิดที่ได้กระทำ โดยประมาทหรือความผิดลหุโทษ...” จะเห็นได้ว่า พระราชบัญญัติฉบับนี้ ได้บัญญัติไว้อย่างชัดเจน ถึง ข้อจำกัดของบุคคลที่จะเข้ารับราชการ เป็นข้าราชการพลเรือนไว้ว่า จะต้องไม่เป็นผู้ที่เคยต้องโทษจำคุกมาก่อน และได้วางข้อจำกัดไว้ในอีกข้อหนึ่ง คือข้อ (4) ซึ่งเป็นลักษณะของบุคคลที่อาจไม่เคยต้องคำ พิพากษาให้จำคุกมาก่อน แต่ถือได้ว่าอยู่ในขอบข่ายของนิยามต้องห้าม เพราะถือได้ว่าเป็นผู้บกพร่องใน ศีลธรรม จนเป็นที่รังเกียจของสังคม แต่มีข้อยกเว้นให้บุคคลที่เคยต้องโทษจำคุกสามารถเข้ารับราชการ ได้ ซึ่งพระราชบัญญัติฉบับนี้บัญญัติถึงข้อยกเว้นดังกล่าว ในมาตรา 36 วรรค 2 ไว้ว่า “ผู้ที่ จะเข้ารับ ราชการเป็นข้าราชการพลเรือนซึ่งมีลักษณะต้องห้ามตาม ข. (4) (6) (7) (8) (9) (10) หรือ (11) ก.พ. อาจพิจารณาข้อยกเว้นให้เข้ารับราชการได้ แต่ถ้าเป็นกรณีมีลักษณะต้องห้ามตาม (8) หรือ (9) ผู้นั้นต้อง ออกจากงานหรือออกจากราชการไปเกินสองปีแล้ว และในกรณีมีลักษณะต้องห้ามตาม (10) ผู้นั้นต้อง ออกจากงานหรือออกจากราชการไปเกินสามปีแล้ว และต้องมีใช้เป็นการพ้นออกจากงานหรือออกจาก ราชการเพราะทุจริตต่อหน้าที่ มติของ ก.พ. ในการยกเว้นดังกล่าวต้องได้คะแนนเสียงไม่น้อยกว่าสี่ใน

ห้าของจำนวนกรรมการที่มาประชุม การลงมติให้กระทำโดยลับ” จะเห็นได้ว่า แม้จะมีกฎหมายบัญญัติข้อยกเว้นไว้ก็ตาม แต่มีเงื่อนไขที่ยู้งยาก เพราะในกฎหมายมาตราดังกล่าวบัญญัติไว้ว่า จะต้องได้รับเป็นมติของ ก.พ. และจะต้องได้รับคะแนนเสียงไม่น้อยกว่าสี่ในห้าของกรรมการ ก.พ. ที่เข้าร่วมประชุม อีกทั้งการลงมติ กฎหมายกำหนดให้กระทำโดยลับอีกด้วย และในขณะเดียวกันคณะกรรมการพลเรือนยังมาจากบุคคลจากหลากหลายหน่วยงาน ดังที่พระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. 2551 ลักษณะ 1 คณะกรรมการข้าราชการพลเรือน มาตรา 6 บัญญัติไว้ว่า “ให้มีคณะกรรมการข้าราชการพลเรือนคณะหนึ่ง เรียกโดยย่อว่า “ก.พ.” ประกอบด้วย นายกรัฐมนตรีหรือรองนายกรัฐมนตรีที่นายกรัฐมนตรีมอบหมาย เป็นประธาน ปลัดกระทรวงการคลัง ผู้อำนวยการสำนักงานงบประมาณ และเลขาธิการคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ เป็นกรรมการโดยตำแหน่ง และกรรมการซึ่งทรงพระกรุณาโปรดเกล้า ฯ แต่งตั้งจากผู้ทรงคุณวุฒิด้านการบริหารทรัพยากรบุคคล ด้านการบริหารและการจัดการ และด้านกฎหมายซึ่งมีผลงานเป็นที่ประจักษ์ในความสามารถมาแล้ว และเป็นผู้ที่ได้รับการสรรหาตามหลักเกณฑ์ วิธีการและเงื่อนไขที่กำหนดในกฎ ก.พ. จำนวนไม่น้อยกว่าห้าคน แต่ไม่เกินเจ็ดคน และให้เลขาธิการ ก.พ.เป็นกรรมการและเลขานุการ”

ผลกระทบต่อผู้เคยต้องโทษจำคุกจาก พระราชบัญญัติขนส่งทางบก พ.ศ. 2522

พระราชบัญญัติขนส่งทางบก พ.ศ. 2522 ได้กำหนดคุณสมบัติของผู้ขอรับใบอนุญาตปฏิบัติหน้าที่ประจำรถ (รถประจำทาง) ไว้ นอกเหนือไปจากข้อบัญญัติทางกฎหมาย ในเรื่องของการที่ต้องได้รับการศึกษาและจบหลักสูตรจากโรงเรียนการขนส่ง ของกรมการขนส่งทางบก หรือโรงเรียนสอนขับรถ ที่กรมการขนส่งทางบกรับรองว่า ต้องไม่เคย เป็นผู้ได้รับโทษจำคุกโดยคำพิพากษาถึงที่สุด หรือ คำสั่งที่ขอบด้วยกฎหมายให้จำคุก ยกเว้น โทษสำหรับความผิด ที่ได้กระทำโดยประมาท หรือความผิดลหุโทษ หรือได้พ้นโทษมาแล้วเกินกว่า 3 ปี ที่กฎหมายยกเว้นอนุญาตให้สามารถขอรับใบอนุญาตปฏิบัติหน้าที่ประจำรถได้ แต่มีข้อน่าสังเกตสำหรับข้อยกเว้นของการกระทำความผิดโดยประมาทนั้น กฎหมายกำหนดว่า จะต้องไม่เป็นความผิดโดยประมาทที่เกี่ยวกับการใช้รถในการกระทำความผิด มิฉะนั้น ก็ไม่สามารถขอรับใบอนุญาต ฯ ได้เช่นเดียวกัน นอกจากนี้ในพระราชบัญญัติฉบับนี้ยังได้บัญญัติข้อกฎหมายที่ส่งผลขยายข้อกำหนดคุณสมบัติออกไป ครอบคลุมถึง การที่ผู้ขอรับใบอนุญาต ฯ จะต้องไม่เป็นบุคคลที่เคยถูกควบคุมตัว เพราะเหตุแห่งพฤติการณ์การเป็นภัยต่อสังคม หรือเป็นอันตรายอีกด้วย แต่มีข้อยกเว้นว่า บุคคลเหล่านั้นจะสามารถขอรับใบอนุญาต ฯ ได้ ก็ต่อเมื่อพ้นจากการถูกควบคุมตัวเช่นว่านั้นมาแล้วเกินกว่า 1 ปี

บทบัญญัติทางกฎหมายดังกล่าวข้างต้น ถือได้ว่าเป็นข้อจำกัดและเป็นอุปสรรค ทางกฎหมายอีกประการหนึ่ง สำหรับผู้ที่เคยต้องโทษจำคุก และจะทำงาน เป็นผู้ปฏิบัติหน้าที่ประจำรถ โดยเฉพาะรถประจำทางหรือที่เรียกในภาษาทั่วไปว่า “รถเมล์” สำหรับความหมายของผู้ปฏิบัติหน้าที่ประจำรถ หมายถึง ผู้ขับรถ ผู้เก็บค่าโดยสาร หรือกระเป๋ารถเมล์ หรือนายตรวจ หรือเป็นผู้บริการ ในรถโดยสาร

วารสารคุณภาพชีวิตกับกฎหมาย
ปีที่ 15 ฉบับที่ 1 (มกราคม - มิถุนายน 2562)

นอกจากในเรื่องที่เกี่ยวข้องกับการขนส่งทางบกแล้ว ยังมีข้อจำกัดและอุปสรรคทางกฎหมายอีกฉบับหนึ่ง ซึ่งได้บัญญัติไว้ใน พระราชบัญญัติ รัตนยนต์ พ.ศ. 2522 โดยได้วางกฎเกณฑ์ทางกฎหมาย จำกัดคุณสมบัติของการขอรับหรือต่ออายุใบอนุญาตใบขับขีรถยนต์สาธารณะ (แท็กซี่ สามล้อ จักรยานยนต์รับจ้าง) ไว้ว่าจะต้องไม่เป็น ผู้เคยได้รับโทษจำคุก โดยคำพิพากษาถึงที่สุดให้จำคุก ในฐานความผิดตามพระราชบัญญัติรัตนยนต์ พ.ศ. 2522 หรือความผิดเกี่ยวกับความสงบสุขของประชาชน ความผิดเกี่ยวกับการก่อให้เกิดอันตรายต่อประชาชน ความผิดเกี่ยวกับเงินตรา ความผิดเกี่ยวกับเพศ ความผิดต่อชีวิต ความผิดต่อร่างกาย ความผิดต่อเสรีภาพ ความผิดฐานลักทรัพย์และชิงทรัพย์ ความผิดฐานกรรโชก ริดเอาทรัพย์ ชิงทรัพย์และปล้นทรัพย์ ความผิดฐานยักยอก ความผิดฐานรับของโจรและความผิดฐานทำให้เสียทรัพย์ตามประมวลกฎหมายอาญา หรือความผิดเกี่ยวกับยาเสพติดให้โทษตามกฎหมายว่าด้วยยาเสพติดให้โทษหรือโดยคำสั่งที่ขอด้วยกฎหมายให้จำคุก แต่มีข้อยกเว้นไว้ในกรณีการกระทำความผิด เป็นการกระทำความผิดโดยประมาท หรือเป็นความผิดลหุโทษ และยังให้โอกาสที่ถือว่าเป็นข้อยกเว้นอีกประการหนึ่งคือ พันโทจำคุกดังกล่าวข้างต้นมาแล้ว ไม่น้อยกว่า 3 ปี หรือ พันโทจำคุกมาแล้วไม่น้อยกว่า 6 เดือนตามคำพิพากษาให้จำคุกไม่เกิน 3 เดือน หรือ หนึ่งปีสำหรับโทษจำคุกตามคำพิพากษาไม่เกินสามเดือนในคดีเกี่ยวกับการใช้รถกระทำความผิด หรือในกรณี พันโทจำคุกมาแล้วไม่น้อยกว่า 1 ปี 6 เดือน สำหรับโทษจำคุกตามคำพิพากษาเกิน 3 เดือนแต่ไม่เกิน 3 ปี

อย่างไรก็ดี ข้อกำหนดทางกฎหมายตามพระราชบัญญัติ รัตนยนต์ พ.ศ. 2522 ได้ให้โอกาสสำหรับผู้อยู่ในเงื่อนไขหรือข้อจำกัดดังกล่าว โดยกฎหมายกำหนด ให้ผู้ขอรับใบอนุญาตขับขีสามารถยื่นคำร้อง ต่อนายทะเบียนโดยชี้แจงถึงเหตุผลที่ตนต้องโทษพร้อมกับแสดงหลักฐานว่าตนเป็นบุคคลที่มีความประพฤติเรียบร้อยควรไว้วางใจให้ขับรถยนต์สาธารณะหรือรถจักรยานยนต์สาธารณะได้ แล้วแต่กรณี ให้นายทะเบียนดำเนินการสอบสวนคำร้องดังกล่าวถ้าเห็นด้วยกับคำร้องก็ให้อำนาจออกใบอนุญาตขับรถให้ได้ แต่ถ้าไม่เห็นด้วย ให้สั่งยกคำร้องและแจ้งให้ผู้ขอทราบ ผู้ขอมีสิทธิอุทธรณ์เป็นหนังสือต่ออธิบดี กรมการขนส่งทางบกได้ ภายในสิบห้าวันนับแต่วันที่รับคำสั่งยกคำร้องจากนายทะเบียน ซึ่งคำสั่งของอธิบดีให้เป็นที่สุด ซึ่งกรณีนี้ ในทางปฏิบัติ การขอคัดคำพิพากษา หรือการได้รับใบบริสุทธิ์ (หลักฐานในการปล่อยตัว) อาจทำได้ยากหรือไม่สามารถทำได้ เพราะกฎหมายมิได้เปิดช่องไว้ อีกทั้งการนำใบขับขีรถยนต์ส่วนบุคคลมาใช้ในการขับรถยนต์สาธารณะ เป็นการใช้ใบอนุญาตขับขีผิดประเภท หากเจ้าหน้าที่ตรวจพบ ก็จะมีผลผิด ต้องระวางโทษปรับ และอาจถูกนายทะเบียนเพิกถอนใบอนุญาตขับขีได้

ผลกระทบต่อผู้เคยต้องโทษจำคุกจาก กฎหมายว่าด้วยการเข้าเมืองตามกฎหมายไทย และกฎหมายต่างประเทศ

สำหรับกฎหมายไทย ที่เกี่ยวข้องกับการตรวจคนเข้าเมือง หรือเข้าประเทศ ถึงแม้ว่าจะมิได้มีผลกระทบใดๆ ต่อผู้เคยต้องโทษจำคุก เพราะเนื่องจากเป็นกฎหมายที่บังคับใช้กับบุคคลต่างด้าว มิได้ใช้บังคับกับบุคคลที่มีสัญชาติไทยก็ตาม แต่เมื่อเทียบกับกฎหมายเกี่ยวกับการตรวจคนเข้า

เมืองของแต่ละประเทศแล้ว มีความคล้ายคลึงกันโดยเฉพาะ เงื่อนไขและกฎเกณฑ์ทางกฎหมาย เพราะเนื่องจากมีแนวคิด และหลักการ ที่เกิดจากหลักกฎหมายสากล ที่นานาประเทศใช้บังคับ ต่อบุคคลต่างต่าง อีกทั้งยังเพื่อเจตนารมณ์ที่ต้องการคัดเลือกรับบุคคลที่จะเข้ามาในประเทศ หรือราชอาณาจักร มิให้เป็นบุคคลที่อาจเข้ามาในประเทศ และก่อให้เกิดความไม่สงบเรียบร้อยขึ้นในสังคม มีข้อที่น่าสนใจประการหนึ่ง ว่าแนวคิดที่มีต่อผู้เคยต้องโทษจำคุกของทุกประเทศ นั้นมีแนวคิดไปในทิศทางเดียวกัน โดยมีแนวคิดในเรื่องของการจำกัดสิทธิ ของผู้เคยต้องโทษจำคุกในลักษณะเดียวกัน สังเกตได้จากข้อกำหนด หรือกฎเกณฑ์ทางกฎหมาย เช่นกฎหมายว่าด้วยการเข้าเมืองของประเทศสหรัฐอเมริกา ภายใต้พระราชบัญญัติว่าด้วยการเข้าเมืองและสัญชาติ (Immigration and Nationality Act / INA) ซึ่งกำหนดกฎเกณฑ์รวมถึงคุณสมบัติของผู้ยื่นคำขอ Visa เข้าประเทศสหรัฐอเมริกาไว้ว่า “บุคคลสามารถยื่นขอวีซ่าเข้าประเทศสหรัฐอเมริกาได้ เว้นแต่เป็นอาชญากรที่ได้กระทำความผิด หรือร่วมกันกระทำความผิด ไม่ว่าจะมีความผิดสำเร็จ (พยายาม) หรือไม่ก็ตามในทางอาญา และ/หรือเสื่อมเสียต่อศีลธรรมอันดี ทั้งในประเทศสหรัฐอเมริกา หรือตามกฎหมายของรัฐต่างประเทศ เว้นแต่เป็นความผิดในทางการเมือง” (Immigration and Nationality Act/INA Section 212 (A) (2) Criminal and related grounds (A) (i) (I), (II), สหรัฐอเมริกา) ซึ่งสอดคล้องกับกฎหมายของประเทศไทย ตามพระราชบัญญัติ คนเข้าเมือง พ.ศ. 2522 ซึ่งกำหนดคุณสมบัติของบุคคลผู้สามารถยื่นขอวีซ่าเข้าประเทศไทย หรือราชอาณาจักรไทย ว่าต้องไม่เป็นบุคคลที่เคยได้รับโทษจำคุก โดยคำพิพากษาของศาลไทย ของตามคำพิพากษาของศาลต่างประเทศ หรือมีพฤติกรรม เป็นที่น่าเชื่อว่า เป็นบุคคลที่เป็นภัยต่อสังคม หรือจะก่อเหตุร้ายให้เกิดอันตรายต่อความสงบสุขหรือความปลอดภัยของประชาชน หรือเป็นบุคคลซึ่งเจ้าหน้าที่รัฐบาลต่างประเทศได้ออกหมายจับ

จะเห็นได้ว่า ประเทศสหรัฐอเมริกา หรือประเทศไทยก็ได้กำหนดกฎเกณฑ์หรือเงื่อนไข บุคคลที่จะเข้าประเทศไว้ในลักษณะเดียวกัน ซึ่งบ่งบอกให้เห็นถึงการจำกัดสิทธิ ของผู้ที่เคยต้องโทษจำคุก ว่า เป็นบุคคลที่ไม่พึงประสงค์ให้เข้าประเทศ และเชื่อได้อีกว่า ในหลายๆประเทศ ก็มีข้อกำหนดเช่นนี้ด้วยจริงอยู่ในบางประเทศนั้น โดยความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ หรือการมีพันธะกรณีระหว่างประเทศต่อกัน อาจได้รับการยกเว้น ไม่ต้องยื่นขอวีซ่าเพื่อเข้าประเทศ โดยบุคคลสามารถเดินทางเข้าประเทศได้ จะใช้เพียงแค่หนังสือเดินทางเท่านั้น เช่นการเดินทางของคนสัญชาติไทย ไปประเทศสิงคโปร์ ประเทศญี่ปุ่นหรือไต้หวัน แต่ในขณะเดียวกัน ก็ยังมีขั้นตอนในการกรอกเอกสารเพื่อเข้าประเทศเหล่านั้นอยู่ และในเอกสารเข้าประเทศ หรือที่เรียกว่า ใบ ต.ม. ของทุกประเทศก็จะมีช่องให้กรอก โดยมีคำถาม เช่น ใบ ต.ม. หรือแบบฟอร์มเอกสารเข้าประเทศ ของประเทศญี่ปุ่น ที่มีคำถามเพื่อให้กรอกว่า ผู้ที่จะเดินทางเข้าประเทศนั้นเคยต้องคดีอาญาในประเทศญี่ปุ่น หรือในประเทศอื่นมาแล้วหรือไม่ เช่นเดียวกัน

ผลกระทบต่อผู้เคยต้องโทษจำคุกจาก การกักเงินของกองทุนให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา

ในเรื่องของการศึกษาของประชาชนนั้น โดยปกติแล้วเป็นหน้าที่หลักประการหนึ่งของรัฐ ที่ต้องให้การสนับสนุน หรือกำหนดให้ประชาชนของประเทศ ได้รับการศึกษาในภาคบังคับ อย่างไรก็ตาม เมื่อจะกล่าวถึงบุคคลผู้เคยต้องโทษจำคุกมาแล้ว อาจพบกับอุปสรรค หรือมีข้อจำกัด ในเรื่องการศึกษาด้วยเช่นเดียวกัน แม้ว่าจะมีกฎหมาย ซึ่งเป็นข้อบังคับกรมราชทัณฑ์ เรื่องการศึกษาและอบรมผู้ต้องขัง (ข้อบังคับกรมราชทัณฑ์ กระทรวงมหาดไทย ฉบับที่ 8 พ.ศ. 2483 เรื่องการศึกษาและอบรมผู้ต้องขัง) ให้ได้รับการศึกษาในวิชาพุทธศึกษา วิชาจริยธรรม วิชาพลศึกษา วิชาสามัญต่างๆ อีกทั้งสิทธิของผู้ต้องขังในการศึกษา หรือศึกษาต่อในระดับอุดมศึกษา ภายใต้ความร่วมมือระหว่างกรมราชทัณฑ์ และมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช (หนังสือกรมราชทัณฑ์ที่ ยธ0704.1/24306 ลงวันที่ 17 กรกฎาคม พ.ศ. 2556 เรื่อง การจัดการศึกษาระดับอุดมศึกษาของมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช สำหรับผู้ต้องขัง) ทั้งนี้โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อให้ผู้ต้องขังสามารถศึกษาความรู้ต่างๆ ในขณะต้องโทษ และเมื่อเวลาที่พ้นโทษแล้ว ผู้ต้องขังเหล่านี้สามารถนำความรู้จากการที่ได้ศึกษา ในขณะที่ถูกจำคุกอยู่ ไปใช้ให้เป็นประโยชน์สำหรับตนเองต่อไปในอนาคต และอีกทั้งเป็นการป้องกันมิให้กลับมากระทำความผิดอีกในทางอ้อม แต่กระนั้นก็ตาม เมื่อพิจารณาจากกฎหมายฉบับอื่นๆ ถึงเรื่องของเงื่อนไขและข้อจำกัด โดยเฉพาะคุณสมบัติ สำหรับการกู้ยืมเพื่อการศึกษาแล้ว จะเห็นได้ว่ายังมีความขัดแย้งจากกฎหมายและหลักปฏิบัติในเรื่องของการให้สิทธิผู้ต้องขัง โดยเทียบเคียงหรือเปรียบเทียบกับกฎหมายตามข้อบังคับของกรมราชทัณฑ์เอง แม้ว่าจะกำหนดให้ผู้ต้องขังได้รับการศึกษา แต่ก็เพียงในระดับสามัญเท่านั้น และถึงแม้ว่าในขณะที่ถูกจำคุกนั้น ประสงค์ที่จะศึกษาต่อในระดับอุดมศึกษา ก็ยังมีข้อกำหนดที่เป็นอุปสรรคและเป็นข้อจำกัดของผู้ต้องขังอยู่ดี เพราะจากข้อกำหนดของของกรมราชทัณฑ์ในการศึกษาต่อของมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราชนั้น อนุญาตให้แต่ผู้ต้องขังเฉพาะที่ต้องโทษครั้งแรก ไม่เป็นผู้ต้องขังชั้นเลว หรือเลวมาก ไม่เป็นผู้ร้ายรายสำคัญ อีกทั้งยังมีข้อกำหนดเรื่องของการกระทำผิดทางวินัยของผู้ต้องขัง จะถูกตัดสิทธิในการศึกษาทันที มิใช่ให้สิทธิแก่ผู้ต้องขังทุกคน อีกทั้งยังมีข้อกำหนดให้ ผู้ต้องขังจะต้องชำระหรือจ่ายค่าเล่าเรียนด้วยตนเองอีกด้วย

โดยอุปสรรคและข้อจำกัดนั้นยังคงมีให้เห็นและปรากฏต่อไปอีก เพราะที่ผู้ต้องขังที่ถูกคุมขังอยู่ แม้มีความประสงค์ที่จะศึกษาในระดับอุดมศึกษา ของมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช โดยเลือกการกู้ยืมเงินเพื่อการศึกษาจากกองทุนเพื่อการศึกษา ก็ต้องติดขัดกับข้อกำหนดตามประกาศของคณะกรรมการกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา เรื่อง “หลักเกณฑ์เกี่ยวกับการเป็นผู้ขาดแคลนทุนทรัพย์ และคุณสมบัติของผู้กู้ยืมเงิน” (ฉบับที่ 5) พ.ศ. 2559 อีก ที่กำหนดคุณสมบัติของผู้กู้เพื่อการศึกษา

ไว้ว่า “จะต้องไม่เป็นหรือเคยเป็นผู้ได้รับโทษจำคุกโดยคำพิพากษาถึงที่สุดให้จำคุก เว้นแต่เป็นโทษสำหรับความผิดที่ได้กระทำโดยประมาทหรือความผิดลหุโทษ” เช่นนี้แล้ว จะเห็นได้ว่า แม้ว่าจะถูกจำคุกอยู่ก็ตาม หรือเมื่อพ้นโทษออกมาแล้ว นักโทษเหล่านั้น อาจไม่สามารถศึกษาต่อในระดับที่สูงขึ้นได้ อย่างไรก็ตามเมื่อพิจารณาอย่างถี่ถ้วนแล้ว อาจมีผู้เห็นแย้งว่า กฎหมายที่กำหนดหรือจำกัดคุณสมบัตินั้น เป็นเรื่องเฉพาะของการกู้ยืมเงินเพื่อการศึกษา ซึ่งความเป็นจริงแล้ว ผู้ต้องขัง หรือ ผู้พ้นโทษจำคุก อาจไม่จำเป็นต้องกู้ยืมเงินจากกองทุนเพื่อการศึกษาก็ได้ อันที่จริงแล้ว บุคคลซึ่งเป็นผู้ต้องขังหรือเป็นผู้พ้นโทษแล้ว อาจมีจำนวนหนึ่งซึ่งไม่จำเป็นต้องพึ่งพากองทุนแต่อย่างใด แต่อย่างไรก็ตาม ก็ยังมีผู้ต้องขัง หรือผู้พ้นโทษจำคุกอื่นๆอีกจำนวนมาก ที่ไม่สามารถเรียนหรือเข้าเรียนในระดับที่สูงขึ้นได้ เพราะเงื่อนไขของฐานะทางเศรษฐกิจ ดังนั้นจึงถือได้ว่า เป็นข้อจำกัดของผู้ต้องขังและนักโทษผู้พ้นโทษส่วนหนึ่ง ที่กฎหมายไม่เปิดโอกาสให้

ผลกระทบต่อผู้เคยต้องโทษจำคุกจาก ข้อจำกัดตามกฎหมายแรงงาน

ทั้งหมดนี้ที่ได้กล่าวมาแล้ว อาจเป็นเพียงข้อจำกัด หรืออุปสรรคในทางกฎหมาย ที่มีบัญญัติไว้ และอาจจะมีกฎหมายอื่นๆ อีกหลายฉบับ ที่กำหนดหรือจำกัดคุณสมบัติในตัวบุคคลไว้ ซึ่งอุปสรรคหรือข้อจำกัดดังกล่าวเกี่ยวพันโดยตรงกับการดำเนินชีวิต ของผู้เคยต้องโทษจำคุก โดยไม่สามารถดำเนินชีวิตได้เหมือนกับบุคคลอื่นๆ ที่ไม่เคยมีประวัติต้องโทษจำคุก ดังจะเห็นได้จากกฎหมายด้านแรงงาน ที่บัญญัติไว้ในพระราชบัญญัติคุ้มครองแรงงาน พ.ศ. 2541 ตามมาตรา 119 ซึ่งบัญญัติไว้ว่า “นายจ้างไม่ต้องจ่ายค่าชดเชยให้แก่ลูกจ้างซึ่งเลิกจ้างในกรณีหนึ่งกรณีใด ดังต่อไปนี้ (1)ทุจริตต่อหน้าที่หรือกระทำความผิดอาญาโดยเจตนาแก่นายจ้าง ...(6)ได้รับโทษจำคุกตามคำพิพากษาถึงที่สุดให้จำคุก ในกรณี (6) ถ้าเป็นความผิดที่ได้กระทำโดยประมาทหรือความผิดลหุโทษต้องเป็นกรณีที่เป็นเหตุให้นายจ้างได้รับความเสียหาย...” จากบทบัญญัติตามพระราชบัญญัตินี้ดังกล่าว จะเห็นได้ว่า กฎหมายที่เกี่ยวข้องโดยตรงต่อการทำงานได้บัญญัติกฎหมายไว้ในเชิงหรือลักษณะแบบเดียวกันกับกฎหมายอื่นๆ ที่จำกัดสิทธิในการได้รับค่าชดเชย จากการกระทำความผิดของตน ซึ่งในทางกฎหมายแรงงานได้กำหนดในสองลักษณะคือการกระทำความผิดในทางอาญาโดยเจตนาต่อนายจ้างประการหนึ่ง และในกรณีของการได้รับโทษจำคุกตามคำพิพากษาอีกประการหนึ่ง อีกทั้งสองกรณีดังกล่าว สามารถยกเป็นข้ออ้างของนายจ้างที่สามารถเลิกจ้างลูกจ้างได้โดยมิต้องบอกกล่าวล่วงหน้า อีกด้วย อย่างไรก็ตาม เหตุยกเว้นในฐานะความผิดโดยประมาทและลหุโทษก็เป็นอีกเรื่องหนึ่งซึ่งมีลักษณะคล้ายคลึงกับกฎหมายฉบับอื่นๆ ด้วยเช่นเดียวกัน

ในกรณีดังกล่าวข้างต้น อาจเป็นกรณีที่เกี่ยวข้องเนื่องกับการกระทำความผิดทางอาญาของลูกจ้าง ในขณะที่เป็นลูกจ้างอยู่ ซึ่งเมื่อเปรียบเทียบกับข้อเท็จจริงอาจมองว่ามีปัญหาที่แท้จริง เพราะสิ่งที่กำลังกล่าวถึงอยู่นี้ เป็นเรื่องของปัญหาที่เกิดจากการเคยต้องโทษจำคุก ประเด็นดังกล่าว สามารถเทียบเคียงได้ในคำถามที่ว่า ถ้านายจ้างทราบในภายหลังว่า ลูกจ้างของตนเคยต้องโทษจำคุกมาก่อน หรือกรณีที่ผู้สมัครงานให้ข้อมูลอันเป็นเท็จครั้งสมัครงานเกี่ยวกับการเคยต้องโทษจำคุก นายจ้างสามารถ

วารสารคุณภาพชีวิตกับกฎหมาย
ปีที่ 15 ฉบับที่ 1 (มกราคม - มิถุนายน 2562)

ให้ออกหรือเลิกจ้างได้โดยทันที โดยมีต้องบอกกล่าวล่วงหน้า อีกทั้งต้องจ่ายเงินค่าชดเชย ได้หรือไม่
ในกรณีเช่นนี้ต้องพิจารณาถึงความเป็นสาระสำคัญในเรื่องคุณสมบัติของพนักงานหรือไม่ ถ้ากฎเกณฑ์
ของการรับสมัครก็ดี หรือข้อบังคับของสถานประกอบการนั้นถือว่าเป็นสาระสำคัญเกี่ยวกับคุณสมบัติ
ของพนักงานแล้วไซ้ นายจ้างก็สามารถเลิกจ้างลูกจ้างที่เคยต้องโทษจำคุก โดยมีต้องจ่ายค่าชดเชย
และมีต้องบอกกล่าวล่วงหน้าได้โดยทันที ซึ่งสถานประกอบการส่วนใหญ่ ในปัจจุบัน มีการกำหนดกฎ
เกณฑ์และข้อบังคับ ไว้ เป็นสาระสำคัญของคุณสมบัติอย่างชัดเจน

สำหรับหน่วยงานราชการ หรือหน่วยงานของรัฐอื่นๆก็ดี การให้ข้อมูลอันเป็นที่จวามีเคยต้อง
โทษจำคุกมาก่อน ของบุคคลเหล่านี้ ทั้งที่ในความเป็นจริงแล้วเคยจำคุกมาก่อน อาจส่งผล ก่อให้เกิด
เป็นความผิดในฐานะแจ้งข้อความอันเป็นเท็จแก่เจ้าพนักงาน ตามประมวลกฎหมายอาญามาตรา 137
ซึ่งมีโทษจำคุก หรือปรับ หรือทั้งจำทั้งปรับได้ แต่อย่างไรก็ดี สำหรับเอกชน ดังเช่นนายจ้างผู้ประกอบการ
การเอกชน ก็สามารถใช้อำนาจในทางกฎหมาย แจ้งความ ร้องทุกข์ ต่อลูกจ้าง หรือผู้สมัครงานได้ ใน
ความผิดฐานฉ้อโกง ตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 341 ได้เช่นเดียวกัน

ผลกระทบต่อผู้เคยต้องโทษจำคุกจาก ข้อจำกัดทางกฎหมายของวิชาชีพเฉพาะ

นอกเหนือจากอุปสรรคที่เกี่ยวข้องกับการทำงานในฐานะ “ลูกจ้าง” ในองค์กรธุรกิจทั่วไปแล้ว
ในสาขาวิชาชีพเฉพาะ ก็เป็นอีกอุปสรรคอีกประการหนึ่งสำหรับผู้เคยต้องโทษจำคุกมาก่อน แม้จะ
กรมราชทัณฑ์ จะอนุญาตให้ผู้ต้องขังสามารถเรียน หรือได้รับการศึกษาเฉพาะด้าน ดังที่ได้กล่าวมา
แล้ว แต่อย่างไรก็ดี ในหลายๆวิชาชีพเฉพาะ เช่นวิชาชีพครู วิชาชีพทนายความ วิชาชีพเวชกรรม ฯลฯ
เหล่านี้ ต่างมีข้อกำหนดคุณสมบัติของผู้ที่ต้องการสอบใบอนุญาตในสาขาวิชาชีพเฉพาะ อาทิในสาขา
วิชาชีพครู ภายใต้พระราชบัญญัติสภาครูและบุคลากรทางการศึกษา พ.ศ. 2546 มาตรา 44 กำหนด
คุณสมบัติของผู้ขอใบอนุญาตประกอบวิชาชีพครูไว้ โดยจำกัดสิทธิของบุคคลผู้เคยต้องโทษจำคุก ในคดี
ที่ศาลเห็นว่าอาจนำมาซึ่งความเสื่อมเสียเกียรติศักดิ์แห่งวิชาชีพ โดยมีให้ได้รับสิทธิในการประกอบ
วิชาชีพครู อีกทั้งยังบัญญัติข้อกำหนดทางกฎหมายเพิ่มเติมเพื่อให้ครอบคลุมไปถึงกรณีที่แม้ยังมิเคย
ต้องโทษจำคุกมาก่อน แต่ถ้าบุคคลนั้น เป็นผู้ที่มีความประพฤติเสื่อมเสียหรือบกพร่องในศีลธรรมอันดี
ก็ไม่สามารถประกอบวิชาชีพครูได้เช่นเดียวกัน

ตัวอย่างอีกหนึ่งสาขาวิชาชีพ อีกสาขาที่ กฎหมายกำหนดสิทธิหรือคุณสมบัติไว้ คือสาขาวิชาชีพ
เวชกรรม หรือแพทย์ ซึ่งพระราชบัญญัติวิชาชีพเวชกรรม พ.ศ. 2525 มาตรา 11 ได้กำหนดคุณสมบัติ
ของผู้ที่จะประกอบวิชาชีพในสาขาเวชกรรม หรือแพทย์ไว้ว่า ต้องไม่เคยต้องโทษจำคุกโดยคำพิพากษา
ถึงที่สุด หรือคำสั่งที่ขอด้วยกฎหมายให้จำคุกในคดีที่ คณะกรรมการแพทยสภาเห็นว่า จะนำมาซึ่ง
ความเสื่อมเสียเกียรติศักดิ์แห่งวิชาชีพ อีกทั้งยังมีข้อกำหนดเพิ่มเติม เช่นเดียวกับวิชาชีพอื่นๆ อีกด้วย
ว่าจะต้องไม่เป็นผู้ประพฤติดีเสียหาย ซึ่งกรรมการของแพทยสภาเห็นว่าจะนำมาซึ่ง ความเสื่อมเสีย
เกียรติศักดิ์ แห่งวิชาชีพ

พระราชบัญญัติ ทนายความ พ.ศ. 2528 เป็นกฎหมายอีกฉบับหนึ่ง ซึ่งได้จำกัดสิทธิของผู้เคย

ต้องโทษจำคุกไว้เช่นเดียวกัน เพราะพระราชบัญญัติทนายความ พ.ศ. 2528 มาตรา 35 (5) ได้บัญญัติห้ามผู้ที่อยู่ในระหว่างต้องโทษจำคุกโดยคำพิพากษาถึงที่สุดจดทะเบียนขออนุญาต ส่วนมาตรา 35(6) บัญญัติห้ามผู้ที่เคยถูกจำคุกเพราะศาลมีคำพิพากษาเป็นที่สุดให้จำคุกในคดีที่คณะกรรมการเห็นว่าจะนำมาซึ่งความเสื่อมเสียมาสู่วิชาชีพจดทะเบียน ดังนั้นถึงแม้ว่า ผู้เคยต้องโทษคุก จะสำเร็จการศึกษาในระดับชั้นปริญญาแล้วก็ตาม แต่เนื่องด้วยข้อกำหนดทางกฎหมาย ที่ได้บัญญัติไว้ เป็นพระราชบัญญัติในสาขาวิชาชีพเฉพาะ กำหนดคุณสมบัติห้ามไว้

ปัจจุบันผู้ที่ต้องโทษจำคุก ทุกเรือนจำในประเทศ มีส่วนของการเรียน หรือศึกษาในวิชา หรือสาขานิติศาสตร์ มากที่สุดเป็นอันดับหนึ่ง เมื่อเปรียบเทียบกับสาขาวิชาอื่นๆ ที่เปิดโอกาสให้ผู้ต้องโทษจำคุกสามารถศึกษาได้ โดยมีจำนวนผู้ศึกษาระดับชั้นปริญญาตรีในสาขานิติศาสตร์ของมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช ถึง 735 คน (สำนักพัฒนาพฤตินิสัย กรมราชทัณฑ์, จำนวนนักศึกษาผู้ศึกษาปริญญาตรี สาขาวิชา นิติศาสตร์ จากมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช ข้อมูลเมื่อวันที่ 30 พฤศจิกายน พ.ศ. 2559) แม้กระนั้นก็ตาม เมื่อสำเร็จการศึกษาแล้ว บุคคลเหล่านั้น ที่เคยต้องโทษจำคุกก็ไม่สามารถประกอบวิชาชีพในทางกฎหมาย ที่ตนเคยศึกษาและได้รับปริญญาได้อีกเช่นกัน เพราะคำตอบนั้น เกิดจากข้อบัญญัติทางกฎหมายที่กำหนดและจำกัดสิทธิไว้นั่นเอง

พระราชบัญญัติล้างมลทิน และ พระราชกฤษฎีกากอภัยโทษ

ภายใต้ข้อบัญญัติทางกฎหมายจากกฎหมายหลายฉบับ ดังที่ได้กล่าวมาแล้ว ที่ได้กำหนดและจำกัดคุณสมบัติเฉพาะ ให้มีผลต่อในทางลบต่อผู้เคยต้องโทษจำคุกก็ตาม แต่ก็ยังมีบางช่องที่ยังมีและเป็นประโยชน์ ต่อผู้เคยต้องโทษจำคุกในอีกทางหนึ่งด้วยเช่นกัน เช่นการได้รับประโยชน์จากพระราชบัญญัติล้างมลทิน และพระราชกฤษฎีกากอภัยโทษ ในการได้รับการปล่อยตัวจาก ทัณฑสถาน แต่อย่างไรก็ดี การได้รับประโยชน์ จากพระราชบัญญัติและพระราชกฤษฎีกา ทั้งสองนั้นจะเปิดช่องทางให้ผู้เคยต้องโทษ ได้รับโอกาสทางสังคมและกฎหมาย เฉกเช่นบุคคลอื่นที่ไม่เคยมีประวัติต้องโทษจำคุกมาก่อนหรือไม่ อย่างไรนั้น จำเป็นต้องศึกษาในรายละเอียดของกฎหมายทั้งสองให้ถ่องแท้ เพราะอันที่จริงแล้ว การได้รับประโยชน์จากกฎหมายทั้งสองนั้น เป็นเพียงการที่กฎหมายทั้งสอง ตราขึ้นเพื่อล้างประวัติการรับโทษ ในทางอาญา ก่อนและ ในวันที่ประกาศใช้กฎหมาย แต่โดยกฎหมายทั้งสองฉบับนั้น หาใช่เป็นกฎหมายที่ จะให้โอกาสต่อผู้ต้องขังทุกคน และในทุกโอกาส เสมอไป หรือในทุกๆปี กฎหมายทั้งสองนั้น เป็นกฎหมายพิเศษ ที่มีการประกาศใช้ในวาระพิเศษหรือวโรกาสพิเศษ เท่านั้น และมีได้เกิดขึ้นบ่อย เช่นในวโรกาสที่ พระบาทสมเด็จพระปรมิทร มหาภูมิพล อดุลยเดช ฯ มีพระชนมพรรษาครบ 80 พรรษา เมื่อปี พ.ศ. 2550 หรือ พระราชกฤษฎีกา พระราชทานอภัยโทษ เนื่องในโอกาสแรกนับแต่ขึ้นทรงราชย์สืบราชสันตติวงศ์ พ.ศ. 2559 เป็นต้น

ในอีกประการหนึ่ง กฎหมายทั้งสองเป็นกฎหมายพิเศษ ที่ล้างเฉพาะแต่ประวัติการรับโทษเท่านั้น ตามเนื้อความที่พระราชบัญญัติล้างมลทิน พ.ศ. 2550 มาตรา 4 ซึ่งบัญญัติไว้ว่า “ให้ล้างมลทิน

วารสารคุณภาพชีวิตกับกฎหมาย
ปีที่ 15 ฉบับที่ 1 (มกราคม - มิถุนายน 2562)

ให้แก่บรรดาผู้ต้องโทษในกรณีความผิดต่าง ๆ ซึ่งได้กระทำก่อนหรือในวันที่ 5 ธันวาคม พ.ศ. 2550 และได้พ้นโทษไปแล้วก่อนหรือในวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ โดยให้ถือว่าผู้นั้นมิได้เคยถูกลงโทษในกรณีความผิดนั้น ๆ” กฎหมายทั้งสองฉบับ หาได้ล้างความผิดที่ได้กระทำไม่ และยังเป็นดุลยพินิจของคณะกรรมการในหน่วยงานต่างๆของรัฐ หรือคณะกรรมการ/ผู้จัดการฝ่ายบุคคล ของภาคเอกชน ในการรับสมัครบุคคลเหล่านี้เข้าทำงาน เพราะในกฎหมายต่างๆ ทุกฉบับได้กำหนดขยายความออกไปในการให้อำนาจในการพิจารณาอีกว่า ขาดคุณสมบัติเพราะเหตุบกพร่องทางเกียรติศักดิ์ทางวิชาชีพ หรือศีลธรรมหรือไม่ อีกทางหนึ่ง ประกอบกับประวัติอาชญากรรมก็ได้ลบล้างชื่อออกจากทะเบียนประวัติอาชญากร เพียงแต่ ในท้ายของประวัติมีเพียงหมายเหตุว่า “ให้ตรวจสอบรายชื่อจากพระราชบัญญัติล้างมลทิน พ.ศ. 2550” เท่านั้น ซึ่งในปัจจุบันนี้ ทุกหน่วยงาน ไม่ว่าจะเป็น หน่วยงานทางกระบวนการยุติธรรม หน่วยงานภาครัฐต่างๆ หรือแม้แต่หน่วยงานเอกชน ในรูปของบริษัท ห้างร้าน ของเอกชน บุคคลธรรมดา สามารถเข้าไปตรวจสอบทะเบียนประวัติอาชญากรได้ ในเว็บไซต์ ของกองทะเบียนประวัติอาชญากรได้แล้ว (<http://www.afisqonline.com>) ภายใต้บทบัญญัติแห่ง พระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. 2540

บทสรุป

ดังที่ได้กล่าวมาแล้วว่า มีบทบัญญัติต่างๆ ของกฎหมายไทย ที่ได้กำหนดคุณสมบัติ และจำกัดสิทธิของผู้เคยต้องโทษจำคุกไว้ หลายๆฉบับ การที่มีข้อกำหนดเช่นนี้ หาได้แตกต่างไปจากหลักกฎหมายของต่างประเทศไม่ โดยเฉพาะ ตัวอย่างในเรื่องของการเข้าประเทศของบุคคลต่างด้าว ของประเทศสหรัฐอเมริกา ต่างก็มีลักษณะหรือข้อกำหนดในแบบเดียวกัน ในการจำกัดสิทธิ ต่อบุคคลดังกล่าว แม้ว่าจะได้มีความเห็นของหลายฝ่าย ที่ไม่เห็นด้วย โดยเฉพาะฝ่ายที่ให้ความสำคัญต่อเรื่องสิทธิมนุษยชน พยายามเรียกร้องให้มีการแก้ไข โดยการให้สิทธิของผู้เคยต้องโทษจำคุก เสมอบุคคลโดยทั่วไป อีกทั้งยังมีข้อเสนอ ในทางทฤษฎีอีกด้วยว่า การจำกัดสิทธิ และกำหนดคุณสมบัติเช่นนี้ อาจเป็นผลร้ายมากกว่าผลดี ตามหลักทฤษฎีติดฉลาก (Labeling Theory) โดย Howard S. Becker, นักสังคมวิทยาชาวอเมริกัน ซึ่งมีแนวคิดว่าการที่คนในสังคมติดฉลากว่าเป็นคนที่สังคมไม่ยอมรับ ซึ่งถือว่าไม่ให้โอกาสบุคคลที่กระทำความผิดและกลับตัวกลับใจแล้ว จะทำให้เกิดการผลักดันให้เป็นคนไม่ดี และมีโอกาสที่จะทำให้เกิดการกระทำความผิดซ้ำ และเป็นปัญหาต่อสังคม ซึ่งปัจจุบันเป็นปัญหาที่สำคัญในสังคมไทย โดยเฉพาะบุคคลที่เคยต้องโทษจำคุก แต่อย่างไรก็ดี โดยวัตถุประสงค์ของบทความนี้ ต้องการชี้ให้เห็นถึงผลกระทบจากกฎหมาย ที่จะเกิดขึ้น ต่อบุคคล ที่ต้องโทษตามคำพิพากษาถึงที่สุดให้จำคุก และหลังจากการพ้นโทษออกมาสู่สังคมภายนอก จะเห็นได้ว่า มีกฎหมายหลายฉบับ ที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินชีวิต การทำงาน จำกัดสิทธิ เพราะเนื่องจากการเคยต้องโทษจำคุก เสมือนหนึ่งเป็นการถูกลิดรอนโอกาสชีวิต มีอาจใช้ชีวิตของตน เยี่ยงบุคคลอื่นๆ ที่มิได้ถูกต้องโทษจำคุกจากการกระทำความผิด ซึ่ง

อาจเกิดขึ้นเพราะเหตุที่มีได้ยั้งยังั้งใจ หรือเจตนาโดยเพียงคิดว่า แม้ได้รับโทษจำคุก แต่อีกไม่นานก็พ้นโทษแล้ว ดังนั้นจึงเป็นที่มาของวัตถุประสงค์ของบทความนี้ เพื่อใช้เป็นเครื่องมือในการเตือนใจให้มีสติ และสามารถยับยั้งั้งใจ ก่อนตัดสินใจที่จะกระทำความผิด และรัฐควรจะหาวิธีการแก้ไขปัญหาดังกล่าว โดยมีกระบวนการ มาดูแลบุคคลเหล่านี้ ซึ่งจะทำให้ลดปัญหาเหล่านี้ได้ และทำให้สังคมปลอดภัย

บรรณานุกรม

- กรมราชทัณฑ์, (ม.ป.ป.). ข้อบังคับกรมราชทัณฑ์ กระทรวงมหาดไทย ฉบับที่ 8 พ.ศ. 2483. สืบค้นเมื่อ สิงหาคม 2561, จาก <http://www.correct.go.th/lawcorrects/index1.php?gr=1>
- กรมราชทัณฑ์, (ม.ป.ป.). กฎกระทรวงมหาดไทย, ออกตามความในมาตรา 58 แห่งพระราชบัญญัติราชทัณฑ์ พ.ศ. 2479. สืบค้นเมื่อ สิงหาคม 2561, จาก <http://www.correct.go.th/fdcthon/document/11001.pdf>
- กองทะเบียนประวัติอาชญากร, สำนักงานตำรวจแห่งชาติ. (ม.ป.ป.). การตรวจสอบทะเบียนประวัติอาชญากร. สืบค้นเมื่อ สิงหาคม 2561, จาก <http://www.afisqonline.com/>
- ไพบูรณ์ เปียศิริ. (บก.). (2560). ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ ฉบับสมบูรณ์ แก้ไขเพิ่มเติมล่าสุด พ.ศ. 2560. กรุงเทพฯ: พี เอ็น เอ็น มีเดียกรุ๊ป พับลิชชิง บจก.
- ฝ่ายวิชาการสูตรไพศาล. (2560). ประมวลกฎหมายอาญา. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์ สูตรไพศาล
- สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา. (ม.ป.ป.). พระราชบัญญัติความผิดอันเกิดจากการใช้เช็ค พ.ศ. 2534. สืบค้นเมื่อ สิงหาคม 2561, จาก <http://web.krisdika.go.th/data/law/law2/%C717/%C717-20-2534-001.pdf>
- สำนักงานคณะกรรมการข้าราชการพลเรือน. (ม.ป.ป.). พระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. 2551. สืบค้นเมื่อ สิงหาคม 2561, จาก <https://www.ocsc.go.th/node/384>
- สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา. (ม.ป.ป.). พระราชบัญญัติขนส่งทางบก พ.ศ. 2522. สืบค้นเมื่อ สิงหาคม 2561, จาก <http://web.krisdika.go.th/data/law/law2/%A111/%A111-20-9999-update.pdf>
- สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา. (ม.ป.ป.). พระราชบัญญัติรถยนต์ พ.ศ. 2522. สืบค้นเมื่อ สิงหาคม 2561, จาก <http://web.krisdika.go.th/data/law/law2/%C301/%C301-20-9999-update.pdf>
- สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา. (ม.ป.ป.). พระราชบัญญัติวิชาชีพเวชกรรม พ.ศ. 2525. สืบค้นเมื่อ สิงหาคม 2561, จาก http://web.krisdika.go.th/data/lawabout/lawdetail/law-detail_099.htm

วารสารคุณภาพชีวิตกับกฎหมาย

ปีที่ 15 ฉบับที่ 1 (มกราคม - มิถุนายน 2562)

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา. (ม.ป.ป.). พระราชบัญญัติ หนายความ พ.ศ. 2528.

สืบค้นเมื่อ 24 สิงหาคม 2561, จาก <http://web.krisdika.go.th/data/law/law2/%B701/%B701-20-2528-001.pdf>

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา. (ม.ป.ป.). พระราชบัญญัติล้างมลทิน พ.ศ. 2550. สืบค้นเมื่อ 24

สิงหาคม 2561, จาก <http://web.krisdika.go.th/data/law/law2/%C507/%C507-20-2550-a0001.htm>

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา. (ม.ป.ป.). พระราชบัญญัติสภาครูและบุคลากรทางการศึกษา

พ.ศ. 2545. สืบค้นเมื่อ สิงหาคม 2561, จาก http://web.krisdika.go.th/data/lawabout/lawdetail/lawdetail_088.htm

สำนักพัฒนาพฤตินิสัย, กรมราชทัณฑ์. (ม.ป.ป.) จำนวนนักศึกษาผู้ศึกษาปริญญาตรีสาขาวิชา

นิติศาสตร์จากมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาราช. สืบค้นเมื่อ สิงหาคม 2561, จาก <http://br.correct.go.th/spn/index.php/2011-12-14-03-17-26>,

Erving Goffman (n.d.) Retrieved August 2018, from Wikipedia Website: https://en.wikipedia.org/wiki/Erving_Goffman

Howard S. Becker (n.d.). Retrieved August 2018, from Wikipedia Website: https://en.wikipedia.org/wiki/Howard_S._Becker

U.S. Citizenship and Immigration Services (n.d.). INA: Act 212 General Classes of Aliens Ineligible to Receive VISAS and Ineligible for Admission; Waivers of Inadmissibility. Retrieved August 2018, from <https://www.uscis.gov/ilink/docView/SLB/HTML/SLB/0-0-0-1/0-0-0-29/0-0-0-2006.html>

กฎหมายข่มขืนแก้ไขใหม่ Amendment to rape laws

กฤษฎา แสงเจริญทรัพย์ * เชษฐ รัชดาพรรณาธิกุล **

วินัดพล กำปิลดีลีราช ***

Krisda Saengcharoensap * Chet Ratchadapannathikul **

Winudsapol Kumbindeerirach ***

Received : 4 MAR 2019 / Revised : 30 APR 2019 / Accepted : 31 MAY 2019

บทคัดย่อ

สาระสำคัญของกฎหมายข่มขืนกระทำชำเราที่แก้ไขใหม่ตามพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายอาญา (ฉบับที่ 27) พ.ศ. 2562 มีการแก้ไขบทนิยามคำว่า “กระทำชำเรา” ให้มีความชัดเจน สอดคล้องกับลักษณะการกระทำชำเราตามธรรมชาติ และปรับปรุงบทบัญญัติความผิดเกี่ยวกับเพศบางประการเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการบังคับใช้กฎหมายให้ดียิ่งขึ้น

คำสำคัญ : ข่มขืนกระทำชำเรา / แก้ไขเพิ่มเติม

Abstract

The essence of the amended sexual assault legislation in respect with the Criminal Code Amendment Act (27th edition) B.E. 2562 includes a definition revision of the term ‘sexual assault’ to provide more clarity and accuracy based on the nature of the action itself. Also, some provisions regarding sexual assault-related guilt have been revised in order to improve the efficiency in law enforcement.

Keyword : sexual assault / amendment

* อาจารย์ประจำสาขาวิชานิติศาสตร์ คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบุรี

** อาจารย์ประจำสาขาวิชาอาชญาวิทยาและงานยุติธรรม คณะสังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล

*** ทนายความอิสระ

* Lecturer, Law Division Faculty of Humanities and Social sciences, Rajabhat Phetchaburi University

** Assoc.Prof. of Criminology and Criminal Justice Program, Faculty of Social Science and Humanities, Mahidol University

*** Lawyer

วารสารคุณภาพชีวิตกับกฎหมาย
ปีที่ 15 ฉบับที่ 1 (มกราคม - มิถุนายน 2562)

1. บทนำ

การกระทำความผิดฐานข่มขืนกระทำชำเรา ถือว่าเป็นการกระทำความผิดที่อยู่ในกลุ่มการกระทำความผิดรุนแรงในทางเพศที่ร้ายแรง โดยผลที่เกิดขึ้นกับตัวผู้เสียหาย หรือเหยื่อ จากการกระทำความผิดในฐานดังกล่าวมีความแตกต่างจากการกระทำความผิดฐานอื่นที่แม้จะก่อให้เกิดความเสียหายแก่ตัวผู้เสียหาย แต่ก็มีระยะเวลาของความเสียหายที่ไม่ยาวนานนัก ต่างจากการกระทำความผิดฐานข่มขืนกระทำชำเราที่นอกจากจะส่งผลให้เหยื่อได้รับความบอบช้ำทางด้านร่างกายแล้ว การกระทำความผิดฐานดังกล่าวยังสามารถทิ้งร่องรอยความเสียหายทางด้านจิตใจ รวมถึงในเหยื่อบางรายอาจมีระยะเวลาที่ต้องอยู่กับความเสียหายนั้นเป็นเวลานาน หรืออาจจนตลอดชีวิต รวมถึงอาจมีอาการป่วยทางจิตในลักษณะที่เป็น Post-Traumatic Stress Disorder (PTSD) อีกด้วย

ด้วยความรุนแรงทั้งจากลักษณะของการกระทำ รวมถึงผลเสียร้ายแรงที่เกิดขึ้นกับตัวผู้เสียหายดังกล่าว ส่งผลให้แนวทางในการควบคุมพฤติกรรมของมนุษย์ในสังคม โดยเฉพาะแนวทางการควบคุมสังคมอย่างเป็นทางการที่สำคัญ อันได้แก่ การใช้กลไกการควบคุมสังคมในทางกฎหมาย จำเป็นต้องมีบทบาทในการป้องกัน และปราบปรามการกระทำความผิดในลักษณะดังกล่าวให้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพทั้งในเรื่องของเนื้อหาการกระทำความผิด รวมถึงควรมีการกำหนดบทลงโทษที่มีความเหมาะสมแก่กรณี (กฤษฎา แสงเจริญทรัพย์, 2559) แต่อย่างไรก็ดี แม้ว่าประเทศไทยจะมีการกำหนดให้การข่มขืนกระทำชำเราเป็นความผิดต่อกฎหมายอาญา รวมถึงมีการกำหนดอัตราโทษไว้ค่อนข้างสูง แต่ถึงกระนั้น การกระทำความผิดฐานดังกล่าวก็ยังสามารถพบเห็นได้อยู่ตามสื่อต่างๆ และแม้ว่าการกระทำความผิดฐานดังกล่าวจะเคยได้รับการแก้ไขมาแล้วครั้งหนึ่งในปี พ.ศ. 2550 แต่ก็ยังไม่ส่งผลให้อัตราการกระทำความผิดฐานดังกล่าวลดลงมากนัก จึงนำไปสู่แนวคิดในการแก้ไขบทบัญญัติดังกล่าวอีกครั้ง เพื่อให้เกิดความเหมาะสม และสอดคล้องกับสภาพสังคม รวมถึงลักษณะของการกระทำความผิดมากขึ้น

บทความนี้จึงมีวัตถุประสงค์เพื่อการศึกษาถึงรายละเอียด ตลอดจนสาระสำคัญที่น่าสนใจของการกระทำความผิดฐานข่มขืนกระทำชำเราที่ได้รับการแก้ไขเพิ่มเติมตามพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายอาญา (ฉบับที่ 27) พ.ศ.2562 อันเป็นการสร้างความรู้ ความเข้าใจ รวมถึงแนวทางในการปรับใช้บทบัญญัติของกฎหมายในเรื่องดังกล่าวได้อย่างมีประสิทธิภาพต่อไป

2. เหตุผลในการประกาศใช้กฎหมาย

เหตุผลในการประกาศใช้พระราชบัญญัติฉบับนี้ คือ โดยที่เป็นการสมควรปรับปรุงบทนิยามคำว่า “กระทำชำเรา” ในบทบัญญัติความผิดเกี่ยวกับเพศและบทบัญญัติความผิดเกี่ยวกับศพ ในประมวลกฎหมายอาญาให้ชัดเจนและสอดคล้องกับลักษณะการกระทำชำเราตามธรรมชาติ และปรับปรุงบทบัญญัติความผิดเกี่ยวกับเพศบางประการเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการบังคับใช้กฎหมาย และเพื่อให้ความคุ้มครองบุคคลซึ่งถูกกระทำทางเพศกลุ่มต่าง ๆ มากยิ่งขึ้น เช่น เด็ก ผู้อยู่ภายใต้อำนาจ

ของผู้กระทำ และผู้ซึ่งไม่สามารถปกป้องตนเองได้ อีกทั้งเพื่อป้องปรามมิให้มีการกระทำที่เป็นการเอาเปรียบหรือรับประโยชน์จากผู้ซึ่งค้าประเวณี หรือจากการค้าประเวณี จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้ โดยพระราชบัญญัตินี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป (ประกาศราชกิจจานุเบกษาวันที่ 27 พฤษภาคม 2562) ซึ่งมีผลบังคับใช้แล้วนับแต่วันที่ 28 พฤษภาคม 2562 เป็นต้นไป

3. สารสำคัญของกฎหมายข่มขืนกระทำชำเราแก้ไขใหม่ ตามพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายอาญา (ฉบับที่ 27) พ.ศ.2562

สารสำคัญที่แก้ไขเพิ่มเติมใหม่มีหลายประการที่แตกต่างไปจากเดิม สรุปได้ดังนี้

3.1 การกระทำที่ถือว่าเป็นการข่มขืนกระทำชำเรา โดยกฎหมายฉบับใหม่แก้ไขนิยามของคำว่ากระทำชำเรา โดยต้องเป็นการใช้อวัยวะเพศของผู้กระทำล่วงล้ำอวัยวะเพศ ทวารหนัก หรือช่องปากของผู้อื่น เพื่อสนองความใคร่ของผู้กระทำเท่านั้นที่เป็นการกระทำชำเรา ซึ่งจากเดิมหากเป็นการใช้สิ่งอื่นใดที่มีใช้อวัยวะเพศของผู้กระทำ กระทำต่ออวัยวะเพศหรือทวารหนักของผู้ถูกกระทำเป็นการกระทำชำเราเช่นกัน อย่างไรก็ตามมีข้อสังเกตว่าการกระทำชำเราจะต้องเป็นการกระทำต่อบุคคลซึ่งมีสภาพบุคคลด้วย (สพฐ. กิตติศุภการ, 2562) ดังนั้นการใช้สิ่งอื่นใด เช่น อวัยวะเพศเทียม อวัยวะร่างกายอื่นที่มีใช้อวัยวะเพศของผู้กระทำ กระทำต่ออวัยวะเพศ หรือทวารหนักของผู้อื่น จึงไม่เป็นการกระทำชำเราอีกต่อไป แต่เป็นความผิดฐานอนาจารโดยการใช้อวัยวะหรืออวัยวะอื่นซึ่งมีใช้อวัยวะเพศล่วงล้ำ นอกจากนี้ ในส่วนลักษณะของการกระทำที่จะเป็นความผิดฐานกระทำชำเราสำเร็จ ซึ่งแต่เดิมกฎหมายกำหนดว่า “กระทำกับ” จึงทำให้มีการตีความเป็นหลายแง่มุมว่าอย่างไรถึงจะเป็นการกระทำชำเราแล้ว เช่น การใช้อวัยวะเพศถูไถ ภายนอกเป็นการกระทำชำเราสำเร็จแล้วหรือไม่ พระราชบัญญัติฉบับนี้ จึงบัญญัติให้ชัดเจนยิ่งขึ้นว่าต้องเป็นการใช้อวัยวะเพศของผู้กระทำ “ล่วงล้ำ” เข้าไปในอวัยวะเพศ ทวารหนัก หรือช่องปากของผู้อื่น

3.2 ความผิดตามมาตรา 276 กรณีข่มขืนกระทำชำเราผู้อื่น โดยขู่เชือด โดยใช้กำลังประทุษร้าย โดยผู้อื่นนั้นอยู่ในสภาวะไม่สามารถขัดขืนได้ หรือโดยทำให้ผู้อื่นนั้นเข้าใจผิดว่าตนเป็นบุคคลอื่นพระราชบัญญัติฉบับนี้มีการแก้ไขอัตราโทษปรับเป็นปรับตั้งแต่แปดหมื่นบาทถึงสี่แสนบาท ถ้าเป็นการกระทำโดยมีหรือใช้อาวุธปืนหรือวัตถุระเบิด หรือโดยใช้อาวุธ หรือโดยร่วมกระทำความผิดด้วยกันอันมีลักษณะเป็นการโทรมหรึงหรือกระทำกับชายในลักษณะเดียวกัน ต้องระวางโทษจำคุก และปรับตั้งแต่สามแสนบาทถึงสี่แสนบาท โดยบทบัญญัติดังกล่าวได้มีการแก้ไขเพิ่มเติมถึงการกระทำที่ต้องรับโทษหนักขึ้นหรือเหตุฉกรรจ์ คือ ถ้าเป็นการ

วารสารคุณภาพชีวิตกับกฎหมาย
ปีที่ 15 ฉบับที่ 1 (มกราคม - มิถุนายน 2562)

กระทำโดยทำให้ผู้ถูกกระทำเข้าใจว่าผู้กระทำมีอาวุธปืนหรือวัตถุระเบิด เป็นเหตุให้ต้องรับโทษหนักขึ้น คือระวางโทษจำคุกตั้งแต่เจ็ดปีถึงยี่สิบปีและปรับตั้งแต่หนึ่งแสนสี่หมื่นบาทถึงสี่แสนบาท เช่น ช่มชืนกระทำชำเราโดยใช้ปืน BB GUN หากช่มชืนจะยิงให้ตาย ทำให้ผู้ถูกกระทำเข้าใจว่าเป็นปืนแท้ อย่างไรก็ตามเคยมีแนววินิจฉัยของสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกากำหนดให้ BB GUN ไม่ใช่อาวุธปืนโดยสภาพตามพระราชบัญญัติอาวุธปืน^๓ ดังนั้น จึงไม่เป็นการช่มชืนกระทำชำเราผู้อื่นโดยมีหรือใช้อาวุธปืนหรือวัตถุระเบิด

อย่างไรก็ตาม ถ้าการช่มชืนกระทำชำเราผู้อื่นตามมาตรา 276 โดยใช้อาวุธ กล่าวคือเพียงแค่อาวุธเป็นเครื่องมือช่วยในการช่มชืนกระทำชำเราก็เป็นเหตุให้ต้องรับโทษหนักขึ้นด้วย มีโทษจำคุกตั้งแต่สิบห้าปีถึงยี่สิบปี เช่น ช่มชืนกระทำชำเราโดยใช้มีดขู่ว่าจะใช้ไม่ทุบตี เป็นต้น ซึ่งกฎหมายเดิมการช่มชืนกระทำชำเราใช้อาวุธถ้าไม่เป็นการได้รับอันตรายสาหัสไม่เป็นการให้ต้องรับโทษหนักขึ้น โดยคำว่าอาวุธในที่นี้ หมายถึงอาวุธโดยสภาพหรือสิ่งซึ่งไม่ใช่อาวุธโดยสภาพแต่ได้ใช้หรือเจตนาจะใช้ประทุษร้ายร่างกายถึงอันตรายสาหัสอย่างอาวุธตามที่มีการบัญญัติไว้ในประมวลกฎหมายอาญานอกจากนี้ การช่มชืนกระทำชำเราผู้อื่น โดยขู่เข็ญ โดยใช้กำลังประทุษร้าย โดยผู้อื่นนั้นอยู่ในสถานะไม่สามารถขัดขืนได้ หรือโดยทำให้ผู้อื่นนั้นเข้าใจผิดว่าตนเป็นบุคคลอื่น ซึ่งเป็นการกระทำความผิดระหว่างคู่สมรส ถ้ามิได้เกิดต่อหน้าธารกำนัล หรือถ้าไม่เป็นการให้คู่สมรสที่ถูกกระทำได้รับอันตรายสาหัสหรือถึงแก่ความตาย เป็นความผิดอันยอมความได้ ตามมาตรา 281 โดยคำพิพากษาศาลฎีกาที่ 4836/2547 และคำพิพากษาศาลฎีกาที่ 932/2529 ได้วางหลักว่า คำว่าต่อหน้าธารกำนัล หมายถึง เป็นการกระทำในลักษณะที่เปิดเผยให้บุคคลอื่นสามารถเห็นได้ แต่ถ้าเป็นการกระทำต่อหน้าผู้ร่วมกระทำความผิดด้วยกันเอง แม้จะมีจำนวนหลายคนก็ไม่ถือว่าเป็นการกระทำต่อหน้าธารกำนัล

3.3 มาตรา 277 กรณีกระทำชำเราเด็กอายุไม่เกินสิบห้าปีซึ่งมิใช่ภริยาหรือสามีของผู้กระทำ แก่ไขเพิ่มเติมอัตราโทษจำคุกและโทษปรับเป็นจำคุกตั้งแต่ห้าปีถึงยี่สิบปีและปรับตั้งแต่หนึ่งแสนบาทถึงสี่แสนบาท โดยคำพิพากษาศาลฎีกาที่ 455/2542 ได้วางแนวคำพิพากษาศาลฎีกาไว้ว่าอายุของเด็กนี้หากในสูติบัตรหรือทะเบียนแจ้งเกิด ชัดแย้งไม่ตรงกับอายุตามความเป็นจริง ให้ถืออายุตามความเป็นจริง และหากเป็นการกระทำชำเราเด็กอายุไม่เกินสิบห้าปี แม้เด็กนั้นเป็นภริยาหรือสามีของผู้กระทำ ไม่ผิดมาตรานี้ แต่หากการกระทำชำเราเด็กนั้นไม่ยินยอมด้วย เป็นความผิดมาตรา 276 ได้ แต่ถ้าเป็นการช่มชืนกระทำชำเราเด็กอายุยังไม่เกินสิบห้าปีที่มีภริยาหรือสามีผู้กระทำหรือเด็กอายุไม่เกินสิบสามปี ถ้าเป็นการกระทำโดยทำให้เด็กผู้ถูกกระทำเข้าใจว่าผู้กระทำมีอาวุธปืนหรือวัตถุระเบิด เป็นเหตุให้ต้องรับโทษหนักขึ้นด้วย คือโทษจำคุกตั้งแต่สิบปีถึงยี่สิบปี และปรับตั้งแต่สองแสนบาทถึงสี่แสนบาท

3.4 มาตรา 277 ทวิ แก่ไขอัตราโทษปรับกรณีช่มชืนกระทำชำเราผู้อื่นตามมาตรา 276 วรรคหนึ่ง หรือการกระทำชำเราเด็กอายุไม่เกินสิบห้าปีหรือเด็กอายุไม่เกินสิบสามปี ตามมาตรา 277 วรรคหนึ่งหรือวรรคสอง ถ้าเป็นเหตุให้ผู้ถูกกระทำได้รับอันตรายสาหัส ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่สิบห้าปีถึงยี่สิบปีและปรับตั้งแต่สามแสนบาทถึงสี่แสนบาท

3.5 พระราชบัญญัติฉบับนี้แก้ไขเพิ่มเติมอัตราโทษและการกระทำความผิดที่ต้องรับโทษหนักขึ้นด้วยหรือเหตุการณ์ ซึ่งคำพิพากษาศาลฎีกาที่ 4024/2534 และ คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 4836/2547 ได้อธิบายว่า การอนาจาร หมายถึงการกระทำความผิดที่ไม่สมควรในทางเพศ หรือเป็นการทำให้อับอายในทางเพศต่อผู้อื่น มาตรา 278 กรณีกระทำความผิดแก่บุคคลอายุกว่าสิบห้าปี โดยขู่เข็ญ โดยใช้กำลังประทุษร้าย โดยผู้อื่นนั้นอยู่ในสภาวะไม่สามารถขัดขืนได้ หรือโดยทำให้ผู้อื่นนั้นเข้าใจผิดว่าตนเป็นบุคคลอื่น ถ้าเป็นการกระทำความผิดโดยใช้วัตถุหรืออวัยวะอื่นซึ่งมีใช่อวัยวะเพศล่วงล้ำอวัยวะเพศหรือทวารหนักของผู้อื่น ผู้กระทำความผิดต้องรับโทษจำคุกตั้งแต่สี่ปีถึงยี่สิบปี และปรับตั้งแต่แปดหมื่นบาทถึงสี่แสนบาท และหากการกระทำโดยทำให้ผู้ถูกกระทำความผิดเข้าใจว่าผู้กระทำความผิดมีอาวุธปืนหรือวัตถุระเบิด ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่เจ็ดปีถึงยี่สิบปี และปรับตั้งแต่หนึ่งแสนสี่หมื่นบาทถึงสี่แสนบาท และถ้าเป็นการกระทำความผิดโดยมีอาวุธปืนหรือวัตถุระเบิด หรือโดยใช้อาวุธ หรือโดยร่วมกระทำความผิดด้วยกันอันมีลักษณะเป็นการโทรมหญิงหรือกระทำความผิดกับชายในลักษณะเดียวกัน ต้องระวางโทษหนักขึ้นอีกด้วย เป็นจำคุกตั้งแต่สิบห้าปีถึงยี่สิบปี และปรับตั้งแต่สามแสนบาทถึงสี่แสนบาท หรือจำคุกตลอดชีวิต นอกจากนี้ยังได้มีการกำหนดให้กระทำความผิดแก่บุคคลอายุกว่าสิบห้าปี โดยใช้วัตถุหรืออวัยวะอื่นซึ่งมีใช่อวัยวะเพศล่วงล้ำอวัยวะเพศหรือทวารหนักของผู้อื่น ซึ่งเป็นการกระทำความผิดระหว่างคู่สมรส ถ้ามิได้เกิดต่อหน้าธารกำนัล หรือถ้าไม่เป็นเหตุให้คู่สมรสที่ถูกกระทำได้รับอันตรายสาหัสหรือถึงแก่ความตาย เป็นความผิดอันยอมความได้ ตามมาตรา 281 และหากเป็นการกระทำความผิดแก่บุคคลอายุกว่าสิบห้าปี โดยขู่เข็ญ โดยใช้กำลังประทุษร้าย โดยผู้อื่นนั้นอยู่ในสภาวะไม่สามารถขัดขืนได้ หรือโดยทำให้ผู้อื่นนั้นเข้าใจผิดว่าตนเป็นบุคคลอื่น ถ้ามิได้ทำต่อหน้าธารกำนัล ไม่เป็นเหตุให้ผู้ถูกกระทำความผิดได้รับอันตรายสาหัสหรือถึงแก่ความตาย เป็นความผิดอันยอมความได้ แต่หากการกระทำความผิดกล่าวนี้ได้เป็นการกระทำความผิดต่อบุพการี ผู้สืบสันดาน พี่น้องร่วมบิดามารดาหรือร่วมแต่บิดามารดา ญาติสืบสายโลหิต ศิษย์ซึ่งอยู่ในความดูแล ผู้ที่อยู่ในความควบคุมตามหน้าที่ราชการ ผู้อยู่ในความปกครอง ในความพิทักษ์หรือในความอนุบาล ผู้อยู่ภายใต้อำนาจด้วยประการอื่นใด บุคคลซึ่งไม่สามารถปกป้องตนเองอันเนื่องมาจากทุพพลภาพ ผู้มีจิตบกพร่อง โรคจิต หรือจิตฟั่นเฟือน คนเจ็บป่วย คนชรา สตรีมีครรภ์ หรือผู้อยู่ในภาวะไม่สามารถรู้ผิดชอบ เป็นความผิดอันยอมความได้เช่นเดียวกัน ตามมาตรา 281

นอกจากนี้ ตามมาตรา 279 ยังได้กำหนดให้กรณีกระทำความผิดแก่เด็กอายุไม่เกินสิบห้าปี โดยเด็กนั้นจะยินยอมหรือไม่ยินยอมก็ตาม ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสิบปี หรือปรับไม่เกินสองแสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ ถ้าเป็นการกระทำความผิดแก่เด็กอายุไม่เกินสิบสามปี ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่หนึ่งปีถึงสิบปี หรือปรับสองหมื่นบาทถึงสองแสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ และหากการกระทำความผิดแก่เด็กอายุไม่เกินสิบห้าปีหรือเด็กอายุไม่เกินสิบสามปีดังกล่าวนั้นเป็นการกระทำความผิดโดยขู่เข็ญด้วยประการใดๆ โดยใช้กำลังประทุษร้าย โดยเด็กนั้นอยู่ในสภาวะไม่สามารถขัดขืนได้ หรือโดยทำให้เด็กนั้นเข้าใจผิดว่าตนเป็นบุคคลอื่น ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่หนึ่งปีถึงสิบห้าปี หรือปรับตั้งแต่สองหมื่นบาทถึงสามแสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

วารสารคุณภาพชีวิตกับกฎหมาย
ปีที่ 15 ฉบับที่ 1 (มกราคม - มิถุนายน 2562)

ถ้าเป็นการกระทำความผิดอาญาแก่เด็กอายุไม่เกินสิบห้า โดยเด็กนั้นจะยินยอมหรือไม่ก็ตาม เป็นการกระทำโดยใช้วัตถุหรือวิธีอื่นซึ่งมีโทษจำคุกตั้งแต่ห้าปีถึงยี่สิบปี และปรับตั้งแต่หนึ่งแสนบาทถึงสี่แสนบาท หากเป็นการกระทำแก่เด็กอายุไม่เกินสิบสามปี ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่เจ็ดปีถึงยี่สิบปีและปรับตั้งแต่หนึ่งแสนสี่หมื่นบาทถึงสี่แสนบาท แต่หากเป็นการกระทำความผิดอาญาแก่เด็กอายุไม่เกินสิบห้าหรือแก่เด็กอายุไม่เกินสิบสามปี โดยใช้วัตถุหรือวิธีอื่นซึ่งมีโทษจำคุกตั้งแต่ห้าปีถึงยี่สิบปีและปรับตั้งแต่หนึ่งแสนบาทถึงสี่แสนบาท หรือโดยใช้อาวุธ หรือโดยร่วมกระทำความผิดด้วยกันอันมีลักษณะเป็นการโทรมหรึงหรือกระทำความผิดในลักษณะเดียวกัน ต้องระวางโทษหนักขึ้นอีกด้วย เป็นจำคุกตลอดชีวิต โดยกระทำความผิดอาญาตามมาตรา 278 หรือมาตรา 279 ดังที่กล่าวมานั้น หากเป็นเหตุทำให้ผู้ถูกกระทำได้รับอันตรายสาหัส ผู้กระทำต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่ห้าปีถึงยี่สิบปี และปรับตั้งแต่หนึ่งแสนบาทถึงสี่แสนบาท หรือจำคุกตลอดชีวิต

3.6 พระราชบัญญัติฉบับนี้แก้ไขเพิ่มเติมการกระทำที่ต้องเพิ่มระวางโทษหนักขึ้นอีกหลายประการ โดยบัญญัติไว้ดังนี้ คือ มาตรา 280/1 กล่าวคือ การกระทำความผิดอาญาหรือการกระทำความผิดอาญาตามมาตรา 276 มาตรา 277 มาตรา 278 มาตรา 279 ถ้าผู้กระทำความผิด ได้บันทึกภาพหรือเสียงการกระทำความผิดอาญาหรือการกระทำความผิดอาญานั้นไว้ เพื่อแสวงหาประโยชน์โดยมิชอบสำหรับตนเองหรือผู้อื่น ผู้กระทำต้องระวางโทษหนักกว่าที่บัญญัติไว้ในมาตรานั้นหนึ่งในสาม และถ้าผู้กระทำที่บันทึกภาพหรือเสียงการกระทำความผิดอาญาหรือการกระทำความผิดอาญาดังกล่าว ได้เผยแพร่หรือส่งต่อซึ่งภาพหรือเสียงที่บันทึกไว้ ต้องระวางโทษหนักกว่าที่บัญญัติไว้ในมาตรานั้นๆกึ่งหนึ่ง เช่น การนำคลิปวิดีโอการกระทำความผิดอาญาหรือการกระทำความผิดอาญาลงใน Facebook โดยมีข้อสังเกตว่า หากผู้บันทึกภาพและเสียง ไม่ใช่ผู้กระทำความผิดอาญาหรือไม่ใช่ผู้กระทำความผิดอาญาก็ไม่มีความผิดตามบทบัญญัติมาตรานี้

นอกจากนี้ มาตรา 285 ถ้าการกระทำความผิดอาญา หรือการกระทำความผิดอาญาเพื่อสนองความใคร่ของผู้อื่นเป็นธุระจัดหา ล่อไป พาไป เพื่อการกระทำความผิดอาญาซึ่งชายหรือหญิง ตามมาตรา 276 มาตรา 277 มาตรา 277ทวิ มาตรา 277ตรี มาตรา 278 มาตรา 279 มาตรา 280 มาตรา 282 หรือมาตรา 283 เป็นการกระทำความผิดบุพการี ผู้สืบสันดาน พี่น้องร่วมบิดามารดาหรือร่วมแต่บิดามารดา ญาติสืบสายโลหิต ศิษย์ซึ่งอยู่ในความดูแล ผู้ที่อยู่ในความควบคุมตามหน้าที่ราชการ ผู้ที่อยู่ในความปกครอง ในความพิทักษ์หรือในความอนุบาล หรือผู้อยู่ภายใต้อำนาจด้วยประการอื่นใด ผู้กระทำต้องระวางโทษหนักกว่าที่บัญญัติไว้ในมาตรานั้นๆ หนึ่งในสาม เช่น บิดาข่มขืนกระทำความผิดอาญาบุตร หรือนายจ้างอาศัยโอกาสที่ตนมีอำนาจเหนือกว่ากระทำความผิดอาญาลูกจ้าง

มาตรา 285/2 ถ้าการกระทำความผิดอาญาหรือการกระทำความผิดอาญาตามมาตรา 276 มาตรา 277 มาตรา 277ทวิ มาตรา 277ตรี มาตรา 278 มาตรา 279 เป็นการกระทำความผิดบุคคลซึ่งไม่สามารถปกป้องตนเอง

อันเนื่องมาจากทุพพลภาพ ผู้มีจิตบกพร่อง โรคจิต หรือจิตฟั่นเฟือน คนเจ็บป่วย คนชรา สตรีมีครรภ์ หรือผู้อยู่ในภาวะไม่สามารถรู้ผิดชอบ ผู้กระทำได้ระวางโทษหนักกว่าที่บัญญัติไว้ในมาตรานั้นๆ หนึ่ง ในสาม โดยมีข้อสังเกตว่า “ผู้ทุพพลภาพ” หมายถึง ผู้ที่หย่อนกำลังทางร่างกายหรือจิตใจจนไม่สามารถ ประกอบการงานตามปกติได้ (ราชกิจจานุเบกษา, 2560) และคำว่า “คนชรา” ในพจนานุกรมฉบับ ราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2554 ได้ให้ความหมายของ “วัยชรา” ว่า “วัยที่ต่อจากวัยกลางคน อายุเกิน 60 ปี” ตามความหมายในพระราชบัญญัติผู้สูงอายุ พ.ศ. 2546 กำหนดให้ “ผู้สูงอายุ” หมายถึง บุคคล ซึ่งมีอายุเกินกว่าหกสิบปีบริบูรณ์ขึ้นไปและมีสัญชาติไทย

3.7 พระราชบัญญัติฉบับนี้มีการแก้ไขเพิ่มเติมองค์ประกอบความผิดหรือฐานความใหม่ ด้วย นั่นคือ กรณีของ มาตรา 286 ผู้ใดกระทำด้วยประการใด ๆ ดังต่อไปนี้ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสี่ปีและปรับไม่เกินสี่แสนบาท หรือจำคุกตลอดชีวิต

- (1) ช่วยเหลือ ให้ความสะดวก หรือคุ้มครองการค้าประเวณีของผู้อื่น
 - (2) รับประโยชน์ไม่ว่ารูปแบบใดจากการค้าประเวณีของผู้อื่นหรือจากผู้ซึ่งค้าประเวณี
 - (3) บังคับ ชูเชิญ หลอกลวง หรือใช้อำนาจครอบงำผู้อื่น หรือรับผู้อื่นเข้าทำงานเพื่อการค้าประเวณี
 - (4) จัดให้มีการค้าประเวณีระหว่างผู้ซึ่งค้าประเวณีกับผู้ให้บริการ
 - (5) ปกปิดหรืออำพรางแหล่งที่มาของรายได้หรือทรัพย์สินซึ่งได้มาจากการค้าประเวณี
 - (6) อยู่ร่วมกับผู้ซึ่งค้าประเวณีหรือสมาคมกับผู้ซึ่งค้าประเวณีคนเดียวหรือหลายคนเป็นอาจิล
- และไม่สามารถแสดงที่มาของรายได้ในการดำรงชีพของตน

(7) ขัดขวางการดำเนินการของหน่วยงานที่ดูแลในการป้องกัน ควบคุม ช่วยเหลือ หรือ ให้การศึกษาแก่ผู้ซึ่งค้าประเวณี ผู้ซึ่งจะเข้าร่วมในการค้าประเวณี หรือผู้ซึ่งอาจได้รับอันตรายจากการค้าประเวณี

ความในวรรคหนึ่ง (2) และ (6) มิให้ใช้บังคับแก่ผู้รับประโยชน์ไม่ว่ารูปแบบใดซึ่งพึงได้รับ ตามกฎหมายหรือตามธรรมจรรยา

มาตรานี้มุ่งประสงค์ลงโทษแก่ผู้ที่แสวงหาประโยชน์จากการค้าประเวณี เช่นผู้ที่ทำการจัด สถานที่เป็นแหล่งให้มีการค้าประเวณีโดยเรียกเก็บรายได้จากผู้ค้าประเวณีหรือผู้ให้บริการค้าประเวณี แต่บทบัญญัติมาตรานี้ในกรณี (2) และ (6) มิใช่บังคับแก่กรณีผู้ซึ่งรับประโยชน์ไม่ว่ารูปแบบใดจากการค้าประเวณีของผู้อื่นหรือจากผู้ซึ่งค้าประเวณี และผู้รับประโยชน์ที่อยู่ร่วมกับผู้ซึ่งค้าประเวณีหรือสมาคมกับผู้ซึ่งค้าประเวณีคนเดียวหรือหลายคนเป็นอาจิลและไม่สามารถแสดงที่มาของรายได้ในการดำรงชีพของตนไม่ว่ารูปแบบใดซึ่งพึงได้ตามกฎหมายหรือตามธรรมจรรยา เช่น กรณีบิดามารดามีฐานะยากจนทำอาชีพค้าประเวณีแล้วนำเงินมาอุปการะเลี้ยงดูแลบุตร ซึ่งบุตรจะไม่มีผิดตามมาตรานี้

วารสารคุณภาพชีวิตกับกฎหมาย
ปีที่ 15 ฉบับที่ 1 (มกราคม - มิถุนายน 2562)

มาตรา 366/1 ผู้ใดกระทำเพื่อสนองความใคร่ของตน โดยการใช้อวัยวะเพศของตนล่วงล้ำ
อวัยวะเพศ ทวารหนัก หรือช่องปากของศพ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสามปี หรือ
ปรับไม่เกินหกหมื่นบาทหรือทั้งจำทั้งปรับ โดยมีข้อสังเกตว่าการกระทำความผิดดังกล่าวไม่เป็นการกระทำ
ชำเรา เพราะเป็นการกระทำต่อศพซึ่งไม่มีสภาพบุคคลแล้ว (สพฐ. กิตติศุภการ, 2562)

บรรณานุกรม

- กฤษฎา แสงเจริญทรัพย์ ทศนัย ทั้งทอง เสี่ยงยม บุษบาบาน และจอมพล พิทักษ์สันต์โยธิน.
(2559). มาตรการที่เหมาะสมในการป้องกันการกระทำความผิดซ้ำในกรณีความผิดฐาน
ข่มขืนกระทำชำเรา. **วารสารคุณภาพชีวิตกับกฎหมาย**, 12(2)
- ราชกิจจานุเบกษา. (2560).เรื่อง ประกาศสำนักงานประกันสังคม เรื่อง กำหนดหลักเกณฑ์ใน
กรณีทุพพลภาพ. สืบค้นจาก/<http://www.royin.go.th/dictionary/index.php>
- ราชกิจจานุเบกษา.(2562).พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายอาญา(ฉบับที่ 27)
พ.ศ.2562.สืบค้นจาก http://www.ratchakitcha.soc.go.th/DATA/PDF/2562/A/069/T_0127.PDF
- สพฐ. กิตติ ศุภการ . (2562). คำอธิบายความผิดเกี่ยวกับเพศ (แก้ไขปี 2562)
- พระราชบัญญัติผู้สูงอายุ พ.ศ.2546. สืบค้นจาก/<http://web.krisdika.go.th/data/law/law2/%BC02/%BC02-20-9999-update.pdf>
- สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา. (2551). เรื่องเสร็จที่ 846/2551 บันทึกคณะกรรมการ
กฤษฎีกา เรื่อง BB GUN เป็นอาวุธปืนตามพระราชบัญญัติอาวุธปืน เครื่องกระสุนปืน
วัตถุระเบิด ดอกไม้เพลิง และสิ่งเทียมอาวุธปืน พ.ศ. 2490 หรือไม่. สืบค้นจาก
http://app-thca.krisdika.go.th/Naturesig/CheckSig?lawPath=c2_0846_2551&whichLaw=cmd&year=2551
- พระราชบัญญัติให้ใช้ประมวลกฎหมายอาญา พ.ศ.2499. สืบค้นจาก
http://www.krisdika.go.th/wps/portal/general/!ut/p/c4/04_SB8K8xLLM9MSSzPy8xBz9CP0os3g_A2czQ0cTQ89ApyAnA0_EIOAQGdXAwN TA_3gkgz9gmXHQOC03qjx/

**การพัฒนาองค์กรให้เป็นองค์กรที่มีสมรรถนะสูง: ศึกษา
กรณีกองบังคับการปราบปรามการกระทำความผิดเกี่ยวกับ
อาชญากรรมทางเศรษฐกิจ สำนักงานตำรวจแห่งชาติ**
**Development of Police Bureau of an Economic Crime
Suppression for High Performance Organization**

รังสรรค์ ตรงฉก* ฐนันดรศักดิ์ บวรนนท์กุล **

Rangsan Tulashiwin * Tanansak Borwornnuntakul **

Received : 18 FEB 2019 / Revised : 22 MAR 2019 / Accepted : 10 JUN 2019

Quality of Life and Law Journal

บทคัดย่อ

การศึกษานี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาประเมินการเป็นองค์กรสมรรถนะสูง ศึกษาปัจจัยที่สัมพันธ์กับรูปแบบขององค์กรสมรรถนะสูงและวางแนวทางการพัฒนาองค์กรการปราบปรามการกระทำความผิดเกี่ยวกับอาชญากรรมทางเศรษฐกิจ สำนักงานตำรวจแห่งชาติ กลุ่มตัวอย่างเป็นเจ้าหน้าที่ตำรวจที่ปฏิบัติงานในกองบังคับการปราบปรามการกระทำความผิดเกี่ยวกับอาชญากรรมทางเศรษฐกิจ สำนักงานตำรวจแห่งชาติ จำนวนทั้งสิ้น 384 คน ใช้แบบสอบถาม (Questionnaire) เป็นเครื่องมือในการเก็บข้อมูลและวิเคราะห์ค่าทางสถิติโดยใช้ANOVA วิเคราะห์

ผลการวิจัยสรุปได้ดังนี้ 1) ด้านข้อมูลส่วนบุคคล ประชากรกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เป็นชั้นประทวน เพศชาย มีอายุระหว่าง 31 – 40 ปี การศึกษาระดับปริญญาตรี รายได้ต่อเดือนตั้งแต่ 20,001 บาทขึ้นไป สถานภาพสมรสแล้ว มีระยะเวลาในการรับราชการ มากกว่า 9 ปีขึ้นไป ยังมีภาระในครอบครัวที่ยังต้องดูแล/มีค่าใช้จ่าย บิดา มารดาอยู่ ด้านปัจจัยดำเนินการ ส่วนใหญ่เห็นว่าผู้นำค่อนข้างเป็นประชาธิปไตย กฎ ระเบียบในหน่วยงานมีความยืดหยุ่นมากตามสมควรและ การสื่อสารในองค์กรเป็นทางการ ชัดเจน และเป็นระบบ 2) ด้านความคิดเห็นเกี่ยวกับการพัฒนาองค์กรให้เป็นองค์กรที่มีสมรรถนะสูง ผลการศึกษาในภาพรวม เจ้าหน้าที่ตำรวจมีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายด้านพบว่า ด้านการนำองค์กร อยู่ในดับมากที่สุด รองลงมา ได้แก่ ด้านการวางแผนเชิงยุทธศาสตร์ ด้านผลลัพธ์การดำเนินการ ด้านการให้ความสำคัญกับผู้รับบริการ/ผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย ด้านการมุ่งเน้นทรัพยากรบุคคล ด้านการจัดการกระบวนการ อยู่ในระดับมาก และน้อยที่สุด ได้แก่ ด้านการวัด การวิเคราะห์ และการจัดการความรู้ ตามลำดับ 3) ปัจจัยที่สัมพันธ์กับการพัฒนาองค์กร

* หลักสูตรศิลปศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาอาชญาวิทยาและงานยุติธรรม คณะสังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล

** อาจารย์ประจำสาขาวิชาอาชญาวิทยาและงานยุติธรรม คณะสังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล

* Master of Arts , Criminology and Criminal Justice Program, Faculty of Social Science and Humanities, Mahidol University

** Lecturer, Assist.Prof. Criminology and Criminal Justice Program, Faculty of Social Science and Humanities, Mahidol University

วารสารคุณภาพชีวิตกับกฎหมาย

ปีที่ 15 ฉบับที่ 1 (มกราคม - มิถุนายน 2562)

กองบังคับการปราบปรามการกระทำความผิดเกี่ยวกับอาชญากรรมทางเศรษฐกิจให้เป็นองค์กรที่มีสมรรถนะสูง ได้แก่ อายุ รายได้ต่อเดือน ระยะเวลาปฏิบัติงานในอาชีพตำรวจ ในระยะที่ปัจจัยดำเนินการ ได้แก่ ภาวะผู้นำและการสื่อสารในองค์กร

ข้อเสนอแนะจากการวิจัย ควรมีการทบทวนผลการปฏิบัติงานหน่วยงานต่อเนื่อง เชื่อมโยงยุทธศาสตร์กับการปฏิบัติงาน สำนวณความพึงพอใจผู้รับบริการ สร้างนวัตกรรมในกระบวนการ รวมทั้งสร้างเส้นทางการเติบโตที่ชัดเจน ข้อเสนอแนะในการศึกษาวิจัยต่อไป ควรมีการศึกษาเชิงคุณภาพ ศึกษาเกี่ยวกับหน่วยงานตำรวจอื่นๆ และแสวงหาหรือสร้างองค์ประกอบหรือตัวชี้วัดเป็นความองค์กรที่มีสมรรถนะสูงของหน่วยงาน

คำสำคัญ : กองบังคับการปราบปรามการกระทำความผิดเกี่ยวกับอาชญากรรมทางเศรษฐกิจ/องค์กรที่มีสมรรถนะสูง/ประเทศไทย

Abstract

The objectives of this study were to delineate Police Bureau of an Economic Crime Suppression for High Performance Organization as well as factors that effect on such platform and developmental approach such bureau. Three hundred and eighty four police officers who worked in the Police Bureau of an Economic Crime Suppression were sampled. The data was collected by questionnaire and analysis through ANOVA.

The results can be summarized as follows: 1. In terms of personal background, most of the participants were sergeant male police with aged 31-40 years, married, had a Bachelor's Degree and had worked in their organizations more than 9 years. They are taking care of the money for their family members. The income level ranged more than 20,001 Baht per month. Apart from this, as for the performance factors, they also agreed with the democratic leader and good organizational communication. 2. As far as high performance organization viewpoint is concerned, most of the sample police officers expressed at high level of opinion on leadership and strategic planning, outcome performance, the client and stakeholder services, human resources development and management respectively. Be that as it may, they expressed at the lowest level of their opinion on knowledge measure analysis and management. 3. Factors related with developing Police Bureau of an Economic Crime Suppression for High Performance Organization depending on age, monthly income, and work time period, leadership and communication aspects in the organization.

Recommendations from this study are that there is a need to review the annual performance, integrating strategic scheme with the missions and survey for satisfaction of the client, provide the person career path obviously and upgrades innovation to work process. Similarly, comparative studies that looked at other police units and police stations in urban areas and in other police units including the qualitative approach would also be useful.

Key words: High Performance Organization/ Police Bureau of an Economic Crime Suppression/Thailand

บทนำ

การเปลี่ยนแปลงของปัจจัยแวดล้อมต่าง ๆ ทั้งภายในและจากภายนอกองค์กร ทำให้องค์กรทั้งในภาครัฐและเอกชนต่างต้องเร่งปรับตัวเพื่อสร้างขีดความสามารถในการแข่งขัน ในขณะเดียวกัน ความคาดหวังต่อระบบราชการในฐานะที่เป็นหน่วยงานหลักสำคัญในการแก้ปัญหาและการพัฒนาประเทศ ระบบราชการเองกำลังเร่งปรับปรุงตนเองให้มีประสิทธิภาพเพื่อเพิ่มขีดความสามารถในการให้บริการประชาชน ดังนั้น องค์กรที่สามารถแข่งขันและอยู่ได้อย่างมีประสิทธิภาพ คือองค์กรที่มีสมรรถนะสูง (High Performance Organization: HPO) องค์กรสมรรถนะสูง (High Performance Organization) เป็นองค์กรที่เก่ง มีแผนงานรองรับกับสถานะต่างๆ อย่างชัดเจน มีการวิเคราะห์สถานการณ์ที่สามารถกระทบต่อการทำงานจากรอบด้านทุกมุมมอง ทำให้สามารถปฏิบัติการกิจบรรลุตามวัตถุประสงค์ได้อย่างมีประสิทธิภาพตรงตามเวลาและคุณภาพของผลงานดีเยี่ยมเป็นองค์กรที่เป็นเลิศ (Excellence Organization) มีระบบการบริหารจัดการภายในที่ดี และเกิดความยั่งยืนในการทำงานในระยะยาว

การสร้างให้ระบบราชการเป็นองค์กรสมรรถนะสูงนั้น ได้รับความนิยมนำอย่างสูงในต่างประเทศ ในทศวรรษที่ผ่านมา โดย Andre de Waal (2010) ได้ดำเนินการสร้างโปรแกรมและแนวทางการพัฒนาระบบราชการ ในสองลักษณะ คือ การแสวงหาเงื่อนไขในการพัฒนาที่จะส่งเสริมและเอื้อต่อการให้องค์กรมีศักยภาพสูง กับการรักษาความมีศักยภาพสูงให้มีความต่อเนื่องและยั่งยืน ของไทยมีการวางกรอบการดำเนินการภายหลังที่ได้มีการกำหนดกรอบการปฏิรูประบบราชการจัดทำแผนยุทธศาสตร์การพัฒนา ระบบราชการไทย พ.ศ.2551 - 2555 (สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการ 2551, 2) ในการบริหารจัดการระบบภายในขององค์กรเพื่อให้องค์กรเป็นองค์กรที่มีสมรรถนะสูงนั้น มีเครื่องมือ หรือเทคนิคที่นำมาใช้หลายอย่างขึ้นอยู่กับองค์กรใดจะเลือกใช้ สำหรับประเทศไทย สำนักงาน ก.พ.ร. ได้ร่วมกับสถาบันเพิ่มผลผลิตแห่งชาติจัดทำเกณฑ์คุณภาพการบริหารจัดการภาครัฐ (Public Sector Management Quality Award :PMQA) เพื่อเป็นแนวทางให้หน่วยราชการใช้ในการประเมินตนเองเพื่อก้าวไปสู่องค์กรสมรรถนะสูง องค์กรสมรรถนะสูงตามหลักเกณฑ์ PMQA ประกอบด้วย 7 มิติ คือ การนำองค์กร การวางแผนเชิงยุทธศาสตร์ การให้ความสำคัญกับผู้รับบริการและผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย การวัด การวิเคราะห์ และการจัดการความรู้ การมุ่งเน้นทรัพยากรบุคคล การจัดการกระบวนการ และผลลัพธ์การดำเนินการ

กองบังคับการปราบปรามการกระทำความผิดเกี่ยวกับอาชญากรรมทางเศรษฐกิจเป็นหน่วยงานสังกัดสำนักงานตำรวจแห่งชาติ มีฐานะเป็นองค์กรในหน่วยราชการ มีบทบาทและภารกิจป้องกันและปราบปรามอาชญากรรมที่เกี่ยวกับเศรษฐกิจทุกประเภท เช่น ภาษี การเงินการธนาคาร ทรัพย์สินทางปัญญา ฯลฯ รวมทั้งปฏิบัติงานร่วมกับหรือสนับสนุนการปฏิบัติงานของหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้องหรือตามที่รับมอบหมาย จากแนวทางการสร้างให้ระบบราชการเป็นองค์กรสมรรถนะสูงนั้น ปัญหาที่ต้องการแสวงหาคำตอบ (Research Questions) ได้แก่ การดำเนินการของกองบังคับการปราบปรามการกระทำความผิดเกี่ยวกับอาชญากรรมทางเศรษฐกิจ สำนักงานตำรวจแห่งชาติปัจจุบันเป็นอย่างไร

วารสารคุณภาพชีวิตกับกฎหมาย
ปีที่ 15 ฉบับที่ 1 (มกราคม - มิถุนายน 2562)

มีองค์ประกอบของสมรรถนะสูง หากพิจารณาจากแนวทางของ กพร.สามารถประเมินการมีศักยภาพสูงได้เพียงใด และมีปัจจัยอะไรที่สัมพันธ์กับรูปแบบขององค์การสมรรถนะสูงของกองบังคับการดังกล่าวบ้าง รวมทั้งแนวทางการพัฒนากองบังคับการปราบปรามการกระทำความผิดเกี่ยวกับอาชญากรรมทางเศรษฐกิจ สำนักงานตำรวจแห่งชาติให้เป็นองค์การสมรรถนะสูงควรดำเนินการอย่างไร

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาองค์ประกอบขององค์การสมรรถนะสูงของกองบังคับการปราบปรามการกระทำความผิดเกี่ยวกับอาชญากรรมทางเศรษฐกิจ สำนักงานตำรวจแห่งชาติ
2. เพื่อศึกษาปัจจัยที่สัมพันธ์กับรูปแบบขององค์การสมรรถนะสูงของกองบังคับการปราบปรามการกระทำความผิดเกี่ยวกับอาชญากรรมทางเศรษฐกิจ สำนักงานตำรวจแห่งชาติ
3. เพื่อวางแผนทางการพัฒนากองบังคับการปราบปรามการกระทำความผิดเกี่ยวกับอาชญากรรมทางเศรษฐกิจ สำนักงานตำรวจแห่งชาติให้เป็นองค์การสมรรถนะสูง

วิธีดำเนินการวิจัย

การศึกษาเป็นการวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) โดยใช้วิธีวิจัยเชิงสำรวจ (Survey Research Method) เก็บข้อมูลด้วยแบบสอบถาม (Questionnaire) ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นเองโดยตรวจสอบคุณภาพด้วยการหาค่าIOCและหาค่าความเชื่อมั่น ประชากรเป้าหมาย คือ เจ้าหน้าที่ตำรวจที่ปฏิบัติงานในกองบังคับการปราบปรามการกระทำความผิดเกี่ยวกับอาชญากรรมทางเศรษฐกิจ สำนักงานตำรวจแห่งชาติ นายตำรวจชั้นสัญญาบัตร จำนวน 198 นายและชั้นประทวน 186 นาย จำนวนรวมทั้งสิ้น 384 นาย(เนื่องจากกลุ่มตัวอย่างมีจำนวนใกล้เคียงกับ 400 คน คือ 384 นาย ผู้วิจัยจึงเก็บข้อมูลทั้งหมด) การวิเคราะห์ข้อมูลใช้สถิติในการวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูป SPSS (Statistical Package for the social sciences) ประมวลผล 1. สถิติเชิงพรรณนา (Descriptive statistics) ใช้ ค่าร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย (Mean) และ ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) สถิติอ้างอิง (Inferential statistics) ใช้ทดสอบสมมติฐาน และการหาค่าความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรต้นกับตัวแปรตาม โดยใช้สถิติ ANOVA และ Correlation มาวิเคราะห์ข้อมูลตามสมมติฐานที่ตั้งไว้

ผลการวิจัย

ด้านปัจจัยส่วนบุคคล จากการศึกษาพบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นเพศชาย อายุระหว่าง 31 – 40 ปี การศึกษาระดับปริญญาตรี รายได้ต่อเดือนตั้งแต่ 20,001 บาทขึ้นไป ชั้นประทวน สถานภาพสมรสแล้ว มีระยะเวลาในการรับราชการ มากกว่า 9 ปีขึ้นไป ยังมีภาระในครอบครัวที่ยังต้องดูแล/มีค่าใช้จ่ายบิดา มารดาอยู่

ด้านปัจจัยดำเนินการ พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เห็นว่าผู้นำค่อนข้างเป็นประชาธิปไตย กฎระเบียบในหน่วยงานมีความยืดหยุ่นมากตามสมควรและ การสื่อสารในองค์กรเป็นทางการ ชัดเจน และเป็นระบบ

ด้านการพัฒนาองค์กรให้เป็นองค์กรที่มีสมรรถนะสูง ผลการศึกษาการพัฒนาองค์กรให้เป็นองค์กรที่มีสมรรถนะสูงของกองบังคับการปราบปรามการกระทำความผิดเกี่ยวกับอาชญากรรมทางเศรษฐกิจ สำนักงานตำรวจแห่งชาติ ในภาพรวม พบว่า เจ้าหน้าที่ตำรวจมีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายด้านพบว่า ด้านการนำองค์กร อยู่ในดับมากที่สุด รองลงมาได้แก่ ด้านการวางแผนเชิงยุทธศาสตร์ ด้านผลลัพธ์การดำเนินการ ด้านการให้ความสำคัญกับผู้รับบริการ/ผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย ด้านการมุ่งเน้นทรัพยากรบุคคล ด้านการจัดการกระบวนการ อยู่ในระดับมาก และน้อยที่สุดได้แก่ ด้านการวัด การวิเคราะห์ และการจัดการความรู้ ตามลำดับ

ในรายละเอียดในแต่ละด้าน พบว่า

ก. ด้านการนำองค์กร พบว่า เจ้าหน้าที่ตำรวจมีความเห็นในภาพรวมอยู่ในระดับมาก หากพิจารณารายข้อพบว่า กรณีผู้บริหารองค์กรมีการกำหนดวิสัยทัศน์ พันธกิจ ค่านิยม และทิศทางการดำเนินงานที่ชัดเจน มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด อยู่ในระดับมากที่สุด รองลงมาได้แก่ การที่บรรยากาศในการทำงานในองค์กรเป็นไปแบบกัลยาณมิตรและแบบพี่น้อง อยู่ในระดับมาก พิจารณาโดยรวมแล้ว องค์กรมีการทำงานเป็นระบบ มีการกระจายอำนาจให้บุคลากร มีการกำกับดูแลที่เหมาะสม ผู้บังคับบัญชาเปิดโอกาสให้มีส่วนร่วมในการวางแผนและตัดสินใจในการดำเนินการต่างๆ องค์กรมีการสื่อสารในองค์กรชัดเจนและมีประสิทธิภาพ อยู่ในระดับมาก และน้อยที่สุดได้แก่ หน่วยงานมีการทบทวนผลการดำเนินการขององค์กรอย่างต่อเนื่อง ตามลำดับ

ข. ในด้านการวางแผนเชิงยุทธศาสตร์ พบว่า เจ้าหน้าที่ตำรวจมีความเห็นในภาพรวมอยู่ในระดับมาก หากพิจารณารายข้อพบว่า การวางแผนของหน่วยงานยืดหยุ่น สามารถปรับเปลี่ยนต่อการเปลี่ยนแปลงได้ตามความเหมาะสมและสิ่งท้าทาย มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด รองลงมาได้แก่ การองค์กรมีแผนยุทธศาสตร์และดำเนินการตามยุทธศาสตร์ หน่วยงานทุกระดับมีการถ่ายทอดแผนไปสู่การปฏิบัติอย่างชัดเจน อยู่ในระดับมาก และน้อยที่สุดได้แก่ หน่วยงานมีการกำหนดเป้าหมายและเชื่อมโยงเป้าหมายเข้ากับวิสัยทัศน์และพันธกิจขององค์กร ตามลำดับ

ค. ในด้านการให้ความสำคัญกับผู้รับบริการ/ผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย พบว่า เจ้าหน้าที่ตำรวจมีความเห็นในภาพรวมอยู่ในระดับมาก หากพิจารณารายข้อพบว่า การที่องค์กรปฏิบัติงานโดยคำนึงถึงประชาชน ผู้ประกอบการ และส่วนราชการอื่นๆ เสมอ มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด รองลงมาได้แก่ การประเมินว่าองค์กรมีภาพลักษณ์ที่ดีในสายตาประชาชน และองค์กรมีการนำเอาความคิดเห็นและข้อเสนอแนะที่ได้ไปใช้ในการออกแบบและปรับปรุงการให้บริการ อยู่ในระดับมาก และน้อยที่สุดได้แก่ องค์กรมีการสำรวจ วัดความพึงพอใจของผู้รับบริการอยู่เสมอ ตามลำดับ

วารสารคุณภาพชีวิตกับกฎหมาย

ปีที่ 15 ฉบับที่ 1 (มกราคม - มิถุนายน 2562)

ง. ในด้านการวัด การวิเคราะห์ และการจัดการความรู้ พบว่า เจ้าหน้าที่ตำรวจมีความเห็นในภาพรวมอยู่ในระดับมาก หากพิจารณารายข้อพบว่า องค์กรมีการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศจัดเก็บข้อมูล จัดองค์ความรู้ และวิเคราะห์ มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด รองลงมาได้แก่ มีการเก็บข้อมูลอย่างต่อเนื่องในหน่วยงานเพื่อใช้ในการวิเคราะห์แก้ไขปัญหา และองค์กรมีการใช้ข้อมูลเพื่อวิเคราะห์มาประกอบการตัดสินใจในการปฏิบัติงาน อยู่ในระดับมาก และน้อยที่สุดได้แก่ การที่องค์กรมีการสร้างนวัตกรรมใหม่เพื่อการทำงาน

จ. ในด้านการมุ่งเน้นทรัพยากรบุคคล พบว่า เจ้าหน้าที่ตำรวจมีความเห็นในภาพรวมอยู่ในระดับมาก หากพิจารณารายข้อพบว่า การที่บุคลากรมีอิสระในการแสดงความคิดเห็นและการนำความคิดเห็นไปปฏิบัติเพื่อปรับปรุงองค์กร มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด รองลงมาได้แก่ การผู้บังคับบัญชาของมีการสนับสนุนและเปิดโอกาสให้ได้ พัฒนาความรู้ความสามารถ และการเพิ่มศักยภาพได้อย่างเต็มที่ บุคลากรมีโอกาสสื่อสาร แลกเปลี่ยนความรู้หรือทักษะระหว่างบุคลากรภายในและนอกองค์กรอย่างเต็มที่ ผู้บังคับบัญชามีการมอบหมายงานที่ท้าทายและเหมาะสมเพื่อให้เกิดความรับผิดชอบต่อองค์กร หน่วยงานมีการส่งเสริมด้านสุขภาพ การปรับปรุงสภาพแวดล้อมในการทำงานให้เหมาะสมกับการปฏิบัติงาน หน่วยงานของมีการสร้างเส้นทางความก้าวหน้าให้กับบุคลากร อยู่ในระดับมาก และน้อยที่สุดได้แก่ หน่วยงานของมีการเตรียมบุคลากรสำหรับตำแหน่งผู้บริหารหรือตำแหน่งที่มีความสำคัญต่อภารกิจหลักขององค์กร

ฉ. ในด้านการจัดการกระบวนการ พบว่า เจ้าหน้าที่ตำรวจมีความเห็นในภาพรวมอยู่ในระดับมาก หากพิจารณารายข้อพบว่า การมีวิธีการจัดการกระบวนการงานให้มีประสิทธิภาพเพื่อลดขั้นตอนในการทำงาน มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด รองลงมาได้แก่ มีการตรวจสอบกระบวนการที่มีความเสี่ยงสูง เช่น งานด้านการเงิน พร้อมหาทางป้องกัน มีกระบวนการที่สนับสนุนบุคลากรในการทำงานเพื่อให้บรรลุตามเป้าหมาย มีความเชื่อมโยงระหว่างกระบวนการที่สร้างคุณค่าและตัวชี้วัดที่มีผลต่อความสำเร็จขององค์กร มีการใช้เทคโนโลยีและวิธีที่เหมาะสมในการเพิ่มประสิทธิภาพและผลผลิตเพื่อให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์หลักของกระบวนการ อยู่ในระดับมาก และน้อยที่สุดได้แก่ มีการปรับปรุงกระบวนการหลักและกระบวนการสนับสนุนของหน่วยงานอย่างสม่ำเสมอ

ข. ด้านผลลัพธ์การดำเนินการ พบว่า เจ้าหน้าที่ตำรวจมีความเห็นในภาพรวมอยู่ในระดับมาก หากพิจารณารายข้อพบว่า ผลลัพธ์การดำเนินการขององค์กรพบปรากฏจากคุณภาพการให้บริการ มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด อยู่ในระดับมาก รองลงมาได้แก่ ผลลัพธ์การดำเนินการขององค์กรเป็นไปตามแผนยุทธศาสตร์ขององค์กร อยู่ในระดับมาก และน้อยที่สุดได้แก่ ผลลัพธ์ที่เกิดการพัฒนาและประสิทธิภาพของหน่วยงานโดยรวม เป็นผลมาจากจากระบบการทำงานที่มีทั้งหมด

สรุปและอภิปรายผล

ก.ปัจจัยส่วนบุคคล

- ด้านเพศ ผลการศึกษา พบว่า เจ้าหน้าที่ตำรวจที่มีเพศต่างกันมีความคิดเห็นต่อการพัฒนาองค์กรให้เป็นองค์กรที่มีสมรรถนะสูงในภาพรวมที่ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ดังนั้น เพศจึงเป็นปัจจัยที่ไม่มีความสัมพันธ์กับการพัฒนาองค์กรให้เป็นองค์กรที่มีสมรรถนะสูง

- ด้านอายุ ผลการศึกษา เจ้าหน้าที่ตำรวจที่มีอายุต่างกันมีความคิดเห็นต่อการพัฒนาองค์กรให้เป็นองค์กรที่มีสมรรถนะสูงในภาพรวมที่แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ดังนั้น อายุจึงเป็นปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการพัฒนาองค์กรให้เป็นองค์กรที่มีสมรรถนะสูง

- ด้านระดับการศึกษา ผลการศึกษา พบว่า เจ้าหน้าที่ตำรวจที่มีระดับการศึกษาต่างกันมีความคิดเห็นต่อการพัฒนาองค์กรให้เป็นองค์กรที่มีสมรรถนะสูงในภาพรวมไม่แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ดังนั้น ด้านระดับการศึกษา จึงเป็นปัจจัยที่ไม่มีความสัมพันธ์กับการพัฒนาองค์กรให้เป็นองค์กรที่มีสมรรถนะสูง

- ด้านรายได้ต่อเดือน ผลการศึกษา พบว่า ด้านรายได้ต่อเดือนในภาพรวม จากการทดสอบสมมติฐาน พบว่า เจ้าหน้าที่ตำรวจที่มีรายได้ต่อเดือนต่างกันมีความคิดเห็นต่อการพัฒนาองค์กรให้เป็นองค์กรที่มีสมรรถนะสูงในภาพรวมที่แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ดังนั้น ด้านรายได้ต่อเดือน จึงเป็นปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการพัฒนาองค์กรให้เป็นองค์กรที่มีสมรรถนะสูง

- ด้านชั้นยศ พบว่า เจ้าหน้าที่ตำรวจที่มีชั้นยศต่างกันมีความคิดเห็นต่อการพัฒนาองค์กรให้เป็นองค์กรที่มีสมรรถนะสูงในภาพรวมที่ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ดังนั้น ชั้นยศจึงเป็นปัจจัยที่ไม่มีความสัมพันธ์กับการพัฒนาองค์กรให้เป็นองค์กรที่มีสมรรถนะสูง

- ด้านสถานภาพการสมรส พบว่า เจ้าหน้าที่ตำรวจที่มีสถานภาพการสมรสต่างกันมีความคิดเห็นต่อการพัฒนาองค์กรให้เป็นองค์กรที่มีสมรรถนะสูงในภาพรวมไม่แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ดังนั้น สถานภาพสมรสจึงเป็นปัจจัยที่ไม่มีความสัมพันธ์กับการพัฒนาองค์กรให้เป็นองค์กรที่มีสมรรถนะสูง

- ด้านระยะเวลาที่ปฏิบัติงาน พบว่า เจ้าหน้าที่ตำรวจที่มีระยะเวลาที่ปฏิบัติงานต่างกันมีความคิดเห็นต่อการพัฒนาองค์กรให้เป็นองค์กรที่มีสมรรถนะสูงในภาพรวมที่แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ดังนั้น ระยะเวลาที่ปฏิบัติงาน จึงเป็นปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการพัฒนาองค์กรให้เป็นองค์กรที่มีสมรรถนะสูง

- ด้านภาระในครอบครัว พบว่าเจ้าหน้าที่ตำรวจที่มีภาระในครอบครัวต่างกันมีความคิดเห็นต่อการพัฒนาองค์กรให้เป็นองค์กรที่มีสมรรถนะสูงในภาพรวมไม่แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ดังนั้น ภาระในครอบครัวจึงเป็นปัจจัยที่ไม่มีความสัมพันธ์กับการพัฒนาองค์กรให้เป็นองค์กรที่มีสมรรถนะสูง

วารสารคุณภาพชีวิตกับกฎหมาย
ปีที่ 15 ฉบับที่ 1 (มกราคม - มิถุนายน 2562)

ข. ปัจจัยดำเนินการ

จากการทดสอบสมมติฐานเกี่ยวกับปัจจัยดำเนินการ ได้แก่ ภาวะผู้นำ กฎ ระเบียบในหน่วยงาน ด้านการสื่อสารในองค์กร

- ด้านภาวะผู้นำในองค์กร พบว่า เจ้าหน้าที่ตำรวจที่มีความเห็นต่อการมีภาวะผู้นำในองค์กรต่างกันมีความคิดเห็นต่อการพัฒนาองค์กรให้เป็นองค์กรที่มีสมรรถนะสูงในภาพรวมแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 พบว่า ค่าเฉลี่ยของเจ้าหน้าที่ตำรวจกลุ่มตัวอย่างที่มีความคิดเห็นว่าผู้นำค่อนข้างเป็นประชาธิปไตย มีค่าเฉลี่ยสูงกว่ากลุ่มอื่นๆ ทั้งนี้ความแตกต่างของค่าเฉลี่ยดังกล่าวเป็นความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 เพียงคู่เดียว ได้แก่ กลุ่มเจ้าหน้าที่ตำรวจที่มีความคิดเห็นว่าผู้นำค่อนข้างเผด็จการ มีความคิดเห็นต่อการพัฒนาองค์กรให้เป็นองค์กรที่มีสมรรถนะสูงในภาพรวมแตกต่างกับกลุ่มที่มีความคิดเห็นว่าผู้นำแบบผสมระหว่างพระเดชและพระคุณ

ดังนั้น เจ้าหน้าที่ตำรวจที่มีความเห็นในด้านภาวะผู้นำแตกต่างกันเห็นว่าเป็นปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการพัฒนาองค์กรให้เป็นองค์กรที่มีสมรรถนะสูง โดยเฉพาะผู้นำแบบประชาธิปไตย

- ด้านกฎ ระเบียบในหน่วยงาน ด้านกฎ ระเบียบในหน่วยงานกับการพัฒนาองค์กรให้เป็นองค์กรที่มีสมรรถนะสูง ในภาพรวม จากการทดสอบสมมติฐาน พบว่า เจ้าหน้าที่ตำรวจที่มีความเห็นต่อการมีกฎ ระเบียบในหน่วยงานต่างกันมีความคิดเห็นต่อการพัฒนาองค์กรให้เป็นองค์กรที่มีสมรรถนะสูงในภาพรวมไม่แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า สอดคล้องกันทุกด้านไม่ว่าในด้านการนำองค์กร ไม่แตกต่างกัน ด้านการวางแผนเชิงยุทธศาสตร์ ด้านการให้ความสำคัญกับผู้รับบริการ/ผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย ด้านการวัด การวิเคราะห์ และการจัดการความรู้ ด้านการมุ่งเน้นทรัพยากรบุคคล ด้านการจัดการกระบวนการ ด้านผลลัพธ์การดำเนินการ

เจ้าหน้าที่ตำรวจที่มีความเห็นในด้านกฎ ระเบียบในหน่วยงานแตกต่างกันเห็นว่าเป็นปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการพัฒนาองค์กรให้เป็นองค์กรที่มีสมรรถนะสูง

- ด้านการสื่อสารในองค์กร พบว่า เจ้าหน้าที่ตำรวจที่มีความเห็นต่อการสื่อสารในองค์กรต่างกันมีความคิดเห็นต่อการพัฒนาองค์กรให้เป็นองค์กรที่มีสมรรถนะสูงในภาพรวมแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 เมื่อเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยรายคู่ของปัจจัยส่วนในภาพรวม พบว่า ค่าเฉลี่ยของเจ้าหน้าที่ตำรวจกลุ่มตัวอย่างที่มีความคิดเห็นว่า การสื่อสารในองค์กรเป็นทางการ ชัดเจน และเป็นระบบมีค่าเฉลี่ยสูงกว่ากลุ่มอื่นๆ

เจ้าหน้าที่ตำรวจที่มีความเห็นในด้านการสื่อสารในองค์กรแตกต่างกันเห็นว่าเป็นปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการพัฒนาองค์กรให้เป็นองค์กรที่มีสมรรถนะสูง

ข้อเสนอแนะที่ได้จากการศึกษาวิจัย

(1) จากการศึกษา ในด้านการนำองค์กร พบว่า หน่วยงานยังขาดการทบทวนผลการดำเนินการขององค์กรอย่างต่อเนื่อง โดยผลการศึกษาระบุว่า ยังอยู่ในระดับน้อยที่สุด ดังนั้น จึงควรกำหนดให้มี

การประชุมเพื่อทบทวนการดำเนินการในทุกปีอย่างต่อเนื่อง เพื่อตรวจสอบสิ่งที่ดำเนินการไปแล้ว ผลลัพธ์และแนวทางการพัฒนาที่ควรดำเนินการต่อไป

(2) จากการศึกษา ในด้านการวางแผนเชิงยุทธศาสตร์ พบว่าหน่วยงานยังขาดการกำหนดเป้าหมายและเชื่อมโยงเป้าหมายเข้ากับวิสัยทัศน์และพันธกิจขององค์กร ตามลำดับ ยังอยู่ในระดับน้อยที่สุด นั่นคือ หน่วยงานมีการกำหนดทิศทางและเป้าหมาย แต่ในทางปฏิบัติยังขาดการเชื่อมโยงเข้ากับภารกิจองค์กรในทุกระดับชั้น ดังนั้น จึงควรให้ทุกหน่วยงานในสังกัด ได้พิจารณานำเอาแผนเชิงยุทธศาสตร์มาปรับเข้ากับการปฏิบัติงานและกำหนดออกมาเป็นตัวชี้วัดที่เหมาะสม

(3) จากการศึกษา ในด้านการให้ความสำคัญกับผู้รับบริการ/ผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย พบว่าองค์กรมีการสำรวจ วัดความพึงพอใจของผู้รับบริการอยู่เสมอ ยังอยู่ในระดับน้อยที่สุด ดังนั้น จึงควรมีการออกแบบประเมินความพึงพอใจของผู้มาขอรับบริการไม่ว่าจะเป็นของประชาชนหรือหน่วยงานต่างๆทั้งภาครัฐและเอกชนที่มาขอรับบริการ

(4) จากการศึกษา ในด้านการวัด การวิเคราะห์ และการจัดการความรู้ พบว่าการที่องค์กรมีการสร้างนวัตกรรมใหม่เพื่อการทำงาน ยังอยู่ในระดับน้อยที่สุด ดังนั้น จึงควรมีการกำหนดเป็นนโยบายให้หน่วยงานระดับล่างช่วยกันคิดและสร้างนวัตกรรมการทำงานต่างๆในการปรับปรุงการทำงาน อาจมีการประกวดและให้รางวัลในทุกๆปี

(5) จากการศึกษา ในด้านปัจจัยส่วนบุคคล พบว่าเพศ/ ระดับการศึกษา/ชั้นยศ /สถานภาพสมรส/ภาระในครอบครัว เป็นปัจจัยที่ไม่มีความสัมพันธ์กับการพัฒนาองค์กรให้เป็นองค์กรที่มีสมรรถนะสูง ดังนั้น จึงควรนำปัจจัยเหล่านี้มาวางแผนในการพัฒนาการพัฒนาองค์กรให้เป็นองค์กรที่มีสมรรถนะสูง

(6) จากการศึกษา ในด้านปัจจัยดำเนินการ พบว่า ภาวะผู้นำและการสื่อสารในองค์กรเป็นปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการพัฒนาองค์กรให้เป็นองค์กรที่มีสมรรถนะสูง ดังนั้น จึงควรส่งเสริมการพัฒนาภาวะผู้นำและการสื่อสารองค์กรอย่างต่อเนื่อง

(7) จากการศึกษา ในด้านการมุ่งเน้นทรัพยากรบุคคล พบว่าหน่วยงานมีการเตรียมบุคลากรสำหรับตำแหน่งผู้บริหารหรือตำแหน่งที่มีความสำคัญต่อภารกิจหลักขององค์กรยังอยู่ในระดับน้อยที่สุด ดังนั้น จึงควรมีการออกแนวทางกำหนดให้บุคลากรมีcareer Path ที่ชัดเจนในการขึ้นสู่ตำแหน่งผู้บริหาร

(8) จากการศึกษา ในด้านการจัดการกระบวนการ พบว่า การปรับปรุงกระบวนการหลักและกระบวนการสนับสนุนของหน่วยงานอย่างสม่ำเสมอ ยังอยู่ในระดับน้อยที่สุด ดังนั้น จึงควรทบทวนกระบวนการที่ยังขาดประสิทธิภาพหรือกระบวนการที่สร้างปัญหาในการปฏิบัติงานและดำเนินการปรับปรุงกระบวนการอย่างสม่ำเสมอ อย่างต่อเนื่องในทุก 5 ปี

(9) จากการศึกษาพบว่า ในด้านผลลัพธ์การดำเนินการ ผลลัพธ์ที่เกิดการพัฒนาและประสิทธิภาพของหน่วยงานโดยรวม เป็นผลมาจากจากระบบการทำงานที่มีทั้งหมด ยังอยู่ในระดับน้อย

วารสารคุณภาพชีวิตกับกฎหมาย

ปีที่ 15 ฉบับที่ 1 (มกราคม - มิถุนายน 2562)

ที่สุด ดังนั้น จึงควรวางแผนทางให้หน่วยงานระดับล่างได้วางแผนทางการพัฒนาหรือการสร้างผลลัพธ์ (Outcome based) ในการทำงาน

ข้อเสนอแนะสำหรับการศึกษาต่อไป

(1) จากการศึกษาที่ผ่านมาเป็นการศึกษาในเชิงปริมาณ ที่ผลการศึกษา ยังไม่ได้รายละเอียดในเชิงลึก เพื่อให้ได้ข้อมูลการศึกษาในเชิงคุณภาพและรายละเอียดที่มากขึ้นเพื่อนำไปใช้ในการปรับปรุง จึงควรมีการศึกษาเชิงคุณภาพถึงรูปแบบขององค์การสมรรถนะสูงของกองบังคับการปราบปรามการกระทำความผิดเกี่ยวกับอาชญากรรมทางเศรษฐกิจ สำนักงานตำรวจแห่งชาติ

(2) ในการศึกษาครั้งนี้เป็นการศึกษาเฉพาะ รูปแบบขององค์การสมรรถนะสูงของกองบังคับการปราบปรามการกระทำความผิดเกี่ยวกับอาชญากรรมทางเศรษฐกิจ (ปอศ.) เท่านั้น จึงควรมีการนำเอา แนวทางการพัฒนาองค์กรให้มีสมรรถนะสูงไปใช้ศึกษากับหน่วยงานอื่นๆ ในสำนักงานตำรวจแห่งชาติ เพื่อสามารถนำมาใช้ในการพัฒนาองค์กรอื่นๆ เหล่านั้น

(3) การศึกษารูปแบบขององค์การสมรรถนะสูงของกองบังคับการปราบปรามการกระทำความผิดเกี่ยวกับอาชญากรรมทางเศรษฐกิจ (ปอศ.) ครั้งนี้ เป็นการนำเอาแนวคิดในด้านองค์กรที่มีสมรรถนะสูงตามแนวทางที่ สำนักงาน กพ.วางแนวทางไว้มาวัด ดังนั้น จึงควรมีการศึกษาเชิงการแสวงหาและสร้างองค์ประกอบขององค์การสมรรถนะสูงของกองบังคับการปราบปรามการกระทำความผิดเกี่ยวกับอาชญากรรมทางเศรษฐกิจ (ปอศ.) โดยศึกษาจากผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้อง (The Stakeholder) ต่อไป

บรรณานุกรม

กาญจนา คำสุวรรณ และนิตยา เสาวมณี. (2521). **การบริหารองค์กร**. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์ศึกษา สยาม

ชรินทร์ จุลประดิษฐ์. (2548). **หลักการบริหาร**. กรุงเทพฯ: อภิชาติการพิมพ์

ทิพวรรณ หล่อสุวรรณรัตน์. (2552). **ทฤษฎีองค์การสมัยใหม่**. กรุงเทพฯ : บริษัท ดี.เค.ปริ้นติ้งเวิลด์ จำกัด.

นิสตาเร เวชยานนท์. (2551). **มิติใหม่ในการบริหารทุนมนุษย์**. กรุงเทพฯ: กราฟิโก ซิสเต็มส์ จำกัด. เปี่ยมพงศ์ นัยบ้านด่าน. (2543). องค์การแห่งการเรียนรู้. **วารสารการศึกษาพยาบาล** 10(3): 13-17. พรธิดา วิเชียรปัญญา. (2547). **การจัดการความรู้: พื้นฐานและการประยุกต์ใช้**. กรุงเทพมหานคร : ธรรมมลการพิมพ์.

พสุ เดชะรินทร์. (2550). องค์การแห่งการเรียนรู้ วัฒนธรรมองค์กร. **ผู้จัดการรายสัปดาห์**. ปีที่ 20 ฉบับที่ 1064.

พิเชษฐ อุดมรัตน์. อ้างถึงใน http://medinfo.psu.ac.th/KM/data/media/media_in_001.htm

- วีระวัฒน์ ปันนิตามัย. (2544). เอกสารประกอบการสัมมนาเชิงวิชาการ. องค์การแห่งการเรียนรู้.
ภาควิชาการจัดการ คณะบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยพายัพ.
- สุเทพ พงศ์ศรีวัฒน์. (2545). **ภาวะผู้นำ : ทฤษฎีและปฏิบัติ**. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์บุ๊คส์ลิงค์.
- อาภรณ์ ภูววิทยพันธ์. (2551). **กลยุทธ์การพัฒนาทรัพยากรมนุษย์**. กรุงเทพฯ : บริษัท เอช อาร์
เซ็นเตอร์ จำกัด.
- Adler, Nancy J. (1997). *International Dimensions of Organizational Behavior*. 2nd ed.,
Boston, PWS-Kent Publishing Co.
- A.M.Pettigrew, and R. Whipp. (1991). *Managing Change for Behavior Success*. Blackwell.
- Andre A. De Waal. (2005). CPM: Balance Your Organization?. อ้างอิงใน : www.Performance-management.nl/cpmpt05/andre_de_waal.ppt#628,6,
- B. B. Tregue. (1974). What is OD?. *Training and Development Journal*, Vol. 3, March,
pp.16.
- Daft, Richard L. (1986). *Organization Theory and Design*, 2nd ed. St Paul: West
Publishing.
- David A. G. (1998). *Havard Business Review on Knowledge Management: Building a
Learning Organization*, Boston: Havard Business School Publishing.
- David P. Hanna. (1988). *Designing Organizations for High Performance*, New York
: Addison Wesley Publishing Company.
- Deal, Terence E., & Allen A. Kennedy. (1982). *Corporate Cultures: The Rites and
Rituals of Corporate Life*, Addison-Wesley, Reading, Mass.
- Donn Di Nunns. *Evolving A Performance Organization*, อ้างอิงใน : www.em-l.com.
- Edward E. Lawler III. *Designing High Performance Organization*, อ้างอิงใน : <http://unpan1.un.org/intradoc/groups/public/documents/UN/UNPAN001316.pdf>.
- Edward E. Lawler III. (2005). *Creating High Performance Organization*. *Asia Pacific
Journal of Human Resource*, 43(10).
- Frank Buytendijk. (2006). *Five Key to Building High Performance Organization*,
Business Performance Management Magazine, February.
- Garvin, D.A. (1993). *Building a Learning Organization*, *Harvard Business Review*, 73(4)
- Gephart, M.A. & Marsick, V.J. (1996). *Learning Organizations Come Alive*. *Training &
Development*, 50(12)
- Greiner, Larry E. (1972). *Evolution and Revolution as Organizations Grow*. *Harvard
Business Review*, 50

วารสารคุณภาพชีวิตกับกฎหมาย

ปีที่ 15 ฉบับที่ 1 (มกราคม - มิถุนายน 2562)

- J.C. Collins. (2001). **Good to Great**. Random House Books.
- John, G. & A.M. Saks. (1991). *Organizational Behavior : Understanding and Managing Life at Work*, 5th ed. Toronto: Addison Wesley Longman.
- Jupp, Vivienne and Younger, Mark P. (2004). *A Value Model for the Public Sector*, Outlook Journal, February.
- Kaplan, Robert S. and Norton, David P. (2001). *The Strategy-Focused Organization: How Balanced Scorecard Companies Thrive in The New Business Environment*. Harvard Business School Press.
- Ken Blanchard. (2007). *Leading at A High – Level*. New Jersey : Prentice-Hall.
- Lewin, Kurt. (1951). *Field Theory in Social Science*. New York : Harper & Row.
- Linda Holbeche. (2004). “HR and The High Performance Organizations”. *Strategic HR Review*, vol 5. No 2.
- M. Miller, L. M. (2002). *The High - Performance Organization – An Assessment of Virtues and Values*.
- Nonaka, I. & Takeuchi, H. (1995). **Theory of Organizational Knowledge Creation, in The Knowledge- Creating Company: How Japanese Companies Create the Dynamics of Innovation**, Eds. I. Nonaka and H. Takeuchi, United State of America, Oxford University Press, Inc., pp. 284.
- Peters, Thomas J., & R.H. Waterman. (1982). **In Search of Excellence: Lessons from America’s Best Run Companies**, New York: Harper&Row.
- R-ogers, Everett M. (1995). *Diffusion of Innovations*, 4th ed., New York:Free Press.
- The Berkeley Consulting Group. *High Performance Organization, Collective Wisdom*, 2(2)

การสร้างควมได้เปรียบในการแข่งขันของภาคธุรกิจบริการ :กรณีศึกษา สถานบันเทิงในเขตกรุงเทพมหานคร

Creating Competitive Advantage of Service Business:

A Case of Entertainment Couplexts in Bangkok Metropolis

สมหมาย ไ้วสกุล * อุษณีย์ เสาววัชรี้ ** ชัญชัย บัญชาพัฒนศักดิ์ ***

Sommai Ngokosakul * Ousanee Sawagvudcharee ** Chanchai Bunchapattanasakda ***

Received : 1 FEB 2019 / Revised : 25 FEB 2019 / Accepted : 30 MAY 2019

บทคัดย่อ

งานวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) เพื่อศึกษาแนวทางในการบริหารธุรกิจร้านสถานบันเทิงที่มีความได้เปรียบทางการแข่งขัน 2) เพื่อศึกษาแนวทางการบริหารร้านสถานบันเทิงที่ประสบผลสำเร็จให้ดำรงอยู่ได้และมีผลกำไร 3) เพื่อศึกษาสาเหตุ ทำไมลูกค้าจึงเข้ามาใช้บริการที่ร้านสถานบันเทิง

กลุ่มตัวอย่างและประชากรคือ ผู้บริหารร้านที่ประสบผลสำเร็จ จำนวน 5 คน ผู้บริหารร้านที่ไม่ประสบผลสำเร็จอีกจำนวน 5 คน จาก 10 ร้านสถานบันเทิง พนักงานที่ปฏิบัติงานในร้านจำนวน 20 คน และลูกค้าที่เข้ามาใช้บริการกับทางร้าน 60 คน ทำการคัดเลือกแบบเฉพาะเจาะจง รวมผู้ให้สัมภาษณ์ทั้งสิ้น 90 คน ทำการสัมภาษณ์แบบโครงสร้างและกึ่งโครงสร้าง ผลการวิจัยพบว่า

ในมุมมองของผู้บริหารกล่าวว่า แนวทางในการบริหารธุรกิจร้านสถานบันเทิงที่ทำให้มีความได้เปรียบในเชิงการแข่งขันคือ การบริหารความสัมพันธ์ที่ดีกับเจ้าหน้าที่ของรัฐที่รับผิดชอบในแต่เขตพื้นที่ที่ส่วนในมุมมองของพนักงานกล่าวว่า ความไพเราะของเสียงเพลงและแนวเพลงที่หลากหลายที่ทางร้านเตรียมไว้คอยบริการลูกค้าคือปัจจัยที่สำคัญของความได้เปรียบทางการแข่งขัน วัตถุประสงค์ข้อที่สอง การบริหารร้านสถานบันเทิงให้ประสบผลสำเร็จและกำไร จากมุมมองของผู้บริหาร พบว่า การควบคุมต้นทุนในการดำเนินงานและการจูงใจพนักงานคือองค์ประกอบที่สำคัญในการทำให้ร้านมีผลกำไร ส่วนในมุมมองของพนักงานส่วนมากได้ความเห็นว่า การบริหารร้านอาหารให้ประสบผลสำเร็จและมีกำไรนั้นมาจากที่ทางร้านมุ่งเน้นเรื่องการบริหารที่ดี การตกแต่งบรรยากาศภายในร้าน และเสียงเพลงที่ไพเราะและวัตถุประสงค์ข้อที่สาม เหตุผลที่ลูกค้าเข้ามาใช้บริการกับทางร้านลูกค้าส่วนใหญ่ให้เหตุผลว่า เพราะบรรยากาศดี เพลงไพเราะ และอาหารอร่อย

คำสำคัญ : ธุรกิจสถานบันเทิง / การบริหารความสัมพันธ์กับเจ้าหน้าที่ของรัฐ / การลดต้นทุน / การบริการที่ดี

* หลักสูตรบริหารธุรกิจดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการ คณะการจัดการ มหาวิทยาลัยชินวัตร

** อาจารย์ประจำ,ดร.,คณะการจัดการ มหาวิทยาลัยชินวัตร

*** อาจารย์ประจำ , ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร., คณะการจัดการ มหาวิทยาลัยชินวัตร

* Doctor of Business Administration (Management) Program, Shinawatra University

** Lecturer, Dr., Doctor of Business Administration (Management) Program, Shinawatra University

*** Lecturer, Assist. Dr., Doctor of Business Administration (Management) Program, Shinawatra

Abstract

This research aims to 1) to study guidelines for business administration, entertainment restaurant that have a competitive advantage. 2) In order to study the way to manage the entertainment restaurants that have been successful and profitable. 3) To study the reason why do customers come to use the service at entertainment restaurant. Samples and population are 5 successful restaurant managers. 5 unsuccessful entertainment restaurant managers from 10 entertainment restaurant outlets. Employees who work in the shop, 20 peoples and customers who come to use the service with 60 peoples, select a specific type. Total of 90 interviewees. Conducting structured and semi-structured interviews.

The research found that. In the manager's view, said guidelines for business management, entertainment restaurant outlets that have a competitive advantage is good relationship management with government officials responsible for the area. In the view of the staff, said the power of music and various music styles prepared by the entertainment restaurant for customer service is an important factor of competitive advantage. Second objective, management of entertainment restaurant to be successful and profitable from the management's perspective, it was found that. Controlling operating costs and motivating employees is an important element in making the store profitable. In the view of most employees, the opinion that restaurant management to be successful and profitable comes from the shop focusing on good service Decoration of the atmosphere in the shop and beautiful. Third objective, the reason that customers come to use the service with the entertainment restaurant shop, most customers argue that because of the good atmosphere, the music because and the delicious food

Key words: Entertainment restaurant / Relationship management with government officials / Cost reduction / Good in services

บทนำ

สำหรับธุรกิจภาคบริการมีอยู่มากมายในกรุงเทพมหานคร สถานบันเทิงเป็นธุรกิจประเภทหนึ่ง ที่ผู้ประกอบการสถานบันเทิงมีทั้งประสบความสำเร็จ และล้มเหลว สถานบันเทิงนั้นถือเป็นธุรกิจอีกประเภทหนึ่งที่มีการดำเนินธุรกิจที่มีการแข่งขันกันอย่างเข้มข้นและรุนแรงหลากหลายในทุกเขตพื้นที่ในกรุงเทพมหานคร และแต่ละร้านก็มีการดำเนินการบริหารจัดการภายในร้านของตัวเอง ซึ่งองค์ประกอบของการบริหารธุรกิจสถานบันเทิงหรือแม้กระทั่งธุรกิจอื่นๆ นั้นจะไม่ค่อยเหมือนกัน แต่ก็ได้มีคนกล่าวเอาไว้ว่าหลักการทางการจัดการที่ดี ถือเป็นส่วนสำคัญที่จะทำให้ประสบความสำเร็จ หรือล้มเหลว (Stoner, J. A. F., & Freeman, R. E, 1992) ซึ่งเป็นสิ่งที่น่าสนใจของธุรกิจแต่ละประเภทที่จะมีแนวทางในการจัดการที่หลากหลาย การบริหารจัดการธุรกิจสถานบันเทิงแต่ละประเภทก็มีแนวทางการบริหารที่แตกต่างกันออกไปและตามแบบฉบับที่หลากหลายไม่เหมือนกัน เช่น สถานอาบอบนวด คลับ ผับ บาร์ คาเฟ่ ซึ่งจากข้อมูลนี้ การบริหารจัดการถือเป็นองค์ประกอบที่สำคัญ อันจะนำมาซึ่งความสำเร็จหรือล้มเหลวขององค์กร ทั้งนี้เนื่องจากว่า แนวทางที่เป็นหลักการในเชิงการบริหารนั้น มีหลักการแนวคิดทฤษฎีการบริหารองค์กรมีทฤษฎีการบริหารต่างๆมีอยู่อย่างมากมายเช่น ทฤษฎีการตลาด ทฤษฎีความได้เปรียบทางการแข่งขัน แนวคิดหลักการบริหารเวลาขององค์กร การบริหารความสัมพันธ์ภาครัฐและเอกชน รวมทั้งยังมีตัวแปรเพิ่มเติมเช่น และพระราชบัญญัติ กฎมายธุรกิจภาคบริการที่นำมาใช้ที่แตกต่างกันซึ่งจะทำให้เกิดความซับซ้อนมากยิ่งขึ้น แต่เป็นสิ่งที่องค์กรหรือผู้บริหารนั้นมีความจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องนำมาประยุกต์ใช้ให้เกิดประสิทธิภาพเพื่อก่อให้เกิดประโยชน์กับองค์กรให้ได้ (อัจฉรา รณกิตติ, 2555) การจัดการธุรกิจและการจัดการองค์กรนั้น มีอยู่อย่างมากมาย แต่ยังไม่มีการศึกษางานวิจัยจากต่างประเทศที่ยืนยันชัดเจนแล้วกับองค์ประกอบแห่งความได้เปรียบทางการแข่งขันที่เกี่ยวข้องกับเรื่องการบริหารธุรกิจสถานบันเทิง ซึ่งในช่วงหลายปีที่ผ่านมา ธุรกิจสถานบันเทิงที่มีอยู่ในเขตกรุงเทพมหานครนั้น เกิดขึ้นอย่างมากมาย ครอบคลุมอยู่ในทุกส่วนของพื้นที่ที่สามารถรองรับความต้องการของนักท่องเที่ยวทั้งชาวไทยและชาวต่างประเทศ อันถือเป็นสีสันในยามราตรีที่ดึงดูดนักท่องเที่ยวได้ดีพอสมควร จากข้อมูล การท่องเที่ยวของสำนักงานการท่องเที่ยวพบว่า นักท่องเที่ยวชาวต่างชาติ เข้ามาเที่ยวในประเทศไทยสูงขึ้น ตั้งแต่ปี 2545 เป็นต้นมา และก็มีเติบโตอย่างต่อเนื่อง แต่หลังช่วงที่ประเทศไทย มีการเปลี่ยนแปลงที่ผันผวนทั้งเรื่องของเศรษฐกิจและการเมืองภายในประเทศ ธุรกิจสถานบันเทิงก็เริ่มที่จะมีผลกระทบ เพราะเริ่มมีสถานบันเทิงหลายแห่งในเขต กรุงเทพมหานคร และเขตปริมณฑล เริ่มมีการปิดตัวลง (กิตติมา ลุ่มภักดีและไกรชิต สุตะเมือง, 2555). ซึ่งอาจจะเป็นสัญญาณว่า สถานะในการดำเนินธุรกิจประเภทนี้ อาจจะมียปัจจัยบางสิ่งบางอย่างที่มีอิทธิพลสำคัญ ที่มีผลกระทบต่อความสำเร็จหรือล้มเหลวของธุรกิจสถานบันเทิง ที่อยู่เขตกรุงเทพมหานคร

ผู้วิจัยยังพบว่าการบริหารธุรกิจสถานบันเทิงเพื่อให้เกิดความได้เปรียบในเชิงการแข่งขัน และมีความสำเร็จ เพื่อผลกำไร นั้น ในอดีต ยังไม่เคยมีการศึกษาใด ๆ เกี่ยวกับเรื่องนี้เลย ที่แสดงให้เห็นถึง

วารสารคุณภาพชีวิตกับกฎหมาย

ปีที่ 15 ฉบับที่ 1 (มกราคม - มิถุนายน 2562)

รูปแบบการบริหารสถานบันเทิงที่มีความได้เปรียบในเชิงการแข่งขัน และประสบผลสำเร็จที่แท้จริงและเป็นรูปธรรมนั้นเป็นอย่างไร อีกทั้งจากการที่ได้ศึกษามาในอดีตนั้นยังไม่มีการยืนยันได้ว่าการบริหารร้านสถานบันเทิงแบบใดให้มีความได้เปรียบในเชิงการแข่งขันจนนำไปสู่ความสำเร็จและอยู่รอดมาได้ภายในสภาวะที่มีการแข่งขันที่รุนแรงและภายในสภาวะเศรษฐกิจที่ผันผวนที่แท้จริง

ซึ่งผู้วิจัยเป็นคนหนึ่งที่มีประสบการณ์โดยตรงอยู่ในวงการธุรกิจร้านสถานบันเทิงมานานเป็นอย่างดี และเป็นผู้ที่ปฏิบัติหน้าที่ให้กับภาครัฐที่เกี่ยวข้องกับร้านสถานบันเทิงมาไม่ต่ำกว่า 30 ปี ผู้วิจัยจึงตระหนักเห็นในความสำคัญและมีความจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องศึกษาเรื่องนี้อย่างจริงจัง เพราะเท่าที่ผ่านมา มีผู้ประกอบการชาวไทยจำนวนไม่น้อยที่เข้ามาทำธุรกิจนี้แล้วประสบความล้มเหลว อันเนื่องมาจากไม่เข้าใจในระบอบของการจัดการในบริบทของประเทศไทยและวัฒนธรรมที่ดีพอ จนทำให้ผู้ประกอบการมีความเสียหายต่อการลงทุนในการประกอบกิจการ ทำให้สังคมสูญเสียอาชีพ และประเทศชาติขาดรายได้เข้าภาครัฐ และผู้วิจัยคิดว่าผลที่ได้จากการวิจัยในครั้งนี้จะก่อให้เกิดประโยชน์และเป็นข้อมูลให้กับผู้ประกอบการที่สนใจต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาแนวทางในการบริหารธุรกิจร้านสถานบันเทิงที่มีความได้เปรียบทางการแข่งขันได้อย่างยาวนาน
2. เพื่อศึกษาแนวทางการบริหารร้านสถานบันเทิงที่ประสบผลสำเร็จให้ดำรงอยู่ได้และมีผลกำไร
3. เพื่อศึกษาว่าทำไมลูกค้าจึงเข้ามาใช้บริการที่ร้านอัครสถานบันเทิงแห่งนี้

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ อาศัยข้อมูลทุติยภูมิ จากการศึกษาวรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง และข้อมูลปฐมภูมิ โดยใช้ระเบียบวิธีวิจัยแบบเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) การวิจัยครั้งนี้มีขั้นตอนรายละเอียดของการศึกษา ดังนี้ 1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง 2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย 3. การเก็บรวบรวมข้อมูล 4. การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล 5. สรุป

รูปแบบการวิจัย

เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) ด้วยการสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth interview)

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ศึกษาครั้งนี้ ได้แก่ ผู้บริหารธุรกิจร้านสถานบันเทิงในเขตกรุงเทพมหานคร ที่ประสบผลสำเร็จจำนวน 5 คน จาก 5 ร้าน และผู้บริหารร้านที่ประสบความล้มเหลวจำนวน 5 คนจาก 5 ร้าน พนักงานที่ปฏิบัติหน้าที่ภายในร้าน จำนวน 20 คน และจำนวนลูกค้าที่เข้ามาใช้บริการในร้าน 60 คน รวมผู้ให้ข้อมูลทั้งสิ้น 90 คน (ข้อมูล ณ 1 เมษายน พ.ศ.2558)

วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยใช้เทคนิคการสัมภาษณ์แบบเจาะลึก (In depth interview) ร่วมกับการบันทึกเทปเป็นวิธีหลักในการเก็บข้อมูล ใช้เวลาสัมภาษณ์ครั้งละ 15- 60 นาทีสัมภาษณ์รายละประมาณ 1-2 ครั้ง จนข้อมูลที่ได้มีความอิ่มตัว ไม่มีข้อมูลใหม่ๆ เพิ่มเติม สามารถตอบคำถามวิจัยได้ครอบคลุม

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยเป็นผู้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเองตามขั้นตอนดังนี้
1) ประสานงานกับบัณฑิตมหาวิทยาลัยชินวัตรและกับธุรกิจร้านสถานบันเทิงเพื่อเก็บรวบรวมข้อมูลกลุ่มตัวอย่างที่กำหนด 2) นัดหมายผู้ได้รับการสัมภาษณ์เชิงลึก และทำการสัมภาษณ์ด้วยตัวของนักวิจัยเองทุกราย จนครบหรือข้อมูลอิ่มตัว 3) ในระหว่างเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้ศึกษาวิจัยได้ทำการตรวจสอบข้อมูลที่ได้ทุกสาย เมื่อมีข้อผิดพลาดในเรื่องของข้อมูล ผู้วิจัยจะดำเนินการให้ครบถ้วนทันทีเพื่อให้ได้ข้อมูลที่มีความสมบูรณ์ถูกต้อง และเชื่อถือได้

การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ข้อมูลเชิงคุณภาพ (Content analysis) การวิเคราะห์ข้อมูลเบื้องต้นเริ่มดำเนินการพร้อมกับการสัมภาษณ์ โดยถอดคำสัมภาษณ์แบบคำต่อคำ ภายหลังการสัมภาษณ์แต่ละครั้ง และตรวจทานความถูกต้องของข้อมูลด้วยการฟังเทปบันทึกซ้ำร่วมกับอ่านบทสนทนา ทำเช่นนั้นจนกระทั่งเสร็จสิ้นการเก็บข้อมูลภาคสนาม จากนั้นวิเคราะห์ข้อมูลเชิงเนื้อหา

ผลการวิจัย

วัตถุประสงค์ข้อที่ 1 เพื่อศึกษาแนวทางในการบริหารธุรกิจร้านสถานบันเทิงที่มีความได้เปรียบทางการแข่งขันได้อย่างยาวนาน

ตารางที่ 1 แสดงแนวทางในการบริหารเพื่อให้เกิดความได้เปรียบในเชิงการแข่งขัน

ความได้เปรียบในเชิงการแข่งขัน	ความถี่	ร้อยละ
การบริหารความสัมพันธ์ที่ดีกับบุคลากรเจ้าหน้าที่ของรัฐในเขตพื้นที่	7	70
ความหลากหลายของอาหารและรสชาติ	2	20
ความไพเราะของดนตรีและความหลากหลายของแนวเพลง	1	10
Total	10	100

จากตารางพบว่า การบริหารความสัมพันธ์ที่ดีกับเจ้าหน้าที่ของรัฐในเขตพื้นที่ผู้บริหารของร้าน ให้ความเห็นมากที่สุด มากที่สุดมาเป็นอันดับหนึ่ง (ร้อยละ 70) รองลงมาคือรองลงมาคือความหลากหลายรสชาติของอาหาร ร้อยละ 20 และความไม่แพร่ระบาดของดนตรี ร้อยละ 10

สรุปและอภิปรายผล

- ร้อยละ 70 ของผู้ให้สัมภาษณ์ที่เป็นผู้บริหารร้าน ให้ความสำคัญไปที่การบริหารความสัมพันธ์ที่ดีกับเจ้าหน้าที่ของภาครัฐ โดยสามารถสรุปเป็นประเด็นสำคัญได้ดังต่อไปนี้ เนื่องจากธุรกิจร้านอาหารของเราที่ทำอยู่เป็นแบบ พับแอนด์เรสเทอรอง ที่เป็นร้านสถานบันเทิงในยามราตรีที่ใหญ่และเป็นส่วนหนึ่งของธุรกิจในการบริการ ธุรกิจการบริการนั้นสิ่งที่จะก่อให้เกิดความได้เปรียบในเชิงการแข่งขันในธุรกิจที่ดำเนินงานในยามค่ำคืนก็คือ การที่ทางร้านได้รับการคุ้มครอง ดูแลอำนวยความสะดวกจากเจ้าหน้าที่จากทางหน่วยงานของรัฐ เพราะการที่ธุรกิจสถานบันเทิงในยามค่ำคืนนั้นมีความเสี่ยงกับสิ่งผิดกฎหมายต่างๆได้ ซึ่งเป็นเรื่องที่ต้องระวังมากเป็นพิเศษ ถ้าเรามีการบริหารจัดการเพื่อป้องกันสิ่งเหล่านี้ และทางองค์กรมีความสัมพันธ์ที่ดีกับเจ้าหน้าที่ของทางภาครัฐ โดยที่ทางภาครัฐให้การสนับสนุนให้ความช่วยเหลือที่ดี ก็จะทำให้ทางร้านมีความได้เปรียบในเชิงการแข่งขันได้ เพราะกลุ่มลูกค้าที่เข้ามาเที่ยวเพื่อหาความบันเทิงนั้น ส่วนใหญ่เขาไม่ต้องการเรื่องนี้ แต่ก็อาจจะมีส่วนสำหรับกลุ่มลูกค้าบางกลุ่มที่อาจจะเกี่ยวข้องกับยาเสพติด และอีกหลายส่วนที่เกี่ยวข้องกับกับแง่กฎข้อบังคับทาง พรบ และกฎหมาย ดังนั้นการที่เราสามารถที่จะบริหารหรือสร้างความสัมพันธ์ที่ดีกับเจ้าหน้าที่ภาครัฐ หรือเจ้าพนักงาน ที่บังคับใช้กฎหมายในเขตพื้นที่ให้สามารถเอื้อประโยชน์ให้กับการลงทุนของธุรกิจเราได้ก็จะเกิดความได้เปรียบในเชิงการแข่งขันกับองค์กรเราเป็นอย่างมาก สอดคล้องกับ (วรเดช จัทรศร, 2558) กล่าวว่า เรื่องความสัมพันธ์ระหว่างภาครัฐและเอกชนนั้นที่เห็นได้ชัดก็คือ การที่ภาครัฐพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานทางเศรษฐกิจ เช่น การสร้างถนนหนทาง โรงไฟฟ้า การคมนาคมและการขนส่ง การสื่อสารหรือถือกฎหมายต่างๆไว้ เพื่อบังคับใช้ และอื่นๆ เจ้าหน้าที่ของภาครัฐนั้นสามารถที่จะเอื้ออำนวยประโยชน์ต่อการดำเนินธุรกิจ ดำเนินกิจการ หรือการลงทุนต่างๆ ของภาคเอกชนในอุตสาหกรรม เช่นถ้า ในกรณีที่เศรษฐกิจทรุดหนักก็จะมียุทธศาสตร์ การเข้าไปอุ้มธุรกิจเอกชนให้สามารถดำรงอยู่ต่อไปได้ ที่เห็นเด่นชัดก็คือการใช้นโยบายการเงินการคลังด้วยการลดอัตราดอกเบี้ย เป็นต้น

ตารางที่ 2 แสดงแนวทางในการบริหารเพื่อให้เกิดความได้เปรียบในเชิงการแข่งขันในมุมมองของพนักงาน

ความได้เปรียบในเชิงการแข่งขัน	ความถี่	ร้อยละ
ความไพเราะของดนตรีและความหลากหลายของแนวเพลง	12	60
ความโอ่อ่า กว้างขวาง สะดวกสบาย ความหลากหลายของอาหารและรสชาติ	4	20
บุคลากรของทางร้านมีใจในการบริการ	3	15
ความหลากหลายของอาหารและรสชาติ	1	5
Total	20	100

จากตารางที่ พบว่ามีผู้ให้สัมภาษณ์ที่เป็นพนักงานทั้งหมด 20 คน สามารถแยกได้เป็นรายละเอียดดังต่อไปนี้ ความไพเราะของเสียงเพลงและแนวเพลงที่หลากหลาย พนักงานของร้านตอบให้ ความสำคัญมากที่สุดมาเป็นอันดับหนึ่ง (ร้อยละ 60) รองลงมาคือรองลงมาคือความโอ่อ่า สะดวกสบายของสถานที่ ร้อยละ 20 บุคลากรมีใจบริการ ร้อยละ 15 และสุดท้าย ความหลากหลายและรสชาติของอาหาร ร้อยละ 5

- เนื่องจากว่าเป็นร้านผับแอนด์เรสเตอรองค์ คนส่วนใหญ่หรือลูกค้าที่เข้ามาในร้านต้องการความบันเทิงสนุกสนานกับเสียงเพลง เพื่อความผ่อนคลายจากการดำเนินชีวิตในยามช่วงพักเที่ยงกลางวัน จึงต้องการผ่อนคลายเสียงเพลงดนตรีสนุกสนานในยามค่ำคืนและเราที่เดียวที่สามารถที่จะการเล่นดนตรี ที่มีความหลากหลายแนว ตามความต้องการของลูกค้า ทั้งที่เปิดจากแผ่นเสียงและทั้งจากที่เล่นกันสดๆ เพื่อให้ลูกค้าทุกคนได้รับความชอบและสนุกสนานเพลิดเพลินไปกับเสียงจากร้านของเรา ครับ สอดคล้องกับ (เสรีรัตน์ และ บุญเรือง, 2538) กล่าวว่า การตลาดในยุคใหม่ ที่องค์กร สามารถที่จะสามารถสร้างความได้เปรียบทางการแข่งขันได้ ถ้าหากว่า องค์กรพยายามเข้าความต้องการของลูกค้า เฉพาะกลุ่ม เช่น กลุ่มลูกค้าที่มีความต้องการที่จะพักผ่อนหย่อนใจ กลุ่มลูกค้าที่ต้องการที่จะผ่อนคลายจากการใช้ชีวิต เพื่อหาความสุขและพักผ่อน ลูกค้ากลุ่มนี้เป็นกลุ่มลูกค้าที่มีความต้องการที่จะได้รับการตอบสนอง เช่น การฟังเพลง การได้รับประทานอาหารที่ถูกใจกับรสชาติของตัวเอง ก็จะมีคามสุขขึ้น โดยเฉพาะอย่างยิ่งการนำดนตรีเพื่อมา ผ่อนคลายนั่น เป็นที่เป็นความต้องการของลูกค้าวัยรุ่น ทุกคน

วารสารคุณภาพชีวิตกับกฎหมาย

ปีที่ 15 ฉบับที่ 1 (มกราคม - มิถุนายน 2562)

วัตถุประสงค์ข้อที่ 2) เพื่อศึกษาแนวทางการบริหารร้านอัครสถานบันเทิงที่ประสบผลสำเร็จให้ดำรงอยู่ได้และมีผลกำไร

ตารางที่ 3 แสดงแนวทางในการบริหารเพื่อให้ประสบผลสำเร็จและผลกำไรของร้านในมุมมองของผู้บริหาร

แนวทางในการบริหารเพื่อประสบสำเร็จ	ความถี่	ร้อยละ
การควบคุมต้นทุนในการดำเนินงานและการจูงใจพนักงาน	8	80
การกำหนดเป้าหมาย	2	20
Total	10	100

จากตาราง พบว่ามีผู้ให้สัมภาษณ์ที่เป็นผู้บริหารร้านทั้งหมด 10 คน สามารถแยกได้เป็นรายละเอียดดังต่อไปนี้ การควบคุมต้นทุนในการดำเนินงานและการจูงใจพนักงานภายในร้านผู้บริหารตอบมากที่สุดมาเป็นอันดับหนึ่ง (ร้อยละ 80) รองลงมาคือรองลงมาคือการกำหนดเป้าหมาย ร้อยละ 20

- ร้อยละ 80 ของผู้ให้สัมภาษณ์ที่เป็นผู้บริหารร้าน ให้ความสำคัญไปที่การควบคุมต้นทุนในการดำเนินงานและการจูงใจพนักงานให้มีความตั้งใจในการบริการลูกค้า โดยสามารถสรุปเป็นประเด็นสำคัญได้ดังต่อไปนี้ เนื่องจากธุรกิจร้านอาหาร เป็นธุรกิจที่จำนวนยอดที่ผู้เข้ามารับประทานอาหารหรือมีผู้ที่ใช้การกับทางร้านค่อนข้างที่จะคงที่ จำนวนการเพิ่มขึ้นของลูกค้าขึ้นเป็นอัตราการเติบโตที่น้อย เพราะลูกค้าที่เข้าร้านนั้นค่อนข้างส่วนใหญ่แล้วจะเป็นลูกค้าที่อยู่พื้นที่และเป็นลูกค้าประจำ ดังนั้นถ้าเราต้องการที่จะเพิ่มกำไรให้กับองค์กรนั้น เราเพิ่มยอดขายได้ไม่มาก อันเนื่องมาจากข้อจำกัดของลูกค้า ที่เราสามารถทำได้คือการการควบคุมต้นทุนในการดำเนินให้ต่ำลงหรือควบคุมค่าใช้จ่ายในการดำเนินงานให้ต่ำและเหมาะสม ยอดขายเราไม่เพิ่มแต่เราสามารถที่จะลดต้นทุนในการบริหารจัดการลงได้ ก็ทำให้ทางร้านมีกำไรและอยู่รอดได้ครับ สอดคล้องกับ Gordon, J. R. (1999). กล่าวว่า เป้าหมายของเจ้าของธุรกิจทุกคน คือ ทำอย่างไรให้ธุรกิจได้กำไร โดยหลักการที่จะทำให้ธุรกิจเกิดกำไรได้นั้นก็คือ การเพิ่มยอดขาย แต่ถ้าหากสภาวะแวดล้อมในเชิงการขาย ไม่เอื้ออำนวยเนื่องจากว่า สภาวะทางเศรษฐกิจไม่ดีพอ แต่องค์กรก็สามารถที่จะสามารถทำกำไรได้ ด้วยการบริหารต้นทุนในการดำเนินงานนั้นให้มีประสิทธิภาพ เพราะถ้ายอดขายเท่าเดิมแต่เราสามารถที่จะลดค่าใช้จ่ายลงได้ก็จะทำให้องค์กร มีกำไรต่อไปได้ และการบริหาร แรงจูงใจพนักงาน ให้พนักงานภายในองค์กร มีขวัญและกำลังใจที่ดีในการทำงาน อันนี้ก็จะสามารถทำให้องค์กรสามารถที่จะเพิ่มยอดขายได้ อันเนื่องมาจากความมีประสิทธิภาพในการทำงาน สอดคล้องกับ Luthans, F. (1998) กล่าวว่า ประสิทธิภาพในการทำงานของพนักงานสามารถเพิ่มขึ้นได้ด้วยการสร้างแรงจูงใจให้พนักงานมีขวัญและกำลังใจในการทำงานที่ดีได้

ตารางที่ 4 แสดงแนวทางในการบริหารเพื่อให้ประสบผลสำเร็จ

แนวทางในการบริหารเพื่อให้ประสบผลสำเร็จของร้าน	ความถี่	ร้อยละ
เน้นบรรยากาศการตกแต่งเสียงเพลงของร้านที่ดี	12	60
เน้นลูกค้าผู้หญิงเพื่อดึงดูดลูกค้าผู้ชายเข้าร้าน	5	25
เน้นการบริหารทำเลที่ตั้งที่เดินทางสะดวก	2	10
เน้นการสื่อสารและการโฆษณาชื่อร้านให้เป็นที่รู้จัก	1	5
	20	100

จากตาราง พบว่ามีผู้ให้สัมภาษณ์ที่เป็นพนักงานร้านทั้งหมด 20 คน สามารถแยกได้เป็นรายละเอียดดังต่อไปนี้ การบริหารที่เน้นบรรยากาศการตกแต่งร้านร้านและเสียงเพลงของร้านที่ดี พนักงานร้านตอบมากที่สุด ร้อยละ 60 เน้นเรียกลูกค้าผู้หญิงเพื่อดึงดูดลูกค้าผู้ชายเข้าร้าน รองลงมา ร้อยละ 25 เน้นการบริหารทำเลที่ตั้งที่เดินทางสะดวก เป็นอันดับต่อมาร้อยละ 10

- ร้อยละ 60 และร้อยละ 25 ของผู้ให้สัมภาษณ์ที่เป็นพนักงานร้าน ให้ความสำคัญไปที่การเน้นบรรยากาศการตกแต่งร้านและเสียงเพลงของร้าน เน้นลูกค้าผู้หญิงเพื่อดึงดูดลูกค้าผู้ชาย โดยสามารถสรุปเป็นประเด็นสำคัญได้ดังต่อไปนี้ เพราะว่า การตกแต่งร้านเน้นวงดนตรี เน้นอาหาร เน้นโปรโมชั่น เพราะคนส่วนใหญ่เขามานั่งดื่มเหล้าทานอาหารฟังเพลง และมาคุยกับเพื่อนๆ บปะสังสรรค์ มองหาผู้หญิงสวยๆ ภายในร้าน สรุปคือมากินบรรยากาศ ถ้าร้านมีบรรยากาศดีก็จะนำมาซึ่งการทำทำให้ลูกค้าอยากเข้าร้านมาตลอดเวลา สอดคล้องกับ Hellerriegel, D., Slocum, J., & Woodman, R. (1995) กล่าวว่า เปิดร้านป๊อปแอนเรสเตอร์รองอย่างไรถึงจะประสบผลสำเร็จ ข้อแรก ต้องเน้นที่การตกแต่งร้าน เน้นที่วงดนตรี เน้นที่อาหาร เน้นที่โปรโมชั่น เพราะคนมานั่งทานเครื่องดื่ม มาพูดคุยกับเพื่อนๆ สรุปคือ “มาสนุกกับบรรยากาศ พร้อมกับเพื่อนๆ” แต่ถ้าจะเปิดผับ เน้นเรื่องเดียวที่สำคัญมาก ๆ คือ สุภาพสตรี เพราะผู้ชายส่วนใหญ่ที่เข้าใช้บริการ เพื่อต้องการที่จะเข้าไปดูสาวๆ ส่วนกลุ่มสุภาพสตรีที่เข้ามาเที่ยว ก็แบ่งเป็น 2 ส่วน คือ 1.) ขาประจำพวกนักเที่ยวที่ชอบทานฟรี ทางร้านก็จะยอมเพราะเอาไว้เรียกลูกค้าใหม่ๆ 2.) กลุ่มที่ไม่ใช่ลูกค้าประจำ กลุ่มนี้ต่างหาก ที่จะต้องเน้นในระยะยาว เพราะสาวๆ เหล่านี้ จะเรียนที่ดี ๆ ทำงานที่ดีๆ ซึ่งเป็นกลุ่มลูกค้าที่จะสร้างรายรายได้ในระยะยาวให้กับทางร้านได้เป็นอย่างดี ตัวอย่างก็เช่น Funky Villa และนั่งเล่น เป็นต้น

วารสารคุณภาพชีวิตกับกฎหมาย
ปีที่ 15 ฉบับที่ 1 (มกราคม - มิถุนายน 2562)

วัตถุประสงค์ข้อที่ 3) เพื่อศึกษาเหตุผลในการเข้ามาใช้บริการร้านอัครสถานบันเทิงของลูกค้าในเขตกรุงเทพมหานคร

ตารางที่ 5 แสดงเหตุผลในการเข้ามารับประทานอาหารที่ร้านอัครสถานบันเทิง

หัวข้อ	ความถี่	ร้อยละ
บรรยากาศดี เพลงเพราะและอาหารอร่อย	40	66.67
สถานที่โอ่อากว้างขวาง	10	16.67
เพราะราคาถูกกว่าที่อื่น	5	8.33
ทำเลการเดินทางสะดวก	5	8.33
	60	100

จากตาราง พบว่า ลูกค้าให้เหตุผลในการเข้ามาใช้บริการที่ร้านสถานบันเทิงเนื่องจากบรรยากาศดี เพลงเพราะ และอาหารอร่อยมากที่สุดเป็นอันดับที่หนึ่ง ร้อยละ 66.67 รองลงมาคือสถานที่โอ่อากว้างขวาง ร้อยละ 16.67 และอันดับที่สามเท่ากัน เพราะถูกกว่าที่อื่นร้อยละ 8.33 ทำเลการเดินทางสะดวก 8.33 เท่ากัน

คำถาม สาเหตุอะไรที่ทำให้ร้านอัครสถานบันเทิงถึงไม่ประสบผลสำเร็จ

ตารางที่ 6 แสดงเหตุผลความล้มเหลวของร้านอัครสถานบันเทิง

หัวข้อ	ความถี่	ร้อยละ
เพราะเวลาปิดร้านเร็วเกินไปแค่นี้	6	60
การควบคุมต้นทุนในการดำเนินงาน ต้นทุนสูงกว่ารายได้	3	30
ค่าเช่าที่แพงและสัญญาเช่าไม่เป็นแบบระยะยาว	1	10
รวม	10	100

จากตาราง พบว่าผู้บริหารร้านที่ไม่ประสบผลสำเร็จ ร้อยละ 60 กล่าวว่า เหตุเนื่องจาก ช่วงเวลาในการเปิดปิด ของร้าน คือเวลาเปิดร้านสั้นเกินไปคือ ปิดเร็วมาเป็นอันดับหนึ่งอันเนื่องมาจาก พ.ร.บ.กฎหมายควบคุม รองลงมาคือ การควบคุมต้นทุนในการดำเนินงานและทำเลของร้าน มาเป็นอันดับเท่ากันคือร้อยละ 20

- ผู้บริหารส่วนใหญ่ ร้อยละ 60 กล่าวว่า สิ่งที่ทำให้ธุรกิจหรือร้านอัครสถานบันเทิงประสบความล้มเหลวในการบริหารงานสาเหตุอันเนื่องมาจากว่าระยะเวลาในการดำเนินงานของธุรกิจต่อวันสั้นเกินไปหมายความว่า ในวันหนึ่งธุรกิจควรที่จะมีเวลาในการดำเนินงานอย่างน้อย 8-9 ชั่วโมงต่อวันเพื่อสร้างรายได้ให้กับองค์กร แต่ธุรกิจกับมีเวลาแค่ 6-7 ชั่วโมงนั้นเป็นแค่หลักการ ซึ่งตามปกติ นักท่องเที่ยวจะ

เริ่มเข้ามาเที่ยวร้านในช่วงระหว่าง 4-5ทุ่ม แต่ในความเป็นจริงเท่ากับว่าธุรกิจมีเวลาดำเนินธุรกิจแค่ 2-3 ชั่วโมงในการบริการลูกค้าก็ต้องปิดกิจการลง อันเนื่องมาจากว่า กฎหมายบังคับใช้ให้ธุรกิจหรือสถานบันเทิงในยามค่ำต้องปิดในเวลาตี 1 หรือ หนึ่งนาฬิกา ส่งผลให้กิจการไม่มีเวลาต่อวันที่มาพอในการหารายได้ต่อวันเพื่อให้ครอบคลุมค่าใช้จ่ายต่อเดือนในการดำเนินกิจการ จริงๆแล้วดูเหมือนว่าธุรกิจขาดทุนเพื่อต้นทุนในการดำเนินงานสูง แต่แท้ที่จริงแล้ว ต้นทุนมันคงที่อยู่แล้วแต่ระยะเวลาต่างหาที่มันผันแปร เปลี่ยนไปตามกฎข้อบังคับที่ทำให้กิจการมีเวลาในการหารายได้ให้กับองค์กรน้อยลง สอดคล้องกับ (ศิริพงศ์ รักใหม่ ,2552). กล่าวว่าเวลาเป็นสิ่งที่สามารถทำให้เกิดเป็นเงินเป็นทองได้ คุณค่าของเวลาจึงขึ้นอยู่กับ การรู้จักใช้ ให้เกิด ประโยชน์ ส่วน (Schermerhorn, J. R. 1999). อธิบายว่า การบริหารเวลาหมายถึงวิธีการดำเนินการโดยใช้เวลา ปฏิบัติงานให้ได้ผลตรงตาม เป้าหมายมากที่สุด ให้รู้ถึงวิธีการทำงานโดยละเอียด รวมทั้งปัจจัยที่ เกี่ยวข้องกับงานด้วย เพื่อประโยชน์นำมาใช้ การวางแผน การปฏิบัติงาน

สรุปข้อค้นพบจากการวิจัย

ข้อค้นพบจากการวิจัยเชิงคุณภาพ ครั้งนี้พบว่า การบริหารที่ประสบผลสำเร็จ ความได้เปรียบในเชิงการแข่งขัน และ สาเหตุแห่งความล้มเหลวของธุรกิจอัครสถานบันเทิงในเขต กรุงเทพมหานคร ในมุมมองของผู้บริหารสรุปได้ตามตารางดังต่อไปนี้

แนวทางในการบริหารเพื่อ ประสบสำเร็จ	ความได้เปรียบในเชิงการ แข่งขัน	เหตุผลความล้มเหลวของ อัครสถานบันเทิง
1 การควบคุมต้นทุนในการดำเนินงานและการจูงใจพนักงาน	1บริหารความสัมพันธ์ที่ดีกับบุคลากรเจ้าหน้าที่ของรัฐ	1 เพราะเวลาปิดร้านเร็วเกินไปแค่ตีหนึ่ง
2 การกำหนดเป้าหมาย	2 ความหลากหลายของอาหารและรสชาติ	2 การควบคุมต้นทุนในการดำเนินงาน ต้นทุนสูงกว่ารายได้
3 รสชาติความอร่อยและคุณภาพของอาหาร	3 ความไฟเราะของดนตรีและความหลากหลายของแนวเพลง	3 ค่าเช่าที่แพงและสัญญาเช่าไม่เป็นแบบระยะยาว

วารสารคุณภาพชีวิตกับกฎหมาย

ปีที่ 15 ฉบับที่ 1 (มกราคม - มิถุนายน 2562)

ตารางที่ 7 แสดงการเปรียบเทียบการบริหารที่ประสบผลสำเร็จ ของธุรกิจอัครสถานบันเทิง ในเขต กรุงเทพมหานคร ในมุมมองของผู้บริหารและพนักงาน

แนวทางการบริหารที่ประสบผลสำเร็จ (ผู้บริหาร)	แนวทางการบริหารที่ประสบผลสำเร็จ (พนักงาน)
1 การควบคุมต้นทุนและการจูงใจพนักงาน	1.เน้นบรรยากาศการตกแต่งเสียงเพลงของร้านที่ดี
2 การกำหนดเป้าหมาย	2.เน้นลูกค้าผู้หญิงเพื่อดึงดูดลูกค้าผู้ชายเข้าร้าน
3 รสชาติความอร่อยและคุณภาพของอาหาร	3.เน้นการบริหารทำเลที่ตั้งที่เดินทางสะดวก

ตารางที่ 8 แสดงการเปรียบเทียบการบริหารที่ก่อให้เกิดความได้เปรียบในเชิงการแข่งขัน ของธุรกิจอัครสถานบันเทิงในเขต กรุงเทพมหานคร ในมุมมองของผู้บริหารและพนักงาน

ความได้เปรียบในเชิงการแข่งขัน (ผู้บริหาร)	ความได้เปรียบในเชิงการแข่งขัน (พนักงาน)
1. บริหารความสัมพันธ์ที่ดีกับบุคลากรเจ้าหน้าที่ของรัฐในเขตพื้นที่	1.ความไพเราะของดนตรีและความหลากหลายของแนวเพลง
2. ความหลากหลายของอาหารและรสชาติ	2.ความกว้างขวางสะดวกสบาย ความหลากหลายของอาหารและรสชาติ
3. ความไพเราะของดนตรีและความหลากหลายของแนวเพลง	3. บุคลากรของทางร้านมีใจในการบริการ

ข้อเสนอแนะที่ได้จากการวิจัย

การสร้างความได้เปรียบทางการแข่งขันของภาคธุรกิจบริการ ที่เป็นประเภทร้านสถานบันเทิงนั้น ผู้บริหารควรให้ความสำคัญกับการบริหารความสัมพันธ์ที่ดีกับเจ้าหน้าที่ของรัฐที่เกี่ยวข้องกับการกำกับดูแล การเน้นการควบคุมต้นทุนในค่าใช้จ่ายอย่างเหมาะสม การกำหนดเป้าหมายในการบริหารงานที่ชัดเจน รวมไปถึงการเน้นความหลากหลายในรสชาติของอาหาร

บรรณานุกรม

- กิจติมา ลุ่มภักดีและไกรชิต สุตะเมื่อง. (2555). ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการท่องเที่ยวในเขต กรุงเทพมหานคร. วารสารการเงิน การลงทุนการตลาด และการบริหารธุรกิจ, 2(4), 19-34.
- วรเดช จัทรศร. (2558). การกำหนดนโยบายสาธารณะ. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยชินวัตร
- ศิริพงษ์ รักใหม่. (2552). ปัจจัยที่มีผลต่อความสำเร็จของผู้ประกอบการร้านอาหารและภัตตาคาร: กรณีศึกษาผู้ประกอบการในเขตประเวศ และพระโขนง กรุงเทพมหานคร. วิทยาลัยดุสิตธานี.
- เสรีรัตน์ และ บุญเรือง. (2538). การตลาดการบริการ. กรุงเทพฯ : พัฒนาศึกษา.
- อัจฉรา รัตนกิตติ. (2555). รูปแบบความร่วมมือที่ส่งผลสำเร็จระหว่างบริษัทขายและผู้ซื้อของธุรกิจสินค้าห้องสะอาดในประเทศไทย. วิทยานิพนธ์บริหารธุรกิจดุสิตบัณฑิต, มหาวิทยาลัยอีสเทิร์นเอเซีย.
- Helleriege, D., Slocum, J., & Woodman, R. (1995). **Organizational behaviour**. (8th Ed.). Ohio: South-Western College Publishing.
- Gordon, J. R. (1999). **Organization behavior: A diagnostic approach**. (6th Ed.). Upper Saddle River: Prentice-Hall.
- Kotler, P. (1995). **Marketing Management: Analysis, planning, implementation and control** (8 th Ed).Englewood Cliffs, New Jersey: Prentice-Hall.
- Luthans, F. (1998). **Organizational behavior**. (8th Ed.). India: McGraw Hill.
- Porter .M. E, (1980). **Compleitive Strategy: Technic for analysis industry and competitors**. New York Free Press.
- Schermerhorn, J. R. (1999). **Management**. (6th Ed.). New York: John Wiley and Son.
- Stoner, J. A. F., & Freeman, R. E. (1992). **Management**. (5th Ed.). Englewood Cliffs: Prentice-Hall.
- Yamane, T. (1973). **Statistics: An Introductory Analysis**. (3rd Ed). New York: Harper & Row.

วารสารคุณภาพชีวิตกับกฎหมาย
ปีที่ 15 ฉบับที่ 1 (มกราคม - มิถุนายน 2562)

พฤติกรรมการใช้ยาฮอร์โมนในกลุ่มนักศึกษาสาวประเภทสอง ในมหาวิทยาลัยกำกับรัฐและเอกชน

The use of hormone therapy among trans-woman students in government and private university

รณภูมิ สามัคคีคารมย์* สิริรัฐ รัฐเลิศกานต์** กนกวรรณ ลินชัย**

คณาธิป จุลวรัตน์** ณัฐพล แสงนาค** เจษฎา แท้สมบัติ***

Sirirat Ratlerdkarn, Ronnapoom Samakkeekarom, Kanokwan Sinchai,
Kanatip Jullawat, Nattapol Sangnak, and Jetsada Taesombat

Received : 25 JAN 2019 / Revised : 29 MAR 2019 / Accepted : 2 MAY 2019

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มุ่งศึกษาพฤติกรรมการใช้ สาเหตุของการใช้ยาฮอร์โมน และการรับรู้ผลกระทบและความเปลี่ยนแปลงทางด้านบวกและด้านลบของนักศึกษาสาวประเภทสองระดับปริญญาตรีชั้นปีที่ 1 ถึง 7 ในมหาวิทยาลัยกำกับรัฐและเอกชน ในพื้นที่จังหวัดปทุมธานี วิธีดำเนินการวิจัยประกอบด้วยการศึกษาเชิงปริมาณแบบภาคตัดขวางเพื่ออธิบายพฤติกรรมและสาเหตุการใช้ โดยใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการรวบรวมจำนวน 120 คน และการวิจัยเชิงคุณภาพ โดยใช้การสัมภาษณ์เชิงลึก เพื่อศึกษาการรับรู้ความเปลี่ยนแปลงและผลกระทบทางด้านบวกและด้านลบ จำนวน 16 คน การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณด้วยสถิติเชิงพรรณนาโดยใช้โปรแกรม SPSS และการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพด้วยวิธีการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis)

ผลการศึกษาพบว่า การใช้ยาฮอร์โมนมีรูปแบบการรับประทานมากที่สุด รองลงมาคือการฉีด และวิธีฝังตามลำดับ ในการใช้มีการเลือกศึกษาข้อมูลเกี่ยวกับแหล่งที่ขายยาฮอร์โมนและแหล่งซื้อยาฮอร์โมน โดยจะเลือกซื้อและไว้วางใจในข้อมูลที่มาจากกลุ่มสาวประเภทสองด้วยกันเองมากที่สุด ร้านขายยาเป็นสถานที่ที่นิยมในการได้มาซึ่งยาฮอร์โมน ส่วนสาเหตุในการเลือกใช้ยาฮอร์โมนเพราะต้องการมีลักษณะภายนอกเหมือนเพศหญิง ผิวพรรณที่ดีขึ้น มีหน้าอก มีรูขุมขนที่กระชับ และเป็นการเตรียมความพร้อมในการผ่าตัดแปลงในอนาคต ซึ่งประเด็นเหล่านี้ไม่มีความแตกต่างกันในมหาวิทยาลัยกำกับรัฐและเอกชน ด้านพฤติกรรมการใช้ยาฮอร์โมนมีความแตกต่างกันในมหาวิทยาลัยกำกับรัฐและเอกชน สำหรับการรับรู้ความเปลี่ยนแปลงทางร่างกายและจิตใจทั้งในด้านบวกและด้านลบ ผลกระทบพบว่า ไม่มีความแตกต่างกันระหว่างนักศึกษาสาวประเภทสองในมหาวิทยาลัยกำกับรัฐและเอกชน แต่พบการรับรู้ที่แตกต่างกัน 2 ด้าน ได้แก่ ผลกระทบด้านจิตใจ และเศรษฐกิจสถานะ

*อาจารย์ประจำ คณะสาธารณสุขศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ และประธานมูลนิธิเครือข่ายเพื่อนกะเทยเพื่อสิทธิมนุษยชน

**หลักสูตรวิทยาศาสตรบัณฑิต (สาธารณสุขศาสตร์) คณะสาธารณสุขศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์

***ผู้อำนวยการมูลนิธิเครือข่ายเพื่อนกะเทยเพื่อสิทธิมนุษยชน

*Instructor at the Faculty of Public Health, Thammasat University, and the chairman of The Foundation of Thai Transgender Alliance for Human Rights (TGA)

**Bachelor of Science Program (Public Health), Faculty of Public Health, Thammasat University

***Executive Director of The Foundation of Thai Transgender Alliance for Human Rights (TGA)

ข้อเสนอแนะจากการวิจัยพบว่าร้านขายยาควรมีการให้ความรู้เรื่องการใช้ยาฮอร์โมนที่รอบด้านทั้งประโยชน์และผลกระทบเชิงลบกับผ่านกลุ่มสาวประเภทสองให้มากขึ้น ในอนาคตควรพัฒนาระบบบริการสุขภาพให้ครอบคลุมพฤติกรรมการใช้ยาฮอร์โมนของสาวประเภทสอง

คำสำคัญ : ยาฮอร์โมน/ สาวประเภทสอง/ พฤติกรรมการใช้ยา

Abstract

This study aims at carrying out a study into the use of hormone therapy among trans-woman students, who study in bachelor degree (1st - 7th year students), in government and private universities in Prathum Thani province, and their perceptions towards the impacts of hormone therapy usage. The study is conducted on the basis of cross-sectional quantitative research method with aim to understand trans-woman student's behaviours in using hormone therapy and their motives in using that. Through this research methodology, the study uses questionnaires to conduct a survey with 120 people. Moreover, the study also applies a qualitative research method of in-depth interviews with 16 people in order to understand their positive and negative perceptions towards the impacts of hormone therapy usage. Data analysis for this research is based on the methodology of descriptive statistics using SPSS program, and content analysis.

According to the results from the study, it shows that the most common type of hormone therapy among trans-women students is by taking, followed by injecting and implanting, respectively. When analyzed in terms of their behaviours in buying hormones and the sources where hormones are being sold, the study reflects that trans-woman students are most likely to buy hormones from sellers, who are transgenders. Drug stores are the most popular place, where they go to buy hormones from. Their primary motivations for using hormone therapy is that they want to have their outer appearance to look more like women e.g. having more beautiful skin, bigger breast, more tightened pore size, and preparing their body for sex reassignment surgery in the future. In this regard, trans-woman students from government and private universities have similar perceptions. However, their behaviors in using hormone therapy are quite different. The study also shows that trans-woman students from government and private universities have the same positive and negative perceptions towards physical and mental impacts of hormone usage. But their opinions in the sense of mental impacts and economic status are observed to be different.

As for recommendations from this study, the researcher opines that it is important for drug stores to play a more significant role in providing comprehensive knowledge including benefits and impacts from using hormone medicines for trans women. Furthermore, there is necessary to take into account trans women's behaviours in using hormone therapy upon developing a comprehensive healthcare system for them.

Keywords : hormone medicine / trans women / behaviours in drug usage

วารสารคุณภาพชีวิตกับกฎหมาย

ปีที่ 15 ฉบับที่ 1 (มกราคม - มิถุนายน 2562)

บทนำ

คนข้ามเพศ (Transgender) หมายถึง กลุ่มคนที่ถูกจัดให้เป็นเพศหนึ่งเมื่อแรกเกิด โดยอาศัยการแยกเพศจากอวัยวะเพศตั้งแต่กำเนิดแต่ในภายหลังได้นิยามตนเองและมีความปรารถนาที่จะใช้ชีวิตอยู่ในอีกเพศสภาพหนึ่ง (ไพศาล ลิขิตปรีชากุล, 2550) ซึ่งแบ่งเป็น 2 กลุ่ม คือกลุ่มชายข้ามเพศ หมายถึง คนที่เป็นเพศหญิงโดยกำเนิด มีร่างกายเป็นหญิง กฎหมายจึงระบุให้เป็นเพศหญิง แต่เนื่องจากเขารับรู้ว่าตนเป็นชาย จึงมีความต้องการที่จะเปลี่ยนเพศเป็นผู้ชายเพื่อให้สอดคล้องกับจิตใจที่เป็นชาย (ยุวดี, 2557) และกลุ่มหญิงข้ามเพศ หมายถึงคนที่เกิดมาเป็นเพศชายโดยกำเนิด แต่มองว่าตนเป็นหญิงในภายหลังและมีความต้องการที่จะเปลี่ยนเพศเป็นผู้หญิงเพื่อให้สอดคล้องกับจิตใจที่เป็นหญิง (บุษกร สุริยสาร, 2558)

ปัจจุบันจำนวนประชากรข้ามเพศมีการเพิ่มมากขึ้นแต่เมื่อกล่าวถึงการยอมรับในกลุ่มคนข้ามเพศนั้นกลับพบว่าในบางประเทศยังคงมีเรื่องของการเหยียดเพศ ความไม่เท่าเทียมในสิทธิที่ควรได้รับหรือถูกจำกัดสิทธิในการแสดงออกของตนเอง เช่น ในประเทศรัสเซียออกกฎหมายห้ามเกย์ ‘เปิดตัว’ ในที่สาธารณะ ป้องกันความเข้าใจผิดที่ว่าคู่รักร่วมเพศเป็นสิ่งปกติเช่นเดียวกับคู่รักชายหญิงทั่วไป คนที่ถูกจับในข้อหาเผยแพร่ความเป็นเกย์จะถูกจับกุมและปรับเงิน ในกลุ่มประเทศอิสลาม ตะวันออกกลาง พฤติกรรมการร่วมเพศ เป็นสิ่งที่ถูกบัญญัติขึ้นเป็นกฎหมาย หากจับได้ต้องโดนทำโทษโดยการโบยจำคุกหรือถึงขั้นประหารชีวิต ที่ร้ายแรงที่สุด คือ ประเทศอิรัก มีการตั้งหน่วยล่าสังหารไล่ล่ากลุ่มเกย์จนพวกเขาต้องลี้ภัย แม้แต่ประเทศในกลุ่มอาเซียนอย่างประเทศอินโดนีเซีย แม้ยังไม่มีกฎหมายต่อต้านเกย์ระดับชาติ แต่ในบางเมืองบางจังหวัดก็นำกฎหมายชาเรียหรือกฎหมายทางศาสนามาบังคับใช้ หากใครแสดงออกถึงพฤติกรรมเบี่ยงเบน ก็จะถูกตราหน้า เหยียดหยาม ดูแคลน อาจถึงขั้นตัดศีรษะเผาทั้งน้ำซีเถ้าโยนลงทะเล (บุญชัย ธนะไพรินทร์, 2560)

ในสังคมไทยตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบันยังปรากฏภาพให้เห็นว่าหญิงข้ามเพศจัดเป็นกลุ่มคนชายขอบทางสังคมอย่างชัดเจนไม่ว่าจะเป็นกำหนดความหมาย การตอกย้ำความรู้เรื่องระบบเพศผ่านสถาบันต่างๆ ทางสังคม การถูกแบ่งแยกหรือจัดกลุ่มให้คนข้ามเพศผ่านการปฏิบัติทางภาษาทั้งที่กระทำอย่างเป็นทางการ เช่น คำจำกัดความจากสื่อเช่น เพศที่สาม เบี่ยงเบนทางเพศ รักร่วมเพศ และไม่เป็นทางการ เช่น คำเรียกจากกลุ่มเพื่อน ตูด กะเทย สายเหลือง รวมทั้งถูกปฏิบัติให้เป็นสีนวลของสังคมโดยถูกตีตราว่าเป็นตลกน่าขบขันตามสื่อต่าง ๆ อย่างไรก็ตามสาเหตุทั้งหมดนั้นล้วนแต่เป็นการบังคับให้หญิงข้ามเพศต้องรู้สึกว่าการเป็นเกย์เป็นส่วนน้อยของสังคมและไม่สามารถที่จะรับสิทธิที่เท่าเทียมได้ ถึงแม้ว่าในปัจจุบัน สังคมจะพยายามสร้างภาพให้ดูเหมือนว่าหญิงข้ามเพศนั้นมีสิทธิและความเสมอภาคไม่ต่างจากคนทั่วไป แต่ภายใต้มายาคติทางสังคมดังกล่าวนี้สังคมยังคงสร้างภาพลักษณ์ให้คนข้ามเพศมีความหมายและคุณค่าในเชิงลบตลอดเวลา ด้วยเหตุนี้หลายครั้งที่คนข้ามเพศพยายามแสดงออกซึ่งตัวตนเพื่อให้เป็นที่ยอมรับของสังคม หญิงข้ามเพศหลายคนพยายามสร้างจุดเด่น แต่ทั้งนี้การยอมรับได้ของสังคมไทยก็ตั้งอยู่บนความจำกัดของระดับการยอมรับได้ตามศักยภาพความสามารถ อาชีพ ฐานะทางเศรษฐกิจและสังคมของคนข้ามเพศที่แตกต่างกัน

โดยปัจจุบันความงามถือว่าเป็นปัจจัยสำคัญในการต่อรองเพื่อให้ได้รับการยอมรับจากสังคม ยิ่งสวย ยิ่งเหมือนผู้หญิงมากขึ้นเท่าไร พวกเขาก็จะได้รับพื้นที่ในสังคมมากขึ้นเท่านั้น (นฤตม์ ศุภวรรธนะกุล, 2561) ซึ่งไม่ใช่แค่เพียงการแต่งกายและการปรากฏตัวเสมือนว่าเป็นผู้หญิง แต่บุคคลเหล่านี้ยังมีเป้าหมายของการกลายเป็นผู้หญิงด้วยวิธีการทางการแพทย์ คือ การใช้ฮอร์โมนเพศหญิงช่วยในการรักษา (นันทชา สำโรง, 2552)

สำหรับยาฮอร์โมนที่กลุ่มหญิงข้ามเพศเลือกใช้ในประเทศไทยยากกลุ่มนี้สามารถหาซื้อได้ง่ายตามร้านขายยา ร้านค้าทั่วไป รวมถึงร้านค้าออนไลน์ แต่นโยบายทางด้านสาธารณสุขในประเทศไทยยังมีข้อจำกัดในเรื่องของความละเอียดอ่อนทางเพศสภาพทำให้การบริการทางการแพทย์และคำแนะนำเกี่ยวกับการใช้ยากกลุ่มนี้ในหญิงข้ามเพศยังไม่เพียงพอ จากผลงานวิจัยของเครือข่ายเพื่อนกะเทยไทยเพื่อสิทธิมนุษยชนและองค์กรคนข้ามเพศแห่งสหภาพยุโรปที่ศึกษาเกี่ยวกับประสบการณ์ด้านสุขภาพของคนข้ามเพศในประเทศไทยพบว่าร้อยละ 48 ของคนข้ามเพศที่ให้ข้อมูลไม่เคยได้รับคำปรึกษาจากบุคลากรทางการแพทย์เกี่ยวกับการข้ามเพศ และร้อยละ 47 รายงานว่ามีประสบการณ์เชิงลบกับผู้ใช้บริการสุขภาพ (ภาสินี พลับบุรี, 2558) ทำให้หญิงข้ามเพศนิยมหาข้อมูลการใช้จากอินเทอร์เน็ต หรือสื่อในคำบอกกล่าวของหญิงข้ามเพศด้วยกันเองที่มีประสบการณ์จากการลองผิดลองถูกมาก่อน (John Wiley.Health Policy Project, Asia Pacific Transgender Network, United Nations Development Programme, 2015) ทำให้หญิงข้ามเพศไม่สามารถรับรู้ถึงรายละเอียดในการใช้ยาอย่างเหมาะสมทั้งปริมาณการใช้ ประเภทของยา และผลข้างเคียง เมื่อศึกษาผลกระทบจากการใช้ยาฮอร์โมน พบว่า ภาณุภาค พิงพาพงศ์ หัวหน้าแผนกป้องกันศูนย์วิจัยโรคเอดส์ สภากาชาดไทยกล่าวว่า “ในเรื่องของฮอร์โมนซึ่งมีการใช้กันเอง มักจะเป็นฮอร์โมนที่ทางคลินิกไม่รู้ว่าเป็นฮอร์โมนยี่ห้ออะไร ชนิดไหน ขนาดเป็นอย่างไร ซึ่งการใช้ฮอร์โมนที่ผิดประเภทหรือขนาดสูงเกินไปสามารถเกิดผลเสียต่อร่างกายในระยะยาว เช่น เกิดไขมันในเลือดสูง เกิดเบาหวาน เกิดความดันโลหิตสูง ซึ่งอาจนำไปสู่การเกิดโรคหลอดเลือดหัวใจ อัมพฤกษ์อัมพาต หลอดเลือดหัวใจตีบตัน เป็นต้น” (ภาสินี พลับบุรี, 2558) นอกจากนี้อาจก่อให้เกิดอาการไม่พึงประสงค์ร่วมด้วย เช่น คลื่นไส้ อาเจียน คัดตึงเต้านม วิงเวียนศีรษะ เป็นต้น (ธนวัฒน์ จิตตวัฒนาและนายสืบสกุล ปลอดโปร่ง, 2549) หากใช้ในระยะยาวฮอร์โมนเอสโตรเจนอาจก่อให้เกิดภาวะหลอดเลือดอุดตัน ปอดอุดตัน โรคหลอดเลือดในสมอง ลดความต้องการทางเพศ อวัยวะเพศชายไม่แข็งตัว และส่งผลต่อการหลั่งอสุจิ โดยหญิงข้ามเพศกลุ่มนี้ไม่ได้รับการตรวจเลือดหรือการตรวจสุขภาพเพื่อวัดฮอร์โมนในร่างกายและไม่ได้รับคำแนะนำทางการแพทย์ หรือการเฝ้าระวังผลข้างเคียงเพื่อปรับขนาดการใช้ยา และหากเป็นการรับฮอร์โมนแบบฉีดยา การฉีดโดยไม่มีทักษะและไม่ถูกสุขลักษณะ อาจก่อให้เกิดผลเป็น การอักเสบ หรือแม้แต่การติดเชื้อของโรคติดต่อต่าง ๆ (John Wiley.Health Policy Project, Asia Pacific Transgender Network, United Nations Development Programme, 2015)

วารสารคุณภาพชีวิตกับกฎหมาย

ปีที่ 15 ฉบับที่ 1 (มกราคม - มิถุนายน 2562)

จากข้อมูลดังกล่าวสะท้อนว่า การข้ามเพศจากเพศที่ถูกกำหนดเมื่อแรกเกิด ไปสู่เพศสภาพที่คนต้องการยังคงต้องอาศัยยาฮอร์โมนเพื่อปรับเปลี่ยนร่างกาย ซึ่งปัจจุบันมีองค์ความรู้และผู้เชี่ยวชาญในประเด็นดังกล่าวยังคงมีจำกัดอยู่ แม้จะมีข้อเสนอแนะและข้อกังวลจากองค์กรด้านสุขภาพจำนวนมาก ในประเด็นการใช้ ยาฮอร์โมน ดังนั้นการศึกษาในครั้งนี้จึงมุ่งทำความเข้าใจพฤติกรรมการใช้ยาฮอร์โมนของกลุ่มนักศึกษาสาวประเภทสอง โดยผู้ศึกษาใช้คำว่าสาวประเภทสองแทนคนข้ามเพศจากชายเป็นหญิงเนื่องจากเป็นคำที่คนส่วนใหญ่เลือกใช้เมื่อกล่าวถึงหญิงข้ามเพศ เพื่อโดยใช้วิจัยเชิงปริมาณเพื่อให้ได้ข้อมูลในระดับกว้างและบ่งบอกถึงขนาดของพฤติกรรมนั้นๆ อาทิ ช่องทางการซื้อ ความถี่ในการใช้ยาฮอร์โมน แหล่งข้อมูลที่ทำการศึกษาค้นคว้าก่อนการตัดสินใจเลือกใช้ เป็นต้น ร่วมกับการวิจัยเชิงคุณภาพเพื่อให้ได้มาซึ่งข้อมูลในระดับลึกในส่วนของการรับรู้การเปลี่ยนแปลงและผลกระทบเมื่อใช้ยาฮอร์โมน

และแม้ในปัจจุบันประเทศไทยจะมีแนวโน้มและทิศทางที่จะเปิดกว้างในเรื่องของความหลากหลายทางเพศ แต่ในระดับระบบบริการสุขภาพที่ละเอียดอ่อนและบริการที่แตกต่างตามความต้องการของผู้ใช้บริการในมิติเพศสภาพสำหรับสาวประเภทสองยังไม่มีข้อมูลมากเพียงพอเกี่ยวกับการใช้ยาฮอร์โมน ทางคณะผู้ศึกษาจึงได้ทำการศึกษาในกลุ่มสาวประเภทสองในนักศึกษามหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐและเอกชนโดยเฉพาะ เนื่องจากเป็นสถานที่ที่มีการเปิดกว้างเรื่องสิทธิเสรีภาพในการแสดงออกของความหลากหลายทางเพศ เพื่อให้ได้ข้อมูลเกี่ยวกับพฤติกรรมการใช้ยาฮอร์โมนในสาวประเภทสองเพื่อนำข้อมูลที่ได้มาวิเคราะห์และนำไปเผยแพร่ให้กับกลุ่มสาวประเภทสองและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องให้ตระหนักถึงผลที่เกิดขึ้นจากการใช้ยาฮอร์โมน และพัฒนาระบบบริการด้านสุขภาพของกลุ่มสาวประเภทสองในอนาคต

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. ศึกษาพฤติกรรมการใช้ยาฮอร์โมนของกลุ่มนักศึกษาสาวประเภทสองในมหาวิทยาลัยกำกับรัฐและเอกชน
2. ศึกษาสาเหตุที่เลือกใช้ยาฮอร์โมนของกลุ่มนักศึกษาสาวประเภทสองในมหาวิทยาลัยกำกับรัฐและเอกชน
3. ศึกษาการรับรู้การเปลี่ยนแปลงทางด้านบวกและด้านลบ และผลกระทบของกลุ่มนักศึกษาสาวประเภทสองในมหาวิทยาลัยกำกับรัฐและเอกชน

วิธีดำเนินการวิจัย

งานศึกษาวิจัยครั้งนี้เป็นการศึกษาแบบผสมผสานด้วยระเบียบวิธีการวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) เพื่อศึกษาพฤติกรรมการใช้และสาเหตุการใช้ยาฮอร์โมนของกลุ่มนักศึกษาสาวประเภทสองโดยใช้วิธีการศึกษาแบบภาคตัดขวาง (Cross-sectional study) โดยการใช้แบบสอบถาม

เป็นเครื่องมือในการรวบรวมข้อมูลประกอบด้วยข้อมูลทั่วไป ข้อมูลพฤติกรรมการใช้ยาฮอร์โมนและสาเหตุการใช้ยาฮอร์โมน โดยผู้ให้ข้อมูลคือนักศึกษาสาวประเภทสองในมหาวิทยาลัยกำกับรัฐและเอกชน พื้นที่จังหวัดปทุมธานี ที่กำลังศึกษาระดับปริญญาตรี ชั้นปีที่ 1 - 7 ที่กำลังใช้ยาฮอร์โมน ณ วันที่ศึกษา จำนวน 120 คน แยกเป็นมหาวิทยาลัยกำกับรัฐ 60 คน มหาวิทยาลัยเอกชน 60 คน เนื่องจากกลุ่มสาวประเภทสองเป็นกลุ่มที่เข้าถึงยาก และการศึกษาครั้งนี้เฉพาะในกลุ่มสาวประเภทสองที่กำลังใช้ยาฮอร์โมน ณ วันที่ศึกษา ผนวกกับระบบการเก็บข้อมูลของสถานศึกษาของประเทศไทยในปัจจุบัน ยังไม่ได้มีข้อมูลจำแนกเพศสภาพ มีเพียงเพศที่ถูกกำหนดเมื่อแรกเกิดเท่านั้น การดำเนินชีวิตเป็นหญิงข้ามเพศจึงคงอยู่ในรูปแบบของพฤติกรรม และการแสดงออกเท่านั้น การคัดเลือกผู้ให้ข้อมูลจึงจำเป็นต้องใช้วิธีการเลือกตัวอย่างโดยการสุ่มตัวอย่างแบบไม่คำนึงถึงความเป็น โดยใช้เทคนิคสโนว์บอล คือ อาศัยการแนะนำจากนักศึกษาสาวประเภทสองด้วยกันเองเพื่อไปสู่ผู้ให้ข้อมูลคนต่อไปทั้งหมด ซึ่งวิธีการเก็บข้อมูลจะใช้แบบสอบถามที่ผ่านการตรวจสอบความเที่ยงตรงแล้วเป็นเครื่องมือ โดยมีกระบวนการคือ ผู้ศึกษาทำการติดต่อประสานงานกับตัวแทนนักศึกษาสาวประเภทสองแต่ละคณะในมหาวิทยาลัยกำกับรัฐและเอกชน เพื่อชี้แจงวัตถุประสงค์ของการวิจัยและขออนุญาตเข้าเก็บข้อมูลในพื้นที่แต่ละคณะ เพื่อความกระจายของผู้ให้ข้อมูล จากนั้นนำข้อมูลที่ได้อาวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรม SPSS เพื่อวิเคราะห์สถิติเชิงพรรณนา (Descriptive analysis) โดยจะนำเสนอข้อมูลในรูปแบบของค่าสัดส่วน ร้อยละ ของพฤติกรรมการใช้ยาฮอร์โมน สาเหตุของการใช้ยาฮอร์โมน และใช้สถิติไคร้สแควร์ (Chi-Square test) ในการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ของพฤติกรรมการใช้ยาฮอร์โมน กับเหตุผลการใช้ระหว่างนักศึกษาสาวประเภทสองในมหาวิทยาลัยกำกับรัฐและเอกชน

ในขณะที่การวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) เพื่อศึกษาการรับรู้ความเปลี่ยนแปลงและผล กระทบทางด้านบวกและด้านลบการใช้ยาฮอร์โมน ซึ่งดำเนินการควบคู่ไปกับการวิจัยเชิงปริมาณข้างต้น โดยใช้วิธีการสัมภาษณ์เชิงลึก นักศึกษาที่นิยามตนเองว่าเป็นสาวประเภทสอง และมีการใช้ยาฮอร์โมนในช่วงที่มีการเก็บข้อมูล จำนวน 16 คน แบ่งเป็นมหาวิทยาลัยกำกับรัฐ 8 คน มหาวิทยาลัยเอกชน 8 คน มีแนวการสัมภาษณ์เชิงลึกเป็นเครื่องมือในการเก็บข้อมูล มีการขอความยินยอมจากผู้ให้ข้อมูลทุกครั้งที่มีการเก็บข้อมูล และขออนุญาตบันทึกเทปในขณะที่มีการสนทนาจากนั้น ผู้ศึกษาที่เป็นคนสัมภาษณ์จะทำการถอดบทสัมภาษณ์ และนำมารวบรวมเพื่อลดระดับข้อมูลตามหัวข้อและประเด็นที่ตรงตามวัตถุประสงค์ของการศึกษา จากนั้นทำการการวิเคราะห์ด้วยวิธีการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) โดยการทำตารางจำแนกประเด็นหลักและประเด็นย่อยจากการสัมภาษณ์ และเขียนรายงานผลการศึกษาควบคู่ไปกับการวิจัยเชิงปริมาณ

วารสารคุณภาพชีวิตกับกฎหมาย
ปีที่ 15 ฉบับที่ 1 (มกราคม - มิถุนายน 2562)

ผลการวิจัย

1) ข้อมูลทั่วไปของนักศึกษาสาวประเภทสอง ใช้ยาฮอร์โมนในมหาวิทยาลัยกำกับรัฐและเอกชน

การวิเคราะห์ข้อมูลส่วนนี้เป็นการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของนักศึกษาสาวประเภทสองผู้ที่ใช้ยาฮอร์โมนในมหาวิทยาลัยกำกับรัฐและเอกชน ได้แก่ อายุ ชั้นปี สถานภาพ และรายได้ต่อเดือน

โดยผู้ตอบแบบสอบถามนักศึกษาสาวประเภทสองในมหาวิทยาลัยกำกับรัฐ มีอายุเฉลี่ยเท่ากับ 20.37 ปี โดยเป็นนักศึกษาชั้นปีที่ 1 มากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 36.70 รองลงมาคือปีที่ 2,3 และ 4 ตามลำดับ คิดเป็น 28.30, 26.70 และ 8.30 ตามลำดับ ส่วนใหญ่มีสถานะภาพโสดคิดเป็นร้อยละ 95 และมีรายได้ต่อเดือนอยู่ในช่วง 5,000 – 10,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 55 ของนักศึกษาสาวประเภทสองมหาวิทยาลัยกำกับรัฐทั้งหมด

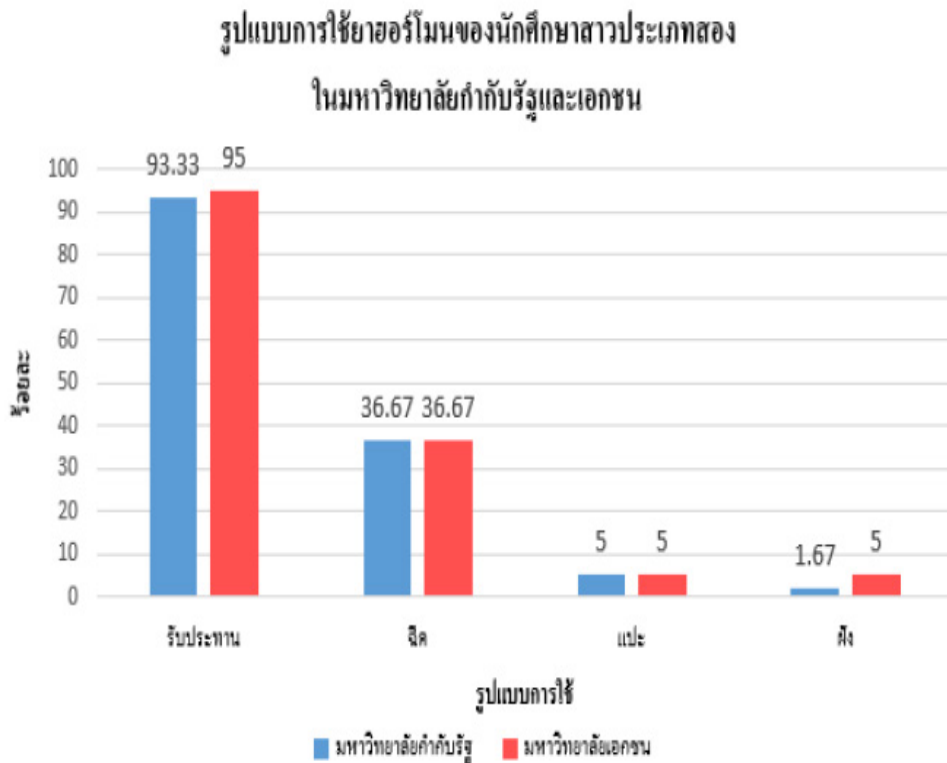
สำหรับนักศึกษาสาวประเภทสองในมหาวิทยาลัยเอกชนที่ตอบแบบสอบถาม มีอายุเฉลี่ยเท่ากับ 20.88 ปี โดยเป็นนักศึกษาชั้นปีที่ 2 มากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 41.70 รองลงมาคือปีที่ 3,4 และ 2 คิดเป็นร้อยละ 28.30, 13.30 และ 16.70 ตามลำดับ ส่วนใหญ่มีสถานะภาพโสดคิดเป็นร้อยละ 76.70 และมีรายได้ต่อเดือนประมาณ 5,000 – 10,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 33.30 ของนักศึกษาสาวประเภทสองมหาวิทยาลัยเอกชนทั้งหมด

2) พฤติกรรมการใช้ยาฮอร์โมนของนักศึกษาสาวประเภทสองมหาวิทยาลัยกำกับรัฐและเอกชน

1. รูปแบบการใช้ยาฮอร์โมน

นักศึกษาสาวประเภทสองผู้ที่ใช้ยาฮอร์โมนในมหาวิทยาลัยกำกับรัฐและเอกชนมีรูปแบบการใช้ยาฮอร์โมน โดยพบทั้งหมด 4 รูปแบบ ได้แก่ การรับประทาน การฉีด การฝัง และการแปะ จากการสำรวจในแต่ละรูปแบบไม่มีความแตกต่างกัน ส่วนมากทั้งนักศึกษาสาวประเภทสองในมหาวิทยาลัยกำกับรัฐและเอกชนใช้ยาฮอร์โมนในรูปแบบการรับประทาน คิดเป็นร้อยละ 93.33 และ 95 ตามลำดับ โดยในหนึ่งรายอาจมีการใช้มากกว่า 1 รูปแบบ ดังแสดงในภาพที่ 1

ภาพที่ 1 รูปแบบการใช้จ่ายฮอร์โมนของนักศึกษาสาวประเภทสองในมหาวิทยาลัยกำกับรัฐและเอกชน

1.1 การใช้ยาฮอร์โมนในรูปแบบการรับประทาน

รูปแบบนี้พบมากที่สุดทั้งที่นักศึกษาสาวประเภทสองในมหาวิทยาลัยกำกับรัฐและเอกชน ได้แก่ ชื่อทางการค้าแอนโดรควีร์คิดเป็นร้อยละ 70 ในมหาวิทยาลัยกำกับรัฐ และร้อยละ 61.40 ในมหาวิทยาลัยเอกชนตามลำดับ รองลงมาคือชื่อทางการค้าโปรกิโนว่าคิดเป็นร้อยละ 48.30 ในมหาวิทยาลัยกำกับรัฐและ ร้อยละ 54.38 ในมหาวิทยาลัยเอกชนตามลำดับ และอันดับสามคือ ยาคุมกำเนิดชนิด 21 เม็ดคิดเป็นร้อยละ 31.70 ในมหาวิทยาลัยกำกับรัฐและร้อยละ 33.33 ในมหาวิทยาลัยเอกชนตามลำดับ

1.2 การใช้ยาฮอร์โมนในรูปแบบการฉีด

นักศึกษาสาวประเภทสองในมหาวิทยาลัยกำกับรัฐมีการใช้ยาฮอร์โมนโดยวิธีการฉีดยาฮอร์โมนคือ ชื่อทางการค้าโปรลูตอนมากที่สุดคิดเป็นร้อยละ 21.70 โดยมีขนาดปริมาณการฉีดสูงที่สุดคือ 2 หลอด (หลอดละ 1 มิลลิลิตร) ต่อเดือน รองลงมาคือชื่อทางการค้าโปรกินอนร้อยละ 20 และอันดับที่สามคือ ชื่อทางการค้าเอสตราคิดเป็นร้อยละ 18.30 ตามลำดับ ต่างจากนักศึกษาสาวประเภทสองในมหาวิทยาลัยเอกชนมีการฉีดยา

วารสารคุณภาพชีวิตกับกฎหมาย
ปีที่ 15 ฉบับที่ 1 (มกราคม - มิถุนายน 2562)

ฮอร์โมนซื้อทางการค้าโปรตีนอนมากที่สุดคิดเป็นร้อยละ 35 โดยมีขนาดปริมาณการฉีดสูงที่สุดคือ 4 หลอด ต่อเดือน รองลงมาคือ ซื้อทางการค้าโปรตีนอนคิดเป็นร้อยละ 31.70 และอันดับที่สามคือ ซื้อทางการค้าเอสตราคิดเป็นร้อยละ 10 ตามลำดับ

1.3 การใช้ยาฮอร์โมนในรูปแบบการฝังใต้ผิวหนัง

รูปแบบการฝังยาฮอร์โมนใต้ผิวหนังที่นักศึกษาสาวประเภทสองในมหาวิทยาลัยกำกับรัฐมีการใช้มากที่สุดคือชนิดแบบ 1 แท่ง คิดเป็นร้อยละ 1.70 ซึ่งแตกต่างจากนักศึกษาสาวประเภทสองมหาวิทยาลัยเอกชนที่มีการใช้ชนิดแบบ 1 แท่ง คิดเป็นร้อยละ 5 และพบการใช้ยาฮอร์โมนชนิดแบบ 2 แท่ง ในนักศึกษาสาวประเภทสองมหาวิทยาลัยเอกชน คิดเป็นร้อยละ 1.70

2. ประเภทยาฮอร์โมน

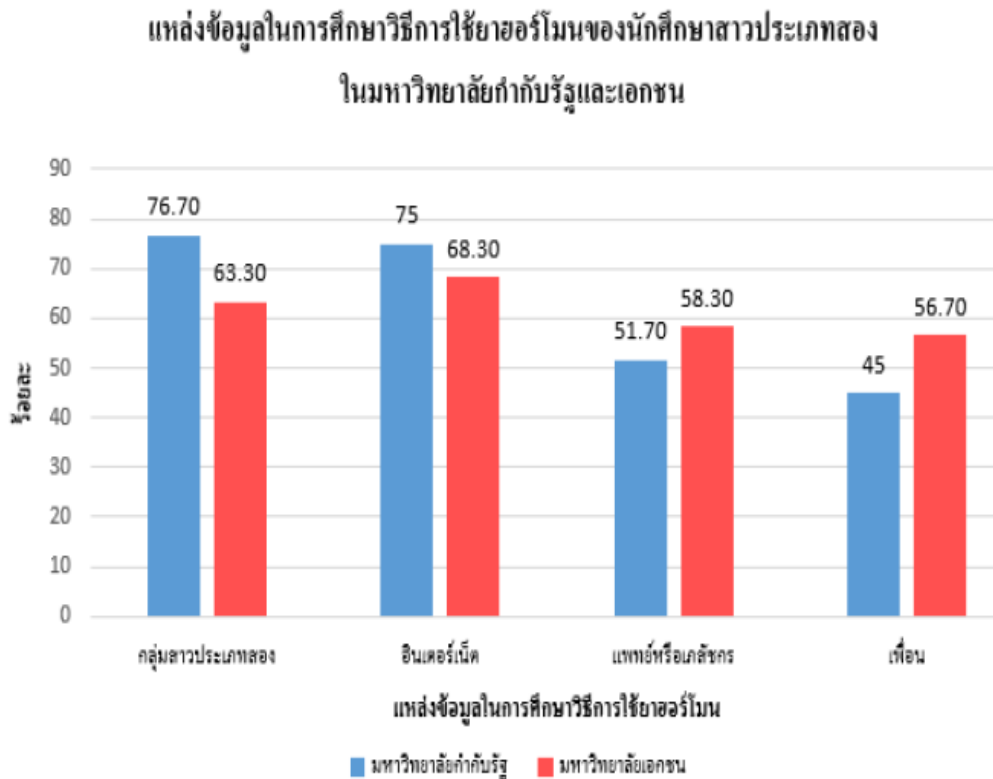
ประเภทยาฮอร์โมน ได้แก่ ยาคุมกำเนิด ยาเสริมฮอร์โมนเพศหญิง และยาลดระดับฮอร์โมนเพศชาย จากการศึกษาพบว่า นักศึกษาสาวประเภทสองในมหาวิทยาลัยกำกับรัฐนิยมใช้ยาฮอร์โมนประเภทยาเสริมฮอร์โมนเพศหญิงมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 85 อันดับที่สองคือยาคุมกำเนิด คิดเป็นร้อยละ 76.70 และอันดับที่สามคือยาลดระดับฮอร์โมนเพศชาย คิดเป็นร้อยละ 60 ตามลำดับ ซึ่งต่างจากนักศึกษาสาวประเภทสองมหาวิทยาลัยเอกชนนิยมใช้ยาฮอร์โมนประเภทยาเสริมฮอร์โมนเพศหญิงมากที่สุดคิดเป็นร้อยละ 85 อันดับที่สองคือยาลดระดับฮอร์โมนเพศชาย คิดเป็นร้อยละ 60.0 และอันดับที่สามคือยาคุมกำเนิด คิดเป็นร้อยละ 58.30 ตามลำดับ

3. ระยะเวลาที่ใช้ยาฮอร์โมน

จากการศึกษาในครั้งนี้พบว่าระยะเวลาที่ใช้ยาฮอร์โมนมีความแตกต่างกัน โดยนักศึกษาสาวประเภทสองในมหาวิทยาลัยกำกับรัฐ ส่วนมากใช้ยาฮอร์โมนมาเป็นระยะเวลา 1-2 ปี คิดเป็นร้อยละ 30 ในส่วนของนักศึกษาสาวประเภทสองในมหาวิทยาลัยเอกชนส่วนมากใช้ยาฮอร์โมนมาเป็นระยะเวลามากกว่า 4 ปี คิดเป็นร้อยละ 43.30

4. แหล่งข้อมูลในการศึกษาวิธีการใช้ยาฮอร์โมน

นักศึกษาสาวประเภทสองทั้งมหาวิทยาลัยกำกับรัฐและเอกชนส่วนใหญ่ศึกษาข้อมูลวิธีการใช้ยาฮอร์โมนจากสื่ออินเทอร์เน็ต คิดเป็นร้อยละ 76.70 และ 63.30 ตามลำดับ รองลงมาคือจากกลุ่มสาวประเภทสองด้วยกันเอง คิดเป็นร้อยละ 75 และ 68.30 ตามลำดับ และอันดับที่สามคือศึกษาข้อมูลจากแพทย์หรือเภสัชกร คิดเป็นร้อยละ 51.70 และ 58.30 ตามลำดับ และศึกษาจากเพื่อนที่ไม่ใช่สาวประเภทสอง คิดเป็นร้อยละ 45 และ 56.70 ตามลำดับ ดังแสดงในรูปภาพที่ 2

ภาพที่ 2 แหล่งข้อมูลในการศึกษาการใช้ยาฮอร์โมน

5. แหล่งที่ได้มาซึ่งยาฮอร์โมน

นักศึกษาสาวประเภทสองทั้งหมดได้ยาฮอร์โมนมาจากการซื้อทั้งสิ้น และพบว่าแหล่งซื้อยาฮอร์โมนของนักศึกษาสาวประเภทสองในมหาวิทยาลัยกำกับรัฐและเอกชนมีแหล่งในการซื้อยาฮอร์โมนที่เหมือนกัน แต่ความนิยมต่างกันกล่าวคือ นักศึกษาสาวประเภทสองในมหาวิทยาลัยเอกชนเลือกซื้อยาฮอร์โมนจากร้านขายยามากที่สุด ซึ่งคิดเป็นร้อยละ 85 ในขณะที่นักศึกษาสาวประเภทสองในมหาวิทยาลัยกำกับรัฐ ซื้อยาฮอร์โมนจากร้านขายยามากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 81.50 ถัดมาคือ อินเทอร์เน็ต คิดเป็นร้อยละ 60 ของนักศึกษาสาวประเภทสองในมหาวิทยาลัยกำกับรัฐ และร้อยละ 63.30 ของนักศึกษาสาวประเภทสองมหาวิทยาลัยเอกชน ตามลำดับ

6. ค่าใช้จ่ายในการใช้ยาฮอร์โมน

ค่าใช้จ่ายในการใช้ยาฮอร์โมนต่อเดือนของนักศึกษานักศึกษาสาวประเภทสองทั้งในมหาวิทยาลัยกำกับรัฐและเอกชน ส่วนใหญ่มีค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับยาฮอร์โมนต่อเดือนน้อยกว่า 1,000

วารสารคุณภาพชีวิตกับกฎหมาย
ปีที่ 15 ฉบับที่ 1 (มกราคม - มิถุนายน 2562)

บาท คิดเป็นร้อยละ 60 และ 51.70 ตามลำดับ และพบว่ามีความเกี่ยวข้องกับยาฮอร์โมนสูงที่สุดมากกว่า 3,000 บาทต่อเดือน คิดเป็นร้อยละ 1.70 ของนักศึกษาสาวประเภทสองในมหาวิทยาลัยกำกับรัฐ และร้อยละ 3.30 ของนักศึกษาสาวประเภทสองในมหาวิทยาลัยเอกชน

7. พฤติกรรมการใช้ยาฮอร์โมน

ในด้านพฤติกรรมการใช้ยาฮอร์โมนระหว่างการใช้และหลังการใช้พบว่า นักศึกษาสาวประเภทสองในมหาวิทยาลัยกำกับรัฐและเอกชนมีพฤติกรรมที่ปฏิบัติแตกต่างกัน ในด้านการใช้ยาฮอร์โมนโดยปรึกษาจากแพทย์หรือเภสัชกร และมีการใช้ยาฮอร์โมนร่วมกับยารักษาโรค โดยทั้ง 2 ด้าน พบว่านักศึกษาสาวประเภทสองมหาวิทยาลัยเอกชนมีร้อยละการปฏิบัติมากกว่ามหาวิทยาลัยกำกับรัฐ ส่วนพฤติกรรมด้านอื่น ๆ ไม่มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ดังแสดงในตารางที่ 1

ตารางที่ 1 พฤติกรรมการใช้ยาฮอร์โมนของนักศึกษาสาวประเภทสองมหาวิทยาลัยกำกับรัฐและเอกชน

พฤติกรรมการใช้ยาฮอร์โมน	ร้อยละการปฏิบัติ		p - value
	มหาวิทยาลัยกำกับรัฐ	มหาวิทยาลัยเอกชน	
พฤติกรรมการใช้ยาฮอร์โมนที่แตกต่างกัน			
สอบถามข้อมูลการใช้ยาฮอร์โมนจากแพทย์หรือเภสัชกร	71.70	88.30	0.039
ใช้ยาฮอร์โมนร่วมกับยารักษาโรค	18.30	40.00	0.010
พฤติกรรมการใช้ยาฮอร์โมนที่ไม่แตกต่างกัน			
ใช้ยาฮอร์โมนตามคำแนะนำของเจ้าหน้าที่	83.30	86.70	0.799
ใช้ยากุมกำเนิดตามคำแนะนำของครอบครัว	85.00	76.70	0.354
ใช้ยาฮอร์โมนอย่างต่อเนื่อง	76.70	81.70	0.500
เพิ่มปริมาณการใช้ยาฮอร์โมนเมื่อเห็นผลที่ดีขึ้น	40.00	53.30	0.150
ใช้ยาฮอร์โมนร่วมกับการดื่มแอลกอฮอล์หรือการสูบบุหรี่	30.00	38.30	0.442
อ่านฉลากก่อนใช้ยาฮอร์โมน	65.00	75.00	0.282
เปลี่ยนยี่ห้อยาฮอร์โมน เมื่อรู้สึกแพ้	63.30	73.30	0.327
มีการเปลี่ยนยี่ห้อยาฮอร์โมน เมื่อพบยี่ห้อที่ดีกว่า	78.30	71.70	0.394
เลือกพบแพทย์เมื่อมีอาการผิดปกติจากการใช้ยา	63.30	80.00	0.067

- เหตุผลการเลือกใช้อายอร์โมนของนักศึกษาสาวประเภทสองในมหาวิทยาลัยกำกับรัฐ
และเอกชน

เหตุผลสำคัญส่วนใหญ่ที่นักศึกษาสาวประเภทสองในมหาวิทยาลัยกำกับรัฐเลือกใช้อายอร์โมนคือต้องการมีลักษณะภายนอกอย่างเพศหญิง คิดเป็นร้อยละ 86.70 ในขณะที่นักศึกษาสาวประเภทสองมหาวิทยาลัยเอกชนส่วนมากเลือกใช้ด้วยเหตุผลต้องการมีผิวพรรณที่ดีขึ้น คิดเป็นร้อยละ 75 นอกจากนี้พบว่าเหตุผลในการเลือกใช้อายอร์โมนในเหตุถูกชักชวนจากคนรอบข้างหรือโฆษณามีความแตกต่างกัน โดยร้อยละของนักศึกษาสาวประเภทสองในมหาวิทยาลัยเอกชนที่มีเหตุผลในการเลือกใช้อายอร์โมนจากการถูกชักชวนจากคนรอบข้างหรือโฆษณามากกว่านักศึกษาสาวประเภทสองมหาวิทยาลัยกำกับรัฐ ซึ่งคิดเป็นร้อยละ 13.33 และ 3.30 ตามลำดับ ดังแสดงในตารางที่ 2

ตารางที่ 2 เหตุผลการเลือกใช้อายอร์โมนของนักศึกษาสาวประเภทสองมหาวิทยาลัยกำกับรัฐและเอกชน

เหตุผลเลือกใช้อายอร์โมน	นักศึกษาสาวประเภทสอง มหาวิทยาลัยกำกับรัฐ (ร้อยละ)	นักศึกษาสาวประเภท สองมหาวิทยาลัยเอกชน (ร้อยละ)	p - value
เหตุผลที่ไม่มีความแตกต่างกัน			
ต้องการมีลักษณะภายนอกอย่างเพศหญิง	86.70	73.30	0.068
ต้องการมีผิวพรรณที่ดีขึ้น	71.10	75.00	0.680
ต้องการมีหน้าอก	51.70	51.70	0.99
ต้องการมีรูขุมขนที่กระชับ	45.00	45.00	0.99
ได้รับแรงบันดาลใจจากบุคคลที่มีชื่อเสียง	11.70	13.33	0.783
เหตุผลที่มีความแตกต่างกัน			
ถูกชักชวนจากคนรอบข้างหรือโฆษณา	3.30	13.33	0.048

**- การรับรู้ความเปลี่ยนแปลงทางด้านบวกและด้านลบ และผลกระทบจากการใช้ยาฮอร์โมน
ของนักศึกษาสาวประเภทสองในมหาวิทยาลัยกำกับรัฐและเอกชน**

จากการศึกษาโดยการสัมภาษณ์เชิงลึก การรับรู้ความเปลี่ยนแปลงทางร่างกายและจิตใจทั้งใน
ด้านบวกและด้านลบพบว่า นักศึกษาสาวประเภทสองในมหาวิทยาลัยกำกับรัฐและเอกชนไม่มีความ
แตกต่างกัน กล่าวคือ การรับรู้ผลกระทบจากการใช้ยาฮอร์โมนทั้ง 3 ด้าน ได้แก่ ร่างกาย การใช้ชีวิต
ประจำวัน และสังคมไม่มีความแตกต่างกัน แต่กลับพบความแตกต่างกันใน 2 ด้าน ได้แก่ ผลกระทบ
ด้านจิตใจ และเศรษฐกิจสถานะ ซึ่งสามารถอธิบายได้ดังนี้

1. การรับรู้ความเปลี่ยนแปลงจากการใช้ยาฮอร์โมน

1.1 ด้านร่างกาย ทางด้านบวกพบว่า รูปลักษณ์ภายนอกมีความเป็นผู้หญิงมากขึ้น ลักษณะที่
สามารถสังเกตได้คือ ผิวกระจ่างใส รูขุมขนกระชับ หน้าอกมีขนาดใหญ่ขึ้น สรีระเหมือนผู้หญิง และ
ลักษณะทางเพศชายลดลง นอกจากนี้ในรายที่มีการใช้ยาต้านฮอร์โมนเพศชายพบว่าอวัยวะเพศไม่มี
การตอบสนองหรือไม่แข็งตัว ในทางกลับกันทางด้านลบพบว่า การใช้ยาฮอร์โมนทำให้ร่างกายอ่อนแอ
ลง อ่อนเพลียง่าย นอนหลับไม่สนิท ปวดศีรษะ และพูดจาไม่รู้เรื่อง ดังแสดงได้จากข้อมูล

“แบบแป๊ๆ สิวมันก็เริ่มหายไป แบบเยอะมาก เขาก็แบบชอบทักว่าผิวดี แล้วก็แบบนมขึ้นคะ
แบบมันก็แบบเป็นเพราะยาด้วยแหละ มันจะรู้สึกแบบว่านมตั้งเต้า มันจะเจ็บๆ”

ปี (นามสมมติ) สาวประเภทสอง มหาวิทยาลัยกำกับรัฐ

1.2 ด้านจิตใจ ด้านบวกพบว่าการใช้ยาฮอร์โมนทำให้นักศึกษาสาวประเภทสองทั้งมหาวิทยาลัย
รัฐและเอกชนมีความมั่นใจมากขึ้น เนื่องจากได้ทำตามความต้องการของตนเอง และยิ่งมีความมั่นใจ
มากขึ้นหากถูกทักถึงรูปลักษณ์ภายนอกที่เปลี่ยนไป ส่วนด้านลบพบว่าทำให้ไม่มีสมาธิ หงุดหงิดง่าย
กระวนกระวาย อารมณ์แปรปรวน และเหม่อลอย ในด้านจิตใจมักเป็นผู้ใกล้ชิดของสาวประเภทสอง
ที่สามารถรับรู้ถึงการเปลี่ยนแปลงได้มากกว่า เนื่องจากการใช้ยาช่วงแรกสาวประเภทสองไม่รู้ว่า
สภาพจิตใจเปลี่ยนแปลงไปจนกระทั่งคนรอบข้างหรือผู้ใกล้ชิดทักถึงความเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้น ดัง
แสดงได้จากข้อมูล

“ใช้อารมณ์จะแบบถ้าสมมุติว่าคิดจะแบบหงุดหงิดก็คือหงุดหงิด คิดจะแบบมันขึ้นๆลงๆ ตลอด
เวลาหรือเรื่องบางเรื่องที่มีมันนิดเดียว มันก็ทำให้เราแบบหงุดหงิดมาก”

นก (นามสมมติ) สาวประเภทสอง มหาวิทยาลัยเอกชน

2. การรับรู้ผลกระทบจากการใช้ยาฮอร์โมน

2.1 ด้านร่างกาย จากการเปลี่ยนแปลงด้านร่างกายทำให้ร่างกายไม่แข็งแรง ดังนั้นจึงไม่สามารถทำกิจกรรมหนักที่เคยทำตามปกติได้ เช่น การยกของหนัก ทำกิจกรรมกลางแจ้ง เป็นต้น ดังแสดงได้จากข้อมูล

“ก่อนหน้านี้เป็นนักกีฬาว่ายน้ำ เราก็จะรู้สึกว่าร่างกายเราแข็งแรงอยู่แล้ว แต่พอเริ่มใช้ฮอร์โมน เราก็จะรู้สึกแบบว่าเราเหนื่อยง่ายขึ้นแล้วก็แบบเวลาจะทำอะไรหนัก ๆ เราก็จะแบบทำไม่ค่อยไหว เช่น แบบต้องวิ่งเยอะ ๆ ยกของเยอะ ๆ เราก็จะเริ่มไม่ไหวเริ่มรู้สึกเหนื่อยง่ายกว่าเดิม”

สอง (นามสมมติ) สาวประเภทสอง มหาวิทยาลัยกำกับรัฐ

2.2 ด้านการใช้ชีวิตประจำวัน จากการเปลี่ยนแปลงทางด้านจิตใจที่ไม่มีสมาธิ เหม่อลอย ทำให้สาวประเภทสองทำงานได้ไม่เต็มประสิทธิภาพ ดังนั้นเมื่อถึงเวลาที่ต้องใช้สมาธิ เช่น การสอบ การทำงานสำคัญ จะต้องหยุดใช้ชั่วคราวหรือลดปริมาณยาฮอร์โมน เนื่องจากกลัวว่าจะไม่สามารถทำงานเต็มประสิทธิภาพได้ ดังแสดงในข้อมูล

“ช่วงที่หยุดใช้ก็คือมันเป็นช่วงที่แบบว่า ถ้าเป็นช่วงสอบอย่างนี้ เราก็ต้องแบบ หยุดใช้ไปก่อนแบบสักพักหนึ่ง เพื่อที่จะให้เราแบบไม่เหนื่อย เราไม่ได้หวังว่าเราจะแบบไม่สวยหรืออะไรนะ แต่เราหวังว่าเราจะไปแบบเหนื่อยหรือว่าไปน็อคในตอนสอบ”

แหวดดาว (นามสมมติ) สาวประเภทสอง มหาวิทยาลัยกำกับรัฐ

2.3 ด้านสังคม ถึงแม้รูปลักษณ์ภายนอกจะเปลี่ยนไปแต่ยังคงถูกรับการปฏิบัติแบบเพศชายจากคนในสังคมเช่นเดิม โดยเฉพาะที่ทำงาน สถานศึกษา รวมทั้งการเกณฑ์ทหาร ดังแสดงได้จากข้อมูล

“เขาปฏิบัติเราไม่เหมือนผู้หญิง เขาปฏิบัติกับเราเหมือนผู้ชายมากกว่า ทั้ง ๆ ที่หนูดูยังงี้ก็ไม่ใช้ผู้ชาย”

เอ็มม่า (นามสมมติ) สาวประเภทสอง มหาวิทยาลัยเอกชน

2.4 ด้านจิตใจ มีความแตกต่างกัน โดยนักศึกษาสาวประเภทสองในมหาวิทยาลัยกำกับรัฐไม่พึงพอใจและไม่มีความสุขกับผลลัพธ์ที่ได้เนื่องจากผลที่ได้ไม่เท่ากับที่คาดหวังไว้ รวมทั้งรู้สึกไม่ปลอดภัยจากการใช้ยาฮอร์โมน แต่ด้วยความจำเป็นที่ต้องการตอบสนองความต้องการของตนเองจึงไม่สามารถหลีกเลี่ยงการใช้ยาฮอร์โมนได้ สำหรับนักศึกษาสาวประเภทสองในมหาวิทยาลัยเอกชนกลับพบว่า พึงพอใจต่อผลลัพธ์เนื่องจากตอบสนองต่อความต้องการ ช่วยให้มั่นใจ และเปิดโอกาสในหลาย ๆ ด้าน เช่น การทำงาน ดังแสดงได้จากข้อมูล

วารสารคุณภาพชีวิตกับกฎหมาย
ปีที่ 15 ฉบับที่ 1 (มกราคม - มิถุนายน 2562)

“รู้สึกไม่พอใจเลยคะ รู้สึกไม่มีตัวไหนดีเลยในประเทศไทย แบบเหมือนมันไม่ปลอดภัยกับเราสักอย่าง มันมีผลข้างเคียงหมดเลย แล้วก็คิดเหมือนกันว่าทำไมมันไม่มียาผลิตออกมาเพื่อสาวประเภทสองจริง ๆ เพราะที่กินอยู่ตอนนี้มันเป็นยาเพื่อผู้หญิงหมดประจำเดือน รักษาต่อมลูกหมาก ที่บอกว่ากต ๆ นี่มันไม่ได้เอาไว้สำหรับคนนะ มันเอาไว้สำหรับรักษาต่อมลูกหมากของผู้ชายที่เป็นมะเร็งต่อมลูกหมาก ยาคุมอย่างนี้ก็คุมกำเนิด มันไม่มีตัวที่เหมาะสมกับเลือดของเพศทางเลือกเลย กินเข้าไปเป็นนุ่นเป็นนั้เป็นนั้ แทบจะไม่มีความสุขเลย”

หนึ่ง (นามสมมติ)สาวประเภทสอง มหาวิทยาลัยกำกับรัฐ

“ก็คิดว่ามันเป็นส่วนที่ดีนะคะ เพราะว่าก็มันได้ผลลัพธ์ที่ดี แล้วเรารู้ว่ามันทำให้เราได้โอกาสหลาย ๆ อย่าง ทำให้เราจากร่างกายผู้ชายหมวดขึ้นอย่างนี้ มันทำให้เรากลายเป็นผู้หญิง แล้วมันทำให้เปิดโอกาสมากขึ้น อย่างเช่นสมมุติว่า เราไปสมัครงานอย่างนี้คะ แล้วเราสวยเหมือนผู้หญิงกับเพื่อนเราก็คือไม่ได้เทคฮอโมนหรือว่าเทคฮอโมนต่ำ แล้วมีรูปร่างเหมือนผู้ชายอย่างนี้ เค้าอย่างแรกเลยคือเค้าจะมองเราก่อนเป็นคนแรก”

เกมส์ (นามสมมติ)สาวประเภทสอง มหาวิทยาลัยเอกชน

2.5 ด้านค่าใช้จ่าย มีความแตกต่างกัน โดยนักศึกษาสาวประเภทสองมหาวิทยาลัยกำกับรัฐเห็นว่าค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับยาฮอโมนสูง ทำให้ต้องมีภาระค่าใช้จ่ายในแต่ละเดือนเพิ่มมากขึ้น ในด้านของนักศึกษาสาวประเภทสองมหาวิทยาลัยเอกชนเห็นว่าค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับยาฮอโมนสูง แต่เป็นสิ่งที่คุ้มค่าและยินดีที่จะจ่ายเพื่อตอบสนองต่อความต้องการของตนเอง ดังแสดงได้จากข้อมูล

“ราคาของเราหมดเยอะเป็นพันเลยบางที ฟีโรเนนี่แพงมาก แล้วแบบมันหมดเยอะแล้วเรามันทำให้ไม่มีเงินเอาไปเก็บ คือความจริงนี้ถ้าไม่กินฮอโมนปานนี้ไปเที่ยวนอกโลกกันแล้วมั้งเนี่ย คือเงินมันหมดเป็นแสนเป็นหมื่น มันก็เหมือนกับเบียดเบียนการใช้ชีวิต ค่าใช้จ่ายในชีวิตประจำวันมากขึ้น เราก็แบบต้องเตรียมเงินส่วนนี้ไว้เพื่อซื้อยาฮอโมนทุก ๆ เดือน”

สอง (นามสมมติ) สาวประเภทสอง มหาวิทยาลัยกำกับรัฐ

“ก็ค่อนข้างคุ้มนะ คือตอนที่แบบตอนที่มันก็มีช่วงหนึ่งเหมือนกันที่กินยา ราคาแพงนั้นนะ แล้วก็รู้สึกว่ายี่ห้อคุ้มจังเลย รู้สึกว่าแบบสวยขึ้นรู้สึกว่าการหน้าอกมันแบบมันมามากขึ้นอะไรแบบนี้ แบบเออคนที่ทักเยอะอะไรแบบนี้ ก็นั่นแหละแต่ก็คือไม่เคยรู้สึกเสียดายกับค่ายาคุมอะไร แต่เวลาแบบเป็นไมเกรนแล้วที่จะแบบร่างกายอ่อนแอ ก็เหมือนแบบถ้าเกิดสมมติแบบเอฟเฟคอะไรกับร่างกายแต่เราก็ไม่ได้รู้สึกเสียดายนะ เราก็โอเคเรายอมรับกับผลที่ได้เราก็ไม่ถึงตาย เราก็แบบรับมือกับมันได้ กับสิ่งที่เราจะได้ต่อไปในอนาคตเราก็ยอม”

ไฟ (นามสมมติ) สาวประเภทสอง มหาวิทยาลัยเอกชน

สรุปและอภิปรายผลการวิจัย

จากการศึกษาพบว่า รูปแบบการใช้จ่ายยาฮอร์โมนของนักศึกษาสาวประเภทสองในมหาวิทยาลัยกำกับรัฐและเอกชนไม่แตกต่างกัน โดยส่วนมากมีรูปแบบการใช้จ่ายยาฮอร์โมนในรูปแบบการรับประทาน รองลงมาคือการฉีด การฝังใต้ผิวหนัง ในส่วนของการใช้จ่ายยาฮอร์โมนรูปแบบการรับประทานพบว่าไม่แตกต่างกัน โดยรับประทานชื่อทางการค้าแอนโดรควีร์มากที่สุด รองลงมาคือการรับประทานยาฮอร์โมนชื่อทางการค้าโปรกิโนว่า และยาคุมกำเนิดชนิด 21 เม็ด สำหรับการฉีดพบว่า นักศึกษาสาวประเภทสองในมหาวิทยาลัยกำกับรัฐมีการใช้จ่ายยาฮอร์โมนชื่อทางการค้าโปรลูตอนมากที่สุด รองลงมาเป็นการฉีดชื่อทางการค้าโปรกินอนและชื่อทางการค้าเอสตรา แต่นักศึกษาสาวประเภทสองในมหาวิทยาลัยเอกชนมีการใช้จ่ายยาฮอร์โมนโดยวิธีการฉีดยาฮอร์โมนชื่อทางการค้าโปรกินอนมากที่สุด รองลงมาเป็นการฉีดชื่อทางการค้าโปรลูตอนและชื่อทางการค้าเอสตรา สำหรับการใช้จ่ายยาฮอร์โมนรูปแบบการฝังพบว่าไม่แตกต่างกัน โดยพบการฝังยาฮอร์โมนแบบ 1 แท่งมากที่สุด

ในด้านของระยะเวลาในการใช้จ่ายยาฮอร์โมนพบว่าแตกต่างกัน โดยนักศึกษาสาวประเภทสองในมหาวิทยาลัยกำกับรัฐส่วนมากใช้จ่ายยาฮอร์โมนมาเป็นระยะเวลา 1 - 2 ปี ในส่วนของนักศึกษาสาวประเภทสองมหาวิทยาลัยเอกชนส่วนมากใช้จ่ายยาฮอร์โมนมาเป็นระยะเวลามากกว่า 4 ปี ในขณะที่เลือกแหล่งข้อมูลเพื่อศึกษาเกี่ยวกับการใช้จ่ายยาฮอร์โมนไม่แตกต่างกันโดยเลือกศึกษาการใช้จ่ายยาฮอร์โมนจากกลุ่มสาวประเภทสองมากที่สุด รองลงมาคืออินเทอร์เน็ต แพทย์หรือเภสัชกร และเพื่อน ตามลำดับ ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาของธนวัฒน์ และสืบสกุล (2549) ในเรื่องของแหล่งข้อมูลเพื่อศึกษาเกี่ยวกับการใช้จ่ายยาฮอร์โมน ที่กล่าวว่า “แหล่งข้อมูลที่สาวประเภทสองส่วนใหญ่เลือกศึกษาคือกลุ่มสาวประเภทสองด้วยกันเอง”

แหล่งที่ได้มาซึ่งยาฮอร์โมนพบว่าไม่แตกต่างกันโดยมีแหล่งที่ได้มาซึ่งยาฮอร์โมนที่นิยมมากที่สุดคือร้านขายยา รองลงมาคืออินเทอร์เน็ตและคลินิก ตามลำดับ ซึ่งค่าใช้จ่ายในการใช้จ่ายยาฮอร์โมนต่อเดือนไม่แตกต่างกัน โดยส่วนมากมีค่าใช้จ่ายในการซื้อยาฮอร์โมนน้อยกว่า 1,000 บาทต่อเดือน ในด้านพฤติกรรมระหว่างการใช้ยาฮอร์โมนพบว่า มีพฤติกรรมที่ปฏิบัติแตกต่างกันในด้านการสอบถามข้อมูลการใช้ยาฮอร์โมนจากแพทย์หรือเภสัชและมีพฤติกรรมการใช้ยาฮอร์โมนร่วมกับยารักษาโรค โดยนักศึกษาสาวประเภทสองในมหาวิทยาลัยเอกชนมีพฤติกรรมสอบถามข้อมูลการใช้ยาฮอร์โมนจากแพทย์หรือเภสัชและพฤติกรรมการใช้ยาฮอร์โมนร่วมกับยารักษาโรคมากกว่านักศึกษาสาวประเภทสองในมหาวิทยาลัยกำกับรัฐ

จากการศึกษาด้านพฤติกรรมจะพบว่านักศึกษาสาวประเภทสองของทั้งสองมหาวิทยาลัย มีพฤติกรรมการใช้ยาฮอร์โมนโดยเกี่ยวข้องกับระบบบริการสุขภาพน้อยมาก ซึ่งส่วนใหญ่มักเลือกซื้อจากกลุ่มสาวประเภทสองด้วยกันเอง เนื่องจากข้อมูลเกี่ยวกับยาฮอร์โมนสำหรับการใช้ในกลุ่มสาวประเภทสองนั้นมีน้อย ดังนั้นกลุ่มสาวประเภทสองที่มีประสบการณ์การใช้ยาฮอร์โมน จึงเป็นทางเลือกให้แก่นักศึกษาสาวประเภทสองมากกว่า

วารสารคุณภาพชีวิตกับกฎหมาย
ปีที่ 15 ฉบับที่ 1 (มกราคม - มิถุนายน 2562)

สำหรับเหตุผลในการใช้ยาฮอร์โมนพบว่าส่วนมากทั้งมหาวิทยาลัยกำกับรัฐและเอกชนต้องการมีลักษณะภายนอกอย่างเพศหญิง ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาของธวัชวัน และสืบสกุล (2549) ที่กล่าวว่า “เหตุผลที่ทำให้ใช้ยาในกลุ่มฮอร์โมนเพศหญิงส่วนใหญ่เนื่องจากอยากมีลักษณะภายนอกแบบเพศหญิง” เนื่องจากมีแรงจูงใจจากการต้องการให้รูปลักษณ์ภายนอกตรงตามเพศที่ตนเองปรารถนา นอกจากนี้จากการศึกษาพบว่า มีความแตกต่างแตกต่างกันในเหตุการณ์ถูกชักชวนจากคนรอบข้างหรือโฆษณา เนื่องจากเหตุผลในการใช้ยาฮอร์โมนมีปัจจัยภายนอกเข้ามาเกี่ยวข้อง เช่น โฆษณาของผลิตภัณฑ์ยาฮอร์โมน คนที่ใช้ยาฮอร์โมนนั้น ๆ หรือความเห็นจากคนรอบข้าง ซึ่งมีส่วนในการกระตุ้นความสนใจให้ใช้ยาฮอร์โมนมากขึ้น

การรับรู้การเปลี่ยนแปลงทางด้านบวกและด้านลบ และผลกระทบจากการใช้ยาฮอร์โมนพบว่ามีความแตกต่างกันในเรื่องของผลกระทบทางด้านจิตใจและเศรษฐกิจสถานะ โดยนักศึกษาสาวประเภทสองในมหาวิทยาลัยกำกับรัฐรู้สึกไม่พึงพอใจและไม่ปลอดภัยจากการใช้ยาฮอร์โมน รวมทั้งรู้สึกว่าค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับยาฮอร์โมนเป็นการเพิ่มภาระ แต่นักศึกษาสาวประเภทสองมหาวิทยาลัยเอกชนรู้สึกพึงพอใจจากการใช้ยา รู้สึกคุ้มค่าและยินยอมที่จะจ่ายเพื่อผลลัพธ์ที่ได้ เนื่องจากสาวประเภทสองทั้งสองมหาวิทยาลัยตัดสินใจเลือกใช้ยาฮอร์โมนที่ราคาและประสิทธิภาพ ทั้งในเรื่องผลข้างเคียง และความปลอดภัยก็เป็นปัจจัยที่มีผลต่อการใช้ยาฮอร์โมนที่ทำให้ให้นักศึกษาสาวประเภทสองของทั้งสองมหาวิทยาลัยรับรู้ผลกระทบที่ต่างกัน

ข้อเสนอแนะที่ได้จากการวิจัย

1. ควรมีการปรับปรุงและพัฒนากระบวนการบริการสุขภาพให้เหมาะสมกับความต้องการของกลุ่มสาวประเภทสองโดยการให้ข้อมูลข่าวสารที่เกี่ยวข้องกับยาฮอร์โมนหรือพฤติกรรมการใช้ยาฮอร์โมนอย่างปลอดภัย
2. เพิ่มช่องทางการประชาสัมพันธ์เกี่ยวกับการบริการทางการแพทย์สำหรับสาวประเภทสองให้เข้าถึงสาวประเภทสองทุกกลุ่ม เช่นการประชาสัมพันธ์ในสถานศึกษาสำหรับกลุ่มสาวประเภทสองที่เป็นนักเรียน นักศึกษา หรือหาช่องทางประชาสัมพันธ์ในกลุ่มที่เข้าถึงข้อมูลได้ยาก
3. ดำเนินการร่วมกันกับร้านขายยาให้เป็นแหล่งข้อมูลที่ถูกต้อง เหมาะสม และมีคุณภาพสำหรับสาวประเภทสองและคนข้ามเพศ

ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

1. ศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อพฤติกรรมการใช้ยาฮอร์โมนของกลุ่มผู้ขายข้ามเพศ
2. ศึกษาพฤติกรรมการใช้ยาฮอร์โมนในกลุ่มอื่น ๆ เช่น อาชีพที่แตกต่างกัน กลุ่มอายุที่แตกต่างกัน หรือระดับการยอมรับในเพศสภาพที่แตกต่างกัน เป็นต้น

3. ศึกษาแนวทางหรือข้อเสนอแนะการใช้อาฮอร์โมนของสาวประเภทสองในมุมมองของผู้เชี่ยวชาญหรือผู้ให้บริการในระบบบริการสุขภาพ

บรรณานุกรม

- บุญชัย ณะไพรินทร์. (2560). เป็นตุ๊ดต้องประหาร !!! เปิดประเทศอันตราย แดนรกเพศที่สาม คือชาติดังต่อไปนี้ !?. สืบค้นเมื่อ 5 เมษายน 2561. เข้าถึงได้จาก: <http://news.tnews.co.th/contents/361570>.
- ปิยลักษณ์ โพธิ์วรรณ. (2557). คนข้ามเพศ : ตัวตน วัฒนธรรมย่อย และพื้นที่ทางสังคม. สืบค้นเมื่อ 8 เมษายน 2561. เข้าถึงได้จาก: http://www.damrong-journal.su.ac.th/upload/pdf/56_5.pdf
- นฤตม์ ศุภวรรณกุล. (2561). การข้ามเพศ: การเดินทางจากเพศที่สามสู่โลกชายจริงหญิงแท้. สืบค้นเมื่อ 8 เมษายน 2561. เข้าถึงได้จาก: <https://prachatai.com/journal/2018/01/74868>
- นันทชา สำโรง. (2552). ทศนคติของผู้ชมที่มีต่อภาพลักษณ์ของกะเทยที่ปรากฏในสื่อโทรทัศน์ ศึกษาเฉพาะนักศึกษาปริญญาตรีในเขตกรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์วารสารศาสตร์มหาบัณฑิต สาขาสื่อสารมวลชน คณะวารสารศาสตร์และสื่อสารมวลชน มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, ปทุมธานี.
- ภาสินี พลับบุรีและทีมข่าว New Media PPTV. (2558). เปิด “แทนเจอริน” คลินิกคนข้ามเพศแห่งแรกในประเทศไทย!. สืบค้นเมื่อ 4 เมษายน 2561. เข้าถึงได้จาก: <https://www.pptvhd36.com/news/99/19282>.
- ไพศาล ลิขิตปรีชากุล. (ไม่ปรากฏปีที่พิมพ์). การจัดภาวะข้ามเพศให้เป็น “ความผิดปกติด้านอัตลักษณ์ทางเพศ” คัมค่าต่อการทำให้เกิดความรังเกียจต่อคนข้ามเพศหรือไม่?. สืบค้นเมื่อ 24 เมษายน 2561. เข้าถึงได้จาก: <http://www.sapaan.org/article/75.htm>.
- ยุวดี. (2557). ความหมายของทรานส์แมน ผู้ชายข้ามเพศ. สืบค้นเมื่อ 24 เมษายน 2561. เข้าถึงได้จาก: <https://teen.mthai.com/tomdy/70758.html>.
- ธนวัฒน์ จิตต์วัฒนาและสืบสกุล ปลอดโปร่ง. (2549). การศึกษาระบาดวิทยาของการใช้อาฮอร์โมนเพศในเพศชาย. สืบค้นเมื่อ 23 กุมภาพันธ์ 2561 เข้าถึงได้จาก: <http://www.pharmacy.mahidol.ac.th/newspdf/specialproject/2549-42.pdf>.
- บุษกร สุริยสาร. (2557). อัตลักษณ์และวิถีทางเพศในประเทศไทย. องค์การแรงงานระหว่างประเทศ ประจำประเทศไทย กัมพูชา และ สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว; โครงการส่งเสริมสิทธิความหลากหลาย และความเท่าเทียมในโลกของ การทำงาน (PRIDE). – กรุงเทพฯ: องค์การแรงงานระหว่างประเทศ

วารสารคุณภาพชีวิตกับกฎหมาย
ปีที่ 15 ฉบับที่ 1 (มกราคม - มิถุนายน 2562)

นฤพนธ์ ตัวงวิเศษ. (2553). ขบวนการเคลื่อนไหวของเกย์ในสังคมไทยภาคปฏิบัติการและกระบวนการทัศน์. วิทยานิพนธ์สังคมสงเคราะห์ศาสตร์ดุสิตบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารสังคม คณะสังคมสงเคราะห์ศาสตร์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์. ปทุมธานี.

John Wiley. Health Policy Project, Asia Pacific Transgender Network, United Nations Development Programme. (2015). แนวทางต้นแบบการให้บริการ สุขภาพที่ครอบคลุมแก่บุคคลข้ามเพศ และชุมชนข้ามเพศในภูมิภาคเอเชียและแปซิฟิก (Blueprint for the Provision of Comprehensive Care for Trans People and Trans Communities). Washington, DC: Futures Group, Health Policy Project.

MGR Online. (2548). เส้นทางสู่มกุฏของ ‘นางงามสาวประเภทสอง’. สืบค้นเมื่อ 8 เมษายน 2561. เข้าถึงได้จาก: <http://www.manager.co.th/Daily/ViewNews.aspx?NewsID=948000006783>.

สมรรถนะหลักผู้พิพากษาไทย CORE COMPETENCY OF THAI JUDGE

ธีรฉรรษา บวรนนท์กุล * วณิพพล มหาอาชา **

Theeratchara Borwornnuntakul * Wanipol Mahaacha **

Received : 1 MAR 2019 / Revised : 29 MAR 2019 / Accepted : 10 JUN 2019

บทคัดย่อ

การศึกษานี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาประเมินระดับสมรรถนะหลักผู้พิพากษาไทย ศึกษาปัจจัยที่สัมพันธ์กับระดับสมรรถนะหลักผู้พิพากษาไทย โดยใช้แนวทางที่สำนักงาน กพร.กำหนด กลุ่มตัวอย่างผู้พิพากษาทุกระดับชั้นศาล(ชั้นต้น ชั้นอุทธรณ์ ชั้นฎีกา) จำนวนทั้งสิ้น 388 คน ใช้แบบสอบถาม (Questionnaire) เป็นเครื่องมือในการเก็บข้อมูลและวิเคราะห์ค่าทางสถิติประมวลผลโดยสถิติเชิงพรรณนา (Descriptive statistics) ใช้ค่าร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย (Mean) และ ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) สถิติอ้างอิง(Inferential statistics) ใช้ทดสอบสมมติฐาน และการหาความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรต้นกับตัวแปรตาม โดยใช้สถิติ ANOVA และ Correlation มาวิเคราะห์ข้อมูลตามสมมติฐานที่ตั้งไว้

ผลการวิจัยสรุปได้ดังนี้ 1) ด้านข้อมูลส่วนบุคคล ประชากรกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เป็นเพศชาย มีอายุมากกว่า 50 ปีขึ้นไป ระดับการศึกษาปริญญาโท สังกัดศาลอุทธรณ์ ปฏิบัติงานในตำแหน่งผู้พิพากษา 21 ปีขึ้นไป สมรสแล้วและมีบุตรแล้ว รายได้ปัจจุบัน / ต่อเดือน (รวมทั้งครอบครัว) ระหว่าง 1 – 2 แสนบาท มีจำนวนบุคคลที่ต้องดูแล / อุปการะ 2 คน สำหรับด้านเหตุผลในการมาประกอบอาชีพผู้พิพากษา คือรักและศรัทธาเฉพาะตัว และมีการสื่อสารระหว่างบุคลากรในหน่วยงานแบบเป็นการสื่อสารในเชิงประสานงาน 2) ด้านความคิดเห็นเกี่ยวกับระดับสมรรถนะหลักของผู้พิพากษาไทย พบว่า สมรรถนะหลักของผู้พิพากษาไทย ทยภาพรวมอยู่ในระดับมาก โดยพบว่า ด้านการยึดมั่นความถูกต้องชอบธรรม (Integrity) มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด รองลงมา ด้านการมุ่งผลสัมฤทธิ์ ด้านการทำงานเป็นทีม (Teamwork) ด้านการบริการที่ดี (service Mind) ด้านการสั่งสมความเชี่ยวชาญในอาชีพ (Expertise) และ ด้านมุมมองที่มีต่อผู้อื่นในหน่วยงาน อยู่ในระดับมากตามลำดับการ 3) ปัจจัยที่สัมพันธ์กับระดับสมรรถนะหลักของผู้พิพากษาปัจจัยส่วนบุคคลได้แก่ อายุปัจจุบัน ชั้นศาลที่สังกัดปัจจุบัน ความยาวนานในการปฏิบัติงานในตำแหน่งผู้พิพากษา และ รายได้ปัจจุบัน / ต่อเดือน ปัจจัยดำเนินการได้แก่ การสื่อสารในองค์กร

Quality of Life and Law Journal

* หลักสูตรศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาอาชญาวิทยาและงานยุติธรรม คณะสังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล

** อาจารย์ประจำ, ผู้ช่วยศาสตราจารย์, ภาควิชาสังคมศาสตร์ คณะสังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล

* Master of Art, Programme in Criminology and Criminal Justice , Faculty of Social Science and Humanities, Mahidol University

** Lecturer, Assistant professor, Department of Social Sciences, Faculty of Social Science and Humanities, Mahidol University

วารสารคุณภาพชีวิตกับกฎหมาย
ปีที่ 15 ฉบับที่ 1 (มกราคม - มิถุนายน 2562)

ข้อเสนอแนะจากการวิจัย ควรมีการจัดแข่งขันวัดกรรมต่างๆในการทำงาน ช่วยประสานการให้บริการประชาชน จัดกิจกรรมส่งเสริมการบริจาค การทำงานร่วมกันเป็นทีมและประเมินทบทวนผลการปฏิบัติงานหน่วยงานต่อเรื่องที่ชัดเจน ข้อเสนอแนะในการศึกษาวิจัยต่อไป ควรมีการศึกษาเชิงคุณภาพ ศึกษาและสร้างตัวชี้วัด (Competency indicators) เกี่ยวกับสมรรถนะผู้พิพากษาและ ศึกษาสมรรถนะด้านอื่นในศาลอื่นๆ ได้แก่ สมรรถนะประจำกลุ่มงานหรือสมรรถนะเฉพาะสำหรับศาลชั้นอุทธรณ์ต่อไป

คำหลัก: สมรรถนะหลัก / ผู้พิพากษา / ประเทศไทย

Abstract

The objectives of this study were to assess the core competency degree of Thai judge and delineate factors affected on such core competency aspects. Three hundred and eighty eight judges who worked in all level judiciary (First instance, Appeal and Supreme Courts) were sampled. The data was collected by questionnaire and analysis through Descriptive statistics as Percentage, Mean, and Standard Deviation included inferential statistics as ANOVA.

The results can be summarized as follows: 1. In terms of personal background, most of the participants were appeal judges male with aged more than 50 years, married, had a Master's Degree and had worked in their organizations more than 21 years. They are currently taking care of the dependent for two persons. The income level ranged more than 1-200,000 Baht per month. Apart from this, as for the performance factors, they also expressed their reason to be the judge as love to be and faith in career and agreed with the cooperation organizational communication 2. As far as the core competency level viewpoint is concerned, most of the sample judge officers expressed at high level of opinion on all aspects. The Highest level was on Integrity. The subordinates were as Achievement Goal, Teamwork, Service mind, Expertise respectively. 3. Factors related with core competency degree of Thai judge depending on age, the affiliated judicial level, monthly income, and work time period as the judicial work, and communication aspects in the organization.

Recommendations from this study are that there should be the various work innovative competitions, cooperation with other units for public services, to review the annual performance, and survey for satisfaction of the client, provide the judge team work activities path obviously and upgrades innovation to work process. Similarly, comparative studies that looked at other judicial units and special courts in other competency areas and in delineate the competency indicators including the qualitative approach would also be useful.

Key words: Core Competency / Judiciary /Thailand

บทนำ

สมรรถนะ หมายถึง สิ่งที่มีอยู่ในตัวบุคคลซึ่งถือเป็นตัวกำหนดพฤติกรรมของบุคคลเพื่อให้บรรลุถึงความต้องการของงานภายใต้ปัจจัยสภาพแวดล้อมขององค์กร และทำให้บุคคลมุ่งสู่ผลลัพธ์ที่ต้องการ สมรรถนะมีส่วนช่วยให้สามารถผลิตผลงานที่มีประสิทธิภาพหรือผลงานที่ดีเยี่ยมได้ (Productivity and Outcome) (Boyatzis;1982)) สมรรถนะในส่วนบุคคลจึงหมายถึงความถึงคุณลักษณะเชิงพฤติกรรมที่เป็นผลมาจากความรู้ ทักษะ/ความสามารถ และคุณลักษณะอื่นๆ ที่ทำให้บุคคลสามารถสร้างผลงานได้โดดเด่นกว่า เพื่อนร่วมงานอื่นๆ ในองค์กร สมรรถนะถูกใช้เป็นเครื่องมือพื้นฐานในการพัฒนาทรัพยากรบุคคลขององค์กรให้สอดคล้องกับกลยุทธ์และเป้าหมายในการดำเนินงานให้มีประสิทธิภาพ โดยแบ่งออกเป็น 2 ส่วน คือ ส่วนที่มองเห็นได้และอยู่ส่วนผิว ได้แก่ สมรรถนะด้านความรู้และทักษะ ซึ่งง่ายต่อการพัฒนา การฝึกอบรมเพื่อให้เกิดความมั่นใจในความสามารถของผู้ปฏิบัติงาน และส่วนที่มองไม่เห็นและอยู่ลึกกว่าและเป็นแกนกลางของคน ได้แก่ สมรรถนะด้าน แรงจูงใจ คุณลักษณะเฉพาะและความคิดของตนเอง เรามักจำแนกสมรรถนะออกเป็น 3 กลุ่ม คือ 1. สมรรถนะหลัก (Core Competency) คือ คุณลักษณะเชิงพฤติกรรมของตำแหน่งทุกตำแหน่งจะต้องมีเพื่อการหล่อหลอมค่านิยมและพฤติกรรมที่พึงประสงค์ร่วมกัน 2. สมรรถนะประจำกลุ่มงาน (Functional Competency) คือ สมรรถนะที่กำหนดเฉพาะสำหรับแต่ละกลุ่มงาน /สายงาน 3. สมรรถนะเฉพาะ (Specific Functional Competency) คือ สมรรถนะเฉพาะสายวิชาชีพ ซึ่งเป็นความรู้ ทักษะและคุณลักษณะที่จำเป็นที่จะทำให้ประสบความสำเร็จในการปฏิบัติงาน

ในประเทศไทยสำนักงาน ก.พ.กำหนดให้สมรรถนะหลักสำหรับข้าราชการไทยประกอบด้วย การมุ่งผลสัมฤทธิ์ (Achievement Motivation) การบริการที่ดี (Service Mind) การสั่งสมความเชี่ยวชาญในงานอาชีพ (Expertise) การยึดมั่นในความถูกต้องชอบธรรมและจริยธรรม (Integrity) การทำงานเป็นทีม (Teamwork) และใช้กรอบดังกล่าวประเมินสมรรถนะข้าราชการไทยเพื่อนำข้อมูลไปใช้ในการปรับปรุง สำหรับศาลยุติธรรมเป็นองค์กรอิสระที่ใช้อำนาจตุลาการ มีผู้พิพากษาเป็นบุคลากรหลักที่เป็นบุคลากรที่เก่ง มีคุณภาพ คุณธรรมและทำงานอย่างเป็นอิสระ เนื่องจากศาลเป็นองค์กรที่เป็นหลักประกันความยุติธรรมแก่ประชาชน ศาลหรือผู้พิพากษามีบทบาทที่สำคัญมีบทบาทหลัก 3 ประการคือ การแก้ไขปัญหาคความขัดแย้ง (Conflict resolution) การควบคุมทางสังคม (Social Control) และการบัญญัติกฎหมาย (law making) ในหลายๆประเทศ พิจารณาเห็นว่า บทบาทของผู้พิพากษาในการพิจารณาคดีนั้น ไม่เพียงเกี่ยวข้องเฉพาะในด้านกฎหมายเท่านั้น แต่ยังรวมถึงการออกคำสั่งต่างๆที่เกี่ยวข้องเพื่อคุ้มครองคู่ความ และการดำเนินการต่างๆ นอกจากนี้การปฏิรูปกระบวนการยุติธรรมยังส่งผลต่อการปฏิบัติงานของผู้พิพากษา กฎหมายก็มีการปรับปรุงเปลี่ยนแปลงและออกเพิ่มเติมอยู่ตลอดเวลา การออกกฎหมายใหม่และการปรับปรุงกฎหมายจะมีการปรับเปลี่ยนแปลงแนวทางและวิธีการปฏิบัติสำหรับศาล สมรรถนะหลักดังกล่าวมาจากการศึกษาและประมวลวิเคราะห์ว่าเป็นสิ่งจำเป็นต้องมีเพื่อรองรับกับการเปลี่ยนแปลงและการบรรลุเป้าหมายคือ ประชาชน การนำเอาแนวคิด

วารสารคุณภาพชีวิตกับกฎหมาย

ปีที่ 15 ฉบับที่ 1 (มกราคม - มิถุนายน 2562)

ดังกล่าวมาให้ผู้พิพากษาได้ประเมินระดับสมรรถนะหลักของตนและวิเคราะห์ปัจจัยที่สัมพันธ์ดังกล่าว เป็นสิ่งที่มีความจำเป็นอย่างยิ่งที่ควรได้รับการศึกษา เพื่อให้เกิดความชัดเจนและสามารถนำผลการ ศึกษาไปปรับใช้ในการกำหนดคุณสมบัติของผู้พิพากษาและแนวทางการพัฒนาเพื่อเพิ่มศักยภาพต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

การศึกษาครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ของการศึกษาวิจัย ได้แก่ เพื่อศึกษาระดับสมรรถนะหลักของผู้ พิพากษาไทยตามกรอบสำนักงาน ก.พ.ร กำหนดสมรรถนะหลักข้าราชการไทยและเพื่อศึกษาปัจจัย ที่สัมพันธ์กับระดับสมรรถนะหลักของผู้พิพากษาไทยดังกล่าว

วิธีดำเนินการวิจัย

ด้านการวิจัยเป็นการวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative research) โดยใช้การสำรวจ (Survey research) ประเมินระดับสมรรถนะหลัก ใช้แบบสอบถาม (Questionnaire) เป็นเครื่องมือในการเก็บ ข้อมูลและวิเคราะห์ค่าทางสถิติประมวลผลโดยสถิติเชิงพรรณนา (Descriptive statistics) ใช้ร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย (Mean) และ ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) สถิติอ้างอิง (Inferential statistics) ใช้ทดสอบสมมติฐาน และการหาความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรต้นกับตัวแปร ตาม โดยใช้สถิติ ANOVA และ Correlation มาวิเคราะห์ข้อมูลตามสมมติฐานที่ตั้งไว้

ด้านประชากรที่ใช้ศึกษา คือ ผู้พิพากษา ทุกระดับชั้นที่ปฏิบัติงานที่ศาลยุติธรรม ศาลพิเศษ และศาลชำนาญพิเศษ เป็นหน่วยการวิเคราะห์ (Unit of analysis) และสุ่มโดยใช้สูตรการกำหนดกลุ่ม ตัวอย่างของทาโร่ ยามาเน่ ได้จำนวนทั้งสิ้น 388 คน

ด้านกรอบการศึกษา ใช้แนวทางสำนักงาน ก.พ.ร. ที่ได้กำหนดสมรรถนะหลักข้าราชการไทย เพื่อเป็นแนวทางให้หน่วยราชการใช้ในการประเมินเพื่อนำไปสู่การกำหนดสมรรถนะหลัก 5 มิติ ได้แก่ การมุ่งผลสัมฤทธิ์ การบริการที่ดี การสั่งสมความเชี่ยวชาญในงาน จริยธรรม และความร่วมแรงร่วมใจ

ผลการศึกษาวิจัย

ผลการวิจัยสรุปได้ดังนี้

1) **ด้านข้อมูลส่วนบุคคล** ประชากรกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เป็นเพศชาย มีอายุมากกว่า 50 ปีขึ้นไป ระดับการศึกษาปริญญาโท สังกัดศาลอุทธรณ์ ปฏิบัติงานในตำแหน่งผู้พิพากษา 21 ปีขึ้นไป สมรส แล้วและมีบุตรแล้ว รายได้ปัจจุบัน / ต่อเดือน (รวมทั้งครอบครัว) ระหว่าง 1 – 2 แสนบาท มีจำนวน บุคคลที่ต้องดูแล / อุปการะ 2 คน สำหรับด้านเหตุผลในการมาประกอบอาชีพผู้พิพากษา คือรักและ ศรัทธาเฉพาะตัว และมีการสื่อสารระหว่างบุคลากรในหน่วยงานแบบเป็นการสื่อสารในเชิงประสานงาน

2) ด้านความคิดเห็นเกี่ยวกับระดับสมรรถนะหลักของผู้พิพากษาไทย พบว่า สมรรถนะหลักของผู้พิพากษาไทย โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.46$) โดยพบว่า ด้านการยึดมั่นความถูกต้องชอบธรรม (Integrity) ($= 4.83$) มีค่าเฉลี่ยสูงสุด สอดคล้องกับงานการศึกษาของ พงารัตน์ มาประณีต (2560) ที่ศึกษา ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้พิพากษาศาลเยาวชนและครอบครัว พบว่า การยึดมั่นในความถูกต้องและชอบธรรมเป็นสิ่งที่พึงประสงค์อันดับต้นของภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลง และภาวะผู้นำ ซึ่งสมรรถนะที่วัดมีลักษณะใกล้เคียงกับผลการศึกษาดังกล่าว รองลงมา ด้านการมุ่งผลสัมฤทธิ์ ($= 4.64$) ด้านการทำงานเป็นทีม (Teamwork) ($= 4.59$) ด้านการบริการที่ดี (service Mind) ($= 4.51$) ด้านการสั่งสมความเชี่ยวชาญในอาชีพ (Expertise) ($= 4.47$) และ ด้านมุมมองที่มีต่อผู้อื่นในหน่วยงาน ($= 4.24$) อยู่ในระดับมาก ตามลำดับ

ตารางที่ 1 ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ของปัจจัยเกี่ยวกับสมรรถนะหลักของผู้พิพากษาไทย โดยภาพรวมและรายด้าน ($n = 388$)

ปัจจัยเกี่ยวกับสมรรถนะหลักของผู้พิพากษาไทย	ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$)	(S.D.)	ระดับ
ก). ด้านการมุ่งผลสัมฤทธิ์	4.64	0.445	มาก
ข). ด้านการบริการที่ดี (service Mind)	4.51	0.504	มาก
ค). ด้านการสั่งสมความเชี่ยวชาญในอาชีพ (Expertise)	4.47	0.566	มาก
ง). ด้านการยึดมั่นความถูกต้องชอบธรรม (Integrity)	4.83	0.324	มาก
จ). ด้านการทำงานเป็นทีม (Teamwork)	4.59	0.426	มาก
ฉ). ด้านมุมมองที่มีต่อผู้อื่นในหน่วยงาน	4.24	0.576	มาก
ภาพรวม	4.46	0.414	มาก

และเมื่อพิจารณาปัจจัยเกี่ยวกับสมรรถนะหลักของผู้พิพากษาไทย โดยภาพรวมและรายด้านในแต่ละด้านได้ผลการศึกษาดังต่อไปนี้

ก.ด้านการมุ่งผลสัมฤทธิ์ พบว่า ปัจจัยเกี่ยวกับสมรรถนะหลักของผู้พิพากษาไทย ด้านการมุ่งผลสัมฤทธิ์ อยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณาในรายข้อ โดยเรียงค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย พบว่า ได้แก่การทำงานในหน้าที่อย่างถูกต้อง อดทนและพยายามให้เสร็จตามกำหนดเวลา มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ($\bar{X} = 4.81$) อยู่ในระดับมาก รองลงมาคือ การเป็นคนที่ไม่เคร่งครัด มีความละเอียดรอบคอบ ($\bar{X} = 4.68$) การปรับปรุง พัฒนางานในรูปแบบต่างๆ เพื่อให้บรรลุเป้าหมายในการทำงานอยู่เสมอ ($\bar{X} = 4.57$) การเอาใจใส่ ตรวจสอบความถูกต้องเพื่อให้ได้งานที่มีคุณภาพ ($\bar{X} = 4.49$) และหน่วยงานสามารถปรับปรุงวิธีการทำงาน ($\bar{X} = 4.46$) ตามลำดับ สอดคล้องกับงานการศึกษาของ Lawrence Baum แห่ง Ohio

วารสารคุณภาพชีวิตกับกฎหมาย

ปีที่ 15 ฉบับที่ 1 (มกราคม - มิถุนายน 2562)

state University (1994) ที่ศึกษา ถึงสิ่งที่ผู้พิพากษาต้องการ เป้าหมายและพฤติกรรม(What judge wants; Judge's Goals and Judicial Behavior) พบว่า การกิจของผู้พิพากษานั้นมีเป้าหมายหลักในการบรรลุเป้าหมายและมองว่า การบรรลุเป้าหมายหรือผลสัมฤทธิ์ เป็นสิ่งแฝงเร้นในตัวผู้พิพากษามาตั้งแต่ต้น ก่อนหน้านั้นมีผลงานของ Jacob (1991) และผลงานของGibson(1991) ยืนยันไปในทิศทางเดียวกันว่า พฤติกรรมผู้พิพากษานั้นมักเป็นเอกลักษณ์สำคัญที่พบเห็นได้ชัดเจน คือ การมุ่งสำเร็จหรือผลสัมฤทธิ์ในการทำงานหรือในสิ่งต่างๆ มีการทำงานที่ตั้งเป้าหมาย เคร่งครัดในการทำงานที่มีคุณภาพละเอียดรอบคอบ ตรงไปตรงมาและรักษาผลงานให้มีคุณภาพในการบรรลุผลอย่างสม่ำเสมอ เป็นพฤติกรรมในรอบการทำงานไปโดยปริยาย นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับงานการศึกษาของดร.ไชยยศ วรรณศิริ (2555) ที่กล่าวถึง สถาบันวิจัยและฝึกอบรมกฎหมายของประเทศญี่ปุ่น ในวารสารตุลาหาพบว่า เป้าหมายการฝึกอบรมผู้พิพากษาญี่ปุ่นประการหนึ่ง คือ การสร้างลักษณะที่พึงประสงค์การมุ่งผลสัมฤทธิ์ในการทำงานให้กับผู้พิพากษา อย่างยั่งยืนและการรักษามาตรฐาน

ข.ด้านการบริการที่ดี (service Mind) พบว่า ปัจจัยเกี่ยวกับสมรรถนะหลักของผู้พิพากษาไทย ด้านการบริการที่ดี (service Mind) **อยู่ในระดับมาก** ($\bar{X} = 4.51$) และเมื่อพิจารณาในรายข้อ โดยเรียงค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย พบว่า **ความสนใจและใส่ใจนำข้อขัดข้องของประชาชนในการรับบริการที่ศาล ไปปรับปรุงและพัฒนาการให้ดียิ่งขึ้น มีค่าเฉลี่ยสูงสุด** ($\bar{X} = 4.66$) อยู่ในระดับมาก รองลงมาคือพร้อมที่จะเปลี่ยนวิธีหรือขั้นตอนการในการให้บริการเพื่อประโยชน์สูงสุดของการให้และรับบริการมีค่าเฉลี่ย ($\bar{X} = 4.62$) การปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดีในด้านการให้ความช่วยเหลือบริการประชาชน ด้วยความเต็มใจ ในสถานที่ทำงาน มีค่าเฉลี่ย ($\bar{X} = 4.54$) การให้ข้อมูล ข่าวสาร ที่ถูกต้อง เหมาะสม ชัดเจนแก่ผู้ที่มารับบริการที่ศาลทุกคน มีค่าเฉลี่ย ($\bar{X} = 4.43$) การรับเป็นธุระช่วยแก้ปัญหาหรือหาแนวทางแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นแก่ประชาชนอย่างรวดเร็ว และเหมาะสมในการปฏิบัติหน้าที่ มีค่าเฉลี่ย ($\bar{X} = 4.39$) ปกติจะช่วยประสานงานภายในหน่วยงานและกับหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้องเพื่อให้ผู้รับบริการได้รับบริการที่ต่อเนื่องและรวดเร็ว มีค่าเฉลี่ย ($\bar{X} = 4.37$) ตามลำดับ สอดคล้องกับงานการศึกษาของไพโรวัลย์ รัตนมา (2560) ที่ศึกษาเรื่องการให้บริการศาล พบว่า แม้ว่าโดยบทบาทหน้าที่ผู้พิพากษาจะต้องรักษาชื่อเสียงและวางตัว แต่ในฐานะผู้พิพากษา การจัดเจ้าหน้าที่บริการเขียนและบริการให้ข้อมูลตลอดเวลาให้บริการ ณ จุดประชาสัมพันธ์ ตลอดเวลาทำการ เพื่อคอยช่วยเหลือและรับปรึกษาให้คำแนะนำบริการแก่ประชาชน

ค.ด้านการสั่งสมความเชี่ยวชาญในอาชีพ (Expertise) พบว่า ปัจจัยเกี่ยวกับสมรรถนะหลักของผู้พิพากษาไทย ด้านการสั่งสมความเชี่ยวชาญในอาชีพ (Expertise) **อยู่ในระดับมาก** ($\bar{X} = 4.47$) และเมื่อพิจารณาในรายข้อ โดยเรียงค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย พบว่า **ความสนใจเทคโนโลยีและองค์ความรู้ใหม่ ๆ ในสาขาอาชีพของตน มีค่าเฉลี่ยสูงสุด** ($\bar{X} = 4.54$) อยู่ในระดับมาก รองลงมาคือประเมินตนเองว่าเป็นคนไม่หยุดเรียนรู้สิ่งใหม่ มีค่าเฉลี่ย ($\bar{X} = 4.52$) สามารถนำความรู้วิทยากรหรือเทคโนโลยีใหม่ ๆ มาปรับใช้กับการปฏิบัติหน้าที่ราชการ มีค่าเฉลี่ย ($\bar{X} = 4.46$) ปัจจุบันก็ยัง

ศึกษา ค้นคว้าและพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่องอยู่ตลอดเวลา มีค่าเฉลี่ย ($\bar{X} = 4.41$) หน่วยงานท่านมีการจัดสรรทรัพยากรเครื่องมือ อุปกรณ์ที่เอื้อต่อการพัฒนางาน มีค่าเฉลี่ย ($\bar{X} = 4.41$) ในหน่วยงานเพื่อนร่วมงานมีการศึกษา พัฒนาตนเองให้มีความรู้และความเชี่ยวชาญในงานมากขึ้นทั้งเชิงลึกและเชิงกว้างอย่างต่อเนื่อง มีค่าเฉลี่ย ($\bar{X} = 4.34$) หน่วยงานมีการสนับสนุนให้เกิดบรรยากาศในการพัฒนาความเชี่ยวชาญ มีค่าเฉลี่ย ($\bar{X} = 4.29$) สอดคล้องกับงานการศึกษาของศุภณัฐ สัตยาภิวัฒน์ (2557) ที่ศึกษา ประสิทธิภาพการบริหารงานระบบการไกล่เกลี่ยข้อพิพาทของศาลยุติธรรมตามหลักธรรมาภิบาล พบว่า การส่งเสริมความเชี่ยวชาญด้านอาชีพ แม้ว่าจะเพิ่มพูนตามระยะเวลาการทำงาน

ง.ด้านการยึดมั่นความถูกต้องชอบธรรม (Integrity) พบว่า ปัจจัยเกี่ยวกับสมรรถนะหลักของผู้พิพากษาไทย ด้านการยึดมั่นความถูกต้องชอบธรรม (Integrity) **อยู่ในระดับมาก** ($\bar{X} = 4.83$) และเมื่อพิจารณาในรายข้อ โดยเรียงค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย พบว่า **ปฏิบัติหน้าที่ด้วยความสุจริต ไม่เลือกปฏิบัติ ถูกกฎหมาย และรักษาวินัยราชการอย่างดี มีค่าเฉลี่ยสูงสุด** ($\bar{X} = 4.91$) **อยู่ในระดับมาก** รองลงมาคือ กล้าตัดสินใจปฏิบัติหน้าที่ราชการด้วยความถูกต้อง เป็นธรรมแม้อาจก่อความไม่พึงพอใจให้แก่ผู้เสียประโยชน์ มีค่าเฉลี่ย ($\bar{X} = 4.88$) การยึดมั่นในหลักการจรรยาบรรณแห่งวิชาชีพและแบบธรรมเนียมที่พึงมาของการดำรงตนเป็นผู้พิพากษาอย่างเคร่งครัด มีค่าเฉลี่ย ($\bar{X} = 4.86$) มองตนเองว่าเป็นคนที่รักษาคำพูด มีสัจจะ และเชื่อถือได้ มีค่าเฉลี่ย ($\bar{X} = 4.84$) เป็นคนที่ยืนหยัดในความถูกต้อง มุ่งพิทักษ์ผลประโยชน์ขององค์กร แม้อยู่ในสถานการณ์ที่อาจยากลำบาก มีค่าเฉลี่ย ($\bar{X} = 4.83$) อุทิศตนเพื่อความยุติธรรมและประโยชน์ของเพื่อนมนุษย์เป็นหลักมากกว่าการคิดถึงประโยชน์ตน มีค่าเฉลี่ย ($\bar{X} = 4.74$) สอดคล้องกับงานการศึกษาของ United Nations Development Programme (2560) ที่ศึกษา A Transparent and Accountable Judiciary to delivery Justice for All พบว่า ในหลายประเทศได้นำเอาหลักการใน Bangalore Principles of Judicial Conduct มาดำเนินการพัฒนาจรรยาบรรณวิชาชีพผู้พิพากษา ให้การรักษาความถูกต้องและชอบธรรม การดำรงตนที่ตรงตามในจรรยาบรรณวิชาชีพ แบบธรรมเนียมที่พึงมา การทุ่มเททำงานเพื่อประโยชน์ประชาชนหรือส่วนรวมมากกว่าการรักษาผลประโยชน์ตน

จ.ด้านการทำงานเป็นทีม (Teamwork) พบว่า ปัจจัยเกี่ยวกับสมรรถนะหลัก ของผู้พิพากษาไทย ด้านการทำงานเป็นทีม (Teamwork) **อยู่ในระดับมาก** ($\bar{X} = 4.59$) และเมื่อพิจารณาในรายข้อ โดยเรียงค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย พบว่า **การให้ข้อมูลที่เป็นประโยชน์ต่อการทำงานของทีมงานเสมอ มีค่าเฉลี่ยสูงสุด** ($\bar{X} = 4.61$) **อยู่ในระดับมาก** รองลงมาคือ การรับฟังความเห็นของสมาชิกในกลุ่มทีมงาน และเต็มใจเรียนรู้จากผู้อื่น มีค่าเฉลี่ย ($\bar{X} = 4.59$) ทีมงานมีสัมพันธภาพที่ดีกับผู้อื่นในการทำงานร่วมกัน ค่าเฉลี่ย ($\bar{X} = 4.58$) ในการทำงานยึดมั่นในการเสริมสร้างความสามัคคีเป็นหลักโดยไม่คำนึงความชอบหรือไม่ชอบส่วนบุคคล ค่าเฉลี่ย ($\bar{X} = 4.57$) ในการทำงานกลุ่มมีการยกย่องและให้กำลังใจเพื่อนร่วมทีมอย่างจริงใจ ค่าเฉลี่ย ($\bar{X} = 4.54$) ตามลำดับ สอดคล้องกับงานการศึกษาของ ภัทรพร สันตราดาพร (2560) ที่ศึกษาการบริหารจัดการเพื่อสนับสนุนการประสานงานการไกล่

วารสารคุณภาพชีวิตกับกฎหมาย

ปีที่ 15 ฉบับที่ 1 (มกราคม - มิถุนายน 2562)

เกลี้ยและประណอมข้อพิพาทของผู้พิพาทกษสมทบในสำนักงานศาลเยาวชนและครอบครัวพบว่า การทำงานผู้พิพาทกษ คือ การอำนวยความยุติธรรม และการอำนวยความยุติธรรมได้จะต้องอาศัยการทำงานร่วมกัน การทำงานเป็นทีม โดยเฉพาะการบริหารจัดการเพื่อสนับสนุนการประสานงานการไกล่เกลี้ยและประណอมข้อพิพาท

ฉ.ด้านมุมมองที่มีต่อผู้อื่นในหน่วยงาน พบว่า ปัจจัยเกี่ยวกับสมรรถนะหลัก ของผู้พิพาทกษไทย ด้านมุมมองที่มีต่อผู้อื่นในหน่วยงาน **อยู่ในระดับมาก** ($\bar{X} = 4.42$) และเมื่อพิจารณาในรายข้อ โดยเรียงค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย พบว่า คนในหน่วยงานมีความใส่ใจที่จะปฏิบัติงานให้ถูกต้อง ครบถ้วน มุ่งมั่นและเข้าใจบทบาทหน้าที่ตน มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด ($\bar{X} = 4.37$) อยู่ในระดับมาก รองลงมาคือ .ในหน่วยงานมีการคิดริเริ่มสร้างสรรค์ใหม่ๆ ในงาน ปัญหา ช่วยกันป้องกันและแสวงหาโอกาสทำงานเชิงรุก มีค่าเฉลี่ย ($\bar{X} = 4.15$) ริเริ่มและกระตุ้นให้มีการเสนอความคิดใหม่ ๆ ในการทำงาน มีค่าเฉลี่ย ($\bar{X} = 4.11$) หน่วยงานมีการสร้างบรรยากาศกระตุ้นการคิด มีค่าเฉลี่ย ($\bar{X} = 4.989$) เพื่อนร่วมงานท่านเข้าใจประเด็นปัญหาในสังคมและสามารถวิเคราะห์สถานการณ์ ชัดเจน มีค่าเฉลี่ย ($\bar{X} = 3.97$) และเพื่อนร่วมงานท่านไม่ค่อยใส่ใจในปัญหา หรือเรื่องราวต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องหรือจะเป็นประโยชน์ในการปฏิบัติงานมากนัก มีค่าเฉลี่ย ($\bar{X} = 3.32$) **อยู่ในระดับปานกลาง** ตามลำดับ สอดคล้องกับงานการศึกษาของ Zigarmi, Nimon, Houson, Witt, and Diehl (2009) ที่ศึกษาตัวแบบความมุ่งมั่นและพลังขับเคลื่อนในงาน (Revised Work Passion Model) พบว่า ความมุ่งมั่นและพลังขับเคลื่อนในงาน ว่าเป็นความไม่ย่อท้อเป็นความรู้สึกในเชิงบวก หรือสถานะที่เป็นสุขของบุคคล อันเกิดจากการประเมินสถานการณ์ขององค์กรและการทำงาน (Organizational and Job Characteristics) ยังสอดคล้องกับงานการศึกษาของ โชติรส ดำรงสานติและวาสิตา บุญสาร(2553) ได้นำเสนอแนวความคิดความมุ่งมั่นและพลังขับเคลื่อนขององค์กร ความปรารถนาที่จะทำงานอยู่กับองค์กรต่อไปเพื่อเป็นส่วนหนึ่งในการขับเคลื่อนองค์กรไปสู่ความสำเร็จ รวมทั้งการมุ่งมั่นพัฒนาอย่างต่อเนื่อง (Eagerness to Learn) หมายถึง การไตร่ตรอง หมั่นใช้ปัญญาพิจารณาใคร่ครวญตรวจตราหาเหตุผลและตรวจสอบข้อยิ่งหย่อนในสิ่งที่ทำนั้น มีการวางแผน วัตถุประสงค์ คัดค้นวิธีแก้ไขปรับปรุง

3.ด้านการทดสอบสมมติฐาน

ในการศึกษาวิจัยเรื่อง สมรรถนะหลักผู้พิพาทกษไทย ผู้วิจัยกำหนดสมมติฐานการวิจัยดังนี้

สมมติฐานที่ 1 ความคิดเห็นเกี่ยวกับสมรรถนะหลักของผู้พิพาทกษในภาพรวม มีความสัมพันธ์กับปัจจัยส่วนบุคคลของผู้พิพาทกษ

ตารางที่ 2 แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับสมรรถนะหลักของผู้พิพากษาที่มีความสัมพันธ์กับปัจจัยส่วนบุคคล (n = 388)

ปัจจัยส่วนบุคคล	สมรรถนะหลักของผู้พิพากษา โดยภาพรวม	
	r	Sig.
เพศ	0.01	0.839
อายุปัจจุบัน	- 0.236*	0.000
ระดับการศึกษา	0.073	0.152
ชั้นศาลที่สังกัดปัจจุบัน	- 0.126*	0.013
ความยาวนานในการปฏิบัติงานในตำแหน่งผู้พิพากษา	- 0.170*	0.001
สถานภาพสมรส	0.017	0.733
รายได้ปัจจุบัน / ต่อเดือน	- 0.113*	0.026
จำนวนบุคคลที่ต้องดูแล / อุปการะ	0.015	0.769

* มีนัยสำคัญที่ ระดับ 0.05

จากตารางที่ 4-9 พบว่า ความคิดเห็นเกี่ยวกับสมรรถนะหลักของผู้พิพากษาโดยภาพรวมมีความสัมพันธ์กับปัจจัยส่วนบุคคลได้แก่ อายุปัจจุบัน (r = - 0.236*) ชั้นศาลที่สังกัดปัจจุบัน (r = -0.126*) ความยาวนานในการปฏิบัติงานในตำแหน่งผู้พิพากษา (r = - 0.170*) และ รายได้ปัจจุบัน / ต่อเดือน (r = - 0.113*) ในทางลบ ในระดับปานต่ำและพบว่ามีความสัมพันธ์กันอย่างน้อยมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับนัยสำคัญ 0.05 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ ส่วนปัจจัยส่วนบุคคลอื่นๆ ได้แก่ เพศ ระดับการศึกษา สถานภาพสมรส และ จำนวนบุคคลที่ต้องดูแล / อุปการะ ไม่มีความสัมพันธ์กันอย่างน้อยมีนัยสำคัญทางสถิติ

สมมติฐานที่ 2 ความคิดเห็นเกี่ยวกับสมรรถนะหลักของผู้พิพากษา โดยภาพรวมมีความสัมพันธ์กับ ปัจจัยดำเนินการของผู้พิพากษา

ตารางที่ 3 แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับสมรรถนะหลักของผู้พิพากษาที่มีความสัมพันธ์กับปัจจัยดำเนินการของผู้พิพากษา (n = 388)

ปัจจัยส่วนบุคคล	สมรรถนะหลักของผู้พิพากษาโดยภาพรวม	
	r	Sig.
เหตุผลในการมาประกอบอาชีพผู้พิพากษา	.042	.404
สภาพการสื่อสารระหว่างบุคลากรในหน่วยงาน	-.129*	.011

* มีนัยสำคัญที่ ระดับ 0.05

วารสารคุณภาพชีวิตกับกฎหมาย

ปีที่ 15 ฉบับที่ 1 (มกราคม - มิถุนายน 2562)

จากตารางที่ 4-10 พบว่า ความคิดเห็นเกี่ยวกับสมรรถนะหลักของผู้พิพากษาโดยภาพรวมมีความสัมพันธ์กับดำเนินการของผู้พิพากษา ด้านสภาพการสื่อสารระหว่างบุคลากรในหน่วยงาน ($r = -0.129^*$) ในทางลบ ในระดับปานต่ำและพบว่ามีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับนัยสำคัญ 0.05 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ ส่วนปัจจัยเหตุผลในการมาประกอบอาชีพผู้พิพากษา

ไม่มีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

r = ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

0.00 – 0.50 หมายถึงความสัมพันธ์อยู่ในระดับน้อย

0.51 – 0.80 หมายถึงความสัมพันธ์อยู่ในระดับปานกลาง

0.81 – 1.00 หมายถึงความสัมพันธ์อยู่ในระดับมาก

ข้อเสนอแนะที่ได้จากการวิจัย

จากการศึกษาระดับสมรรถนะผู้พิพากษาไทยในด้านต่างๆ พบว่า อยู่ในระดับสูงทุกด้าน อย่างไรก็ตาม ผู้วิจัยจะนำเสนอผลการศึกษาในส่วนที่อยู่ในระดับต่ำสุดของในแต่ละด้าน เพื่อสามารถนำไปปรับปรุงและเสริมการพัฒนาสมรรถนะในแต่ละด้านให้สามารถขึ้นอยู่ในระดับสูงสุด

1) หน่วยงานในศาลควรมีโครงการประกวดการสร้างนวัตกรรมในกระบวนการเพื่อให้บุคลากรผู้พิพากษาได้มีความคิดสร้างสรรค์ในการพัฒนาระบบงานให้ดีขึ้นกว่าปัจจุบัน

2) ผู้พิพากษาควรมีการประสานงานให้การช่วยเหลือประชาชนมากขึ้นกว่าเดิม โดยอาจมอบหมายให้เจ้าหน้าที่หรือผู้อำนวยการศาลช่วยดำเนินการให้แทนอันจะเป็นการลดภาระประชาชนที่มาศาลที่ประสบความยุ่งยากในทางคดีมากอยู่แล้ว

3) หน่วยงานควรมีการสำรวจความต้องการการปรับปรุงความรู้ (Need assessment) ประเมินและจัดกระบวนการเรียนรู้ต่อเนื่องหรือการเรียนรู้เพิ่มเติม (Continuous learning) เพื่อเป็นการเพิ่มพูนความรู้กับผู้พิพากษาในการทำงานหรือพัฒนาทักษะต่างๆเท่าที่โอกาสจะอำนวย

4) หน่วยงานศาลอาจจัดกิจกรรมต่างๆอันเป็นการรับบริจาค การไปบริจาคสิ่งของช่วยเหลือหรือกิจกรรมอื่นๆในเชิงความรับผิดชอบต่อสังคม (Social Responsibility) ที่ไม่มีผลกระทบต่อการงานและชื่อเสียง มากขึ้น

5) หน่วยงานศาลควรจัดกิจกรรมที่เน้นการทำงานร่วมกันเป็นทีมมากขึ้น

6) หน่วยงานศาลทุกระดับควรจัดทำโครงการประเมินสถานการณ์ขององค์กรและการทำงานโดยภาพรวมเพื่อนำมาเป็นข้อมูลในการพัฒนาบุคลากร

7) จากการศึกษาปัจจัยส่วนบุคคลที่ พบว่า ได้แก่ อายุปัจจุบัน ชั้นศาลที่สังกัดปัจจุบัน ความยาวนานในการปฏิบัติงานในตำแหน่งผู้พิพากษา และ รายได้ปัจจุบัน / ต่อเดือน มีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติกับระดับสมรรถนะหลักผู้พิพากษาไทย แสดงให้เห็นว่า ผู้พิพากษาที่ทำงาน

มายาวนานรู้ว่า ผู้พิพากษาควรมีทักษะและความเชี่ยวชาญอะไร ควรมีการประมวลและจัดแนวทางองค์กรแห่งการเรียนรู้เพื่อถ่ายทอดให้ผู้พิพากษารุ่นหลังต่อไป

8) หน่วยงานศาลควรพัฒนาและเพิ่มช่องทางการสื่อสารระหว่างบุคลากรในหน่วยงาน ในด้านที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาสมรรถนะผู้พิพากษาไทยให้มากขึ้น

ข้อเสนอแนะในการศึกษาต่อไป

1. ควรมีการศึกษาและสร้างตัวชี้วัด (Competency indicators) เกี่ยวกับสมรรถนะผู้พิพากษาเพื่อนำไปใช้ประกอบการพัฒนาความเชี่ยวชาญวิชาชีพผู้พิพากษาต่อไป

2. ควรมีการศึกษาสมรรถนะด้านอื่นในศาลอื่นๆ ได้แก่ สมรรถนะประจำกลุ่มงานหรือสมรรถนะเฉพาะสำหรับศาลชั้นอุทธรณ์ต่อไป

3. ควรมีการศึกษาเชิงคุณภาพเกี่ยวกับสมรรถนะในด้านต่างๆของผู้พิพากษา เพื่อให้ทราบรายละเอียดมากขึ้นที่สามารถนำมาใช้ประโยชน์ในการวางแผนพัฒนาผู้พิพากษาต่อไปในด้านอื่นๆ

บรรณานุกรม

- เกริกเกียรติ ศรีเสริมโภค. (2546). การพัฒนาความสามารถเชิงสมรรถนะ. กรุงเทพฯ : โกลบอล คอนเซิร์น.
- ขวัญดาว แจ่มแจ้ง เรา อรัญวงศ์ และปาจริย ผลประเสริฐ. (2556). กลยุทธ์การพัฒนาสมรรถนะด้านการวิจัยของอาจารย์มหาวิทยาลัยราชภัฏกลุ่มภาคเหนือตอนล่าง, วารสารศึกษาศาสตร์มหาวิทยาลัยนครสวรรค์, 15(2), หน้า 86-76.
- ดาระกา ศิริสันติสัมพันธ์. (2552). การศึกษารูปแบบสมรรถนะ บุคลากรสายงานสนับสนุนวิชาการในสถาบันอุดมศึกษาภาครัฐ, รายงานวิจัย, (คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม : สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าคุณทหารลาดกระบัง, 2552), หน้า ก-ค.
- ปาริฉัตร อุทัยพันธ์, บุญศรี พรหมมาพันธ์ ศรีศักดิ์ สุนทรไชย และ คมศร วงษ์รักษา. (2552). การพัฒนารูปแบบการประเมินสมรรถนะที่พึงประสงค์ของนักศึกษาเทคนิคเกษตรกรรม วิทยาลัยการสาธารณสุขสิรินธร สังกัดสถาบันพระบรมราชชนก, วารสารวิจัย มข, (มหาวิทยาลัยขอนแก่น), หน้า 883 – 889
- พิสมัย พวงคำ. (2551). สมรรถนะของบุคลากรสายสนับสนุนวิชาการ มหาวิทยาลัยขอนแก่น. วิทยานิพนธ์ปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต
- พิชญภา ยืนยาว. (2552). รูปแบบการบริหารทรัพยากรบุคคลในสถาบันอุดมศึกษา, วิทยานิพนธ์ปรัชญาดุษฎีบัณฑิต, (บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยศิลปากร)
- ทิพนงค์ กุลเกิด. (2560). การพัฒนาสมรรถนะและตัวบ่งชี้สมรรถนะการจัดการเรียนการสอนวิชาชีพด้านธุรกิจค้าปลีก. วารสารศิลปการศึกษาศาสตร์วิจัย, 9(1)

วารสารคุณภาพชีวิตกับกฎหมาย

ปีที่ 15 ฉบับที่ 1 (มกราคม - มิถุนายน 2562)

ไพรวลัย รัตนมา. (2560). แนวทางการพัฒนาประสิทธิภาพการให้บริการประชาชนของข้าราชการศาล

ยุติธรรม จังหวัดสุราษฎร์ธานี วารสารวิชาการ มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนคร

ราชบัณฑิตยสถาน. (2558). พจนานุกรม ฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ.2554 ฉบับพิมพ์ครั้งที่ 2.

กรุงเทพมหานคร.

วิจารณ์ พานิช. (2559). วิธีการพัฒนาสมรรถนะที่ดีกว่าการฝึกอบรม. เว็บไซต์ <https://www.gotoknow.org/posts/498065>. สืบค้นเมื่อ 23 มิถุนายน 2559.

คันสนีย์ นิจพานิช และโชคชัย มงคลสินธุ์. (2551). การพัฒนารูปแบบการประเมินขีดสมรรถนะหลักบุคลากรสาธารณสุขจังหวัดกาฬสินธุ์, เวชสารโรงพยาบาลมหาราชนครราชสีมา, 32(1), หน้า 174.

สุกัญญา รัศมีธรรมโชติ. (2548). แนวทางการพัฒนาศักยภาพมนุษย์ด้วย Competency กรุงเทพฯ : ศิริวัฒนาอินเตอร์พริ้นติ้ง

สุกัญญา รัศมีธรรมโชติ. (2547). Competency : เครื่องมือการบริหารที่ปฏิเสธไม่ได้. Productivity. 9(53) : 20-25

สำนักงานคณะกรรมการข้าราชการพลเรือน (2558). บุคลากรภาครัฐในระบบการบริหาร.ก.พ.

สืบวงศ์ กาฬวงศ์. (2554). ตัวแบบสมรรถนะผู้นำเชิงยุทธศาสตร์ของนายกองค์การบริหารส่วนตำบล, วิทยานิพนธ์รัฐประศาสนศาสตรดุษฎีบัณฑิต, คณะรัฐประศาสนศาสตร์: สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์

สมพงษ์ จิตระดับและคณะ. (2556). การพัฒนาสมรรถนะระบบที่ปรึกษาให้สภาเด็กและเยาวชนในประเทศไทย. รายงานการวิจัย, (สำนักงานสวัสดิภาพและพิทักษ์เด็ก เยาวชน ผู้ด้อยโอกาส และผู้สูงอายุ : กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์, 2556), หน้า ก.

อภิษฎา ศรีเครือดัง. (2556). รูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำที่พึงประสงค์ตามแนวพุทธของผู้บริหารสตรีในมหาวิทยาลัยของรัฐ, วิทยานิพนธ์พุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต, บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณมหาวิทยาลัย

อเนก เทียนบุชา. (2552). การพัฒนาสมรรถนะหลักเพื่อเตรียมคนเข้าสู่งาน. ดุษฎีนิพนธ์ (เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารเพื่อการศึกษา). กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยเทคโนโลยี พระจอมเกล้าพระนครเหนือ.

เอกอนงค์ คงประสม. (2560). สมรรถนะหลักของบุคลากรสายสนับสนุนเพื่อส่งเสริมยุทธศาสตร์มหาวิทยาลัยศิลปากรสู่การเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้. KKKU Res J (GS), 11(2)

The Teaching Competency and Indicators for Learner Profession. (2557). วารสารบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์, 8(3)

Bonjour, E., & Micaelli, J. P. (2010). Design core competence diagnosis: a case from the automotive industry. Engineering Management, IEEE Transactions, 57(2), 323-337.

- Hellriegel, Don., Jackson Susan E., Slocum, John W.(2001) **Management: A Competency-Based Approach**, 9th ed. United State of America:Thompson, South-Western EducationalPublishing.
- Hughes, R. (2004). **A competency framework for public health nutrition workforce development**. Australian Public Health Nutrition Academic Collaboration. Retrieved August 12, 2008, from <http://www.aphnac.com/media/files/252.pdf>
- Prahalad, C.K. and Hamel, G. (1990). The core competence of the corporation Archived 2014-07-14 at the Wayback Machine, **Harvard Business Review**, 68(3); pp. 79–91.
- Schilling, M. A. (2013). **Strategic management of technological innovation**, International Edition, McGraw-Hill Education.
- Yang, C. (2015). The integrated model of core competence and core capability. **Total Quality Management**. 26: 173–189.

วารสารคุณภาพชีวิตกับกฎหมาย
ปีที่ 15 ฉบับที่ 1 (มกราคม - มิถุนายน 2562)

ความสัมพันธ์ระหว่างยุทธศาสตร์การบริหารจัดการ โรงเรียนนายร้อยตำรวจกับอัตลักษณ์ของ นักเรียนนายร้อยตำรวจ

The Relationship between Strategic Management of Royal Police Cadet Academy and Identities of Police Cadets

เจียรไชย ยักทะวงษ์* พงศ์กุลธร โรจนวิรุฬห์**

Theanchai Yaktavong * Phongkultorn Rojviroon **

Received : 1 APR 2019 / Revised : 30 APR 2019 / Accepted : 31 MAY 2019

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาระดับยุทธศาสตร์การบริหารจัดการโรงเรียนนายร้อยตำรวจ และอัตลักษณ์ของนักเรียนนายร้อยตำรวจ 2) เปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างลักษณะทางประชากรกับยุทธศาสตร์การบริหารจัดการโรงเรียนนายร้อยตำรวจและอัตลักษณ์ของนักเรียนนายร้อยตำรวจ 3) ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างยุทธศาสตร์การบริหารจัดการโรงเรียนนายร้อยตำรวจกับอัตลักษณ์ของนักเรียนนายร้อยตำรวจ กลุ่มตัวอย่าง คือ นักเรียนนายร้อยตำรวจที่กำลังศึกษาอยู่ชั้นปีที่ 1-4 ปีการศึกษา 2561 จำนวน 276 คน เป็นนักเรียนชาย 202 คน และเป็นนักเรียนหญิง 74 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเชิงผสมครั้งนี้ คือ แบบสัมภาษณ์กึ่งโครงสร้าง และแบบสอบถามความคิดเห็น สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน t-test, F-test, และค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน

ผลการวิจัยพบว่า 1) ค่าเฉลี่ยความคิดเห็นทั้งของยุทธศาสตร์ฯ และอัตลักษณ์ฯ อยู่ในระดับมาก 2) เพศ ระดับชั้นปีที่ศึกษาและภูมิลำเนาทางการศึกษาที่แตกต่างกัน มีความคิดเห็นต่ออัตลักษณ์ฯ ด้านคนเก่ง แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05 ส่วนเพศ และความเกี่ยวข้องของครอบครัวกับอาชีพตำรวจที่แตกต่างกัน มีความคิดเห็นต่อยุทธศาสตร์ฯ ด้านค่านิยมร่วม แตกต่างกัน ภูมิลำเนาทางการศึกษาที่แตกต่างกัน มีความคิดเห็นต่อยุทธศาสตร์ฯ ด้านทักษะ แตกต่างกัน ส่วนระดับชั้นปีที่แตกต่างกัน มีความคิดเห็นต่อยุทธศาสตร์ฯ แตกต่างกัน 5 ด้าน ได้แก่ ด้านค่านิยมร่วม ด้านบุคลากร ด้านรูปแบบ ด้านระบบและด้านกลยุทธ์ อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05 3) ความคิดเห็นต่อยุทธศาสตร์ฯ ทุกด้าน มีความสัมพันธ์ทางบวกกับความคิดเห็นต่ออัตลักษณ์ฯ ทุกด้าน อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .01

คำสำคัญ : ยุทธศาสตร์การบริหารจัดการ / 7S ของแมคคินซี / อัตลักษณ์

* หลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการจัดการความปลอดภัย คณะตำรวจศาสตร์ โรงเรียนนายร้อยตำรวจ

** รศ.พ.ต.อ.ดร., ที่ปรึกษาหลักวิทยานิพนธ์ คณะตำรวจศาสตร์ โรงเรียนนายร้อยตำรวจ

* Master of Public Administration, Program in Security Management, Faculty of Police Science, Royal Police Cadet Academy

** Assoc Prof. Pol.Col.Dr., Thesis Advisor, Faculty of Police Science, Royal Police Cadet Academy

Abstract

The purposes of this research were to: 1) explore the level of strategic management in 7 components of Royal Police Cadet Academy and identities of police cadets 2) compare strategic management of Royal Police Cadet Academy and identities of police cadets with different characteristics of police cadets and 3) study the relationship between strategic management of Royal Police Cadet Academy and identities of police cadets. Mixed Methodology of 276 samples of police cadets who attended class 1-4 in academic year 2018 were used instruments of semi-structure interview questionnaires and opinion questionnaire. The statistics used for analyzing the data were frequency, percentage, mean, standard deviation, t-test, F-test, and Pearson product moment correlation.

The findings of this research were 1) the level of strategic management of Royal Police Cadet Academy and identities of police cadets were high 2) the differences of Sex, Class level and Educational background was significant with identities of police cadets in Head at the level of .05 and the differences of Sex and Police's family was significant with strategic management of Royal Police Cadet Academy in Shared values, Educational background was significant with strategic management in Skill, Class level was significant with strategic management in Strategy, System, Staff, Style and Shared values at the level of .05 3) Strong relations between strategic management of Royal Police Cadet Academy in 7 components and identities of police cadets in Head, Heart and Home at the level of .01

Keywords: Strategic Management / 7S Model of McKinsey / Identity

บทนำ

โรงเรียนนายร้อยตำรวจเป็นสถาบันอุดมศึกษา ในสังกัดกองบัญชาการศึกษ สำนักงานตำรวจแห่งชาติ เป็นหน่วยงานระดับกองบัญชาการ ตั้งอยู่ที่อำเภอสามพราน จังหวัดนครปฐม มีภารกิจหลักในการฝึกอบรม ให้การศึกษา อบรมหล่อหลอมนักเรียนนายร้อยตำรวจให้มีอัตลักษณ์คุณลักษณะเหมาะสมทั้งคุณธรรม จริยธรรม ค่านิยม อุดมคติ และจรรยาบรรณ ที่จะป็นนายตำรวจชั้นสัญญาบัตร และฝึกอบรมผู้เข้ารับการอบรมหลักสูตรอื่น จึงควรเป็นสถาบันที่ปลูกฝังทั้งแนวคิดและค่านิยมให้กับ ตำรวจ เพื่อที่จะออกไปปฏิบัติหน้าดูแลรักษาความปลอดภัยของประชาชนดังที่กล่าวมาแล้วข้างต้น โดยจะต้องมีระบบการรักษาความปลอดภัยที่ได้มาตรฐานทั้งการดูแลนักเรียนและทรัพย์สิน อีกทั้งความลับของประเทศไว้อย่างเข้มแข็ง

ยุทธศาสตร์การบริหารจัดการโรงเรียนนายร้อยตำรวจ เป็นแผนพัฒนาที่จะสร้างความสุขให้เกิดขึ้นกับนักเรียนนายร้อยตำรวจทุกคน ทั้งด้านการกำหนดโครงสร้างหน้าที่รับผิดชอบที่ชัดเจน เหมาะสม การมีกลยุทธ์ในการบริหารจัดการ จัดทำระบบการเรียนการสอนให้มีรูปแบบการบริหารจัดการ รุ่งถึงสรุบาทุลาการที่มีสมรรถนะสอดคล้องเป้าประสงค์ วิสัยทัศน์ พันธกิจของโรงเรียน ให้มีทักษะการสอนเพื่อหล่อหลอมนักเรียนนายร้อยตำรวจ ให้มีอัตลักษณ์ตรงตามค่านิยมร่วมที่โรงเรียนนายร้อยตำรวจต้องการ จึงเป็นสิ่งที่สำคัญมาก เพราะ ตำรวจ คือ ผู้ที่ดูแล ควบคุมความปลอดภัย ป้องกันการเกิดอาชญากรรมให้กับประชาชนในสังคม ดังนั้นการประเมินยุทธศาสตร์การบริหารจัดการโรงเรียนนายร้อยตำรวจตามกรอบแนวคิดที่ประกอบด้วยปัจจัย 7 ประการ ซึ่งได้รับการยอมรับและนำไปใช้อย่างกว้างขวางตามที ดร.โรมัส เจ ปีเตอร์ส และโรเบิร์ต เอช วอเตอร์แมน (2523) ได้เผยแพร่ผลการวิจัยการเทียบเคียงข้อมูลของบริษัทชั้นนำกว่า 60 บริษัทด้วยเกณฑ์การประเมินเดียวกัน ซึ่งปรากฏผลว่ามีบริษัทเพียงจำนวนหนึ่งที่ได้ชื่อว่าเป็นบริษัทชั้นนำ (Excellence companies) ซึ่งมีความโดดเด่นอย่างยิ่งโดยเฉพาะในด้านนวัตกรรม และการประดิษฐ์คิดค้นสิ่งใหม่ ๆ โดยกรอบแนวคิดพื้นฐานที่นำมาใช้ในการคัดสรรบริษัทต่างๆ นั้น เรียกว่า McKinsey 7-S Framework จึงเหมาะสมที่จะนำมาใช้กำหนดเป็นยุทธศาสตร์ในการสร้างความสุขของโรงเรียนนายร้อยตำรวจ

อัตลักษณ์ของตำรวจ ที่ถือเป็นกรอบในการยึดถือและปฏิบัติสำหรับตำรวจทุกคน คือ คุณธรรม จริยธรรม ค่านิยม อุดมคติ และจรรยาบรรณ สำหรับคุณธรรม คือ **สภาพคุณงามความดี** (พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ.2542) คำว่า คุณธรรม หมายถึง ความดีทุกอย่างรวมๆ กัน เปรียบเทียบคุณธรรมเหมือน Hardware ส่วนจริยธรรม เหมือน Software (ว.วชิรเมธี, 2550) คุณธรรม เป็นความดี ความงาม ที่เกิดขึ้นในจิตใจด้วยการฝึกตนเอง ประพฤติปฏิบัติสั่งสมกันเป็นเวลานาน ผู้ที่มีคุณธรรม คือ ผู้ที่มีความดี มีความงามเป็นตัวคอยกำกับให้คนประพฤติชอบ กระทำในสิ่งที่ถูกต้องหลีกเลี่ยงในสิ่งที่เลวที่ชั่ว หวังประโยชน์ส่วนรวมมากกว่าประโยชน์ส่วนตนคุณธรรมจึงเป็นบ่อเกิดของจริยธรรม ข้าราชการตำรวจต้อง เคารพ ศรัทธา และยึดมั่นการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข ส่วน**จริยธรรม** หมายถึง **ความดีที่กำหนดลงเป็นการปฏิบัติได้เป็น**

ข้อๆ เหมือนกฎศีลธรรม (พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถานพ.ศ. 2542) ข้าราชการตำรวจเป็นกลไกอันหนึ่งของรัฐในอันที่จะต้องได้รับการปลูกฝังและบ่มเพาะในเรื่องจริยธรรมที่สำคัญที่เกี่ยวข้องโดยตรงกับการปฏิบัติหน้าที่ของตำรวจ ต้องเคารพสิทธิและเสรีภาพของประชาชนตามบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญ และตามกฎหมายอื่นโดยเคร่งครัด โดยไม่เลือกปฏิบัติ ต้องปฏิบัติหน้าที่อย่างมีประสิทธิภาพ ประสิทธิผลและเกิดประโยชน์สูงสุด โดยคำนึงถึงประโยชน์ของทางราชการ ประชาชน ชุมชน และประเทศชาติ เป็นสำคัญ ต้องมีจิตสำนึกของความเป็นผู้พิทักษ์สันติราษฎร์เพื่อให้ประชาชนศรัทธาและเชื่อมั่น ต้องมีความซื่อสัตย์สุจริตและยึดมั่นในศีลธรรม โดยยึดประโยชน์ส่วนรวมเหนือประโยชน์ส่วนตน และต้องภาคภูมิใจในวิชาชีพ กล้ายืนหยัดกระทำในสิ่งที่ถูกต้องดีงามเพื่อเกียรติศักดิ์และศักดิ์ศรีของความเป็นตำรวจ

ดังนั้นยุทธศาสตร์การบริหารจัดการโรงเรียนนายร้อยตำรวจจึงมีความสัมพันธ์กับอัตลักษณ์ของนักเรียนนายร้อยตำรวจใน 3 ด้าน ตามกรอบแนวคิดของแมคคินซี 7 ประการ ตามมาตรฐานสากล

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษายุทธศาสตร์การบริหารจัดการโรงเรียนนายร้อยตำรวจ อัตลักษณ์และลักษณะทางประชากรของนักเรียนนายร้อยตำรวจ
2. เพื่อเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างลักษณะทางประชากรของนักเรียนนายร้อยตำรวจกับยุทธศาสตร์การบริหารจัดการโรงเรียนนายร้อยตำรวจและอัตลักษณ์ของนักเรียนนายร้อยตำรวจ
3. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างยุทธศาสตร์การบริหารจัดการโรงเรียนนายร้อยตำรวจกับอัตลักษณ์ของนักเรียนนายร้อยตำรวจ

วิธีดำเนินการวิจัย

ขั้นตอนที่ 1 การเตรียมโครงการวิจัย เป็นการศึกษาข้อมูลด้านยุทธศาสตร์ฯ และอัตลักษณ์ของนักเรียนนายร้อยตำรวจ สถิติ วรรณกรรมและการวิจัยที่เกี่ยวข้องทั้งภายในและต่างประเทศ

ขั้นตอนที่ 2 การดำเนินการวิจัย เป็นขั้นตอนการศึกษาวิเคราะห์และกำหนดกรอบแนวคิดเพื่อสร้างและพัฒนาเครื่องมือ นำไปทดลองใช้เพื่อวิเคราะห์ค่าความเชื่อมั่นของข้อมูล นำเครื่องมือที่สร้างและพัฒนาแล้วไปเก็บข้อมูล หลังจากนั้นนำข้อมูลที่ได้อาวิเคราะห์และแปลผล

ขั้นตอนที่ 3 การรายงานผลการวิจัย รวบรวมงานผลงานวิจัย เสนอคณะกรรมการผู้ควบคุมวิทยานิพนธ์ ตรวจสอบความถูกต้อง ปรับปรุงแก้ไข จัดพิมพ์และส่งรายงานผลการวิจัยฉบับสมบูรณ์ต่อคณะตำรวจศาสตร์ โรงเรียนนายร้อยตำรวจ เพื่อขออนุมัติจบการศึกษา

วารสารคุณภาพชีวิตกับกฎหมาย

ปีที่ 15 ฉบับที่ 1 (มกราคม - มิถุนายน 2562)

ผลการศึกษา

1. ความคิดเห็นต่อยุทธศาสตร์การบริหารจัดการของโรงเรียนนายร้อยตำรวจ พบว่า อยู่ในระดับมาก โดยมีด้านทักษะ มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุดอยู่ในระดับมาก รองลงมา คือ ด้านบุคลากร ด้านค่านิยมร่วม ด้านรูปแบบ ด้านโครงสร้าง ด้านกลยุทธ์ ด้านระบบ อยู่ในระดับมาก ตามลำดับ

2. ความคิดเห็นต่ออัตลักษณ์ของนักเรียนนายร้อยตำรวจ พบว่า อยู่ในระดับมาก โดยมีด้านความสุข มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุดอยู่ในระดับมากที่สุด รองลงมา คือ ด้านคนดี และด้านคนเก่ง อยู่ในระดับมาก ตามลำดับ

3. เพศ และความเกี่ยวข้องของครอบครัวกับอาชีพตำรวจที่แตกต่างกัน จะมีความคิดเห็นต่อยุทธศาสตร์ฯ ด้านค่านิยมร่วม แตกต่างกัน ส่วนระดับชั้นปีที่ศึกษาที่แตกต่างกัน จะมีความคิดเห็นต่อยุทธศาสตร์ฯ แตกต่างกัน 5 ด้าน ได้แก่ ด้านกลยุทธ์ ด้านระบบ ด้านบุคลากร ด้านรูปแบบ และด้านค่านิยมร่วม สำหรับภูมิหลังทางการศึกษาที่แตกต่างกัน จะมีความคิดเห็นต่อยุทธศาสตร์ฯ ด้านทักษะ แตกต่างกัน แต่ภูมิฐานะที่แตกต่างกัน จะมีความคิดเห็นต่อยุทธศาสตร์ฯ ทุกด้าน ไม่แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05

4. เพศ ระดับชั้นปีที่ศึกษา และภูมิหลังทางการศึกษา ที่แตกต่างกัน จะมีความคิดเห็นต่ออัตลักษณ์ฯ ด้านคนเก่ง แตกต่างกัน แต่ภูมิฐานะและความเกี่ยวข้องของครอบครัวกับอาชีพตำรวจที่แตกต่างกัน จะมีความคิดเห็นต่ออัตลักษณ์ฯ ทุกด้าน ไม่แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05

5. ความคิดเห็นต่อยุทธศาสตร์ฯ ทั้ง 7 ด้าน มีความสัมพันธ์ทางบวกกับความคิดเห็นต่ออัตลักษณ์ฯ ทั้ง 3 ด้าน อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .01

สรุปและอภิปรายผล

เมื่อพิจารณาผลการวิจัยแล้ว มีประเด็นที่น่าสนใจที่จะนำมาอภิปรายผล ดังนี้

1. ยุทธศาสตร์ฯ ทุกด้านความสัมพันธ์ทางบวกกับอัตลักษณ์ฯ ด้านคนเก่ง สอดคล้องกับงานวิจัยของดาทิว่า พันธุ์น้อย (2556) ที่ศึกษาปัจจัยเชิงสาเหตุที่ส่งผลต่ออัตลักษณ์ของนิสิตมหาวิทยาลัยนเรศวร พบว่า ปัจจัยด้านนิสิตมีตัวแปรสังเกตได้ 3 ตัว ได้แก่ แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ ความภาคภูมิใจในตนเอง และเจตคติต่อการเรียนรู้ สอดคล้องกับงานวิจัยของ มีชัย สีเจริญ และคณะ (2559) ที่ศึกษากลยุทธ์การบริหารจัดการศึกษาและฝึกอบรมนักเรียนนายร้อยตำรวจมุ่งสู่ความเป็นวิชาชีพตำรวจในทศวรรษหน้า (พ.ศ.2560–2569) พบว่าควรกำหนดพันธกิจ 1) ผลิตบุคลากรในวิชาชีพตำรวจตามความต้องการของสังคมและสำนักงานตำรวจแห่งชาติ 2) ปลุกฝังคุณธรรมจริยธรรมของบุคลากรและนักเรียนนายร้อยตำรวจให้เป็นผู้ที่สามารถรับใช้สังคมได้อย่างมีประสิทธิภาพ 3) ยกระดับมาตรฐานการศึกษาให้ทัดเทียมกับนานาชาติ 4) พัฒนาระบบการบริหารงานขององค์กรให้มีประสิทธิภาพในการจัดการศึกษาและฝึกอบรมตำรวจ และการใช้เทคโนโลยีกับการบริหารงานในการจัดการเรียนการสอน 5) พัฒนาความร่วมมือทางวิชาการกับสถาบันการศึกษา

ภายนอกทั้งในและต่างประเทศ 6) สร้างองค์ความรู้และงานวิจัย ด้านวิชาชีพตำรวจและการบังคับใช้กฎหมาย และให้บริการทางวิชาการแก่สังคม 7) ทำนุบำรุงศิลปะและวัฒนธรรมที่มั่งคั่งอัตลักษณ์เฉพาะของความเป็นไทย

2. ยุทธศาสตร์ฯ มีความสัมพันธ์กับอัตลักษณ์ฯ ด้านคนดี สอดคล้องกับงานวิจัยของอรนันท ชาญยุทธ และ รัชยา รัตนถาวร (2554) ที่ศึกษาอัตลักษณ์ของบัณฑิตที่สำเร็จการศึกษาจากคณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยอีสเทิร์นเอเซีย ปีการศึกษา 2553 ตามความคิดเห็นของบัณฑิตพยาบาล และผู้ใช้บัณฑิต พบว่า คุณลักษณะบัณฑิตตามอัตลักษณ์บัณฑิต 3 ด้าน ด้านประสิทธิภาพและจริยธรรม ด้านความสามารถในการปรับตัวและด้านพร้อมด้วยปัญญาอันเป็นสากล ผู้ใช้บัณฑิตมีความพึงพอใจทุกด้าน อยู่ในระดับมาก และสอดคล้องกับงานวิจัยของสุภลักษณ์ ศรีเอี่ยม (2554) ที่ศึกษาอัตลักษณ์นิสิตนักศึกษาในสถาบันอุดมศึกษาปัจจุบัน พบว่า ในภาพรวมอัตลักษณ์นิสิตนักศึกษาในสถาบันอุดมศึกษาด้านบวกอยู่ในระดับจริงมาก องค์ประกอบของอัตลักษณ์นิสิตนักศึกษา คือ อัตลักษณ์ด้านสังคม ประกอบด้วย ศาสนา วัฒนธรรมประเพณี การเมือง อัตลักษณ์ด้านการดำเนินชีวิต ประกอบด้วย การมีอุดมการณ์ การคบเพื่อน การมีจิตสาธารณะ อัตลักษณ์ด้านวิชาการ ประกอบด้วย การเตรียมตัวเพื่ออาชีพ การมีทักษะการสื่อสาร การใช้เทคโนโลยี การเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง อีกทั้งสอดคล้องกับงานวิจัยของกรรณิกา กุกุดเรือ (2559) ที่ศึกษาคุณลักษณะผู้นำของนักเรียนนายร้อยตำรวจ ชั้นปีที่ 1,2,3 และ 4 จำนวน 400 คน พบว่า นักเรียนนายร้อยตำรวจมีคุณลักษณะผู้นำโดยรวมและรายด้านทุกด้านอยู่ในระดับมาก โดยด้านคุณธรรมจริยธรรม มีค่าเฉลี่ยสูงสุด และด้านบริการประชาชน มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับงานวิจัยของณัฐรติ ชมภูวิเศษ (2559) ศึกษาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อคุณลักษณะตามอัตลักษณ์ของนักศึกษาสถาบันการพลศึกษา ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ พบว่า ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อคุณลักษณะตามอัตลักษณ์ของนักศึกษาสถาบันการพลศึกษา ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ได้แก่ แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ จิตสาธารณะ และความรับผิดชอบ

3. ความสัมพันธ์ระหว่างยุทธศาสตร์ฯ กับอัตลักษณ์ฯ ด้านความสุข จากผลการวิจัย สามารถอนุมานได้ว่าโรงเรียนนายร้อยตำรวจมียุทธศาสตร์ฯ ที่ทำให้นักเรียนนายร้อยตำรวจมีความสุข มากกว่าการสร้างให้นักเรียนเป็นคนดี และเป็นคนเก่ง เพราะค่าเฉลี่ยด้านความสุข อยู่ในระดับมากที่สุด รองลงมา คือ ด้านคนดี และด้านคนเก่ง อยู่ในระดับมาก ตามลำดับ และยุทธศาสตร์ฯ ทุกด้าน มีความสัมพันธ์กับความคิดเห็นอัตลักษณ์ฯ ด้านความสุข (Home) สอดคล้องกับงานวิจัยของบุญทัน พันธุ์จันทร์ (2555) ที่ศึกษาความสุขของข้าราชการตำรวจชั้นประทวนในตำรวจภูธรภาค 1 พบว่า ปัจจัยด้านสุขภาพ ปัจจัยด้านครอบครัว และปัจจัยด้านการเห็นคุณค่าในตนเอง มีความสัมพันธ์ต่อความสุขของข้าราชการตำรวจชั้นประทวนในตำรวจภูธรภาค 1 ตามลำดับ สอดคล้องกับงานวิจัยของดา ทิพา พันธุ์น้อย (2556) ที่ศึกษาปัจจัยเชิงสาเหตุที่ส่งผลต่ออัตลักษณ์ของนิสิตมหาวิทยาลัยนเรศวร พบว่า ปัจจัยที่ส่งผลต่ออัตลักษณ์ ประกอบด้วย ด้านมหาวิทยาลัย ด้านครอบครัว และด้านอาจารย์ และยังพบว่า ผลการตรวจสอบสุขภาพของท่านอยู่ในเกณฑ์ดีมาก อยู่ในระดับมากที่สุด รองลงมา คือ ผล

วารสารคุณภาพชีวิตกับกฎหมาย
ปีที่ 15 ฉบับที่ 1 (มกราคม - มิถุนายน 2562)

การตรวจสอบสมรรถภาพทางร่างกายอยู่ในเกณฑ์ดีมาก อยู่ในระดับมากที่สุด อย่างไรก็ตามข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ ท่านมักจะเครียดอยู่บ่อยๆ อยู่ในระดับน้อย ดังนั้นจึงควรปรับยุทธศาสตร์ด้านการสร้างความสุขให้เพิ่มมากขึ้น

ข้อเสนอแนะที่ได้จากการวิจัย

1. กลุ่มตัวอย่างที่เป็นเพศชาย จะมีความคิดเห็นต่ออัตลักษณ์ฯ มากกว่าเพศหญิง ดังนั้นจะต้องให้ความสำคัญกับบุคคลกลุ่มเพศหญิง เพื่อรักษาความคิดเห็นอัตลักษณ์ของนักเรียนนายร้อยตำรวจ ให้อยู่กับโรงเรียนนายร้อยตำรวจตลอดไป ถึงแม้ว่านักเรียนนายร้อยตำรวจ รุ่นปีการศึกษา 2562 จะได้รับนักเรียนนายร้อยตำรวจหญิงแล้ว แต่ก็จะต้องไม่ลืมที่จะหากลยุทธ์ในการสร้างความคิดเห็นอัตลักษณ์ฯ กับนักเรียนนายร้อยตำรวจหญิงในอีก 3 ชั้นปีที่เหลืออยู่

2. ความคิดเห็นต่อยุทธศาสตร์ฯ มีความสัมพันธ์กับความคิดเห็นอัตลักษณ์ฯ ถึงแม้มีค่าเฉลี่ยรวมของความคิดเห็นต่อยุทธศาสตร์ฯ จะอยู่ในระดับมาก แต่เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน ด้านที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ ด้านระบบการเรียนการสอน (System) ดังนั้นควรปรับปรุงวิธีการจัดการเรียนการสอน ให้เน้นนักเรียนเป็นศูนย์กลาง ให้ความสำคัญในการศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง เน้นการแนะให้เรียนรู้จากการปฏิบัติ ไม่ใช่การท่องจำ หรือใช้เวลากับการฝึกหรือทำกิจกรรมที่ไม่เกี่ยวข้อง มากจนเกินไป จนไม่มีเวลาพักผ่อน และมาหลับในห้องเรียน

3. ด้านความปลอดภัยของนักเรียนนายร้อยตำรวจและโรงเรียนนายร้อยตำรวจ ควรมีการควบคุมการ เข้า-ออก ให้เป็นระบบมากขึ้น เช่น ช่วงที่มีงานพิธีต่างๆ เปิดประตู ให้เข้าออกโดยไม่มีการแลกบัตร จึงมีช่องโหว่ในช่วงเวลาดังกล่าว จึงควรเพิ่มเวรรักษาการตลอดในบริเวณพลตที่อยู่ และจัดให้บุคคลภายนอกที่เข้ามาใช้บริการมีการแลกบัตรทุกคน ตลอดจนปรับปรุงระบบการรักษาความปลอดภัย เรื่องไฟส่องสว่าง โดยเฉพาะเวลากลางคืน

ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรขยายผลการศึกษาวิจัยยุทธศาสตร์การบริหารจัดการโรงเรียนนายร้อยตำรวจกับอัตลักษณ์ของนักเรียนนายร้อยตำรวจ ไปยังนักเรียนตำรวจที่จบไปแล้ว รวมถึงปัจจัยที่ส่งผลต่อยุทธศาสตร์ฯ กับอัตลักษณ์ของนักเรียนนายร้อยตำรวจ ด้านอื่นๆ เพิ่มเติม

2. ควรศึกษาวิจัยในเชิงลึกเพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างยุทธศาสตร์การบริหารจัดการโรงเรียนนายร้อยตำรวจกับอัตลักษณ์ของนักเรียนนายร้อยตำรวจกับอัตราการลาออก และโรคซึมเศร้า

3. ควรศึกษาเปรียบเทียบถึงความแตกต่างของยุทธศาสตร์การบริหารจัดการโรงเรียนนายร้อยตำรวจกับอัตลักษณ์ของนักเรียนนายร้อยตำรวจกับโรงเรียนนายร้อย จปร. โรงเรียนนายเรืออากาศ และโรงเรียนนายเรือ

บรรณานุกรม

- กรรณิกา กุกุดเรือ (2559). **คุณลักษณะผู้นำของนักเรียนนายร้อยตำรวจ**. งานวิจัยได้รับทุนอุดหนุนการวิจัยจากโรงเรียนนายร้อยตำรวจ. โรงเรียนนายร้อยตำรวจ.
- กิจพิณฐ์ อุสาโห, พล.ต.ต.ดร., (2555). เอกสารประกอบการบรรยาย เรื่อง การประกันคุณภาพการศึกษาภายในของสำนักงานตำรวจแห่งชาติ รอบ 3 (พ.ศ. 2554-2558). กองบัญชาการศึกษา สำนักงานตำรวจแห่งชาติ.
- เกษม พิพัฒน์เสรีธรรม (2556). เข้าถึงข้อมูลเมื่อ 25 มกราคม 2562 จาก <http://marketeer.co.th/archives/14078>
- ณัฐรดี ชมภูวิเศษ (2559). **ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อคุณลักษณะตามอัตลักษณ์ของนักศึกษาสถาบันการพลศึกษา ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ**. (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารศึกษิต). มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม, คณะครุศาสตร์, สาขาวิชาวิจัยและประเมินผลการศึกษาหลักสูตร.
- ดาทิศา พันธุ์น้อย. (2556). **รูปแบบปัจจัยเชิงสาเหตุที่ส่งผลต่ออัตลักษณ์ของนิสิตมหาวิทยาลัยนเรศวร**. (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารศึกษิต). มหาวิทยาลัยนเรศวร, คณะศึกษาศาสตร์, สาขาวิชาวิจัยและประเมินผลการศึกษา.
- บุญทัน พันธุ์จันทร์. (2555). **ความสุขของข้าราชการตำรวจชั้นประทวนในตำรวจภูธรภาค 1**. รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต คณะรัฐประศาสนศาสตร์ สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์
- ปิยะ อุทาโย, พล.ต.ท., (2560). **คำสั่ง โรงเรียนนายร้อยตำรวจ ที่ 141/2560 เรื่องให้ใช้แผนพัฒนาโรงเรียนนายร้อยตำรวจ พ.ศ. 2560-2564 (ฉบับปรับปรุง)**. โรงเรียนนายร้อยตำรวจ. เข้าถึงข้อมูลเมื่อ 1 มีนาคม 2562 จาก <http://www.rpca.ac.th/>
- มณีนรัตน์ สุพร (2323). เข้าถึงข้อมูลเมื่อ 25 มกราคม 2562 จาก <https://www.gotoknow.org/posts/461173>
- มีชัย สีเจริญ, ดร. และคณะ. (2559). **รายงานการวิจัย เรื่อง กลยุทธ์การบริหารจัดการการศึกษาและฝึกอบรมนักเรียนนายร้อยตำรวจ มุ่งสู่ความเป็นวิชาชีพตำรวจในทศวรรษหน้า (พ.ศ. 2560-2569)**. งานวิจัยได้รับทุนอุดหนุนการวิจัยจากโรงเรียนนายร้อยตำรวจ. โรงเรียนนายร้อยตำรวจ.
- สุภัทธาน ศรีเอี่ยม (2554). **อัตลักษณ์นิสิตนักศึกษาในสถาบันอุดมศึกษา**. (วิทยานิพนธ์ดุษฎีบัณฑิต). จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย,
- สุวิทย์ เมษินทรีย์. (2562). **สรุปประเด็นสำคัญการบรรยายเรื่องวันข้างหน้าของวิชาชีพครู** เข้าถึงข้อมูลเมื่อ 25 มกราคม 2562 จาก <http://oknation.nationtv.tv/blog/redribbons07/2019/01/17/entry-2>

วารสารคุณภาพชีวิตกับกฎหมาย
ปีที่ 15 ฉบับที่ 1 (มกราคม - มิถุนายน 2562)

อรนนท์ หาญยุทธ และ รัชยา รัตนธาวาร. (2556). คุณภาพและอัตลักษณ์ของบัณฑิตคณะพยาบาล
ศาสตร์ มหาวิทยาลัยอีสเทิร์นเอเซียที่สำเร็จการศึกษา ปีการศึกษา 2553. **วารสารวิชาการ
มหาวิทยาลัยอีสเทิร์นเอเซีย**, 7(2).

Chickering, A. W. and Reisser, L. (1993). **Education and identity**. 2nd Ed. San Francisco:
Jossey-Bass.

[Stewart, J. \(2013\). Head, Heart, Hands and Health: What 4-H means, Michigan State University Extension](https://www.canr.msu.edu/news/head_heart_hands_and_health_what_4-h_means), Retrived March 1, 2018, from URL: https://www.canr.msu.edu/news/head_heart_hands_and_health_what_4-h_means

Owens, 2003, Retrived March 1, 2018, from URL: <http://thaissf.org/sh053/>

Stryker, 1992, Retrived March 1, 2018, from URL: <http://thaissf.org/sh053/>

**การมีส่วนร่วมของประชาชนในการป้องกันปัญหา
อาชญากรรมของชุมชนดอนเจดีย์
อำเภอพนมทวน จังหวัดกาญจนบุรี**
**Public Involvement in Crime Prevention in Don Chedi
Community, Panomtuan District, Kanchanaburi**

อภิญา พาทีไพเราะ * เชษฐ รัชดาพรณาทิกุล **
*Apinya Pateepairor * Chet Ratchadapunnathikul ***

Received : 8 MAY 2019 / Revised : 31 MAY 2019 / Accepted : 14 JUN 2019

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาการมีส่วนร่วมของประชาชนในการป้องกันปัญหาอาชญากรรม ของชุมชนดอนเจดีย์ อำเภอพนมทวน จังหวัดกาญจนบุรี โดยการวิจัยครั้งนี้ เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ กลุ่มตัวอย่างที่ผู้วิจัยใช้สำหรับเป็นแหล่งข้อมูลในการศึกษา คือ เจ้าหน้าที่ตำรวจ เจ้าหน้าที่ภาครัฐ ผู้นำชุมชน และอาสาสมัครที่มีส่วนร่วมในการป้องกันปัญหาอาชญากรรมในชุมชนดอนเจดีย์ จำนวนทั้งสิ้น 16 คน โดยการสัมภาษณ์ (Interview)

ผลการศึกษาพบว่า การมีส่วนร่วมของประชาชนในการป้องกันอาชญากรรมของชุมชนดอนเจดีย์ อำเภอพนมทวน จังหวัดกาญจนบุรี ได้รับโอกาสจากตำรวจชุมชนสัมพันธ์ของสถานีตำรวจภูธรพนมทวนที่มีส่วนร่วมในการป้องกันหลายระดับ และใช้เทคนิคต่าง ๆ ในการสร้างการมีส่วนร่วมกับประชาชน เช่น การให้ข้อมูลข่าวสารแก่ประชาชน รับฟังแลกเปลี่ยนความคิดเห็น ดำเนินกิจกรรมร่วมกัน และการประเมินผล

ข้อเสนอแนะที่ได้จากการวิจัยประชาชนควรมีส่วนร่วมในการป้องกันปัญหาอาชญากรรมในเชิงรุกมากขึ้น ประชาชนควรไว้วางใจในตำรวจชุมชนสัมพันธ์ของชุมชนมากกว่านี้โดยไม่ยึดติดกับการมีอคติกับตำรวจในลักษณะเดิมๆ

คำสำคัญ : การมีส่วนร่วม / การป้องกันปัญหาอาชญากรรม / ชุมชน

*หลักสูตรศิลปศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาอาชญาวิทยาและงานยุติธรรม คณะสังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล

** อาจารย์ประจำสาขาวิชาอาชญาวิทยาและงานยุติธรรม คณะสังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล

* Master of Arts , Criminology and Criminal Justice Program, Faculty of Social Science and Humanities, Mahidol University

** Lecturer, Assoc.Prof. Criminology and Criminal Justice Program, Faculty of Social Science and Humanities, Mahidol University

วารสารคุณภาพชีวิตกับกฎหมาย
ปีที่ 15 ฉบับที่ 1 (มกราคม - มิถุนายน 2562)

Abstract

The objective of this research is to examine public involvement in crime prevention in Don Chedi community, Panomtuan district, Kanchanaburi. This is a qualitative research involving 16 police officers, government officers, community leaders and Don Chedi community crime prevention volunteers as the sample group. The information was obtained by means of interviewing.

The results show that public involvement in crime prevention in Don Chedi community, Panomtuan district, Kanchanaburi is supported by the community relation officers of Panomtuan Police Station, who engage the people in different levels of prevention and apply various techniques, such as information sharing, opinion exchange, mutual activities and evaluation, to develop involvement among the people.

From the research, it is recommended that the people are more involved in pro-active crime prevention. They should develop more trust on the community relation officers without any fundamental bias.

Keywords: Involvement / crime prevention / community

บทนำ

ประเทศไทยในสภาวะปัจจุบันเราจะเห็นได้ว่าเกิดวิกฤติหลาย ๆ ด้านไม่ว่าจะเป็นในเรื่องของเศรษฐกิจ การเมืองหรือปัญหาทางสังคมต่าง ๆ ได้ก่อผลกระทบต่อการดำรงชีวิตอย่างกว้างขวางและแทบจะทุกจังหวัดในประเทศไทยที่ได้รับผลกระทบจากปัญหาที่กล่าวมาโรงงานอุตสาหกรรม บริษัท หรือแม้แต่ห้างร้านก็ได้รับผลกระทบจากปัญหาที่เกิดขึ้นอย่างกว้างขวาง ทำให้มีแนวโน้มในการเกิดอัตราการว่างงานสูงขึ้นในทุกปี ซึ่งส่งผลกระทบโดยตรงต่อประชาชนทุกชนชั้นและยังทำให้ปัญหาแย่งงานกันเกิดขึ้น จึงเกิดปัญหาการว่างงานมากขึ้น ทำให้ปัญหาอาชญากรรมต่าง ๆ มีแนวโน้มเพิ่มขึ้นเรื่อย ๆ ทุกปี จนเกิดเป็นปัญหาระดับใหญ่ของประเทศ รัฐบาลจึงต้องหามาตรการ หรือแนวทางในการแก้ไขปัญหาอาชญากรรมที่เกิดขึ้น ซึ่งเป็นผลสืบเนื่องมาจากปัญหาดังกล่าว ข้างต้น ปัญหาอาชญากรรมที่กล่าวมานั้นล้วนมีผลกระทบต่อชีวิต ทรัพย์สิน ความปลอดภัยของประชาชนทั้งนั้น และปัญหาอาชญากรรมต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นในประเทศไทยก็ยังคงนับว่าเป็นอุปสรรคในการพัฒนาประเทศให้เจริญรุ่งเรือง เพราะก่อให้เกิดผลกระทบทางด้านความมั่นคง ความปลอดภัย

การแก้ไขปัญหาดังกล่าวจึงเป็นหน้าที่ของรัฐบาลที่ต้องอำนวยความสะดวกให้แก่ประชาชนเพื่อให้ประชาชนมีชีวิตความเป็นอยู่ที่ดีขึ้น โดยที่รัฐไม่ต้องเรียกเก็บค่าบริการอื่นๆ เพิ่มเติม ซึ่งจากข้อมูลที่ประชาชนรับทราบอยู่แล้วทางรัฐบาลได้มอบหมายให้สำนักงานตำรวจแห่งชาติเป็นหน่วยงานที่คอยดูแลช่วยเหลือ หามาตรการแก้ไขปัญหา และหาแนวทางต่างๆ มาช่วยในการแก้ไขปัญหาอาชญากรรมเพื่อให้ปัญหาอาชญากรรมในสังคมมีอัตราการลดลง แต่เนื่องจากสภาพปัญหาที่สวนทางกันคือสังคมปัจจุบันมีการก่ออาชญากรรมเพิ่มมากขึ้น ในแต่ละท้องที่แนวโน้มการเกิดอาชญากรรมมากขึ้น ในทางกลับกันเราจะเห็นได้ว่าจำนวนเจ้าหน้าที่ตำรวจที่ลงปฏิบัติงานนั้นไม่เพียงพอต่อความต้องการของประชาชน จึงเป็นสาเหตุหนึ่งที่ทำให้มีการเกิดอาชญากรรมมีเพิ่มมากขึ้น (นุฏกร คำประสิทธิ์, 2557)

การมีส่วนร่วมในการป้องกันปัญหาอาชญากรรมในสังคมปัจจุบัน มีความสำคัญมากประชาชนที่อาศัยอยู่ในท้องถิ่นควรจะมีส่วนร่วมในการร่วมมือกันในการป้องกันและเฝ้าระวังปัญหาอาชญากรรม เช่นเดียวกับสำนักงานตำรวจแห่งชาติมอบหมายนโยบายให้เจ้าหน้าที่ตำรวจในแต่ละท้องที่มีมาตรการในการป้องกัน ช่วยเหลือ หรืออำนวยความสะดวกให้กับประชาชน ดังนั้นเราจึงต้องอาศัยความร่วมมือจากหลายๆ ฝ่าย หรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้องไม่ว่าจะเป็นตำรวจ หรือหน่วยงานภาครัฐ หน่วยงานภาคเอกชนเข้ามาช่วยเหลือด้วย จึงทำให้การป้องกันปัญหาอาชญากรรมมีประสิทธิภาพเพียงพอ ก็จะส่งผลดีต่อชุมชนนั้น ๆ แต่สิ่งที่สำคัญที่สุดก็คือ ประชาชนในชุมชนนั้นควรมีการร่วมมือกันอย่างจริงจัง เพื่อให้ชุมชนของตนเองนั้นมีการเกิดอาชญากรรมลดน้อยลง

ตำบลดอนเจดีย์ อำเภอพนมทวน จังหวัดกาญจนบุรี มีประชากรทั้งหมด 4,882 คน (สำนักบริหารการทะเบียน กรมการปกครอง อำเภอพนมทวน, 2560) ปัจจุบันในชุมชนดอนเจดีย์เป็นเขตเกษตรกรรม มีประชาชนต่างถิ่นเข้ามาทำเกษตรกรรม ทำให้ประชาชนในชุมชนควบคุมกันยากขึ้น ส่งผลให้อัตราการเกิดปัญหาอาชญากรรมในชุมชนดอนเจดีย์เพิ่มมากขึ้น คดีประเภทรัฐเป็นผู้เสียหาย เช่น ยาเสพติด การถืออาวุธปืนผิดกฎหมาย จากปัญหาดังกล่าวอ้างอิงได้จากสถิติอาญา ดังตารางที่ 1.1 ดังนี้

ประเภทความผิด	ปีงบประมาณ		
	2558	2559	2560
1.ฐานความผิดเกี่ยวกับชีวิตร่างกายและเพศ	10	15	8
2.ฐานความผิดเกี่ยวกับทรัพย์สิน	39	40	32
3. ฐานความผิดพิเศษ	2	3	2
4. คดีประเภทที่รัฐเป็นผู้เสียหาย	166	233	427

จากตารางที่ 1.1 สถิติการเกิดอาชญากรรมทั้ง 4 กลุ่มพบว่า ในแต่ละปีมีอัตราการเกิดอาชญากรรมที่สูงขึ้นและลดลงตามลำดับ ซึ่งในบางปีพบว่าอัตราการเกิดอาชญากรรมสูงขึ้นเนื่องจากการป้องกันปัญหาอาชญากรรมของเจ้าหน้าที่ตำรวจมีน้อยซึ่งเป็นผลมาจากจำนวนของบุคลากรที่น้อยเกินไปซึ่งแปรผันกับอัตราการเกิดอาชญากรรม การมีส่วนร่วมของประชาชนในชุมชนตอนเจดีย์มีน้อย ประชาชนไม่ค่อยสวดส่องดูแลช่วยเหลือเจ้าหน้าที่ของรัฐ หรือแม้แต่เทคโนโลยีไม่เพียงพอต่อการปฏิบัติหน้าที่ แต่ในบางปีอาชญากรรมบางประเภทลดลงเนื่องจากเจ้าหน้าที่จับกุมอย่างกวัดข้น การมีส่วนร่วมของประชาชนในชุมชนเพิ่มมากขึ้น หรือมีเทคโนโลยีที่ทันสมัย ส่งผลให้อัตราการเกิดอาชญากรรมลดลง อย่างไรก็ตามถึงแม้ว่าอาชญากรรมทั้ง 4 กลุ่มจะมีอัตราการเกิดที่สูงและต่ำสลับกันแต่อาชญากรรมที่เกิดขึ้นมีผลต่อประชาชนโดยตรง มีความร้ายแรงต่อประชาชนในชุมชนต่างกันในรูปแบบการเกิดอาชญากรรมแตกต่างกันรวมทั้งการมีส่วนร่วมของประชาชนที่แตกต่างกัน

จากปัญหาที่กล่าวมาและสถิติของการเกิดปัญหาอาชญากรรมข้างต้นจึงเป็นที่มาของการศึกษาวิจัยเรื่อง การมีส่วนร่วมของประชาชนในการป้องกันปัญหาอาชญากรรมของชุมชนดอนเจดีย์ อำเภอพนมทวน จังหวัดกาญจนบุรี เพื่อใช้เป็นแนวทางในการป้องกันปัญหาอาชญากรรม และจากผลการวิจัยที่ได้จะเป็นแนวทางให้ประชาชนในชุมชนดอนเจดีย์และชุมชนอื่นๆ หันมาให้ความสนใจในเรื่องของการมีส่วนร่วมของประชาชนในการป้องกันปัญหาอาชญากรรม และแนวทางใดที่ใช้แล้วเกิดอุปสรรคและปัญหาที่จะต้องแก้ไข เพื่อจะได้ใช้เป็นเครื่องมือในการควบคุมอาชญากรรมที่มีการพัฒนาและมีประโยชน์ในการขับเคลื่อนประเทศให้มีประสิทธิภาพต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

เพื่อศึกษาการมีส่วนร่วมของประชาชนในการป้องกันและเฝ้าระวังอาชญากรรมของชุมชน
ดอนเจดีย์ อำเภอพนมทวน จังหวัดกาญจนบุรี

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นงานวิจัยแบบเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) โดยใช้การศึกษาเอกสาร
และการสัมภาษณ์ในกลุ่มผู้ให้ข้อมูลหลักซึ่งเป็นการคัดเลือกแบบเจาะจง ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการมีส่วน
ร่วมในการป้องกันปัญหาอาชญากรรมในชุมชนดอนเจดีย์ อำเภอพนมทวน จังหวัดกาญจนบุรี ตลอด
จนการหาแนวทางแก้ไขปัญหามุ่งสู่การป้องกันอาชญากรรม จำนวนทั้งสิ้น 16 คน โดยใช้การ
วิเคราะห์ข้อมูลด้วยการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis)

ผลการวิจัย

การมีส่วนร่วมของประชาชนในการป้องกันปัญหาอาชญากรรมของชุมชนดอนเจดีย์ อำเภอพนมทวน จังหวัดกาญจนบุรี พบว่า

1. ประชาชนได้เข้ามามีส่วนร่วมในการเป็นสายตรวจร่วมกับตำรวจชุมชนสัมพันธ์

ตัวอย่างการสัมภาษณ์

“...พี่ต้องสร้างให้ชุมชนนั้นเข้มแข็งขึ้นมา โดยให้ตำรวจชุมชนสัมพันธ์เป็นพี่เลี้ยงสายตรวจตำบล
ดอนเจดีย์เอง ออกตรวจร่วม มีการตรวจร่วมกับคนในพื้นที่ตรวจตราในพื้นที่เขาจะมีเวรยามเลยว่า คน
หมู่บ้านนี้ใครคน มาพร้อมกับตำรวจออกตรวจ เวลานี้ของวันนี้ ชุดมวลชนสัมพันธ์ต้องลงไปเป็นพี่เลี้ยงสร้าง
เขาสรางเขาในแบบให้เขาเข้าใจก่อนว่าตำรวจไม่ได้อยู่กับประชาชนตลอด แต่คนที่อยู่กับคุณตลอด ก็
คือคุณเองอยู่ในพื้นที่ตลอด คุณไปทำงานข้างนอกมาคุณกลับมาคุณก็กลับมาบ้านคุณ ...”

เจ้าพนักงานตำรวจท่านหนึ่ง

2. ประชนได้ยอมรับและเปิดใจให้กับตำรวจชุมชนสัมพันธ์ในการสร้างความสัมพันธ์อันดีระหว่าง
ตำรวจกับประชาชน ทำให้เกิดความไว้วางใจมากขึ้นและยอมรับที่จะให้ความร่วมมือกับตำรวจชุมชน
สัมพันธ์มากขึ้น

ตัวอย่างการสัมภาษณ์

“...ต้องตรวจเยี่ยมครัวเรือนทุกวัน วันละไม่น้อยกว่า 3 หลังคา หรือ 21 หลังคาต่อสัปดาห์ ซึ่ง
สายตรวจจะมีแบบฟอร์มในการไปสัมภาษณ์แต่ละบ้าน...”

เจ้าพนักงานตำรวจท่านหนึ่ง

วารสารคุณภาพชีวิตกับกฎหมาย

ปีที่ 15 ฉบับที่ 1 (มกราคม - มิถุนายน 2562)

3. ประชาชนได้ให้ความร่วมมือกับตำรวจชุมชนสัมพันธ์ในการดำเนินงานป้องกันปัญหาอาชญากรรม ได้มีส่วนร่วมในการวางแผนการป้องกันปัญหาร่วมกับชุมชนทั้งเจ้าหน้าที่ภาครัฐและผู้นำชุมชน

ตัวอย่างการสัมภาษณ์

“...มีการวางแผนคุยกันกับเจ้าหน้าที่ผู้นำชุมชน (กำนัน/ผู้ใหญ่บ้าน) ว่าการทำงานเราสมควรจะมีอะไรทำอะไร แต่เรื่องยาเสพติดเป็นหลัก ประชุมกันบ่อย เฉลี่ยเดือนละครั้ง บางเดือน 2-3 ครั้ง และทำงานประเมินสอบถามความคิดเห็นของประชาชนในอาชญากรรมในชุมชน...”

เจ้าหน้าที่งานตำรวจท่านหนึ่ง

4. ประชาชนได้ให้ความร่วมมือและมีส่วนร่วมในกิจกรรมต่างๆ ของชุมชน เพื่อเป็นการป้องกันปัญหาอาชญากรรม

ตัวอย่างการสัมภาษณ์

“...กิจกรรมก็มีกีฬา ดอนเจดีย์ เด็กวัยรุ่นจะมี ฟุตบอลต่อต้านยาเสพติดชิงถ้วยฟ้าหุยิง คือเอาเด็กวัยรุ่นมาเตะบอล เจอกันบางที่ต่างหมู่ แต่มาเตะบอลก็จะมีกรู๊ปรู้จักให้อภัยกัน...”

ปลัดฝ่ายความมั่นคงท่านหนึ่ง

5. ประชาชนได้ให้ความร่วมมือในการแลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสาร ร่วมรับอบรมและณรงค์เพื่อป้องกันปัญหาอาชญากรรมในชุมชน

ตัวอย่างการสัมภาษณ์

“...มีการณรงค์การป้องกันปัญหาอาชญากรรมไปในตัวเวลาอบรมชาวบ้าน มีการประชุมส่วนใหญ่ รับเรื่องมาโดยมีผู้นำชุมชนจะไปกระจายข่าวให้กับชาวบ้านได้ทราบ โดยอำเภอมีนโยบายจัดให้กับชุมชน...”

ปลัดฝ่ายความมั่นคงท่านหนึ่ง

สรุปและอภิปรายผล

จากการมีส่วนร่วมของประชาชนในการป้องกันปัญหาอาชญากรรมของชุมชนดอนเจดีย์ อำเภอพนมทวน จังหวัดกาญจนบุรี เป็นการดำเนินงานโดยตำรวจชุมชนสัมพันธ์ซึ่งเป็นผู้ริเริ่มให้ประชาชนได้เข้ามามีส่วนร่วมในการป้องกันปัญหาอาชญากรรม โดยการนำหลักการของตำรวจชุมชนสัมพันธ์มาเป็นยุทธศาสตร์ในการดำเนินการประยุต์ทฤษฎีผู้รับใช้ชุมชนไปสู่การปฏิบัติสามารถทำได้หลายรูปแบบ เช่น สายตรวจเดินเท้า, สถานีตำรวจชุมชน (Neighborhood Ministrations) และศูนย์ประสานงานชุมชน (Community Centers), ยุทธศาสตร์การเข้าถึงและการจัดตั้งองค์กรชุมชน (Police Organizing and Outreach Strategies), การวิเคราะห์ข้อมูลและการจัดทำแผนที่อาชญากรรม

เป็นต้น สอดคล้องกับ นิรุติ คุณชัย (2554) การดำเนินงานของ สถานีตำรวจภูธรพนมทวน โดยการ จัดทำโครงการตำรวจบ้านนั้นจึงเปรียบ เหมือนสถานีตำรวจชุมชนที่เกิดจากการริเริ่มและสนับสนุน ของตำรวจในระดับผู้บริหารโดยใช้ทฤษฎีตำรวจชุมชนสัมพันธ์และแนวคิดการสร้างชุมชนให้เข้มแข็ง ประชาชนสามารถดูแลความปลอดภัยใน ชีวิตและทรัพย์สิน ตลอดจนการตรวจสอบป้องกันยาเสพติดของชุมชนด้วยตนเอง จากแนวคิดดังกล่าว ทำให้ประชาชนได้เข้ามามีส่วนร่วมทั้งในขั้นตอนการ ทำประชาคมเพื่อรับฟังความคิดเห็น ซึ่งได้รับความเห็นชอบจากคนในชุมชนสนับสนุนให้ดำเนินการ อีกทั้งยังมีการเปิดโอกาสให้ประชาชนได้เข้าร่วมเป็นสายตรวจประชาชน (Citizen Patrols) สามารถ ดูแลรักษาความปลอดภัยในพื้นที่ภายใน ชุมชนตนเองการสร้างความสัมพันธ์กับชุมชนโดยการเข้าไป รับใช้ให้บริการแก่ประชาชนคือแนวทาง การปฏิบัติของทฤษฎีตำรวจชุมชนสัมพันธ์ในการสร้างความ สัมพันธ์ระหว่างตำรวจกับประชาชนในชุมชนตอนเจดีย์มีทั้งในระดับตำรวจผู้บริหารและผู้บริหารการ โดยตำรวจผู้บังคับบัญชาจะสร้าง ความสัมพันธ์กับผู้นำชุมชนด้วยการออกตรวจเยี่ยมอย่างสม่ำเสมอ ตลอดจนการเข้าไปสนับสนุน ชุมชนทำให้ ประชาชนเกิดความไว้วางใจและเห็นถึงความตั้งใจจริงของ ตำรวจในระดับผู้บังคับบัญชามากยิ่งขึ้น ในส่วนของตำรวจชุมชนสัมพันธ์จะเข้าไปฝังตัวอยู่ในชุมชนเป็น ระยะเวลาค่อนข้างยาวนาน เพื่อให้เข้าใจถึงสภาพของชุมชนอย่างแท้จริง และให้บริการแก่ประชาชน ทั้งในด้านการดูแล ความปลอดภัย การออกตรวจเยี่ยมทำให้ทราบถึงปัญหาที่เกิดขึ้นในชุมชน การร่วม กันระบุนปัญหาและ แก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นในชุมชน (Problem Solving) การตอบสนองความต้องการ ด้านต่าง ๆ ที่ประชาชนต้องการ เช่น การติดตั้งกล้องโทรทัศน์วงจรปิด ภายในชุมชน การจัดหาทุน สนับสนุน และอุปกรณ์กีฬาเพื่อเยาวชนในพื้นที่ ตลอดจนการดูแลเรื่องความเป็นอยู่และเรื่องสุขภาพ ของคนในชุมชน โดยที่ตำรวจดูแลประชาชนเหมือนเป็นญาติพี่น้อง สอดคล้องกับ กันตพงษ์ โฆษิตสุริย มณี (2555) ซึ่งจะทำให้ประชาชนรู้สึกว่าการตำรวจคือส่วนหนึ่งของ ชุมชน เป็นผลทำให้ประชาชนเกิด ความไว้วางใจตำรวจและมีความสัมพันธ์ที่ดีต่อกัน จากที่กล่าวมาในข้างต้นจึงสะท้อนให้เห็นว่าสถานี ตำรวจพนมทวน ได้นำหลักการตำรวจชุมชนสัมพันธ์มาเป็นยุทธศาสตร์หลักในการปฏิบัติงาน (Core Strategy) ตั้งแต่ตำรวจระดับผู้บริหารจนถึงตำรวจระดับปฏิบัติการ การจัดตั้งสถานีประชาอาสาพิทักษ์ จึงเป็นรูปแบบหนึ่งในการกระจายงานด้านบริการของตำรวจสู่ระดับชุมชน ทำให้ตำรวจและประชาชน เกิดการติดต่อสัมพันธ์ กันอย่างใกล้ชิดและสม่ำเสมอมากขึ้น ทำให้เกิดการแลกเปลี่ยนข้อมูลและ เป็นการสื่อสารสองทาง (Two Way Communication) ระหว่างตำรวจและประชาชน องค์ประกอบ ที่สำคัญของการนำทฤษฎีตำรวจชุมชนสัมพันธ์ไปปฏิบัติ จะต้องประกอบด้วย ผู้นำตำรวจ ผู้ปฏิบัติ และชุมชน แนวทางการบริหารงานของผู้นำตำรวจ สถานีตำรวจภูธรพนมทวน ได้สะท้อนให้เห็น วิสัยทัศน์ในการทำงานและความเข้าใจในหลักการทฤษฎีตำรวจชุมชนสัมพันธ์ทำให้สามารถนำหลักการไป ปฏิบัติและพัฒนาให้เหมาะสมสอดคล้องกับพื้นที่ของตน และยังเป็นการสะท้อนให้เห็นว่า สถานีตำรวจ พนมทวน ได้ส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชนในการป้องกันและแก้ไข ปัญหาอาชญากรรมทุกชั้น ตอน ซึ่งสอดคล้องกับหลักการของทฤษฎีตำรวจชุมชนสัมพันธ์ที่เป็นการ ปฏิบัติงานร่วมกับชุมชนโดย ใช้แนวทางประชาธิปไตย (Oliver, 2008)

วารสารคุณภาพชีวิตกับกฎหมาย

ปีที่ 15 ฉบับที่ 1 (มกราคม - มิถุนายน 2562)

ตำรวจชุมชนสัมพันธ์ใช้พลังความร่วมมือของประชาชนและจิตอาสาในชุมชนตอนเจดีย์ เช่น โครงการตำรวจบ้านเป็นโครงการซึ่งดำเนินงานโดยการใช้พลังความร่วมมือของ ประชาชน ประกอบด้วย ผู้นำชุมชน คณะกรรมการชุมชน และอาสาสมัครพิทักษ์ชุมชนร่วมกันบริหาร สถานีและการใช้สายตรวจเดินเท้าในการดูแลความสงบเรียบร้อยภายในชุมชน โดยมีตำรวจทำหน้าที่ เป็นพี่เลี้ยง การเปิดโอกาสให้ประชาชนสามารถดูแลชุมชนของตนเองได้ มีความสอดคล้องกับทฤษฎีตำรวจชุมชนสัมพันธ์ซึ่งมุ่งเน้นให้เกิดการมีส่วนร่วมของประชาชน การค้นหาแนวร่วมเพื่อมาปฏิบัติหน้าที่สายตรวจประชาชนหรืออาสาสมัครชุมชนนั้นได้รับความช่วยเหลือจากประธานชุมชน และกรรมการชุมชนในการชักชวนชาวบ้านที่มีความสมัครใจเข้าร่วมเป็นอาสา ผู้ที่เป็นอาสาสมัคร มาก่อนได้ชักชวนบุตรหลานญาติพี่น้อง รวมไปถึงชาวบ้านที่มีความสนใจเข้ามาเป็นอาสาสมัคร เพิ่มเติม ซึ่งอาสาสมัครเหล่านี้จะได้รับการฝึกอบรมทั้งภาคทฤษฎีและปฏิบัติเพื่อให้เข้าใจถึงบทบาท หน้าที่ ระเบียบวินัยต่างๆ หลักเกณฑ์การปฏิบัติต่อประชาชน ทักษะด้านการตรวจค้น เป็นต้น นอกจากการใช้พลังความร่วมมือของประชาชนและอาสาสมัครในรูปแบบที่ได้กล่าวในข้างต้น คืออาสาสมัครประชาชนแล้ว ตำรวจยังสามารถนำมาประยุกต์ใช้ในรูปแบบอื่นๆ ได้ตามความเหมาะสมของแต่ละพื้นที่ เช่น สมาชิกแจ้งข่าวอาชญากรรม เป็นต้น

การแสวงหาความร่วมมือและผู้สนับสนุน (Enhancer) ตำรวจผู้ปฏิบัติงานในชุมชนตอนเจดีย์มีความสามารถในการแสวงหาแนวร่วม อาสาสมัครชุมชน โดยการประสานงานกับผู้นำชุมชนและคณะกรรมการชุมชนให้ร่วมกัน ชักชวนคนในพื้นที่เข้ามาเป็นอาสาสมัครเพื่อดูแลความเรียบร้อยของชุมชน การมีความสัมพันธ์ที่ดีกับผู้นำชุมชนยังส่งผลทำให้ตำรวจได้รับความร่วมมือในเรื่องการประชาสัมพันธ์โครงการหรือกิจกรรม ต่างๆ เช่น ผู้นำชุมชนช่วยประกาศผ่านหอกระจายข่าว คณะกรรมการชุมชนช่วยเดินประชาสัมพันธ์ รายละเอียดโครงการตามบ้านเรือน และรองลงมาก็คือประธานชุมชน บุคคลเหล่านี้จึงมีส่วนสำคัญอย่างยิ่งในการโน้มน้าวให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมกับกิจกรรม และโครงการต่างๆ

การป้องกันอาชญากรรมเชิงรุก (Proactive Crime Prevention) ทฤษฎีตำรวจชุมชนสัมพันธ์มีพื้นฐานความเชื่อที่ว่าความท้าทายในการปฏิบัติงานของ เจ้าหน้าที่ในการแก้ปัญหาอาชญากรรมในปัจจุบันนั้นต้องปฏิบัติหน้าที่ให้ครบทั้ง 2 รูปแบบ กล่าวคือ ต้องมีทั้งมาตรการเชิงรุกและเชิงรับ (Trojanowicz & Bucqueroux, 1994) หรืออาจกล่าวได้ว่า มาตรการเชิงรุกเป็นการเน้นการป้องกันอาชญากรรมมากกว่ารอให้เกิดเหตุ ดังเช่นการนำทฤษฎีตำรวจชุมชนสัมพันธ์มาประยุกต์ใช้ในรูปแบบของสถานีประชาอาสาพิทักษ์ มีการจัดสายตรวจ ประชาชนดำเนินการดูแลรักษาความเรียบร้อย และสามารถตรวจค้นยาเสพติดภายในชุมชนได้ ดังนั้น จึงเป็นการส่งเสริมให้ชุมชนตอนเจดีย์เป็นชุมชนที่เข้มแข็งสามารถป้องกันอาชญากรรมได้ด้วย ตนเอง นอกจากนั้นยังมีการใช้การควบคุมอาชญากรรมจากสภาพแวดล้อม เช่น การจัดให้ชุมชน เป็นพื้นที่ Safety Zone โดยการใช้การติดตั้งกล้องโทรทัศน์วงจรปิดดูแลความปลอดภัย รอบชุมชน การติดตั้งไฟฟ้าเพื่อเพิ่มแสงสว่างในเวลากลางคืน การจัดระเบียบพื้นที่รกร้างซึ่งเป็น การร่วมทำงานกับเจ้าหน้าที่เทศกิจและประชาชนในพื้นที่ เป็นต้น

ในส่วนของการมาตรการด้านการปราบปราม เจ้าหน้าที่ตำรวจจะดำเนินการปราบปราม ผู้ค้ายาเสพติดอย่างเด็ดขาด เพื่อสร้างความเชื่อมั่นให้กับประชาชนว่าตำรวจจัดการกับผู้ค้ายาเสพติด อย่างจริงจัง และไม่มีส่วนเกี่ยวข้องหรือมีผลประโยชน์กับกลุ่มผู้ค้า ในด้านมาตรการด้านการบำบัดฟื้นฟู เจ้าหน้าที่ตำรวจชุมชนสัมพันธ์จะปฏิบัติหน้าที่ร่วมกับอาสาสมัครพิทักษ์ชุมชน และเจ้าหน้าที่ สาธารณสุขจากศูนย์บริการสาธารณสุข ในการค้นหาผู้เสพยาจากทุกครัวเรือนเพื่อทำการตรวจปัสสาวะ จากนั้นจัดทำบัญชีรายชื่อผู้เสพยา และทำการชักชวนให้เข้าร่วมโครงการบำบัดด้วยตนเอง ในระหว่าง ดำเนินโครงการตำรวจจะเปิดโอกาสให้ประชาชนได้ร่วมแสดงความคิดเห็น วิเคราะห์ปัญหาและหา จุดบกพร่องจากการดำเนินโครงการ ตลอดจนการกำหนดแนวทางในการแก้ปัญหาเพื่อนำมาพัฒนา วิธีการปฏิบัติงาน ให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

ในการป้องกันเด็กและเยาวชนให้ห่างไกลจากยาเสพติด ตำรวจและชุมชนได้สนับสนุนให้เด็กและเยาวชนได้ใช้เวลาว่างให้เกิดประโยชน์โดยผ่านกิจกรรมและโครงการต่างๆ คือ การจัดกิจกรรม วันเด็ก การส่งเด็กและเยาวชนไปเข้าค่าย การจัดตั้งศูนย์กีฬาในชุมชน การสนับสนุนให้เด็กและ เยาวชนเข้าแข่งขันรายการกีฬาต่างๆ การดูแลเรื่องเด็กและเยาวชนเป็นอีกบทบาทหนึ่งที่สำคัญของ ตำรวจชุมชนสัมพันธ์เนื่องจากเด็กและเยาวชนในชุมชนตอนเจดีย์เป็นกลุ่มเป้าหมายที่ควรได้รับการ ดูแลเป็นพิเศษ (Targeting Special Groups) เพราะเป็นกลุ่มเสี่ยง (At-Risk-Youths) ที่อาจได้รับ อันตรายจากภัยของยาเสพติด จากข้อมูลดังกล่าวจึงแสดงให้เห็นว่าสถานีตำรวจพนมทวน มีการป้องกันและแก้ไขปัญหายาอาชญากรรมครบทั้ง 2 รูปแบบ คือ การใช้มาตรการทั้งเชิงรับและเชิงรุก

การเป็นพันธมิตรเชิงหุ้นส่วนกับชุมชน (Community Partnership) การป้องกันและแก้ไขปัญหายาอาชญากรรมไม่ใช่หน้าที่ของฝ่ายใดฝ่ายหนึ่ง ตามหลักการทฤษฎีตำรวจชุมชนสัมพันธ์ตำรวจและประชาชนเป็นหุ้นส่วนร่วมกันรับผิดชอบป้องกันอาชญากรรม และปัญหาความไม่เป็นระเบียบของชุมชน จากการนำทฤษฎีตำรวจชุมชนสัมพันธ์ไปปฏิบัติในชุมชนตอนเจดีย์นั้นได้แสดงให้เห็นถึงการเป็นหุ้นส่วนร่วมกันในการแก้ปัญหาระหว่างตำรวจ และประชาชน ทั้งในด้านการมีอาสาสมัครประชาชนร่วมตรวจตราความเรียบร้อยภายในชุมชน เพื่อการป้องกันอาชญากรรม โดยมีเจ้าหน้าที่ตำรวจทำหน้าที่เป็นพี่เลี้ยง หรือแม้กระทั่งร่วมกันทำงานเพื่อแก้ไขปัญหายาเสพติดภายในชุมชน ซึ่งมีการใช้วิธีปราบปรามผู้ค้าอย่างเด็ดขาด และสำหรับผู้เสพยาจะใช้วิธีการบำบัดเพราะถือว่าเป็นผู้ป่วยที่ควรได้รับการรักษา โดยผู้นำชุมชน คณะกรรมการ ชุมชน ตลอดจนอาสาสมัครในพื้นที่ได้เข้ามามีส่วนร่วมดำเนินการในขั้นตอนต่างๆ เช่น ร่วมกับตำรวจ ค้นหาผู้เสพยาและชักชวนให้เข้าร่วมการบำบัด การประชาสัมพันธ์และทำความเข้าใจกับผู้ปกครองหรือ ญาติพี่น้องของผู้เสพยา อาสาสมัครร่วมกับเจ้าหน้าที่ตำรวจและเจ้าหน้าที่สาธารณสุขร่วมกันปฏิบัติตาม ขั้นตอนการบำบัดผู้เสพยาภายในชุมชน และร่วมกันกำหนดหลักเกณฑ์และคัดเลือกบ้านสีขาวตาม โครงการแก้ปัญหายาเสพติด เป็นต้น จากการร่วมกันป้องกันและแก้ไขปัญหายาอาชญากรรมภายใน ชุมชนจึงเป็นผลให้ปัญหายาเสพติดลดลง ไม่มีผู้ค้าในชุมชน และสามารถบำบัดผู้เสพยาให้หายขาดได้ อีกทั้งยังทำให้ปัญหาการลักขโมยลดลงด้วย ประชาชนในพื้นที่คลายความกังวลเรื่องยาเสพติดซึ่ง อาจจะส่งผลกระทบต่อเด็กและเยาวชนในพื้นที่

วารสารคุณภาพชีวิตกับกฎหมาย

ปีที่ 15 ฉบับที่ 1 (มกราคม - มิถุนายน 2562)

การบูรณาการกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง (Integration) การป้องกันและแก้ปัญหาปัญหาอาชญากรรม ในบางกรณีตำรวจไม่มีอำนาจหน้าที่โดยตรง หรือไม่สามารถเข้าไปจัดการได้ ดังนั้นจึงต้องอาศัยความร่วมมือจากหน่วยงานอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง ดังเช่น ในกรณีของการปรับปรุงพื้นที่รกร้างและสภาพแวดล้อมภายในชุมชนตอนเจดีย์ ตำรวจจึงต้องประสานงานร่วมกับเทศกิจในพื้นที่ หรือในกรณีของการตรวจปัสสาวะเพื่อค้นหาผู้เสพยาและการบำบัด ผู้เสพยาเสพติดภายในชุมชนจะต้องทำงานร่วมกับเจ้าหน้าที่สาธารณสุข เพื่อส่งตัวผู้เสพยาที่ไม่ สามารถบำบัดให้หายขาดได้ภายในชุมชนไปยังศูนย์บำบัดยาเสพติดโดยตรงตำรวจจึงจะต้อง ปฏิบัติงานโดยการบูรณาการกับหน่วยงานอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง ในการบังคับใช้กฎหมายหรือแก้ปัญหาที่เกี่ยวข้องกับการป้องกัน ซึ่งจะต้องมุ่งเน้นไปที่การแก้ไขที่ต้นเหตุของปัญหา (สุพิศาล ภักดีนฤนาถ และคณะ, 2556)

ในการประเมินผลตำรวจผู้นำชุมชนมาปฏิบัติได้ให้คำแนะนำว่าควรมีการประเมินความหวาดกลัวอาชญากรรมของประชาชนในช่วงก่อนดำเนินโครงการและหลังโครงการ หรืออาจแบ่งช่วงการประเมินเป็นระยะ 3 เดือน, 6 เดือน หรือ 1 ปี ตามความเหมาะสม ทั้งนี้เพื่อให้สอดคล้องกับเป้าหมายของทฤษฎีซึ่งจะต้องทำให้ความหวาดกลัวอาชญากรรมของประชาชนลดลงได้ ซึ่งทฤษฎีตำรวจชุมชนสัมพันธ์มุ่งเน้นไปที่การแก้ปัญหาของชุมชน ความสำเร็จหรือความล้มเหลวจะขึ้นอยู่กับคุณภาพของผลลัพธ์ของปัญหาที่ได้รับการแก้ไขซึ่งมีความสำคัญมากกว่าสถิติการจับกุม อย่างไรก็ตามในการประเมินผลยังต้องให้ความสำคัญผลลัพธ์ทั้งในด้านเชิงคุณภาพและเชิงปริมาณ (Trojanowicz & Bucqueroux, 1994)

สิ่งที่เป็นผลพลอยได้จากการใช้ทฤษฎีตำรวจชุมชนสัมพันธ์เป็นหลักในการปฏิบัติงานคือการเกิดความสัมพันธ์ที่ดีระหว่างชุมชนและตำรวจ ช่องว่างระหว่างทั้งสองฝ่ายลดลง ประชาชนมีความไว้วางใจตำรวจมากขึ้น ส่งผลต่อภาพลักษณ์ที่ดีทั้งในระดับบุคคลและองค์กร จากการศึกษาพบว่า คนในชุมชนตอนเจดีย์มีความรู้สึกต่อตำรวจชุมชนสัมพันธ์เหมือนกับเป็นบุคคลหนึ่งของชุมชน และมีความสัมพันธ์เหมือนญาติพี่น้องที่สามารถพึ่งพิงกันได้ อีกทั้งยังมีความรู้สึกอุ่นใจที่มีตำรวจเข้ามา ดูแลชุมชนอย่างใกล้ชิด ตลอดจนตำรวจในฝ่ายอื่นๆ ของสถานีตำรวจภูธรพนมทวนที่ได้มี โอกาสทำงานร่วมกับคนในชุมชน โดยยึดหลักการใช้ความสัมพันธ์แบบพี่น้องและให้เกียรติประชาชน ทำให้ประชาชนเกิดความรู้สึกที่ดีต่อตำรวจมากยิ่งขึ้น

ข้อเสนอแนะที่ได้จากการวิจัย

1. ประชาชนควรมีส่วนร่วมในการป้องกันปัญหาอาชญากรรมในเชิงรุกมากขึ้น ประชาชนควรไว้วางใจในตำรวจชุมชนสัมพันธ์ของชุมชนมากกว่านี้โดยไม่ยึดติดกับการมีอคติกับตำรวจในลักษณะเดิมๆ
2. ควรมีการประเมินผลการมีส่วนร่วมของประชาชน และ การดำเนินงานต่างๆ ที่เกิดขึ้นในชุมชนเกี่ยวกับการป้องกันปัญหาอาชญากรรมในชุมชน

บรรณานุกรม

- เจมส์ แอล. เครย์ตัน.(2551). **คู่มือการมีส่วนร่วมของประชาชน การตัดสินใจที่ดีกว่าโดยให้ชุมชนมีส่วนร่วม.** แปลโดย ศ.นพ.วันชัย วัฒนศัพท์, ดร.ถวิลวดี บุรีกุล, ผศ.ดร.เมธิศา พงษ์ศักดิ์ศรี.
ขอนแก่น : โรงพิมพ์ศิริกัญท์ ออฟเซ็ท
- ชาญคณิต กฤตยา สุริยะมณี และอุษิษา เลิศโตมรสกุล. (2553). **การนำกลยุทธ์แบบ Community Policing มาประยุกต์ใช้ในการป้องกันปัญหาอาชญากรรมในเขตเมือง: กรณีศึกษาชุมชนในเขต ลาดพร้าวบางนา และบางพลัด กรุงเทพมหานคร.** สำนักงานกิจการยุติธรรม กระทรวงยุติธรรม.
- ชัยวัสน์ เอกภพณรงค์. (2550). **การมีส่วนร่วมของชุมชนในการป้องกันอาชญากรรม กรณีศึกษาพื้นที่ สถานีตำรวจนครบาลบวรบุรี.** สารนิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ, ภาควิชาสังคมสงเคราะห์ศาสตร์ คณะสังคมสงเคราะห์ศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- นภกร คำประสิทธิ์. (2557). **การมีส่วนร่วมของประชาชนในการป้องกันอาชญากรรม : กรณีศึกษาตำบลคันทรอง อำเภอศรีราชา จังหวัดชลบุรี :** มหาวิทยาลัยรังสิต.
- ประชัย เปี่ยมสมบูรณ์ (2526). **ภาพพจน์ของผู้ติดตามเสด็จให้โทษในสายตาประชาชน : การศึกษาสำรวจปัจจัยและผลกระทบในเคหะชุมชนของกรุงเทพมหานคร.**
- วิรัช วิรัชนิการวรรณ. (2546). **การบริหารและจัดการเทศบาลในยุคปฏิรูปการเมือง.** กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์โพธิ์เพช.
- สิงห์ สิงห์เดช. (2544). **การมีส่วนร่วมในโครงการตำรวจชุมชนสัมพันธ์ด้านป้องกันและปราบปรามอาชญากรรม : ศึกษาเฉพาะกรณีสถานีตำรวจนครบาลบางเขน.** วิทยานิพนธ์มหาบัณฑิต, ศิลปศาสตร์ (สังคมวิทยาประยุกต์). มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- สุพิศาล ภักดีนฤนาถ และคณะ. (2556). **แนวทางการปฏิบัติงานตามหลักการและทฤษฎีตำรวจสมัยใหม่.** นนทบุรี: บ.กรีนแอปเปิ้ล กราฟฟิคปรินต์ติ้ง จำกัด.
- อภิญญา กังสนารักษ์. (2544). **รูปแบบการบริหารแบบมีส่วนร่วมในองค์กรที่มีประสิทธิผลระดับคณะของสถาบันอุดมศึกษา.** กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- Cohen , J.M. and Uphoff, N.T. (1981). **Rural Development Participation : Concept and Measures for Project Design Implementation and Evaluation.** Rural Development Committee Center for International Studies , Cornell University.
- Skogan, W. G. (1994). **Community Participation and Community Policing.** Institute for Policy Research Northwestern University
- Tillman, R. J. (2000). **The Effectiveness of Community Policing.** School of Police Staff & Command, Eastern Michigan University.

วารสารคุณภาพชีวิตกับกฎหมาย

ปีที่ 15 ฉบับที่ 1 (มกราคม - มิถุนายน 2562)

Miller, L. S., & Hess, K. M. (2008). **Community Policing: Partnerships for Problem Solving**. Belmont, CA: Thomson Wadsworth.

Oliver, W. M. (2008). **Community-oriented Policing: A systemic approach to policing**. New Jersey: Pearson Prentice Hall.

Trojanowicz, R. C., & Bucqueroux, B. (1994). **Community policing : how to get started**. Cincinnati, Ohio: Anderson Pub. Co.

**การมีส่วนร่วมในการเตรียมความพร้อมเข้าสู่ประชาคม
อาเซียนของข้าราชการตำรวจ สังกัดโรงเรียนนายร้อยตำรวจ
Participation for Preparing to ASEAN Economic Community
among Police Officers under the Royal Police Cadet Academy**

มนต์พิพัฒน์ เอี่ยมจรส *

Monpipat Eiamjaras *

Received : 21 DEC 2018 / Revised : 28 JAN 2019 / Accepted : 22 APR 2019

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาระดับการมีส่วนร่วมในการเตรียมความพร้อมเข้าสู่ประชาคมอาเซียน ศึกษาความสัมพันธ์ของปัจจัยส่วนบุคคลและปัจจัยความพร้อมของบุคคลที่มีความสัมพันธ์ต่อการมีส่วนร่วมในการเตรียมความพร้อมเข้าสู่ประชาคมอาเซียนของข้าราชการตำรวจ สังกัดโรงเรียนนายร้อยตำรวจ โดยกำหนดกลุ่มตัวอย่างจำนวน 314 คน เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูลเป็นแบบสอบถาม สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล คือ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน

ผลการวิจัย การวิเคราะห์ข้อมูลด้วยสถิติเชิงพรรณนา พบว่า ความคิดเห็นด้านการยอมรับการเปลี่ยนแปลง มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด รองลงมาคือ ด้านสมรรถนะ และด้านการรับรู้ ตามลำดับ สำหรับการวิเคราะห์ข้อมูลด้วยสถิติเชิงอนุมาน เมื่อวิเคราะห์สหสัมพันธ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน พบว่า ปัจจัยด้านสมรรถนะ ปัจจัยด้านการรับรู้ และปัจจัยด้านการยอมรับการเปลี่ยนแปลง มีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมในด้านการใช้เทคโนโลยีมากที่สุด

จากการวิจัยนี้ จะทำให้ทราบถึงระดับการมีส่วนร่วมในการเตรียมความพร้อมเข้าสู่ประชาคมอาเซียนของข้าราชการตำรวจ สังกัดโรงเรียนนายร้อยตำรวจ และจะทำให้ทราบถึงแนวทางการพัฒนาและส่งเสริมในการเตรียมความพร้อมของข้าราชการตำรวจ สังกัดโรงเรียนนายร้อยตำรวจเพื่อให้เกิดประสิทธิภาพที่ดีขึ้นในการปฏิบัติงานต่อไป

คำสำคัญ: การมีส่วนร่วมในการเตรียมความพร้อม / ประชาคมอาเซียน / ข้าราชการตำรวจ สังกัดโรงเรียนนายร้อยตำรวจ

* อาจารย์ ดร. (สบ 1) กลุ่มงานคณาจารย์ คณะตำรวจศาสตร์ โรงเรียนนายร้อยตำรวจ

* Instructor (Level 1), Faculty of Police Science, Royal Police Cadet Academy.

Abstract

The purpose of this research is to study the level of participation in preparing to enter the ASEAN community. Study the relationship of personal factors and the readiness factors of persons who are related to participation in preparing to enter the ASEAN community of Police Officers under the Royal Police Cadet Academy. By specifying a sample of 314 people. The tools used for collecting data are questionnaires. The statistics used in data analysis are mean, standard deviation and Pearson's correlation coefficient.

In terms of research results data analysis with descriptive statistics showed that opinions on acceptance of change with the highest average, followed by performance and perception, respectively, for data analysis with inferential statistics when analyzing Pearson's correlation coefficient, it was found that the performance factors perception factor and factors for accepting change have the most relationship with participation in the use of technology.

Benefits from this research will make them aware of the level of participation in preparation for the ASEAN Community of Police Officers under the Royal Police Cadet Academy and will know the guidelines for development and promotion in the preparation of Police Officers under the Royal Police Cadet Academy to achieve better performance in the operation.

Keywords: Participation for Preparing / ASEAN Economic Community / Police Officers under the Royal Police Cadet Academy

บทนำ

สมาคมประชาชาติแห่งเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ (Association of Southeast Asian Nations : ASEAN) หรืออาเซียนจัดตั้งขึ้นโดยปฏิญญากรุงเทพมหานคร (Bangkok Declaration) ซึ่งลงนามโดยรัฐมนตรีของ 5 ประเทศ ได้แก่ สาธารณรัฐอินโดนีเซีย มาเลเซีย สาธารณรัฐฟิลิปปินส์ สาธารณรัฐสิงคโปร์และราชอาณาจักรไทย เมื่อวันที่ 8 สิงหาคม พ.ศ. 2510 ต่อมาบรูไนดารุสซาลาม สาธารณรัฐสังคมนิยมเวียดนาม สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว และสหภาพพม่า และราชอาณาจักรกัมพูชาเข้าเป็นสมาชิก ตามลำดับ รวมสมาชิกทั้งสิ้นจำนวน 10 ประเทศ โดยประชาคมอาเซียน (Asean Community) ประกอบไปด้วย 3 เสาหลักที่สำคัญ ได้แก่ ประชาคมการเมืองและความมั่นคงอาเซียน (APSC ASEAN Political and Security Community) ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน (AEC ASEAN Economic Community) และประชาคมสังคมวัฒนธรรมอาเซียน (ASCC ASEAN Socio-culture Community) สำหรับประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน เป้าหมาย คือ การรวมตลาดของ 10 ประเทศสมาชิกเป็นตลาดเดียวและฐานการผลิต (Single Market and Production Base) ซึ่งการดำเนินการ 4 ด้าน คือ การเป็นตลาดเดียวและฐานการผลิตร่วมกัน การสร้างขีดความสามารถในการแข่งขันทางเศรษฐกิจของอาเซียน การพัฒนาเศรษฐกิจอย่างเสมอภาค การบูรณาการเข้ากับเศรษฐกิจโลกด้วยความหวังที่กลุ่มประเทศอาเซียน จะมีความเข้มแข็งและมีอำนาจการต่อรองที่เข้มแข็งกลุ่มหนึ่งของโลก ในการก้าวไปเป็นประชาคมอาเซียน จำเป็นที่จะต้องมีการเตรียมพร้อมในทุกด้าน แต่ในขณะเดียวกันก็ยังมีปัจจัยต่าง ๆ ที่จำเป็นต้องมีการเปลี่ยนแปลงเพื่อเป็นการก้าวไปสู่การเป็นประชาคมอาเซียนที่สมบูรณ์ (กระทรวงการต่างประเทศ, 2554)

“ประชาคมอาเซียน” จึงเป็นเป้าหมายของการรวมตัวกันของประเทศสมาชิกอาเซียน เพื่อเพิ่มอำนาจต่อรองและขีดความสามารถการแข่งขันของอาเซียนในเวทีระหว่างประเทศในทุกด้าน รวมถึงความสามารถในการรับมือกับปัญหาใหม่ๆ ในระดับโลกที่ส่งผลกระทบมาถึงภูมิภาคอาเซียน เช่น ภาวะโลกร้อน การก่อการร้าย หรือกล่าวอีกนัยหนึ่งคือ การเป็นประชาคมอาเซียน คือการทำให้ประเทศสมาชิกอาเซียนเป็น “ครอบครัวเดียวกัน” ที่มีความแข็งแกร่งและมีภูมิคุ้มกันที่ดี ในขณะเดียวกันประเทศไทยและประเทศในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ได้เล็งเห็นความสำคัญของการร่วมมือกันในการพัฒนาและสร้างความแข็งแกร่ง ทั้งในด้านสังคม เศรษฐกิจ การเมืองและความมั่นคง สังคม และวัฒนธรรม โดยการจัดตั้งสมาคมประชาชาติแห่งเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ ดังนั้น รัฐบาลไทยจึงได้วางนโยบายการพัฒนาประชาชนโดยใช้การศึกษาเป็นกลไกหลัก ในการขับเคลื่อนการพัฒนา อันเป็นรากฐานสำคัญในการที่จะเสริมสร้างความเจริญรุ่งเรืองและในที่สุดยอดอาเซียน ซึ่งสำนักงานตำรวจแห่งชาติซึ่งมีหน้าที่เกี่ยวข้องโดยตรงทั้งความปลอดภัยและความมั่นคง ได้มีการแต่งตั้งคณะกรรมการอำนวยการเตรียมเข้าสู่ประชาคมอาเซียนและคณะกรรมการขับเคลื่อนการปฏิบัติเพื่อเข้าสู่ประชาคมอาเซียน จัดทำแผนแม่บท จัดทำโครงการสำคัญเร่งด่วน ซึ่งได้ทำเป็นโรดแมป 3 ระยะด้วยกัน โดยกำหนดเป็นแผนยุทธศาสตร์แนวทางปฏิบัติของหน่วยงานต่างๆ 4 ยุทธศาสตร์ 10 ภารกิจ (ยุทธศาสตร์ตำรวจ, 2558)

หน่วยงานในสังกัดสำนักงานตำรวจแห่งชาติ รวมทั้งข้าราชการตำรวจทุกนาย จึงมีความจำเป็นที่จะต้องมีความพร้อมในการเตรียมการเข้าสู่ประชาคมอาเซียนเพื่อทำหน้าที่ขับเคลื่อนการปฏิบัติการเตรียมความพร้อมเข้าสู่ประชาคมอาเซียน จะสามารถประสานงานกับตำรวจประเทศสมาชิกในอาเซียนให้กับรัฐบาล หน่วยงานภาครัฐและเอกชนทั้งด้านความมั่นคง อาชญากรรมข้ามชาติและการท่องเที่ยวเพิ่มประสิทธิภาพในการรวมอาเซียนให้เป็นหนึ่งเดียว (ยุทธศาสตร์ตำรวจ, 2558)

ในส่วนของโรงเรียนนายร้อยตำรวจ ซึ่งเป็นสถาบันอุดมศึกษาในสังกัดสำนักงานตำรวจแห่งชาติ โดยเป็นหน่วยระดับกองบัญชาการ ตั้งอยู่ที่ ต.สามพราน อ.สามพราน จ.นครปฐม เป็นสถาบันหลักในการให้การฝึก ศึกษา อบรม และหล่อหลอมนักเรียนนายร้อยตำรวจและหลักสูตรนักเรียนอบรมขั้นสัญญาบัตรอื่น ๆ ให้มีคุณลักษณะเหมาะสมที่จะเป็นข้าราชการตำรวจชั้นสัญญาบัตร ในตำแหน่งรองสารวัตรหรือเทียบเท่าตามความต้องการของสำนักงานตำรวจแห่งชาติ จึงมีความจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องสร้างความรู้ความเข้าใจให้กับข้าราชการตำรวจในสังกัดมีความพร้อมในการปฏิบัติหน้าที่ราชการในการเข้าสู่ประชาคมอาเซียน ดังนั้น ผู้วิจัยจึงพิจารณาถึงความสำคัญและความจำเป็นที่จะต้องทำการวิจัยเรื่อง การมีส่วนร่วมในการเตรียมความพร้อมเข้าสู่ประชาคมอาเซียนของข้าราชการตำรวจ สังกัดโรงเรียนนายร้อยตำรวจในครั้งนี้เป็นอย่างยิ่ง โรงเรียนนายร้อยตำรวจจึงต้องเผชิญหน้ากับความท้าทายกับการก้าวเข้าสู่ความเป็นประชาคมอาเซียน จึงมีความจำเป็นที่จะต้องมีการปรับตัว เพื่อเตรียมความพร้อม และผลิตนักเรียนนายร้อยที่มีความพร้อมสำหรับสถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลง เมื่อมีการรวมตัวเป็นประชาคมอาเซียน ให้มีความเข้าใจและมีการเตรียมการทั้งการเตรียมความพร้อมด้านข้าราชการตำรวจ สังกัดโรงเรียนนายร้อย ให้มีความสามารถจัดการกับความท้าทายในเวทีโลกได้ทั้งในปัจจุบันและในอนาคต ผู้วิจัยได้ตระหนักถึงความสำคัญดังกล่าวจึงได้ทำการศึกษาวิจัย การมีส่วนร่วมในการเตรียมความพร้อมเข้าสู่ประชาคมอาเซียนของข้าราชการตำรวจ สังกัดโรงเรียนนายร้อยตำรวจ เพื่อให้ข้าราชการตำรวจ สังกัดโรงเรียนนายร้อยตำรวจได้รับการพัฒนาและเตรียมความพร้อมเพื่อก้าวเข้าสู่ประชาคมอาเซียนได้อย่างสมบูรณ์ต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาระดับการมีส่วนร่วมในการเตรียมความพร้อมเข้าสู่ประชาคมอาเซียนของข้าราชการตำรวจ สังกัดโรงเรียนนายร้อยตำรวจ
2. เพื่อศึกษาปัจจัยส่วนบุคคลที่มีความสัมพันธ์ต่อการมีส่วนร่วมในการเตรียมความพร้อมเข้าสู่ประชาคมอาเซียนของข้าราชการตำรวจ สังกัดโรงเรียนนายร้อยตำรวจ
3. เพื่อศึกษาปัจจัยความพร้อมของบุคคลที่มีความสัมพันธ์ต่อการมีส่วนร่วมในการเตรียมความพร้อมเข้าสู่ประชาคมอาเซียนของข้าราชการตำรวจ สังกัดโรงเรียนนายร้อยตำรวจ

วิธีดำเนินการวิจัย

1. ระเบียบวิธีวิจัย

ดำเนินการศึกษาโดยใช้ระเบียบวิธีวิจัยเชิงปริมาณ มีการลงพื้นที่ภาคสนามเพื่อเก็บข้อมูลปฐมภูมิและเก็บข้อมูลจากเอกสารซึ่งเป็นข้อมูลทุติยภูมิเป็นส่วนประกอบ การเก็บข้อมูลภาคสนามใช้วิธีการกรอกแบบสอบถาม โดยใช้คำถามเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมในการเตรียมความพร้อมเข้าสู่ประชาคมอาเซียนและปัจจัยความพร้อมของบุคคลของข้าราชการตำรวจ สังกัดโรงเรียนนายร้อยตำรวจ จากนั้นจึงนำข้อมูลที่เก็บรวบรวมมาวิเคราะห์ผลการวิจัย

2. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ ข้าราชการตำรวจ สังกัดโรงเรียนนายร้อยตำรวจ จำนวน 580 คน ประกอบด้วย ข้าราชการตำรวจชั้นสัญญาบัตร จำนวน 413 คน และข้าราชการตำรวจชั้นประทวน จำนวน 167 คน

กลุ่มตัวอย่าง ใช้ตารางสำเร็จรูปของ เครซี และมอร์แกน ซึ่งได้ขนาดของกลุ่มตัวอย่างในการวิจัย เท่ากับ 314 คน ดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 จำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่างในการวิจัย

ข้าราชการตำรวจ สังกัดโรงเรียนนายร้อยตำรวจ	ประชากร	กลุ่มตัวอย่าง
ข้าราชการตำรวจชั้นสัญญาบัตร	413	196
ข้าราชการตำรวจชั้นประทวน	167	118
รวม	580	314

3. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บข้อมูลเพื่อศึกษาวิจัย เป็นการใชแบบสอบถาม ซึ่งสร้างจากแนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการมีส่วนร่วมในการเตรียมความพร้อมเข้าสู่ประชาคมอาเซียนของข้าราชการตำรวจ สังกัดโรงเรียนนายร้อยตำรวจ ซึ่งแบ่งเนื้อหาออกเป็น 3 ส่วน ดังนี้

ส่วนที่ 1 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับปัจจัยส่วนบุคคลของข้าราชการตำรวจ สังกัดโรงเรียนนายร้อยตำรวจ ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา รายได้เฉลี่ยต่อเดือน ระดับชั้นยศ สายงาน และอายุราชการ เป็นคำถามแบบเลือกตอบ

ส่วนที่ 2 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับปัจจัยความพร้อมของบุคคลของข้าราชการตำรวจสังกัดโรงเรียนนายร้อยตำรวจ โดยแบ่งออกเป็น 3 ด้าน ได้แก่ ปัจจัยด้านสมรรถนะ ปัจจัยด้านการรับรู้ และปัจจัยด้านการยอมรับการเปลี่ยนแปลง โดยให้เลือกตอบแบบสอบถามในลักษณะประเมินค่า 5 ระดับ ซึ่งมีเกณฑ์การให้คะแนนสำหรับแปลความหมาย คือ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย และน้อยที่สุด

ส่วนที่ 3 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมในการเตรียมความพร้อมเข้าสู่ประชาคมอาเซียนของข้าราชการตำรวจ สังกัดโรงเรียนนายร้อยตำรวจ ได้แก่ ด้านความรู้ความเข้าใจภาษาอังกฤษ

วารสารคุณภาพชีวิตกับกฎหมาย

ปีที่ 15 ฉบับที่ 1 (มกราคม - มิถุนายน 2562)

และภาษาเพื่อนบ้าน ด้านการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ และด้านความชำนาญการด้านอื่น ๆ ตามสภาพแวดล้อมการทำงานที่เปลี่ยนแปลงไป โดยให้เลือกตอบแบบสอบถามในลักษณะประเมินค่า 5 ระดับ ซึ่งมีเกณฑ์การให้คะแนนสำหรับแปลความหมาย คือ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย และน้อยที่สุด

4. การตรวจสอบเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

4.1 ความเที่ยงตรงของเนื้อหา (Validity) ผู้วิจัยนำแบบสอบถามที่สร้างขึ้นไปเรียนปรึกษาอาจารย์ผู้เชี่ยวชาญจำนวน 3 คน เพื่อขอคำแนะนำและปรับปรุงแก้ไขจนมั่นใจได้ว่าเนื้อหานั้นมีความเที่ยงตรงและสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของการศึกษา โดยการคำนวณหาความเที่ยงตรงของเนื้อหา ผู้วิจัยได้ทำแบบประเมินเพื่อให้อาจารย์ผู้เชี่ยวชาญประเมินให้คะแนนความเหมาะสมของเนื้อหาแล้ว นำคะแนนที่ได้มาคำนวณค่าเฉลี่ยความเหมาะสมของเนื้อหา ก่อน ซึ่งหากคำถามใดมีค่าเฉลี่ยไม่ถึง 0.5 คะแนน จะตัดข้อคำถามนั้นออกไปหรือปรับปรุงตามคำแนะนำ ผลการคำนวณพบว่า ในเรื่อง การมีส่วนร่วมในการเตรียมความพร้อมเข้าสู่ประชาคมอาเซียนของข้าราชการตำรวจ สังกัดโรงเรียนนายร้อยตำรวจ มีข้อคำถาม 11 ข้อ ที่มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 1 คะแนน และข้อคำถามอีก 1 ข้อ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 0.67 คะแนน ส่วนในเรื่องปัจจัยความพร้อมของบุคคลของข้าราชการตำรวจสังกัดโรงเรียนนายร้อยตำรวจ มีข้อคำถาม 10 ข้อ ที่มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 1 คะแนน และข้อคำถามอีก 4 ข้อ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 0.67 คะแนน แสดงว่า แบบสอบถามของผู้วิจัยมีความเที่ยงตรงของเนื้อหาตรงตามวัตถุประสงค์แล้ว

4.2 การทดสอบความน่าเชื่อถือ (Reliability) ผู้วิจัยได้นำแบบสอบถามที่ได้แก้ไขปรับปรุงแล้วไปทดสอบ เพื่อให้แน่ใจว่า ผู้ตอบจะมีความเข้าใจตรงกัน โดยทดลองใช้กับกลุ่มตัวอย่างใกล้เคียง จำนวน 30 คน หลังจากนั้นจึงนำแบบสอบถามไปพิจารณาเพื่อปรับปรุงแก้ไขให้เป็นแบบสอบถามฉบับสมบูรณ์ เพื่อใช้แจกกลุ่มตัวอย่างจริงในการวิจัยต่อไป

5. การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยนำแบบสอบถามฉบับสมบูรณ์ไปเก็บข้อมูลกับข้าราชการตำรวจ สังกัดโรงเรียนนายร้อยตำรวจที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 314 ชุด โดยผู้วิจัยดำเนินการดังนี้

1. แจกแบบสอบถามไปยังผู้ให้ข้อมูลสำคัญที่เป็นกลุ่มตัวอย่างในแต่ละหน่วยงานภายในสังกัดโรงเรียนนายร้อยตำรวจและติดตามขอรับแบบสอบถามที่กรอกข้อมูลเสร็จเรียบร้อยแล้วกลับคืนมาในภายหลัง

2. ผู้วิจัยนำแบบสอบถามที่ได้รับกลับคืนมาตรวจสอบความครบถ้วนของในการตอบข้อคำถามของแบบสอบถาม

3. ในกรณียังไม่ได้รับแบบสอบถามคืนตามเวลาที่กำหนดไว้ ผู้วิจัยจะดำเนินการติดตามแบบสอบถามคืนตามหน่วยงานต่างๆภายในสังกัด โรงเรียนนายร้อยตำรวจอีกครั้ง

4. ผู้วิจัยนำข้อมูลที่ได้ไปวิเคราะห์และประมวลผลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป SPSS เพื่อการศึกษาวิจัยทางสังคมศาสตร์ต่อไป

นอกจากนั้น ผู้วิจัยยังรวบรวมข้อมูลโดยการขอข้อมูลเอกสารชั้นต้นจากโรงเรียนนายร้อยตำรวจในเรื่องที่เกี่ยวข้อง และค้นคว้าหนังสือ งานวิจัย วารสาร รวมทั้งการหาข้อมูลที่เกี่ยวข้องทางเครือข่ายอินเทอร์เน็ตประกอบการวิจัย

6. การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถาม โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปเพื่อการวิจัยทางสังคมศาสตร์ โดยใช้สถิติดังนี้

6.1 สถิติเชิงพรรณนา (Descriptive Statistics) สำหรับอธิบายลักษณะทั่วไปของกลุ่มตัวอย่างโดยหาค่าความถี่ (Frequency) การกระจายอัตราส่วนร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย (Mean) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

6.2 สถิติเชิงอนุมาน (Inferential Statistics) ใช้การวิเคราะห์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน (Pearson's Correlation Coefficient) เพื่อใช้ในการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยความพร้อมส่วนบุคคลกับการมีส่วนร่วมในการเตรียมความพร้อมเข้าสู่ประชาคมอาเซียนของข้าราชการตำรวจสังกัดโรงเรียนนายร้อยตำรวจ

7. ขอบเขตของการวิจัย

7.1 ขอบเขตด้านเนื้อหา: ใช้แนวความคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับ แนวความคิดการมีส่วนร่วม (Cohen, John and Uphoff, 1977) แนวความคิดเกี่ยวกับความพร้อมส่วนบุคคล (McClellan, D., 1973), (Schiffman and Kanuk, 2000), (Rogers and Shoemaker, 1971) แนวความคิดเกี่ยวกับประชาคมอาเซียน (กระทรวงการต่างประเทศ, 2554) และข้อมูลของโรงเรียนนายร้อยตำรวจ เพื่อใช้เก็บข้อมูลโดยจากแบบสอบถาม

7.2 ขอบเขตด้านประชากร: ศึกษาจากข้าราชการตำรวจ สังกัดโรงเรียนนายร้อยตำรวจ ใช้กลุ่มตัวอย่างกำหนดขนาดโดยใช้ตารางสำเร็จรูปของเครซี และมอร์แกน (1970) ซึ่งได้จำนวนทั้งสิ้น 314 คน (ประสพชัย พสุนนท์, 2557)

7.3 ขอบเขตด้านสถานที่: โรงเรียนนายร้อยตำรวจ อำเภอสามพราณ จังหวัดนครปฐม

7.4 ขอบเขตด้านเวลา: ระยะเวลาในการทำวิจัยตั้งแต่เดือนสิงหาคม 2559 ถึงเดือนเมษายน 2561

ผลการวิจัย

ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นเพศชาย มีอายุระหว่าง 30-40 ปี มีระดับการศึกษาส่วนใหญ่ในระดับปริญญาตรี มีรายได้ต่อเดือน 20,001-30,000 บาท โดยมีระดับชั้นยศในชั้นสัญญาบัตร ปฏิบัติหน้าที่ตามสายงานส่วนใหญ่เป็นเจ้าหน้าที่ และมีอายุราชการระหว่าง 1-10 ปี

ตารางที่ 2 ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความคิดเห็นของปัจจัยความพร้อมของบุคคลของข้าราชการตำรวจ สังกัดโรงเรียนนายร้อยตำรวจ

ตัวแปร	ค่าเฉลี่ย	ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน	ระดับ ความคิดเห็น
ปัจจัยด้านสมรรถนะ	3.28	0.40	ปานกลาง
ปัจจัยด้านการรับรู้	3.26	0.42	ปานกลาง
ปัจจัยด้านการยอมรับความเปลี่ยนแปลง	3.28	0.43	ปานกลาง
ผลรวม	3.27	0.41	ปานกลาง

จากตารางที่ 2 พบว่า ปัจจัยความพร้อมของบุคคลของข้าราชการตำรวจ สังกัดโรงเรียนนายร้อยตำรวจ โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง (ค่าเฉลี่ยรวม เท่ากับ 3.27 และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน เท่ากับ 0.41) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ปัจจัยด้านการยอมรับการเปลี่ยนแปลง มีค่าเฉลี่ยสูงสุด (ค่าเฉลี่ย เท่ากับ 3.28 และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน เท่ากับ 0.43) รองลงมาคือ ปัจจัยด้านสมรรถนะ (ค่าเฉลี่ย เท่ากับ 3.28 และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน เท่ากับ 0.40) และปัจจัยด้านการรับรู้ (ค่าเฉลี่ย เท่ากับ 3.26 และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน เท่ากับ 0.42) ตามลำดับ

ตารางที่ 3 ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความคิดเห็นของการมีส่วนร่วมในการเตรียมความพร้อมเข้าสู่ประชาคมอาเซียนของข้าราชการตำรวจ สังกัดโรงเรียนนายร้อยตำรวจ

ตัวแปร	ค่าเฉลี่ย	ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน	ระดับ ความคิดเห็น
ด้านความรู้ความเข้าใจภาษาอังกฤษและภาษาเพื่อนบ้าน	3.24	0.34	ปานกลาง
ด้านการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ	3.16	0.27	ปานกลาง
ด้านความชำนาญการด้านอื่น ๆ ตามสภาพแวดล้อมการทำงานที่เปลี่ยนแปลงไป	3.25	0.38	ปานกลาง
ผลรวม	3.34	0.31	ปานกลาง

จากตารางที่ 3 พบว่า การมีส่วนร่วมในการเตรียมความพร้อมเข้าสู่ประชาคมอาเซียนของข้าราชการตำรวจ สังกัดโรงเรียนนายร้อยตำรวจ โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง (ค่าเฉลี่ยรวม เท่ากับ 3.34 และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน เท่ากับ 0.31) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านความชำนาญการด้านอื่นๆ ตามสภาพแวดล้อมการทำงานที่เปลี่ยนแปลงไป มีค่าเฉลี่ยสูงสุด (ค่าเฉลี่ย เท่ากับ 3.25 และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน เท่ากับ 0.38) รองลงมาคือ ด้านความรู้ความเข้าใจภาษาอังกฤษและภาษาเพื่อนบ้าน (ค่าเฉลี่ย เท่ากับ 3.24 และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน เท่ากับ 0.34) และด้านการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ (ค่าเฉลี่ย เท่ากับ 3.16 และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน เท่ากับ 0.27) ตามลำดับ

ตารางที่ 4 ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยส่วนบุคคลและการมีส่วนร่วมในการเตรียมความพร้อมเข้าสู่ประชาคมอาเซียนของข้าราชการตำรวจ สังกัดโรงเรียนนายร้อยตำรวจ

ปัจจัยส่วนบุคคล	ด้านความรู้ภาษาอังกฤษและภาษาเพื่อนบ้าน	ด้านการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ	ด้านความชำนาญการด้านอื่นตามสภาพแวดล้อมการทำงานที่เปลี่ยนแปลงไป
เพศ	0.122*	0.71	0.041
อายุ	0.104	0.087	0.038
รายได้เฉลี่ยต่อเดือน	0.029	0.034	0.027
ระดับชั้นยศ	0.115*	0.116*	0.073
สายงาน	0.138*	0.192**	0.148**
อายุราชการ	0.105	0.093	0.056

** ระดับนัยสำคัญที่ 0.01

วารสารคุณภาพชีวิตกับกฎหมาย
ปีที่ 15 ฉบับที่ 1 (มกราคม - มิถุนายน 2562)

จากตารางที่ 4 พบว่า ปัจจัยความพร้อมส่วนบุคคล ด้านสายงาน มีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมในการเตรียมความพร้อมเข้าสู่ประชาคมอาเซียนของข้าราชการตำรวจ สังกัดโรงเรียนนายร้อยตำรวจ ด้านการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 ซึ่งเป็นคู่ที่มีความสัมพันธ์กันในระดับสูงสุด (0.192)

ตารางที่ 5 ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยความพร้อมของบุคคลและการมีส่วนร่วมในการเตรียมความพร้อมเข้าสู่ประชาคมอาเซียนของข้าราชการตำรวจ สังกัดโรงเรียนนายร้อยตำรวจ

	ด้านความรู้ภาษาอังกฤษ และภาษาเพื่อนบ้าน	ด้านการใช้เทคโนโลยี สารสนเทศ	ด้านความชำนาญ การด้านอื่นตาม สภาพแวดล้อม การทำงานที่ เปลี่ยนแปลงไป
ด้านสมรรถนะ	0.869**	0.919**	0.905**
ด้านการรับรู้	0.837**	0.861**	0.836**
ด้านการยอมรับการ เปลี่ยนแปลง	0.872**	0.895**	0.894**

**ระดับนัยสำคัญที่ 0.01

จากตารางที่ 5 พบว่า ปัจจัยความพร้อมของบุคคล ได้แก่ ด้านสมรรถนะ ด้านการรับรู้ และด้านการยอมรับการเปลี่ยนแปลง มีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมในการเตรียมความพร้อมเข้าสู่ประชาคมอาเซียนของข้าราชการตำรวจ สังกัดโรงเรียนนายร้อยตำรวจทุกด้าน ซึ่งมีนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.01 ทุกระดับปัจจัย โดยมีความสัมพันธ์กันในระดับสูงทั้งหมด

อภิปรายผล

จากผลการวิจัย พบว่า การมีส่วนร่วมในการเตรียมความพร้อมเข้าสู่ประชาคมอาเซียนของข้าราชการตำรวจ สังกัดโรงเรียนนายร้อยตำรวจ ในด้านการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ มีความสัมพันธ์กับความพร้อมของบุคคล อันได้แก่ ด้านสมรรถนะ ด้านการรับรู้ และด้านการยอมรับการเปลี่ยนแปลงมากที่สุด อาจเป็นเพราะว่าการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศอาจเป็นแรงจูงใจในการเตรียมความพร้อมของบุคคล โดยอาจทำให้เกิดการปรับตัวและมีทักษะความรู้ในการเตรียมความพร้อมสำหรับการเข้าสู่ประชาคมอาเซียน ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของนรินทร์ชัย พัฒนพงศา (2546) ได้กล่าวถึงระดับการมี

ส่วนร่วมตามหลักการทั่วไป การแบ่งระดับของการมีส่วนร่วมเป็นระดับของการมีส่วนร่วมตามแนวทางพัฒนาชุมชน เป็นการมีส่วนร่วมในการแก้ปัญหาที่เกิดขึ้นในชุมชนโดยได้แบ่งไว้ ดังนี้ร่วมค้นปัญหาของตนให้เห็นว่าสิ่งใดที่เป็นปัญหา รากเหง้าของปัญหา ร่วมค้นหาสิ่งที่จำเป็นของตนในปัจจุบันคืออะไร ร่วมคิดช่วยตนเองในการจัดลำดับปัญหา เพื่อแก้ไขสิ่งใดก่อนหลัง วางแผนแก้ปัญหาเป็นเรื่อง ๆ ร่วมระดมความคิดถึงทางเลือกต่าง ๆ และเลือกทางเลือกที่เหมาะสมเพื่อแก้ไขปัญหาที่วางแผนนั้น ร่วมพัฒนาเทคโนโลยีที่จะนำมาใช้ ร่วมดำเนินการแก้ไขปัญหานั้น ๆ ร่วมติดตามการดำเนินงานและประเมินผลการดำเนินงาน ร่วมรับผลประโยชน์หรือร่วมเสียผลประโยชน์จากการดำเนินงาน

งานวิจัยของนพดล สุตันตวิชัยกุล (2554) ที่มีความสอดคล้องเช่นเดียวกัน โดยได้ศึกษาความพร้อมด้านเทคโนโลยีของสถานศึกษาอาชีวศึกษาไทย เพื่อรองรับการเป็นประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนสืบเนื่องมาจากการดำเนินงานด้านการส่งเสริมความร่วมมือในนโยบายด้านการเงินและเศรษฐกิจมหภาค การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานด้านการคมนาคม การพัฒนาความร่วมมือด้านการเกษตร พลังงาน การท่องเที่ยว การพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ ฯลฯ โดยการยกระดับการศึกษาใน 7 สาขา คือ วิศวกรรม พยาบาล สถาปัตยกรรม การสำรวจ แพทย์ ทันตแพทย์ และนักบัญชี เพื่อการสร้างมาตรฐานด้านแรงงานฝีมือให้สามารถเคลื่อนย้ายไปทำงานในกลุ่มประเทศสมาชิกอาเซียนได้ง่ายยิ่งขึ้นในปี พ.ศ. 2558 แต่ในการศึกษาดังกล่าวนี้นี้ ได้เน้นไปที่สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษาและสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน โดยกำหนดวัตถุประสงค์เฉพาะด้านที่เกี่ยวกับการเตรียมความพร้อมของสถานศึกษาอาชีวศึกษาทั้งของรัฐและเอกชนในด้านการจัดการหลักสูตรการเรียนการสอน การวิเคราะห์นโยบายและแผนกลยุทธ์ และการรวบรวมข้อเสนอแนะที่สามารถนำไปปฏิบัติได้

นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับงานวิจัยของนฤมล สุมรรคา (2554) ได้ศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อความพร้อมของบุคลากรทางบัญชีเพื่อรองรับประชาคมอาเซียนในสถานประกอบการจังหวัดสระบุรี พบว่าเพศและอายุที่แตกต่างกันไม่มีผลต่อความพร้อมในการรองรับประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน ระดับการศึกษาที่มีผลต่อความพร้อมทุกด้าน ได้แก่ ด้านวิชาชีพ ด้านภาษา ด้านกฎหมาย และด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ ส่วนประสิทธิผลการทำงานบัญชี มีผลต่อความพร้อมด้านภาษาและด้านกฎหมาย ระดับความรู้ความเข้าใจในด้านประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนของบุคลากรทางบัญชีในสถานประกอบการมีความพร้อมในระดับปานกลาง ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนมีความสัมพันธ์ในทิศทางเดียวกันกับความพร้อมของบุคลากรทางบัญชีเพื่อรองรับประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนในด้านวิชาชีพบัญชีและด้านเทคโนโลยีสารสนเทศอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

ข้อเสนอแนะที่ได้จากการวิจัย

1. ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

1.1 รัฐบาลควรให้ความสำคัญในเรื่องการให้ความรู้กับข้าราชการตำรวจทุกระดับในการเตรียมความพร้อมในการเข้าสู่ประชาคมอาเซียน โดยต้องมีความชัดเจนในการจัดกิจกรรมเพื่อเพิ่มพูน

3.3 ควรศึกษาเพิ่มเติมเกี่ยวกับปัจจัยความพร้อมของบุคคลที่มีความสัมพันธ์ต่อการมีส่วนร่วมในการเตรียมความพร้อมเข้าสู่ประชาคมอาเซียนของข้าราชการตำรวจ สังกัดโรงเรียนนายร้อยตำรวจกับกองบัญชาการอื่นในสังกัดสำนักงานตำรวจแห่งชาติ เพื่อให้ได้มาซึ่งปัญหา แนวทางแก้ไข และการสร้างรูปแบบการมีส่วนร่วมในการเตรียมความพร้อมเข้าสู่ประชาคมอาเซียนของข้าราชการตำรวจในทุกด้าน เพื่อให้สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงของโรงเรียนนายร้อยตำรวจในอนาคตต่อไป

บรรณานุกรม

- กระทรวงการต่างประเทศ. (2554). **ประชาคมอาเซียน**. เข้าถึงเมื่อ 5 มีนาคม 2559. เข้าถึงได้จาก <https://wiki.stjohn.ac.th/groups/aec/>
- นรินทร์ชัย พัฒนพงศา. (2546). **การมีส่วนร่วม หลักการพื้นฐาน เทคนิคและกรณีตัวอย่าง**. กรุงเทพฯ: 598 Print.
- นฤมล สุมรรคา. (2554). **ปัจจัยที่มีผลต่อความพร้อมของบุคลากรทางบัญชีเพื่อรองรับประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน: กรณีศึกษา สถานประกอบการจังหวัดสระบุรี**. การค้นคว้าอิสระ ปริญญาบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี.
- นพดล สุตันทวิชัยกุล. (2554). **การศึกษาความพร้อมด้านเทคโนโลยีของสถานศึกษาอาชีวศึกษาไทยเพื่อรองรับการเป็นประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน**. รายงานการวิจัย มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต.
- ประสพชัย พสุนนท์. (2557). **การกำหนดขนาดตัวอย่างตามแนวทาง Krejcie and Morgan (1970) ในการวิจัยเชิงปริมาณ**. วารสารวิชาการศิลปศาสตร์ประยุกต์, 112-120.
- สำคัญสุด สีหะลานนท์. (2561). **ปัจจัยแวดล้อมที่เกื้อหนุนต่อการเป็นผู้ประกอบการรุ่นใหม่**. ศึกษานักศึกษาคณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยศิลปากร วิทยาเขตสารสนเทศเพชรบุรี. *Veridian E-Journal* 11(2), 1155-1168
- สำนักงานยุทธศาสตร์ตำรวจ. (2558). **การเตรียมความพร้อมเข้าสู่ประชาคมอาเซียน ปี 2558**. เข้าถึงเมื่อ 10 พฤศจิกายน 2559. เข้าถึงได้จาก http://www.strategypolice.com/webdatas/download/dl_90.pdf
- Cohen, John M. and Uphoff Norman T. (1977). **Rural Development Participation: Concepts and Measures for Project Design, Implementation and Evaluation**. Cornell: Rural Development Monograph No.2. Published by the Rural Development Committee, Center for International Studies. Cornell University.
- Krejcie, R. V., and Morgan, D. W. (1970). **Determining Sample Size for Research Activities**. *Educational and Psychological Measurement*. 30, 607-610.

วารสารคุณภาพชีวิตกับกฎหมาย
ปีที่ 15 ฉบับที่ 1 (มกราคม - มิถุนายน 2562)

McClelland, D.C. (1973). **Testing for Competence rather than for Intelligence.** [n.p.]:
American Psychologist.

Rogers, Everett M. and F. Floyd Shoemaker. (1971). **Communication of Innovations:
A Cross Cultural Approach.** New York: The Free Press.

Schiffman and Kanuk. (2000). **Customer Behavior-Psychology Aspects.** New Jersey:
Prentice-Hall.

**รูปแบบของการฝึกฝนอย่างตั้งใจเพื่อพัฒนา
ทักษะการปฏิบัติการพยาบาล
THE MODEL OF DELIBERATE PRACTICE FOR
DEVELOPMENT OF NURSING PRACTICE SKILLS**

มัลลิกา สิงห์น้อย* วรพรรณ วาณิชยเจริญชัย ** ช่อทิพย์ สันธนะวนิช***

Mullika Singnoi* Vorawan Vanicharoenchai** Chorthip Santhanavanich***

Received : 3 MAY 2019 / Revised : 14 JUN 2019 / Accepted : 21 JUN 2019

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้เป็นรูปแบบการทบทวนเอกสารอย่างเป็นระบบ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษารูปแบบของการฝึกฝนอย่างตั้งใจเพื่อพัฒนาทักษะการปฏิบัติการพยาบาล โดยมีการดำเนินงานตามขั้นตอนดังนี้คือ 1) การค้นหางานวิจัยจากหลักฐานเชิงประจักษ์ ผู้วิจัยใช้กรอบแนวคิด PICO ในการสืบค้นข้อมูลงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการฝึกฝนอย่างตั้งใจในนักศึกษาพยาบาลระดับปริญญาตรี ระหว่างปี 2551 ถึงปี 2561 จากฐานข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์ ตัวอย่างเช่น Academic Search Complete, PubMed, ProQuest Nursing & Allied Health Source, CINAHL 2) ประเมินระดับความน่าเชื่อถือของหลักฐานเชิงประจักษ์ 3) วิเคราะห์ประเมินคุณภาพของหลักฐานเชิงประจักษ์

ผลการวิจัย พบว่า ได้งานวิจัยที่มีคุณภาพ 9 เรื่อง นำมาวิเคราะห์และสังเคราะห์สรุปเป็นข้อเสนอแนะ โดยมีประเด็นสำคัญดังนี้ คือ 1) ใช้รูปแบบการฝึกฝนอย่างตั้งใจสำหรับนักศึกษาผู้ช่วยพยาบาล และนักศึกษาพยาบาล เพื่อช่วยส่งเสริมการพัฒนาสมรรถนะและศักยภาพของนักศึกษา 2) ทักษะการปฏิบัติการพยาบาลที่ต้องใช้การฝึกฝนอย่างตั้งใจนั้นควรเป็นสถานการณ์ที่มีความซับซ้อนที่เกี่ยวข้องกับความปลอดภัยของผู้ป่วย เช่น การช่วยฟื้นคืนชีพ (CPR) และการให้อาหารทางสายยาง ฯลฯ 3) การให้ข้อมูลย้อนกลับควรทำอย่าง

* หลักสูตรวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการศึกษาวิทยาศาสตร์สุขภาพ คณะแพทยศาสตร์ศิริราชพยาบาล มหาวิทยาลัยมหิดล

** ผู้ช่วยศาสตราจารย์, ภาควิชาการพยาบาลรากฐาน คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล

อาจารย์ หลักสูตรวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการศึกษาวิทยาศาสตร์สุขภาพ คณะแพทยศาสตร์ศิริราชพยาบาล มหาวิทยาลัยมหิดล

***อาจารย์พิเศษ หลักสูตรวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการศึกษาวิทยาศาสตร์สุขภาพ คณะแพทยศาสตร์ศิริราชพยาบาล มหาวิทยาลัยมหิดล

* Master of Science Program in Health Science Education, Faculty of Medicine Siriraj Hospital, Mahidol University

** Asst.Prof., Department of Fundamental Nursing, Faculty of Nursing, Mahidol University

Instructor, Master of Science Program in Health Science Education, Faculty, of Medicine Siriraj Hospital, Mahidol University

***Special Instructor, Master of Science Program in Health Science Education, Faculty, of Medicine Siriraj Hospital, Mahidol University

วารสารคุณภาพชีวิตกับกฎหมาย

ปีที่ 15 ฉบับที่ 1 (มกราคม - มิถุนายน 2562)

ทันทีหลังการฝึกปฏิบัติ 4) ควรมีการฝึกฝนอย่างตั้งใจเพื่อพัฒนาทักษะการปฏิบัติการพยาบาลด้านวิธีการสอน วิธีการประเมินผลและทรัพยากรการเรียนรู้ 5) การสร้างแรงจูงใจให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในงานที่กำหนดและเรียนรู้ด้วยตนเองอย่างต่อเนื่อง

ข้อเสนอแนะจากการวิจัย ในเชิงนโยบาย สามารถนำไปประยุกต์ใช้ในหลักสูตรที่มีการจัดการเรียนการสอนด้านการปฏิบัติการพยาบาล ส่วนในการนำไปใช้นั้น ควรมีการเตรียมผู้สอนให้มีทักษะของการใช้รูปแบบการฝึกฝนอย่างตั้งใจ มีการปฐมนิเทศผู้เรียนก่อนเรียน รวมถึงการเตรียมทรัพยากรทางการศึกษาให้พร้อมใช้ เวลาฝึกปฏิบัติ นอกจากนี้ ข้อเสนอแนะเชิงวิจัยครั้งต่อไป คือ ควรทดลองปฏิบัติในรูปแบบของการวิจัยศึกษานำร่องเพื่อประเมินผลลัพธ์ก่อน และนำมาประยุกต์ใช้ในการปฏิบัติของหน่วยงานต่อไป

คำสำคัญ: การฝึกฝนอย่างตั้งใจ / ทักษะการปฏิบัติการพยาบาล / รูปแบบ / หลักฐานเชิงประจักษ์

Abstract

Research Design of this study was systematic review. The purpose was to study the model of deliberate practice for development of nursing practice skills. The study procedure was shown as followed: 1) Search for evidence-based research, the researcher used the PICO framework to search for research data related to deliberate practice in undergraduate nursing students between 2008 and 2018 from the electronic databases, for example, Academic Search Complete, PubMed, ProQuest Nursing & Allied Health Source, CINAHL, 2) Assessing the level of reliability of empirical evidence, 3) Analyzing the evaluation of the quality of empirical evidence.

Research results found nine qualified research studies, which were analyzed and synthesized for recommendations with the following main issues: 1) Using of deliberate practice for nurse assistants and nurse students to facilitate competency and performance improvement; 2) Nursing practice skills by using deliberate practice should be applied in a complex situation that involve patient safety such as cardiopulmonary resuscitation (CPR) and feeding, etc.; 3) Providing feedback immediately after finish practice.; 4) Teaching method, assessment method, learning resource of deliberate practice on nursing practice skills; 5) Motivating learners for engagement in well-defined tasks and self-learning continuously.

Suggestions from the research, in policy, could be applied in the curriculum that was taught in nursing practice. In the implementation, the instructor should be prepared to have the skills of using the deliberate practice, an orientation for the students before studying, including preparation of educational resources to be ready to use in practice time. In addition, the suggestion of the future research should be experiment in the form of pilot study to evaluate results and applied in the practice of the institute.

Keywords: Deliberate Practice / Nursing Practice Skills / Model / Empirical evidence

Introduction

School of Nurse Assistant was an educational institution. The mission was to produce nurse assistants under the responsibility of the nursing department of the Faculty of Medicine, Siriraj Hospital. Nurse assistants were trained for one year and received the Diploma of Nurse Assistant. (School of Nurse Assistant, Faculty of Medicine Siriraj Hospital, Mahidol University, 2015, pp.1-2) Nurse assistants were described as staffs in nursing team who working closely with patients within the scope of responsibility according to the Ministry of Public Health's regulations under the supervision of nurse practitioners, midwifery or nurse and midwifery. Nurse assistants had responsibilities to take care of a patient, welfare, cleanliness, feeding and excretion. In additions, they do the activities for prevention and control of spread diseases, provide personal hygiene knowledge as well as clean and organize the patient's environment. The results of the satisfaction evaluation of nurse assistants in the academic year 2013-2015 from graduate users had an average score of 4.06, 3.70 and 3.93 respectively. The satisfactions of working in basic skills had relatively moderate average scores of 3.55, 3.63 and 3.96 respectively. It was recommended that the instructors should provide more academic knowledge and practice skills to ensure the increased use of knowledge in the workplace. (School of Nurse Assistant, Faculty of Medicine Siriraj Hospital, Mahidol University, 2017, pp1-3)

Nowadays, the teaching and learning to increase expertise of practice skills has been done through various methods such as lecture, practice in learning resources center (LRC) and clinical wards (patient settings). Lecture might not be the main emphasis in terms of practice skills. In learning resources center, the practice skills were performed through demonstration, simulations and problem-based learning (PBL). In patient settings, were also trained using case studies and bed side teaching and ward round. (Larue et al., 2015, pp.132-40) Although, there were various methods to develop the nursing practice skills as mentioned above, but there were no clear conclusions. From the study of the problems and employers' satisfaction toward new graduates had low average score. It also found that there was no development of instructional model that focuses on developing nursing practice skills which were vital and necessary for the nursing profession.

Deliberate practice was the learning theory proposed by Ericsson et al. (1993,

วารสารคุณภาพชีวิตกับกฎหมาย
ปีที่ 15 ฉบับที่ 1 (มกราคม - มิถุนายน 2562)

pp.363-406). They described the process by which learners practice their skills in a way that was designed to improve their abilities to continually progress through continuous feedback from teachers and repeated training by the learners. This training process tried to keep the learners consciously competent in the training sessions which would make the students examined their skills (advantages and disadvantages) including how to improve. Deliberate practice was designed to increase the capacity of the psychomotor skills not only repetitive practice but also improved quality of practice. From the study by Oermann et al. (2011, pp.311-15), was to explore the effects of deliberate practice on the retention of cardiopulmonary resuscitation (CPR) psychomotor skills among nurse students. The results found that there were the differences in performance between students who had deliberate practice and a control group, with no practice beyond the initial training, were compared every three months for one year. The intervention group performed better than the control group over the 12 months. It was necessary in nursing education for deliberate practice of relevant and high-use skills for students to improve their performance and gradually develop their expertise. In addition, the study by Whyte and Cormier (2014, pp.617-625) was to establish the efficacy of a deliberate practice intervention designed to enhance levels of clinical performance in senior baccalaureate nurse students. The results found that the deliberate practice-based intervention resulted in statistically significant improvements to key aspects of participants' efforts in each of the four scenarios.

It was concluded that nursing education was required to prepare new graduates for high quality health care services. Nurse students and nurse assistant students must be able to develop and maintain core nursing skills to advance into effective nursing professional practice. From a literature review, there were no research study using systematic review method in deliberate practice for development of nursing practice skills. Therefore, the researcher interested in studying the model of deliberate practice for development of nursing practice skills. The results from this study could be used for developing competency and performance improvement of nursing practice skills both in the nurse students and nurse assistant students in fundamentals of nursing course.

Objective

The objective was to study the model of deliberate practice for development of nursing practice skills for nurse students and nurse assistant students in fundamentals of nursing course.

Materials and Methods

This study was systematic review protocol. The researcher performed the steps of systematic review as followed;

1. Search for evidence-based research

1.1 Framework of the search

The PICO framework was applied on the formulating an answerable question “How did deliberate practice method develop competency and performance improvement of nursing practice skills in nurse students?” Therefore, PICO was specified as followed: (Melnik and Fineout-Overholt, 2011, pp.41)

Population: Nurse students

Intervention: Deliberate practice

Comparison: N/A

Outcome: Nursing practice skills

1.2 Identified keywords: The researcher identified keywords by using PICO as followed:

Population: Undergraduate nurse students, graduate nurse students

Intervention: Deliberate practice

Comparison: N/A

Outcome: Nursing practice skills, Psychomotor skills

1.3 Inclusion criteria:

1.3.1 The research evidence was concerned about deliberate practice in nursing practice skills of undergraduate and nurses who completed in Bachelor of Nursing Science and identified searching framework from every level of research published since 2008 to 2018.

1.3.2 Electronic databases were selected as followed: Academic Search Complete, PubMed, ProQuest Nursing & Allied Health Source, CINAHL, OVID, Science Direct, SCOPUS.

1.4 Exclusion criteria: The research evidence was conducted without using

deliberate practice skills. Deliberate practice in other nursing practice skills' areas such as academic and research skill, technology and information skills are excluded. Master's degree and doctorate degree of nursing science, non-expert, specialty nurse and advanced practice nurse were also excluded.

2. Assessing the level of reliability of empirical evidence

The level of reliability of evidence according to the criteria of Melnyk and Fineout-Overholt (2011, pp.41) as followed;

Level I Evidence from systematic review or meta-analysis of all studies that are relevant randomized control trials (RCT) or evidence from guidelines developed from a systematic review of research evidence from randomized control trials.

Level II Evidence obtained from at least one RCT.

Level III Evidence obtained from at least one well-designed controlled trials without randomized assignment.

Level IV Evidence from well-designed case-control and cohort studies.

Level V Evidence from systematic review of descriptive and qualitative study.

Level VI Evidence from a single descriptive or qualitative study.

Level VII Evidence from the opinions, attitudes of experts on the issues or and/or a report written by expert committee.

In this study, the researcher used Level I to Level VI, while level VII was excluded due to evidence came from the opinions, attitudes of experts.

3. Analyzing the evaluation of the quality of empirical evidence

The assessment was based on the following questions: (Tilokskulchai, 2008, pp.41; Grace, 2012, pp.10-15)

1) Were the results valid? There was the evaluation of research design that had been studied? Was it reliable? Could the conclusion be able to answer in-depth knowledge questions?

2) What was the result of the study? Did the study result be accurate, reliable and accurate?

3) Could the application of the study be applied? Did the research results in deliberate practice possible to apply for teaching and learning to nurse students?

Results

1. Search for evidence-based research

Based on empirical findings from various databases related to the deliberate practice for development of nursing practice skills using the PICO framework, there were 286 empirical evidences that met the criteria. The results were showed in Table 1 and Figure 1.

Table 1 Number of empirical evidences finding from various databases

Source of information	Number of found items
Academic Search Complete	14
OVID	26
CINAHL	24
PubMed	21
Scopus	24
Science Direct	119
ProQuest Nursing & Allied Health Source	106
Total	286

วารสารคุณภาพชีวิตกับกฎหมาย
ปีที่ 15 ฉบับที่ 1 (มกราคม - มิถุนายน 2562)

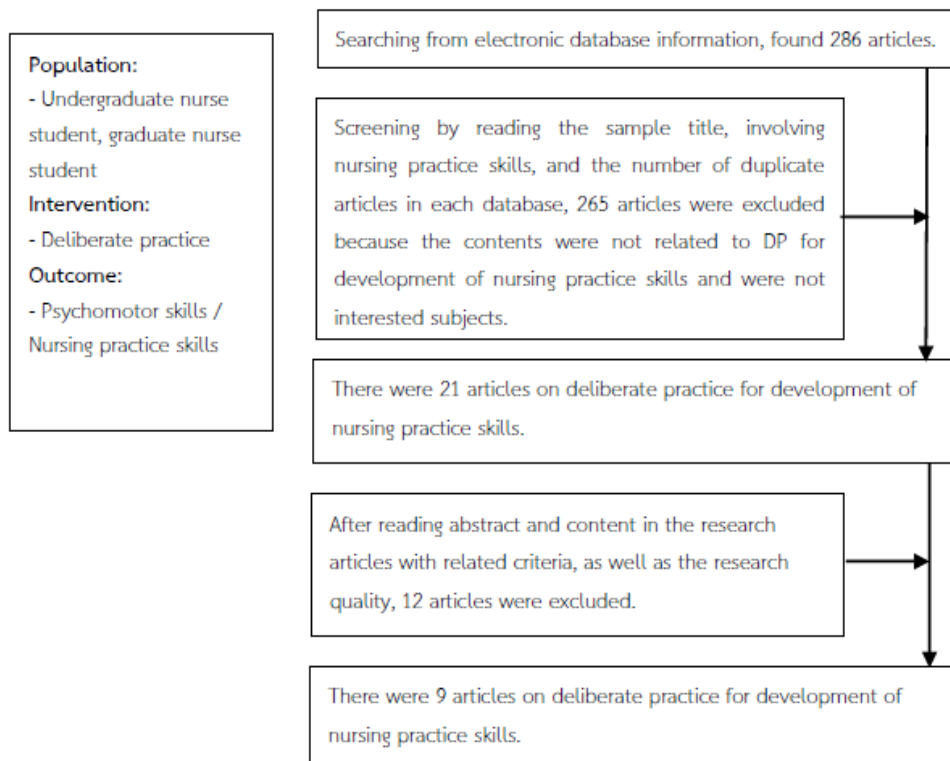

Figure 1: Flow diagram of search results

Exclusion of empirical evidences

The articles were not related to deliberate practice for development of nursing practice skills and the number of duplicate articles in each database, so that 265 articles were excluded. The sample in the articles was not undergraduate, graduate student nurses or nurse (non-expert, specialty nurse and advanced practice nurse) so that 12 articles were excluded. Thus, 9 articles on deliberate practice for development of nursing practice skills were analyzed.

2. Assessing the level of reliability of empirical evidences

The level of reliability of 9 articles by using the criteria of Melnyk and Fineout-Overholt (2011, pp.41) were shown in table 2.

Table 2 Assessing the level of reliability of empirical evidences

No	Title	Type / level of empirical evidence
1	Deliberate practice of motor skills in nursing education: CPR as exemplar. (Oermann et.al., 2011)	Randomized Controlled Trial / Level II
2	A deliberate practice-based training protocol for student nurses: Care of the critically ill patient: a randomized controlled trial of a deliberate practice-based training protocol. (Whyte et.al., 2014)	Randomized Controlled Trial / Level II
3	A Randomized control trial assessing the impact of an innovative approach to education new to practice. (Lengetti, 2016)	Randomized Controlled Trial / Level II
4	Deliberate practice of IV medication procedures by student nurses: feasibility, acceptability, and preliminary outcomes. (Leveille, 2015)	Randomized Controlled Trial / Level II
5	Impact of a simulated clinical day with peer coaching and deliberate practice: promoting a culture of safety. (Badowski et.al., 2017)	Quasi-experimental research / Level III
6	Implementation of deliberate practice as a simulation strategy in nursing education. (Owen et.al., 2017)	Cohort study research / Level IV
7	The effects of a deliberate practice program on nursing students' perception of clinical competence. (Liou et.al., 2013)	A single descriptive study / Level VI
8	Deliberate practice for the purpose of psychomotor skill acquisition: nursing students and the motivational constraint. (Chee, 2015)	A single descriptive study / Level VI
9	Deliberate practice with standardized patient actors and the development of formative feedback for advance care planning facilitators. (Bond et.al., 2017)	A single descriptive study / Level VI

3. Analyzing the evaluation of the quality of empirical evidence

The results of the evaluation of the quality of empirical evidence were shown as followed:

1. The validity of the results: Evaluating the validity of empirical evidence obtained from randomized and controlled trial (Level 2 from 4 evidences), it found that all evidence was clearly identified as accomplishing training to improve nursing skills by using deliberate practice. The samples were randomly assigned to the experimental group and the control group. There were more than 200 samples for one evidence, and there were fewer than 100 samples for two evidences. Considering the characteristics of the sample, it found that most of the evidence were no significantly different between control and experimental groups. Overall, there were no concealment of samples and researchers (blindness). Therefore, “the quality of the evidence was trustworthy and could be used to review.

There were four evidences which were non-experimental researches and one evidence for quasi-experimental research. These evidences were studied about the use of deliberate practice to intently develop nursing practice skills. There were clear research questions, considering that the population was defined as risk factors with outcome. These researches used appropriate research of each model to answer the research question. There were two evidences for samples which were more than or equal to 99 samples. There was one evidence of samples more than 60 samples. Two evidences were found for samples which were less than 50 samples.

There was considering how to choose the samples that represented the population. There were explanations of the criteria for inclusion and exclusion the sample group. There were explanations of reliability and validity of the measurement equipment. There was appropriate outcome measurement in sample group.

2. The result of the study: The total of empirical evidence focused on the use of deliberate practice to improve nursing skills. Four evidences for experimental and one for quasi-experimental studies concluded that the intervention group had significant improved nursing skills better than the control group. There was appropriate statistic to compare differences between groups such as Independent t-test, Pair t-test, and ANOVA. There was summary that intervention group achieved passive skill test higher than control group, including soft skill, satisfaction, confidence, feelings, and self-esteem.

3. The application of the study could be applied: There was the possibility of implementing by the institute. It was suitable for the context of the institute. There was an implementation in conducting empirical evidence practice in teaching and learning. The samples used in the study were similar to the target group. It was a group of nurse students, nurse assistant students, and nurses. The empirical evidence of deliberate practice helped to develop the teaching and learning model to improve nursing skills. The characteristic of the institute was the same as institute in empirical evidence that it was a source of education. When deliberate practice was used in the unit, it must be developed to be appropriate for the institute. Relevant instructors must be trained and able to handle deliberate practice teaching. This study would have the benefit from the implementation of research results.

Conclusion

The results of the study were summarized as a model of deliberate practice and showed in Figures 2 which were applied for nurse assistant students and nurse students. The model consisted of 8 main issues, as followed:

1. Setting objectives: The objectives of teaching and learning in nursing practice skills that were well defined, specific, and measurable. The objectives should be sequenced, starting with basic skills and progressing to more sophisticated ones.

2. Practice activities: Practice activities should be focused on improving a particular aspect of competency and performance of nursing practice skills in the nurse students which could be applied to core nursing skills.

3. Selection of nursing practice skills: The selection of nursing practice skills in situational complexity that involved the patient safety to be practiced. The duration of training was done intentionally and repetitively, were shown in table 3:

Table 3 Nursing practice skills and duration of training in each skill

Nursing practice Skills	Duration of training
1. Skills of Cardiopulmonary Resuscitation (CPR).	The duration of training was 6 minutes (2 minutes of compressions, 2 minutes of ventilations with bag-valve-mask and 2 minutes of single-rescuer) one time a month for one year. For evaluation, the test would be conducted at 3 rd , 6 th , 9 th , and 12 th months.
2. Skills of core nursing.	The duration of training was 30 minutes per 2 months for one year. It was a practice session in the learning resource center until the practice was carried on in the ward. The training was continued for up to one year. Remark: Skills of core nursing such as Feeding, Nasal tube care, Central venous line care, Intravenous (IV) bag medication, Chest tube wound care, change of chest bottle, Subcutaneous or intracutaneous medication, Intramuscular medication, Enema administration, Starting IVs, Venipuncture wound dressing care, Blood transfusion, Chest care and oxygen therapy, Advance care planning, Tracheostomy care.
3. Skills of inserting an indwelling urinary catheter and urinary catheter care.	The duration of training was 30 minutes of practice per 1 month for one year. It was a practice session in the learning resource center until the practice was trained on the ward. The training was continued for up to one year.
4. Skill of suction.	The duration of training was 15 minutes per month for one year. It was a practice session in the learning resource center until the practice was trained on the ward. The training was continued for up to one year.

4. Method of teaching: The combination of various training methods could be done to meet the needs of all students. Interactive lectures would be available for 10-15 minutes. Vice versa, instructors could use the instruments of media, computer assisted instruction (CAI) / video, for the students to see beforehand. In addition, the teaching of demonstrations and simulation used the manikin (a simulated patient model for teaching people), and standardized patients (SP was a person who was trained and plays a role as a patient so that students could practice their skills). In classroom, the students were trained by role play and group discussion, including reflection, and critical feedback from teachers. After the end of each session, the teachers would use the technique of reflections and effective feedback for students to analyze whether they were doing what was right or wrong, or what to do to improve their skills and practice.

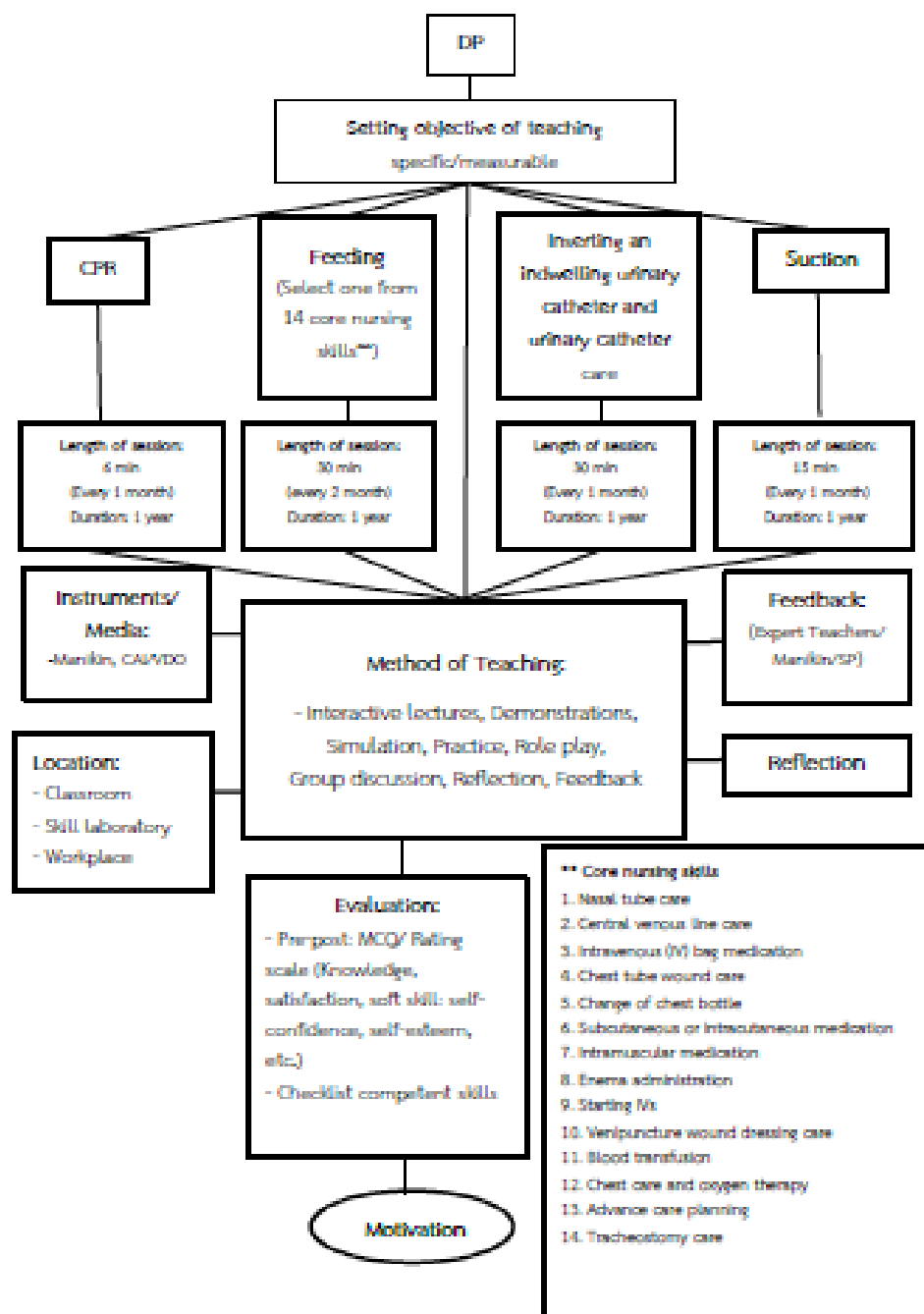

Figure 2: Model of deliberate practice

5. Automated feedback: Automated feedback by Manikin and standardized patients for the students when done correctly or incorrectly could suggest the correct methods to the students. Furthermore, standardized patients helped for evaluations of attitudes which led to test of clinical skill performance and competence in skills such as communication, clinical examination, medical procedures, prescription, and exercise prescription.

6. Learning resources support: There were supports for learning resources, such as classrooms, computer instructional equipment, simulate patient models. However, it might be necessary to coordinate for cooperation with staff to use the room and training equipment. Also, institutes might add more teachers to students for training or assessment sessions.

7. Assessment methods: Assessment methods related with the teaching objectives and teaching methods

7.1 Knowledge measurement: using pre-posttest, multiple choice question (MCQ) which required analysis of the test.

7.2 Attitude measurement: using rating scale (satisfaction, soft skills: self-confidence, self-esteem, etc.)

7.3 Nursing Practice skills Measurement: using the checklist competent skills created by expert teachers (nurse).

8. Motivation: Motivation should be start from beginning to continuous learning until ending of the course with students, to describe them with details. Motivation was an important factor for successful practice. Teachers should lay the foundation for the practice to achieve continuity. Teachers needed to use motivation to increase appropriate attitudes of students, to participate in the activities, and to create a climate of attention.

Recommendations

The recommendations from this study were:

1. Policy Suggestions: Deliberate practice could be used to improve the teaching and learning process for development of nursing practice skills by implementing this model into the curriculum.

2. Implementation Suggestions: The instructor should be prepared to have the skills of using the deliberate practice. An orientation for the students should be provided before studying which helped the students be able to realize the importance of practicing and cooperate in practice. Additionally, educational resources should be prepared and ready to use in practice time such as Learning resource room and various equipment.

3. Further Research Suggestions: Future research should be experiment in the form of pilot study to evaluate results and applied in the practice of the institute. Pilot studies that provide good results can be implemented as a guideline which leading to change in teaching and learning in institute.

4. Limitations of using this research results: Model of deliberate practice obtained from systematic review should be adapted in each context of each school or educational institutes in various situations (depending on each subject related).

References

- Badowski, D.M., & Oosterhouse, K.J. (2017). Impact of a simulated clinical day with peer coaching and deliberate practice: promoting a culture of safety. **Nursing Education Perspectives**, 38(2), 93-95.
- Bond, W.F., Gonzalez, H.C., Funk, A.M., Fehr, L.S., McGarvey, J.S., Svendsen, J.D., & Sawick, R. (2017). Deliberate practice with standardized patient actors and the development of formative feedback for advance care planning facilitators. **Journal of Palliative Medicine**, 20(6), 631-637.
- Chee, J.D. (2015). **Deliberate practice for the purpose of psychomotor skill acquisition: nursing students and the motivational constraint**. Unpublished doctoral dissertation, School of Nursing, University of Hawaii, Manoa.
- Ericsson, K.A., Krampe, R.T., & Tesch-Romer, C. (1993). The role of deliberate practice in the acquisition of expert performance. **Psychological Review**, 100(3), 363-406.
- Grace, J. (2012). Essential skills fore-based practice: appraising evidence for therapy questions. **Journal of Nursing Science**, 30(1), 10-15.
- Larue, C., Pepin, J., & Allard, E. (2015). Simulation in preparation or substitution for clinical placement: A systematic review of the literature. **Journal of Nursing Education and Practic**, 5(9), 132-40.

- Lengetti, E. (2016). **A Randomized control trial assessing the impact of an innovative approach to education new to practice**. Unpublished doctoral dissertation, School of Nursing, Duquesne University, Pittsburgh.
- Leveille, D. (2015). **Deliberate practice of IV medication procedures by student nurses: feasibility, acceptability, and preliminary outcomes**. Unpublished doctoral dissertation, Graduate School of Nursing, University of Massachusetts Medical School, Worcester.
- Liou, S.R., Chang, C.H., Tsai, H.M., & Cheng, C.Y. (2013). The effects of a deliberate practice program on nursing student's perception of clinical competence. **Nurse Education Today**, 33(4), 358-363.
- Melnyk, B.M., & Fineout-Overholt, E. (2011). **Evidence-based practice in nursing & healthcare: A guide to best practice** (2nd ed.). Philadelphia: Wolters Kluwer Health | Lippincott Williams and Wilkins.
- Oermann, M.H., Kardong-Edgren, S., Odom-Maryon, T., Hallmark, B.F., Hurd, D., Rogers, N., ..., Smart, D.A. (2011). Deliberate practice of motor skills in nursing education: CPR as exemplar. **Nursing Education Perspectives**, 32(5), 311-15.
- Owen, M.I., Garbett, M., Coburn, C.V., & Amar, A.F. (2017). Implementation of deliberate practice as a simulation strategy in nursing education. **Nurse Educator**, 42(6), 273-274.
- School of Nurse Assistant, Faculty of Medicine Siriraj Hospital, Mahidol University. (2015). **Strategic plan of School of Nurse Assistant 2015-2019**. Bangkok: Faculty of Medicine Siriraj Hospital, Mahidol University (in Thai).
- School of Nurse Assistant, Faculty of Medicine Siriraj Hospital, Mahidol University. (2017). **Report of the student satisfaction of the practice in skills laboratory**. Bangkok: Faculty of Medicine Siriraj Hospital, Mahidol University (in Thai).
- Tilokskulchai, F. (2008). **Evidence-based nursing: principle and method** (4th ed.). Bangkok: Pre-One. (in Thai).
- Whyte, J., & Cormier, E. (2014). A deliberate practice-based training protocol for student nurses: care of the critically ill patient: a randomized controlled trial of a deliberate practice-based training protocol. **Clinical Simulation in Nursing**, 10(12), 617-625.

วารสารคุณภาพชีวิตกับกฎหมาย
ปีที่ 15 ฉบับที่ 1 (มกราคม - มิถุนายน 2562)

ปัญหาและปัจจัยการกระทำผิดเกี่ยวกับการจัดซื้อจัดจ้าง ตามกฎหมายการจัดซื้อจัดจ้างไทย **

Problems and Casual factors on public Procurement according to Thai Public Procurement Regulation

ธันนัศร์ศักดิ์ บวรนนท์กุล *

Tanansak Borwornnuntakul *

Received : 11 MAR 2019 / Revised : 10 APR 2019 / Accepted : 14 JUN 2019

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาและค้นหาปัจจัยเชิงสาเหตุในการกระทำผิดวินัยของข้าราชการพลเรือน กรณีการกระทำผิดระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการพัสดุ พ.ศ. 2535 วิเคราะห์การดำเนินการป้องกันการกระทำผิดวินัย รวมทั้งกำหนดแนวทางวิธีการในการป้องกันการกระทำผิดวินัย การดำเนินการประกอบด้วยการศึกษาจำนวนการสอบสวนที่มีการดำเนินการทางวินัยเสร็จในช่วงปี พ.ศ. 2551 – 2556 จาก 8 กระทรวงหลักที่มีการสอบสวนสูงสุด การศึกษาภาคสนามโดยการสำรวจความคิดเห็นจากข้าราชการตำแหน่งประเภทบริหาร อำนวยการ วิชาการ และทั่วไป จำนวน 1200 คนจาก 8 กระทรวงหลักดังกล่าวรวมทั้งสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญด้านกฎหมายเกี่ยวกับพัสดุ จำนวน 20 รายรวมทั้ง จัดประชุมสัมมนาเพื่อนำเสนอผลการศึกษาและรับฟังความคิดเห็นจากผู้ที่เกี่ยวข้อง (Stakeholders) เกี่ยวกับสาเหตุการกระทำผิดวินัย ปัจจัยที่เกี่ยวข้อง และแนวทางหรือวิธีการในการป้องกันการกระทำผิดวินัย

ผลการศึกษา พบว่า 1.สาเหตุหลักของการกระทำผิดวินัยด้านพัสดุเกิดจาก เจตนาทุจริต เจตนาที่จะให้งานบรรลุผล ความประมาท บกพร่อง การทำตามผู้บังคับบัญชาสั่ง ซึ่งการกระทำแต่ละประเภทมีลักษณะ พฤติกรรม มูลเหตุจูงใจ ปัจจัยต่างๆที่แตกต่างกัน หน่วยงานรัฐมีกลไกการป้องกันและตรวจสอบ แต่ยังไม่เคร่งครัด กฎหมาย กฎ ระเบียบ ที่เกี่ยวข้องมีมากมาย มีแนวทาง ขั้นตอน และระเบียบวิธีปฏิบัติที่ยุ่งยาก ซับซ้อน 2. ด้านปัจจัยที่เกี่ยวข้อง พบว่า ได้แก่ เจ้าหน้าที่ขาดประสบการณ์ กฎหมายที่เกี่ยวข้องมีจำนวนมาก มรยละเอียดและความซับซ้อนมาก ความซับซ้อนและจำนวนกฎ ระเบียบที่มีจำนวนมาก ความเร่งรีบ ขาดการตรวจสอบ เจ้าหน้าที่พัสดุลาออกบ่อย งานมีความเสี่ยงสูง ไม่มีใครอยาก

* อาจารย์ประจำ, ผู้ช่วยศาสตราจารย์, สาขาวิชาอาชญาวิทยาและงานยุติธรรม คณะสังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล

* Lecturer, Assist.Prof. Criminology and Criminal Justice Program, Faculty of Social Science and Humanities, Mahidol University

** บทความนี้เป็นส่วนหนึ่งของงานวิจัย การศึกษาปัจจัยเชิงสาเหตุในการกระทำผิดวินัยของข้าราชการพลเรือน:กรณีการกระทำผิดระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการพัสดุ พ.ศ. 2535 ทุนวิจัยจาก สำนักงานคณะกรรมการข้าราชการพลเรือน (ก.พ.) ประจำปี 2556

รับ ความร่วมมือจากหน่วยงานภายนอกในการส่งเอกสาร พยานหลักฐานไม่ตรง หรือ ให้มาบางส่วน การ จัดซื้อจัดจ้างเฉพาะด้านไม่สามารถนำกฎหมายมาปรับใช้ได้ เป็นต้น

ข้อเสนอแนะจากการศึกษา ได้แก่ การจัดทำคู่มือ ตั้งศูนย์ผู้เชี่ยวชาญให้คำปรึกษาด่วน ทบทวน และปรับปรุงมาตรการและกลไกต่อเนื่อง สร้างนักพัสดุมืออาชีพ นำระบบพี่เลี้ยงมาใช้ ปลุกฝังจริยธรรม ต่อเนื่องและนำบทเรียนความผิดพลาดมาเรียนรู้ร่วมกันต่อเนื่องในการทำงาน

คำสำคัญ: ปัจจัยเชิงสาเหตุ/การกระทำผิดวินัย/ข้าราชการพลเรือน/ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี ว่าด้วยการพัสดุ พ.ศ. 2535

Abstract

The purpose of this research was to investigate the causal factors in civil servants' disciplinary offenses charged on the Prime Minister on Public Procurement Regulation 1992, analysis of the action to prevent such disciplinary action include guidelines on how to prevent disciplinary action. The study consisted of reviewing the discourse investigations papers conducted in the period of B.E.2008-2013 from the eight main investigated ministries. Field study was conducted by a survey of 1,200 cases from the academic and general administration officials from such eight major ministries, as well as interviews with twenty legal experts on public procurement discipline. Apart from this, the research results had been to discuss through public hearing from the relevant stakeholders about the cause of disciplinary action and relevant factors and looking for means to prevent disciplinary action.

The research results had revealed as follows; 1. The main cause of the misconduct on the public procurement derived from the intention of fraud, intent to attain the job results, the negligence, defrauding the commander. Each type of action has any different motivational behavior, different factors. Actually, the government agencies have mechanisms to prevent and monitor be that as it may not strictly. A part from this, there are many laws and regulations related to rules and procedures and complicated procedures. 2. The related factors were as that the staff lacked experience, many and complexity of concerning laws and regulations, lack of monitoring. In addition, it was found that the officials resign frequently due to very high risks and lack of cooperation from external agencies in sending documents for testimony. Specific procurement is need specific laws.

Suggestions from the study include manual preparation, set up a specialist consultation center, review and improve measures and mechanisms continuously. Creating professional procurement officials is a need including set up the mentor system and cultivates continuous ethics and brings mistakes lessons to learn together in the work.

Keywords: Causal factors / Discipline Violation / civil service / Regulations of the Office of the Prime Minister on Public Procurement 1992

บทนำ

เนื่องจากพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. 2551 ได้ปรับเปลี่ยนบทบาทของ ก.พ. จากเดิมที่เป็นทั้งผู้จัดการงานบุคคลของฝ่ายบริหาร ผู้พิทักษ์ระบบคุณธรรม และผู้จัดการโครงสร้างส่วนราชการ ให้เป็นเพียงผู้จัดการงานบุคคลของฝ่ายบริหารเท่านั้น โดยการกระจายอำนาจของ ก.พ. ที่มีอยู่เดิมตามพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. 2535 ไปให้ อ.ก.พ. สามัญ ดำเนินการแทนหลายเรื่อง ซึ่งในส่วนของการดำเนินการทางวินัยได้กระจายอำนาจการตรวจสอบการดำเนินการทางวินัยไปยัง อ.ก.พ. กระทรวง เป็นส่วนใหญ่ตามที่ได้กำหนดไว้ในมาตรา 103 แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. 2551 อย่างไรก็ตาม ในฐานะองค์กรกลางบริหารงานบุคคลมีบทบาทที่สำคัญอีกด้านหนึ่งในการรักษาวินัยที่จะต้องดำเนินการ คือ การเสริมสร้างและพัฒนาให้ข้าราชการพลเรือนมีวินัย และป้องกันมิให้ข้าราชการพลเรือนกระทำความผิดวินัย

จากสถิติที่ส่วนราชการได้รายงานการดำเนินการทางวินัยมายังก.พ. โดยสำนักมาตรฐานวินัยสำนักงาน ก.พ. ได้รวบรวมและจัดทำเป็นข้อมูลไว้ พบว่าตั้งแต่ปี พ.ศ. 2551 ถึงปี พ.ศ. 2556 จำนวนข้าราชการพลเรือนผู้กระทำความผิดวินัยไม่ได้ลดน้อยลงในระดับที่น่าพอใจ และฐานความผิดที่ข้าราชการได้กระทำความผิดมากที่สุด คือ ฐานไม่ปฏิบัติหน้าที่ราชการให้เป็นไปตามกฎหมาย กฎ ระเบียบของทางราชการ มติของคณะรัฐมนตรี นโยบายของรัฐบาล และจากข้อมูลปรากฏว่า พฤติการณ์การไม่ปฏิบัติหน้าที่ราชการให้เป็นไปตามกฎหมาย ระเบียบของทางราชการจำนวนไม่น้อยในหลายส่วนราชการที่เป็นเรื่องเกี่ยวกับกรณีการกระทำความผิดระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการพัสดุ พ.ศ. 2535 ไม่ว่าจะเป็นการจัดซื้อ จัดจ้าง หรือตรวจรับต่างๆ กรณีจึงเป็นที่น่าสนใจสำหรับการศึกษาว่า เหตุใดการกระทำผิดของข้าราชการพลเรือนไม่ได้ลดน้อยลง โดยเฉพาะอย่างยิ่งการกระทำความผิดวินัยเกี่ยวกับกรณีการกระทำความผิดระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการพัสดุ พ.ศ. 2535 ซึ่งมักมีการกระทำความผิดในลักษณะดังกล่าวเกิดขึ้นแทบทุกหน่วยงาน อีกทั้งจากข้อมูลดังกล่าวแสดงให้เห็นว่า การเสริมสร้างและพัฒนาให้ข้าราชการพลเรือนมีวินัย และป้องกันมิให้ข้าราชการพลเรือนกระทำความผิดวินัยนั้น ยังไม่บรรลุผลเท่าที่ควร ทั้งนี้ อาจเป็นเพราะการป้องกันการกระทำความผิดวินัยยังทำได้ไม่ตรงกับสาเหตุที่ทำให้ข้าราชการพลเรือนกระทำความผิดวินัย

ดังนั้น การศึกษาหาสาเหตุของการกระทำความผิดวินัยของข้าราชการพลเรือน และวิธีที่จะป้องกันการกระทำความผิดวินัย ฐานไม่ปฏิบัติหน้าที่ราชการให้เป็นไปตามกฎหมาย กฎ ระเบียบของทางราชการ มติของคณะรัฐมนตรี นโยบายของรัฐบาล กรณีการกระทำความผิดระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการพัสดุ พ.ศ. 2535 จึงเป็นเรื่องสำคัญที่สำนักงาน ก.พ. จะต้องดำเนินการ ทั้งนี้ เพื่อจะสามารถนำข้อมูลอันเป็นประโยชน์มาใช้วิเคราะห์กำหนดแนวทางการป้องกันการกระทำความผิดวินัยได้อย่างถูกต้องเหมาะสมกับมูลเหตุที่ชักจูงใจให้ข้าราชการกระทำความผิดและเป็นรูปธรรมมากยิ่งขึ้น

วัตถุประสงค์การวิจัย

- (1) เพื่อศึกษาและค้นหาปัจจัยเชิงสาเหตุในการกระทำผิดวินัยของข้าราชการพลเรือน กรณีการกระทำผิดระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการพัสดุ พ.ศ. 2535
- (2) เพื่อศึกษาวิเคราะห์การดำเนินการป้องกันการกระทำผิดวินัย
- (3) เพื่อค้นหาปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินการป้องกันการกระทำผิดวินัย
- (4) เพื่อกำหนดแนวทางวิธีการในการป้องกันการกระทำผิดวินัย

วิธีดำเนินการวิจัย

ในการดำเนินการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ ได้วางแนวทางในการดำเนินการ คือ 1) การศึกษาเอกสาร (Documentary Research) 2) การศึกษาภาคสนาม (Field Research) 3) จัดประชุมสัมมนาเพื่อนำเสนอผลการศึกษาและรับฟังความคิดเห็นจากผู้ที่เกี่ยวข้อง (Stakeholders) เกี่ยวกับสาเหตุการกระทำผิดวินัย ปัจจัยที่เกี่ยวข้อง และแนวทางหรือวิธีการในการป้องกันการกระทำผิดวินัย และสรุปผลประกอบการศึกษา การดำเนินการโดยภาพรวมประกอบด้วย

1. ศึกษาและรวบรวมข้อมูล ข้อเท็จจริงเกี่ยวกับการกระทำผิดวินัย สาเหตุการกระทำผิดวินัย ปัจจัยที่เกี่ยวข้องและการป้องกันการกระทำผิดวินัย : กรณีการกระทำผิดระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการพัสดุ พ.ศ. 2535 ในภาครัฐในประเทศไทยจากสำนวนการสอบสวนที่ผู้บังคับบัญชาดำเนินการทางวินัยเสร็จในช่วงปี พ.ศ. 2551 – 2556 ของกระทรวงมหาดไทย กระทรวงสาธารณสุข กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ กระทรวงยุติธรรม กระทรวงคมนาคม กระทรวงวัฒนธรรม กระทรวงวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี และกระทรวงอุตสาหกรรม

2. ศึกษาและรวบรวมกรอบแนวคิด และองค์ความรู้ที่เกี่ยวข้องกับการกระทำผิดวินัยด้านการจัดซื้อจัดจ้าง สาเหตุ ปัจจัย เงื่อนไข แนวคิด ทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการกระทำผิดและการป้องกันการกระทำผิด ตลอดจนงานวิจัยที่เกี่ยวข้องในภาครัฐ ทั้งในต่างประเทศในกลุ่มทวีปอเมริกาเหนือ ยุโรป เอเชียและออสเตรเลียและนิวซีแลนด์ ทวีปละไม่น้อยกว่า 2 ประเทศ เพื่อใช้ถอดบทเรียน

3. ดำเนินการสำรวจความคิดเห็นจากข้าราชการตำแหน่งประเภทบริหาร อำนวยการ วิชาการ และทั่วไป ซึ่งสังกัดกระทรวงมหาดไทย กระทรวงสาธารณสุข กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ กระทรวงยุติธรรม กระทรวงคมนาคม กระทรวงวัฒนธรรม กระทรวงวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี และกระทรวงอุตสาหกรรม ไม่น้อยกว่า 800 คน

4. ทำการสัมภาษณ์ผู้บริหาร ผู้ทรงคุณวุฒิด้านวินัยหรือด้านบริหารงานบุคคล ผู้บังคับบัญชาและผู้ที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินการทางวินัย ได้แก่ ฝ่ายเลขานุการ อ.ก.พ. กระทรวง และ อ.ก.พ. กรม ไม่น้อยกว่า 20 คน

5. จัดสัมมนาผู้ปฏิบัติงานด้านวินัยหรือบริหารงานบุคคล โดยการจัดสัมมนาไม่น้อยกว่า 2 ครั้ง และมีผู้เข้าสัมมนาค้างครั้งละไม่น้อยกว่า 15 คน ทั้งนี้ โดยนำผลการศึกษาที่เป็นการประมวลผลทั้งข้อเท็จ

วารสารคุณภาพชีวิตกับกฎหมาย

ปีที่ 15 ฉบับที่ 1 (มกราคม - มิถุนายน 2562)

จริงจากสำนวนการสอบสวน ผลการสำรวจความคิดเห็น ข้อมูลจากการสัมภาษณ์ งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ทั้งในและต่างประเทศ ตลอดจนบทเรียนจากต่างประเทศ และ/หรือประเด็นต่างๆ ที่เกี่ยวข้องนำมาเสนอ ต่อที่ประชุมสัมมนา เพื่อแลกเปลี่ยนและได้รับข้อเสนอแนะต่างๆ ที่เป็นประโยชน์ต่อการพัฒนา ปรับปรุง หรือการปรับเปลี่ยนที่เหมาะสม มาประกอบการจัดทำรายงานผลการศึกษาต่อไป

6. จัดทำรายงานผลการศึกษาศาเหตุของการกระทำผิดวินัย และการป้องกันการกระทำผิดวินัย : กรณีการกระทำผิดระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการพัสดุ พ.ศ. 2535 ฉบับสมบูรณ์ รวมทั้งข้อเสนอแนะในการป้องกันการกระทำผิดวินัยและบทสรุปสำหรับผู้บริหาร

ผลการวิจัย

1. ด้านการศึกษาและรวบรวมข้อมูล ข้อเท็จจริง(Fact finding) เกี่ยวกับการกระทำผิดวินัย สาเหตุการกระทำผิดวินัย ปัจจัยที่เกี่ยวข้องและการป้องกันการกระทำผิดวินัยในระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการพัสดุ พ.ศ. 2535 ในภาครัฐในประเทศจากสำนวนการสอบสวนที่ผู้บังคับบัญชา ดำเนินการทางวินัยเสร็จในช่วงปี พ.ศ. 2551 – 2556 ของกระทรวงมหาดไทย กระทรวงสาธารณสุข กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ กระทรวงยุติธรรม กระทรวงคมนาคม กระทรวงวัฒนธรรม กระทรวงวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี และกระทรวงอุตสาหกรรม พบว่า สาเหตุหลักของการกระทำผิดวินัยด้านพัสดุเกิดจาก เจตนาทุจริต เจตนาที่จะให้งานบรรลุผล ความประมาท บกพร่อง การทำตามผู้บังคับบัญชาสั่ง ซึ่งการกระทำแต่ละประเภทมีลักษณะ พฤติกรรม มูลเหตุจูงใจ ปัจจัยต่างๆ ที่แตกต่างกัน กระบวนการหรือกลไกการป้องกันการกระทำผิดวินัยของข้าราชการด้านพัสดุจากการบริหารจัดการ และการพัฒนาองค์กรที่มีอยู่และดำเนินการไม่ว่าจะเป็นด้านการบริหารจัดการความเสี่ยง (Risk Management) หรือ การจัดการความรู้ (Knowledge Management) ซึ่งหน่วยงานจัดทำจะ ดำเนินการในลักษณะกว้างๆ ไม่นำเอาเข้ามาใช้กับการบริหารจัดการพัสดุโดยเฉพาะด้วย ในทางปฏิบัติ กฎหมาย กฎ ระเบียบ ที่เกี่ยวข้องกับพัสดุ ไม่มีเพียงแค่ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยพัสดุ พ.ศ. 2535 และที่แก้ไขเพิ่มเติมเท่านั้น แต่ยังมีมติคณะรัฐมนตรี หนังสือสั่งการ หนังสือชักชวนความเข้าใจ หนังสือแนวทางดำเนินการหรือปฏิบัติจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง (เช่น จากกรมบัญชีกลาง) ฯลฯ ซึ่งมีแนวทาง ขั้นตอน และระเบียบวิธีปฏิบัติที่ยุ่งยาก ซับซ้อน

ในกรณีของการทุจริต หรือ เจตนาแสวงหาผลประโยชน์นั้น นิติกรเจ้าของสำนวนยังประสบ ปัญหาในด้านอำนาจในการเรียกเอกสาร พยานเอกสาร พยานบุคคล หรือ ข้อมูลต่างๆ จากบุคคล หรือ หน่วยงานภายนอก ซึ่งเมื่อออกเอกสารขอไป มักไม่ได้รับความร่วมมือ หรือ ได้รับความร่วมมือ แต่ก็ไม่มีประสิทธิภาพ เช่น ส่งล่าช้า ส่งเอกสารไม่ตรง หรือ ให้มาบางส่วน เป็นต้น ทำให้เกิดปัญหา ในการวินิจฉัยและการพิจารณาความผิดและโทษ

2. ด้านบทเรียนจากต่างประเทศ จากการทบทวนวรรณกรรม เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง พบว่า ในต่างประเทศ กฎหมายเกี่ยวกับการจัดซื้อจัดจ้างมักเป็นในรูปของพระราชบัญญัติ (Act) มี

การจัดหาหรือมีผู้เชี่ยวชาญอาวูโส ที่มีความรู้ ประสบการณ์สามารถตอบคำถามได้ทันที โดยตั้งเป็น ศูนย์ข้อมูลแบบ Consultant Center หรือ Expertise Center ที่มีผู้เชี่ยวชาญที่เกษียณอายุแต่มีความรู้ ประสบการณ์ที่รัฐจ้างต่อให้เข้ามาเป็นที่ปรึกษาเฉพาะ ในการจัดซื้อจัดจ้างที่มีมูลค่ามหาศาล เช่น ตั้งแต่ 100 ล้านบาทหรือเมกะโปรเจกต์จะมีการส่งให้ศาลทำการตรวจสอบ โดยนำเอาหลักการJudicial Review มาใช้เพื่อป้องกันการทุจริต นอกจากนี้มีการแยกประเภทการจัดซื้อจัดจ้างเป็นประเภทต่างๆ เพื่อกำหนดรายละเอียดในการตรวจสอบ เช่น ด้าน การจัดซื้ออาวูโส ด้านการก่อสร้าง(Construction) มีการนำเอากฎหมายป้องกันการฮั้วประมูลและการกำหนดเงื่อนไขการทำสัญญา(Competition and Contracting act) โดยเฉพาะในกฎหมายกำหนดไว้ว่า ในการทำสัญญา ผู้ที่ได้รับการจัดซื้อจัดจ้างจะต้อง ทำหนังสือรับรองว่า จะไม่มีการติดสินบนเจ้าหน้าที่ในทุกกรณี หรือมีการทำสัญญาคุณธรรม และต่อต้านการทุจริตทุกรูปแบบ รวมทั้งมีการขึ้นบัญชีบริษัทที่มีการดำเนินการอย่างไม่มีทุจริต คือ บริษัทสีขาว (White Company) บางประเทศให้องค์กรที่ทำหน้าที่ดูแลวิชาชีพเข้ามาควบคุมกำกับดูแลด้านการป้องกันการทุจริตด้วย เป็นต้น

3.จากการดำเนินการสำรวจความคิดเห็นจากข้าราชการตำแหน่งประเภทบริหาร อำนวยการ วิชาการ และทั่วไป ซึ่งสังกัดกระทรวงกลุ่มตัวอย่าง พบว่า สาเหตุของการกระทำผิดวินัยของข้าราชการ ด้านการพัสดุนั้นมาจากปัจจัยในด้านการขาดประสบการณ์และการเพิ่งเข้ามาทำงานใหม่ด้วยประการหนึ่ง แม้จะมีการขอคำปรึกษาจากผู้ที่เคยทำงานมาก่อนบ้าง แต่บางครั้งก็ไม่สามารถกระทำได้ในช่วงดังกล่าว ดังนั้น จากปัญหาความซับซ้อนและจำนวนกฎ ระเบียบที่มีจำนวนมาก และความเสี่ยงในการทำงานด้านพัสดุ ความผิดพลาดในการปฏิบัติงานด้านการพัสดุนั้น มาจาก การเร่งรีบ และการขาดความรอบคอบในการปฏิบัติ สาเหตุหลักสำคัญประการหนึ่งของการกระทำผิด ระเบียบพัสดุ เกิดจากการไม่รู้ระเบียบต่างๆที่เกี่ยวข้อง เนื่องจากระเบียบพัสดุ ไม่ใช่กฎหมายหลัก อย่างระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการพัสดุ พ.ศ. 2535 และที่แก้ไขเปลี่ยนแปลงเท่านั้น แต่ยังมีส่วนอื่นๆที่กระจัดกระจาย ซับซ้อน แม้กรมบัญชีกลางได้เคยรวมเป็นเล่มไว้แล้ว แต่ก็ยังมีการเพิ่มเติมเป็นระยะ และการรวบรวมก็เป็นการรวมไว้ปกติ ไม่ได้จัดระเบียบหมวดหมู่ให้ชัดเจนมีคำอธิบาย กรมบัญชีกลางมีศูนย์รับปรึกษากลาง ที่ทำให้เจ้าหน้าที่พัสดุ หรือผู้เกี่ยวข้องที่ปฏิบัติงานได้โทรเข้าไปปรึกษาและ สอบถาม กรณีเกิดข้อสงสัย และปัญหาต่างๆ อย่างไรก็ตาม พบว่า ศูนย์ดังกล่าวยังไม่ตอบสนอง ต่อความต้องการของผู้ปฏิบัติงานด้านพัสดุอยู่หลายประการ ได้แก่ การมีคู่มือสั้นเกินไป การที่เจ้าหน้าที่ผู้ตอบปัญหา ไม่สามารถสร้างความชัดเจนและความกระจ่างให้ได้ (อาทิ ให้ดูตามระเบียบ ให้ทำหนังสือเป็นข้อหาหรือเข้าไป (ซึ่งบางกรณีต้องรับดำเนินการตัดสินใจภายในระยะเวลาอันสั้น 1-2 วัน) หรือ เจ้าหน้าที่จากกรมบัญชีกลาง ตอบและระบุว่า ทำได้แต่เมื่อ สดง.เข้ามาตรวจสอบกลับแจ้งว่าทำไม่ได้ เป็นต้น) ในขณะที่ ด้านกลไกการป้องกันที่มีอยู่ในด้านการป้องกันความผิดพลาดจากการปฏิบัติงาน พบว่า ยังมีไม่มาก และที่มีอยู่ก็ยังไม่ได้นำมาดำเนินการอย่างจริงจัง

4.จากการการสัมภาษณ์ผู้บริหาร ผู้ทรงคุณวุฒิด้านวินัยหรือด้านบริหารงานบุคคล ผู้บังคับบัญชา และผู้ที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินการทางวินัย ได้แก่ ฝ่ายเลขานุการ อ.ก.พ. กระทรวง และ อ.ก.พ. กรม พบว่า สาเหตุหลักสำคัญประการหนึ่งของการกระทำผิดระเบียบพัสดุฯ เกิดจากการไม่รู้ระเบียบต่างๆที่เกี่ยวข้อง เนื่องจากระเบียบพัสดุฯ ไม่ใช่กฎหมายหลักอย่างระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการพัสดุ พ.ศ. 2535 และที่แก้ไขเปลี่ยนแปลงเท่านั้น แต่ยังมีส่วนอื่นๆที่กระจัดกระจาย ซ้ำซ้อน แม้กรมบัญชีกลางได้เคยรวมเป็นเล่มไว้แล้ว แต่ก็ยังมีการเพิ่มเติมเป็นระยะ และการรวบรวมก็เป็นการรวมไว้ปกติ ไม่ได้จัดระเบียบหมวดหมู่ให้ชัดเจนมีคำอธิบาย เจ้าหน้าที่พัสดุเป็นตำแหน่งที่มีความเสี่ยงสูงและมีการออกบ่อย เพราะการขาดขวัญและกำลังใจจึงควรมีการพิจารณาเงินประจำตำแหน่งเจ้าหน้าที่พัสดุ เพื่อเป็นการจูงใจในการปฏิบัติงานและสร้างขวัญและกำลังใจในการทำงานต่อไป ไม่ย้ายเปลี่ยนตำแหน่ง รวมทั้งสอดคล้องกับหลักความเสี่ยงสูง ค่าตอบแทนสูง ในกรณีของการทุจริตหรือ เจตนาแสวงหาผลประโยชน์นั้น นิติกรเจ้าของสำนวนยังประสบปัญหาในด้านอำนาจในการเรียกเอกสาร พยานเอกสาร พยานบุคคล หรือ ข้อมูลต่างๆ จากบุคคล หรือ หน่วยงานภายนอก ซึ่งเมื่อออกเอกสารขอไป มักไม่ได้รับความร่วมมือ หรือ ได้รับความร่วมมือแต่ก็ไม่มีประสิทธิภาพ เช่น ส่งล่าช้า ส่งเอกสารไม่ตรง หรือ ให้มาบางส่วน เป็นต้น ทำให้เกิดปัญหาในการวินิจฉัยและการพิจารณาความผิดและโทษ การจัดซื้อจัดจ้างเวชภัณฑ์ของกระทรวงสาธารณสุขมีลักษณะเฉพาะ ที่นำเอาระเบียบพัสดุทั่วไปมาใช้ไม่ได้โดยตรง ดังนั้น หากเป็นไปได้ หน่วยงานที่เกี่ยวข้องจึงควรพิจารณาดำเนินการออกระเบียบเฉพาะด้านมาโดยเฉพาะในด้านการจัดซื้อยาและเวชภัณฑ์ มิฉะนั้น จะส่งผลต่อปัญหาด้านการกระทำผิดระเบียบฯ พักตร์ นอกจากนี้ยังพบว่า มีการกระทำผิดวินัยของข้าราชการกรณีระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการพัสดุ พ.ศ. 2535 จำนวนไม่น้อยที่เกิดขึ้นจากเจตนา แต่ไม่ได้มีการทุจริต หรือ แสวงหาประโยชน์ใดๆ แต่มุ่งเอาผลสำเร็จของงานเป็นหลัก หรือ ดำเนินการมาจนเกือบจะสำเร็จแล้ว หากไปดำเนินการขอแก้ไข หรือ รายงานขออนุมัติใหม่จะไม่ทันระยะเวลา เป็นต้น

ข้อเสนอแนะที่ได้จากการวิจัย

1.หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เช่น กรมบัญชีกลาง สำนักงานตรวจเงินแผ่นดิน ควรมี คู่มือเชิงการปฏิบัติ (Manual) สำหรับเจ้าหน้าที่พัสดุที่ชัดเจน และมีตัวอย่าง กรณีศึกษารวมทั้งข้อสังเกตต่างๆ ที่พึงระมัดระวังในการดำเนินการประกอบด้วย โดยอาจปรับปรุงจากคู่มือ (Handbook) เดิมที่มีอยู่แต่ไม่ละเอียด และใช้ได้แต่ที่ควร

2. กฎหมายใหม่ที่จะจัดทำ ควรดำเนินการในรูป พระราชบัญญัติ และควรมีการจำแนกประเภทการจัดซื้อจัดจ้างแยกประเภท เพราะสามารถกำหนดมาตรการเฉพาะด้านแยก เพื่อให้กลไกหรือเครื่องมือในการตรวจสอบมีประสิทธิภาพแตกต่างกันออกไป

3. หน่วยงานที่รับผิดชอบกฎหมายโดยตรง ควรมีการศึกษาทบทวนว่ามาตรการต่างๆ หรือ กลไกต่างๆที่มีอยู่มีข้อบกพร่องในทางปฏิบัติและไม่เหมาะสมอย่างไร เพียงพอที่จะตอบรับการดำเนิน

การจัดซื้อจัดจ้างด้านต่างๆ หรือไม่ เช่น การแต่งตั้งคณะกรรมการไปตรวจสอบคุณภาพอาหารที่จัดส่งให้หน่วยงาน แต่การจัดส่งอาหารไปที่หน่วยงานเป็นเวลาเช้าตรู่ หรือ ตี 3 ซึ่งเป็นการสร้างปัญหาแก่คณะกรรมการตรวจสอบ

4. กรมบัญชีกลางควรมีการดำเนินการพัฒนาและปรับปรุงตั้งแต่จำนวนคู่สายที่เพียงพอ การมีผู้เชี่ยวชาญอาวุโส ที่มีความรู้ ประสบการณ์สามารถตอบคำถามได้ทันที หรืออาจตั้งเป็นศูนย์ข้อมูลแบบ Consultant Center หรือ Expertise Center ที่มีผู้เชี่ยวชาญที่เกษียณอายุแต่มีความรู้ ประสบการณ์ที่รัฐจ้างต่อให้เข้ามาเป็นที่ปรึกษาเฉพาะ เป็นต้น

5. จากการศึกษาพบว่า ดังนั้น จึงควรมีการระบุในสัญญาในการดำเนินการในทุกขั้นตอนว่า ในกรณี หน่วยงานจัดซื้อจัดจ้างมีเหตุอันควรสงสัยว่าการทุจริต ขอให้ผู้อำนวยการเรียกให้ส่งเอกสาร หรือมีอำนาจเรียกพยานบุคคลมาให้ถ้อยคำแก่การสอบสวน หรือในระยะยาวอาจมีการขยายให้อำนาจ ปปง. หรือ ปปช. หรืออาจให้ความผิดกรณีการจัดซื้อจัดจ้างที่มีมูลค่าตั้งแต่ 20 ล้านบาทขึ้นไปเป็น ความผิดมูลฐานตามกฎหมาย ปปง. ด้วย

6. จากการศึกษาทั้งจากการสัมภาษณ์และประมวลข้อมูลจากแหล่งอื่นๆ พบว่า การจัดซื้อจัดจ้างเวชภัณฑ์ของกระทรวงสาธารณสุขมีลักษณะเฉพาะ ที่น่าเอาระเบียบพัสดุทั่วไปมาใช้ไม่ได้โดยตรง ดังนั้น หากเป็นไปได้ หน่วยงานที่เกี่ยวข้องจึงควรพิจารณาดำเนินการออกระเบียบเฉพาะด้านมาโดยเฉพาะในด้านการจัดซื้อยาและเวชภัณฑ์ มิฉะนั้น จะส่งผลต่อปัญหาด้านการกระทำผิดระเบียบฯ พัสด

7. จากการศึกษา พบว่า เจ้าหน้าที่พัสดุเป็นตำแหน่งที่มีความเสี่ยงสูงและมีการออกบ่อย เพราะการขาดขวัญและกำลังใจจึงควรมีการพิจารณาเงินประจำตำแหน่งเจ้าหน้าที่พัสดุ เพื่อเป็นการจูงใจในการปฏิบัติงานและสร้างขวัญและกำลังใจในการทำงานต่อไป ไม่ย้ายเปลี่ยนตำแหน่ง รวมทั้ง สอดคล้องกับหลักความเสี่ยงสูง ค่าตอบแทนสูง

8. จากการศึกษาพบว่า สาเหตุหลักสำคัญประการหนึ่งของการกระทำผิดระเบียบพัสดุฯ เกิดจากการไม่รู้ระเบียบต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง เนื่องจากระเบียบพัสดุฯ ไม่ใช่กฎหมายหลักอย่างระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี ว่าด้วยการพัสดุ พ.ศ. 2535 และที่แก้ไขเปลี่ยนแปลงเท่านั้น แต่ยังมีส่วนอื่นๆ ที่กระจัดกระจายซับซ้อน แม้กรมบัญชีกลางได้เคยรวมเป็นเล่มไว้แล้ว แต่ก็ยังมีการเพิ่มเติมเป็นระยะ และการรวบรวมก็เป็นการรวมไว้ปกติ ไม่ได้จัดระเบียบหมวดหมู่ให้ชัดเจนมีคำอธิบาย ดังนั้น จึงควรมีการกำหนดให้กรมบัญชีกลางร่วมกับสถาบันการศึกษาหรือหน่วยงานอื่นๆ ทำการชำระปรับปรุงให้เป็นโครงสร้างหมวดหมู่ ให้ความถึงชัดเจนพร้อมกรณีตัวอย่างให้ชัดเจน เพื่อให้ผู้ปฏิบัติงานได้ศึกษาและทำความเข้าใจอย่างชัดเจน

9. จากการศึกษาพบว่า กระบวนการหรือกลไกการป้องกันการกระทำผิดวินัยของข้าราชการ ด้านพัสดุจากการบริหารจัดการ และการพัฒนาองค์กรที่มีอยู่และดำเนินการไม่ว่าจะเป็นการบริหารจัดการความเสี่ยง (Risk Management) หรือ การจัดการความรู้ (Knowledge Management) ซึ่งหน่วยงานจัดทำจะดำเนินการในลักษณะกว้างๆ ไม่นำเอาเข้ามามีกับการบริหารจัดการพัสดุ

วารสารคุณภาพชีวิตกับกฎหมาย

ปีที่ 15 ฉบับที่ 1 (มกราคม - มิถุนายน 2562)

โดยเฉพาะด้วย ดังนั้น จึงควรส่งเสริมให้หน่วยราชการต่างๆ ดำเนินการเอามาใช้ประโยชน์ให้ได้ในการช่วยป้องกันความบกพร่อง เช่น การนำเอาความรู้ ประสบการณ์ มาแลกเปลี่ยนความรู้ หรือ จัดบรรยายแก่เพื่อนร่วมงาน เพื่อให้รับรู้และตระหนักในการทำงานมากขึ้น

10. จากการศึกษาพบว่า ความผิดพลาดในการปฏิบัติงานด้านการพัสดุส่วนหนึ่ง มาจาก การเร่งรีบ และการขาดความรอบคอบในการปฏิบัติ ดังนั้น เครื่องมือง่ายๆ ที่ใช้ในการตรวจสอบ เพื่อดูว่าได้มีการดำเนินการครบถ้วน และถูกต้องตามระเบียบหรือไม่ ได้แก่ แบบตรวจสอบ (Checklist) ซึ่งในการจัดสร้าง ควรตรวจสอบและใช้ข้อมูลที่เกิดความผิดพลาดหรือ พลาดหลงบ่อยๆ มาใช้ให้ตรงจุดและให้กรมบัญชีกลางเป็นผู้จัดทำเป็นแบบตรวจสอบ อย่างน้อยเพื่อเป็นเครื่องมือให้ผู้ปฏิบัติงานได้ใช้ตรวจว่า ได้มีการดำเนินการครบถ้วน ไม่พลาดหลงในขั้นตอน เอกสารที่เกี่ยวข้อง รวมทั้ง ระเบียบ กฎเกณฑ์ ที่เกี่ยวข้องครบถ้วน หรือ หน่วยงานต่างๆควรจัดทำขึ้นและใช้เพื่อสร้างความมั่นใจ

11. ในการจัดซื้อจัดจ้าง ควรมีการระบุในสัญญาในการดำเนินการในทุกขั้นตอนว่า ในกรณี หน่วยงานจัดซื้อจัดจ้างมีเหตุอันควรสงสัยว่ามีการทุจริต ขอให้ผู้อำนวยการเรียกให้ส่งเอกสาร หรือมีอำนาจเรียกพยานบุคคลมาให้อัยการสอบสวน หรือ ในระยะยาวอาจมีการขยายให้อำนาจ ปง. หรือ ปปช. หรืออาจให้ความผิดกรณีการจัดซื้อจัดจ้างที่มีมูลค่าตั้งแต่ 20 ล้านบาทขึ้นไปเป็น ความผิดมูลฐานตามกฎหมาย ปปง. ด้วย

12. จากการศึกษาพบว่า เจ้าหน้าที่พัสดุส่วนใหญ่ไม่ได้มีการศึกษาที่เรียนมาโดยเฉพาะ ดังนั้น หากเป็นไปได้ควรมีการดำเนินการประสานงานกับสถาบันการศึกษาต่างๆในการเปิดการเรียนการสอนทางด้านวิชาการพัสดุ หรือ การจัดซื้อจัดจ้างโดยเฉพาะ อาจจะเป็นสาขาวิชาเอก หรือ เป็น สาขาวิชาโดยเฉพาะ เพื่อเป็นการเตรียมบุคลากรมารองรับในด้านนี้ และสามารถพัฒนาเป็นวิชาชีพ โดยเฉพาะ ซึ่งจะช่วยลดปัญหาในระยะยาวที่เกี่ยวกับความผิดพลาดบกพร่อง จากการไม่รู้ การขาด ทักษะ และพื้นฐานที่จำเป็นไป เนื่องจากการพัสดุไม่ได้มีวิธีเดียว มีขั้นตอน ระเบียบที่เกี่ยวข้องทั้ง ด้านการพัสดุ ปง. ปปช. สตง. เพิ่มมากขึ้น

13. จากการศึกษา พบว่า เจ้าหน้าที่พัสดุเป็นตำแหน่งที่มีความเสี่ยงสูงและมีการออกบ่อย เพราะการขาดขวัญและกำลังใจจึงควรมีการพิจารณาเงินประจำตำแหน่งเจ้าหน้าที่พัสดุ เพื่อเป็นการจูงใจในการปฏิบัติงานและสร้างขวัญและกำลังใจในการทำงานต่อไป ไม่ย้ายเปลี่ยนตำแหน่ง รวมทั้ง สอดคล้องกับหลักความเสี่ยงสูง ค่าตอบแทนสูง

14. จากการศึกษาพบว่า สาเหตุหลักสำคัญประการหนึ่งของการกระทำผิดระเบียบพัสดุฯ เกิดจากการไม่รู้ระเบียบต่างๆที่เกี่ยวข้อง เนื่องจากระเบียบพัสดุฯ ไม่ใช่กฎหมายหลักอย่างระเบียบสำนัก นายกรา ว่าด้วยการพัสดุ พ.ศ. 2535 และที่แก้ไขเปลี่ยนแปลงเท่านั้น แต่ยังมีส่วนอื่นๆที่กระจัดกระจาย ขั้บซ้อน แม้กรมบัญชีกลางได้เคยรวมเป็นเล่มไว้แล้ว แต่ก็ยังมีการเพิ่มเติมเป็นระยะ และการรวบรวม ก็เป็นการรวมไว้ปกติ ไม่ได้จัดระเบียบหมวดหมู่ให้ชัดเจนมีคำอธิบาย ดังนั้น จึงควรมีการกำหนดให้ กรมบัญชีกลางร่วมกับสถาบันการศึกษาหรือหน่วยงานอื่นๆ ทำการชำระปรับปรุงให้เป็นโครงสร้าง

หมวดหมู่ เพื่อความถึงชัดเจนพร้อมกรณีตัวอย่างให้ชัดเจน เพื่อให้ผู้ปฏิบัติงานได้ศึกษาและทำความเข้าใจอย่างชัดเจน

15. จากการศึกษาพบว่า สาเหตุของการกระทำผิดวินัยของข้าราชการด้านการพัสดุนั้น มาจากปัจจัยในด้านการขาดประสบการณ์และการเพิ่งเข้ามาทำงานใหม่ด้วยประการหนึ่ง แม้จะมีการขอคำปรึกษาจากผู้ที่เคยทำงานมาก่อนบ้าง แต่บางครั้งก็ไม่สามารถกระทำได้ในช่วงดังกล่าว ดังนั้น จากปัญหาความซับซ้อนและจำนวนกฎ ระเบียบที่มีจำนวนมาก และความเสี่ยงในการทำงาน ด้านพัสดุ หน่วยงานต่างๆ จึงควรมีการนำระบบพี่เลี้ยง (Mentoring System) เข้ามาใช้กับข้าราชการที่บรรจุใหม่ในตำแหน่งพัสดุโดยตรงเพื่อให้รับผิดชอบด้านการสอนงานและช่วยตรวจสอบเผื่อระวังไปในตัวเบื้องต้นก่อน

16. จากการศึกษา พบว่า มีการกระทำผิดวินัยของข้าราชการ กรณีระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี ว่าด้วยการพัสดุ พ.ศ. 2535 จำนวนไม่น้อยที่เกิดขึ้นจากเจตนา แต่ไม่ได้มีการทุจริต หรือ แสวงหาประโยชน์ใดๆ แต่มุ่งเอาผลสำเร็จของงานเป็นหลัก หรือ ดำเนินการมาจนเกือบจะสำเร็จแล้ว หากไปดำเนินการขอแก้ไข หรือ รายงานขออนุมัติใหม่จะไม่ทันระยะเวลา กรมบัญชีกลางควรมีการออกข้อกำหนดให้ผู้ปฏิบัติสามารถเขียนรายงานส่งตามมาหรือประกอบเอกสารทิ้งไว้ โดยแสดงเหตุผลและความจำเป็นตลอดจนเอกสารประกอบ

17. จากการศึกษา พบข้อมูลที่สอดคล้องกันว่า การปลูกฝังด้านจริยธรรม ความถูกต้อง ความซื่อสัตย์ ศีลธรรมให้หน่วยงาน สามารถช่วยป้องกันการกระทำผิดวินัยด้านพัสดุ โดยเฉพาะกรณีการทุจริตได้ ดังนั้น หน่วยงาน ควรมีแผนการดำเนินการปลูกฝังด้านคุณธรรม จริยธรรม การยึดมั่นในความถูกต้องชอบธรรม (Integrity) ในด้านการพัสดุอยู่เสมอ และต่อเนื่องด้วย อาจรวมไปถึงการน้อมนำปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้ในหน่วยงานด้วย

18. จากการศึกษาพบว่า ในหน่วยงานส่วนใหญ่ ไม่ได้มีนโยบายหรือมาตรการพิเศษในการดำเนินการป้องกันการกระทำผิดวินัยเกี่ยวกับระเบียบพัสดุอย่างชัดเจน เพื่อลดการกระทำผิดวินัยเกี่ยวกับระเบียบพัสดุอย่างชัดเจน เพื่อลดการกระทำผิดในแต่ละหน่วยงาน มักปล่อยให้ดำเนินการปกติ ดังนั้น ผู้บังคับบัญชาในหน่วยงาน ควรให้ความสำคัญในการกำหนดนโยบาย หรือ มาตรการพิเศษต่างๆในการป้องกันการกระทำผิดวินัย ให้มีการเน้นย้ำและดำเนินการต่อเนื่อง หรืออาจร่วมกันในการกำหนดนโยบาย หรือ การสร้างมาตรการต่างๆร่วมกัน เพื่อช่วยป้องกันการกระทำผิดในด้านนี้

19. จากการศึกษาพบว่า หน่วยงานต่างๆไม่ค่อยได้มีการนำบทเรียนความผิดพลาดจากการทำงานด้านพัสดุมาระดับเตือนการปฏิบัติงานของบุคลากรและปรับปรุงการทำงาน เพื่อพัฒนาทักษะวิชาชีพ ดังนั้น หน่วยงานต่างๆจึงควรมีการประสานงานทั้งจาก กรมบัญชีกลาง และ สำนักงานตรวจเงินแผ่นดินให้มีการประมวลข้อผิดพลาด และกรณีตัวอย่าง มาทำการอบรมหรือให้แนวทางแก่เจ้าหน้าที่พัสดุในหน่วยงาน หรือ เจ้าหน้าที่อื่นๆ (ที่อาจได้รับการแต่งตั้งเป็นกรรมการร่วม) เพื่อไม่ให้เกิดการปฏิบัติงานผิดพลาด ในขณะเดียวกันก็อาจทำการประเมินการปฏิบัติงานด้านพัสดุอย่างต่อเนื่องและ

วารสารคุณภาพชีวิตกับกฎหมาย
ปีที่ 15 ฉบับที่ 1 (มกราคม - มิถุนายน 2562)

นำผลการประเมินมาแจ้งให้ทราบเพื่อดำเนินการลดความเสี่ยง หรือ ป้องกันโอกาสที่จะเกิดการกระทำผิดวินัยด้านการพัสดุ

ข้อเสนอแนะสำหรับการศึกษาวិจัยต่อไป

1. ควรมีการดำเนินการสำรวจปัญหาและอุปสรรคในการปฏิบัติงานตามระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยพัสดุ พ.ศ. 2535 และที่แก้ไขเพิ่มเติม รวมทั้งกฎระเบียบต่างๆ ที่เกี่ยวข้องทั้งหมด (มติครม. หนังสือสั่งการ หนังสือชักซ้อมความเข้าใจ ฯลฯ) ประจำปีทั้งประเทศ (National Survey) เพื่อประมวลปัญหา อุปสรรค และข้อขัดข้องในการดำเนินการหรือการปฏิบัติงานที่เกี่ยวข้อง ผลการศึกษาจะเป็นข้อมูลให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องได้นำไปใช้ปรับปรุงให้การปฏิบัติงานที่เกี่ยวข้องมีประสิทธิภาพ ลดข้อผิดพลาดและความบกพร่องให้ลดลง ซึ่งลักษณะการกระทำผิด มูลเหตุจูงใจ และปัจจัยที่เกี่ยวข้องก็แตกต่างกันออกไป

2. ควรมีการศึกษาด้านการพัฒนาระบบเทคโนโลยีสารสนเทศ (Information Technology) เพื่อนำมาใช้ในการดำเนินงานด้านการพัสดุ โดยเฉพาะอย่างยิ่งในด้านการจัดซื้อจัดจ้าง ซึ่งจะทำให้การจัดซื้อจัดจ้างมีประสิทธิภาพ ลดความผิดพลาดบกพร่องจากการปฏิบัติ ลด ฝ้าระวัง รวมไปถึงการตรวจสอบการทุจริตการจัดซื้อจัดจ้างได้เป็นอย่างดี โดยเฉพาะมีผลการศึกษาวิจัยในบางส่วน หรือ บางพื้นที่ ทั้งในประเทศและต่างประเทศให้ผลระบุในลักษณะเช่นเดียวกัน คือ ทำให้การดำเนินงานมีประสิทธิภาพมากขึ้น ลดข้อผิดพลาด และฝ้าระวังการทุจริตคอร์รัปชันได้

3. ควรมีการศึกษาสำรวจจากบริษัทห้างร้าน หรือ องค์กรต่างๆ ที่เข้ามาประมูลการจัดซื้อจัดจ้าง เพื่อทราบถึงข้อมูล ข้อเท็จจริงที่มีความสัมพันธ์กับการกระทำผิดวินัย ด้านพัสดุของข้าราชการ จะทำให้ได้ข้อมูลอีกด้านหนึ่งของผู้ที่เกี่ยวข้อง (Stakeholders) อันจะเป็นประโยชน์ต่อการนำมาพิจารณาจัดทำมาตรการที่เหมาะสมต่อไป

บรรณานุกรม

- จุฬารณย์ ต้นติประสงศ์. (2547). แนวทางการแก้ไขปัญหาข้อพิพาทระหว่างส่วนราชการกับคู่สัญญา : ศึกษากรณีสถาบันเทคโนโลยีราชมงคล. วิทยานิพนธ์รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารทั่วไป คณะรัฐศาสตร์และนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา, ชลบุรี
- จักรกฤษณ์ โพธิ์น้อย. (2551). สาเหตุข้อพิพาทอันเนื่องมาจากสัญญาในสัญญาก่อสร้างงานราชการ. วิทยานิพนธ์วิศวกรรมศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาวิศวกรรมโยธา คณะวิศวกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ, กรุงเทพมหานคร
- ดรฤณี ดวงบุบผา. (2552). การศึกษาสภาพปัญหาการบริหารพัสดุมหาวิทยาลัยราชภัฏอีสานตอนล่าง. วิทยานิพนธ์บริหารธุรกิจมหาบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการทั่วไป คณะบริหารธุรกิจและการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี, อุบลราชธานี

- ธีระพล ใจชื่อ พร้อมคณะ. (2553). การบริหารพัสดุเกี่ยวกับระเบียบที่เกี่ยวข้อง ศึกษาเฉพาะกรณี การวางแผนการจัดการตามระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการพัสดุ พ.ศ. 2535 และแก้ไขเพิ่มเติม. วิทยานิพนธ์นิติศาสตรบัณฑิต สาขาวิชานิติศาสตร์ คณะมนุษยศาสตร์ และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยจันทรเกษม, กรุงเทพมหานคร
- นิรัตน์ มีบุญ. (2553). ความโปร่งใสในการจัดซื้อจัดจ้างของประเทศไทยตามระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการพัสดุ พ.ศ. 2535 ภายใต้ความตกลงว่าด้วยการจัดซื้อ จัดจ้างโดยรัฐขององค์การการค้าโลก. วิทยานิพนธ์นิติศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชานิติศาสตร์ คณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง, กรุงเทพมหานคร
- พลชัย ไชยอินทร์. (2544). ปัญหาและรูปแบบการบริหารงานพัสดุที่พึงประสงค์ของเจ้าหน้าที่พัสดุของมหาวิทยาลัยบูรพา. วิทยานิพนธ์รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารทั่วไป คณะรัฐศาสตร์และนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา, ชลบุรี
- รัชต์เทพ ดีประหลาด. (2543). การบริหารงานพัสดุกับระเบียบที่เกี่ยวข้อง : ศึกษาเฉพาะกรณีการวางแผน และการจัดหาระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการพัสดุ พ.ศ. 2535 และที่แก้ไขเพิ่มเติม. วิทยานิพนธ์รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชานโยบายสาธารณะ คณะรัฐศาสตร์และนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา, ชลบุรี
- สุภวรรณ แยมอุบล. (2547). มาตรการทางกฎหมายในการตรวจสอบกระบวนการจัดหาพัสดุ ตามระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการพัสดุ พ.ศ. 2535. วิทยานิพนธ์นิติศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชานิติศาสตร์ คณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง, กรุงเทพมหานคร
- S. Arrowsmith, *Government Procurement in the WTO* (London: Kluwer Law International 2003), ch. 13
- S. Arrowsmith, "Public Procurement as a Tool of Policy and the Impact of Market Liberalisation" (1995) 111 *Law Quarterly Review* 235
- P. Trepte, *Regulating Procurement: Understanding the Ends and Means of Public Procurement Regulation* (Oxford: OUP 2004)
- A. Kovacs, *Enhancing Procurement Practices: Comprehensive Approach to Acquiring Complex Facilities and Projects* (Boston: Kluwer Academic 2004)
- G. Piga and K. Thai (eds.), *Advancing Public Procurement: Practices, Innovation and Knowledge-sharing* (Boca Raton: PRAcademics Press 2007)
- K.V. Thai (ed.), *International Handbook of Public Procurement* (CRC Press; 2008) .
- Pegnato, "Assessing Federal Procurement Reform: has the Pendulum Stopped Swinging"? (2003) 3 *Journal of Public Procurement* 145
- S. Schooner, "Fear of Oversight: the Fundamental Failure of Businesslike Government"

วารสารคุณภาพชีวิตกับกฎหมาย

ปีที่ 15 ฉบับที่ 1 (มกราคม - มิถุนายน 2562)

(2001) 50 **American University Law Review** 627

D. Jones, “Public Procurement in South East Asia: Challenge and Reform” (2007) 7

Journal of Public Procurement 3

V. Mosoti, “Reforming the Laws on Public Procurement in the Developing World: the Example of Kenya” (2005) 54 **International and Comparative Law Quarterly** 621.

K. Thai et al (eds.), **Challenges in Public Procurement: An International Perspective** (Boca Raton: PR Academics Press 2005), Ch. 2-5

Laffont, J.J. and J. Tirole (1993) **A Theory of Incentives in Procurement and Regulation**, The MIT Press, Cambridge, Massachusetts.

Lambsdorff, J. Graf (2000) “How Corruption in Government Affects Public Welfare: A Review of Theories”, Center for Globalization and Europeanization of the Economy, University of Goettingen, **Discussion Paper** 9, January 2001.

McAfee, R. P. and J. McMillan (1988) **Incentives in government contracting**, University of Toronto Press, Canada.

Tirole, J. (1993) **A theory of incentives in procurement and regulation** **Transparency International** (2001) <http://www.transparency.org/documents/cpi/2001/cpi2001.html>

UN(1999) “A strategy for improving public procurement”, International Trade Centre UNCTAD, Switzerland.

รายละเอียดสำหรับผู้เขียนในการส่งบทความ / รายงานวิจัยเพื่อลงตีพิมพ์ใน “วารสารคุณภาพชีวิตกับกฎหมาย”

วารสารคุณภาพชีวิตกับกฎหมาย เป็นวารสารของศูนย์กฎหมายการแพทย์ สาธารณสุข สิ่งแวดล้อม และวิทยาศาสตร์ คณะสังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อเผยแพร่ความรู้ผลงานวิจัย บทความวิชาการ และเพื่อเป็นสื่อกลางแลกเปลี่ยนข้อคิดเห็นที่เป็นประโยชน์ในทางวิชาการ

คำแนะนำสำหรับผู้สนใจส่งบทความมาลงวารสาร

- ส่งต้นฉบับผลงานที่สรุปแล้วจำนวนไม่เกิน 15 หน้า จำนวน 3 ชุด พร้อมเขียนชื่อและเบอร์ติดต่อกลับ
- ทางศูนย์ฯ จะส่งบทความให้ผู้ทรงคุณวุฒิตรวจและจะติดต่อผู้เขียนในกรณีแก้ไขจากผู้ทรงคุณวุฒิพิจารณาบทความ Peer Review เพื่อให้ทางผู้เขียนนำไปดำเนินการแก้ไข เมื่อแก้ไขเสร็จตามที่ประเมินจาก Peer Review ให้นำต้นฉบับที่แก้ไขมาส่งพร้อมไฟล์
- เมื่อบทความของท่านได้รับการตีพิมพ์ในวารสารแล้ว ทางศูนย์ฯ จะนำส่งให้กับผู้เขียน จำนวน 2 เล่ม ตามที่อยู่ที่คุณเขียนไว้ (ดาวน์โหลดแบบฟอร์มได้ที่ www.sh.mahidol.ac.th ศูนย์กฎหมายการแพทย์ฯ)

• การเตรียมต้นฉบับบทความวิชาการ (ไม่เกิน 15 หน้า)

- 1.ชื่อเรื่อง (Title) ต้องมีทั้งภาษาไทยและภาษาอังกฤษ
- 2.ชื่อผู้พิมพ์และสังกัด (Author & by-line) เขียน ชื่อ นามสกุล ทั้งภาษาไทยและภาษาอังกฤษ ในกรณีที่ผู้พิมพ์หลายคนให้เรียงชื่อตามลำดับความสำคัญที่แต่ละคนมีส่วนร่วมในงานวิจัยนั้นโดยใช้เครื่องหมาย * , ** ,*** ทำเชิงอรรถท้ายหน้า (footnote) ระบุตำแหน่งทางวิชาการ ชื่อสถานที่ทำงานหรือหน่วยงานและสถาบันของผู้เขียนที่เป็นปัจจุบัน
- 3.บทนำ (Introduction) ให้ข้อมูลข้อสนเทศและประเด็นสำคัญทางวิชาการรวมทั้งวัตถุประสงค์ของการวิจัยนั้น
- 4.หลักและคำอธิบายที่ผสมผสานกับข้อวิจารณ์โดยประกอบด้วยประเด็นย่อยหรือหัวข้อย่อยและคำอธิบายที่ผสมผสานกับข้อวิจารณ์หรือข้อเสนอแนะที่ก่อให้เกิดแนวคิดใหม่
- 5.สรุป (Conclusion)
- 6.การจัดทำเชิงอรรถและบรรณานุกรม (References) อ้างอิงโดยใช้ระบบแบบ APA (ไม่ควรเกิน 20 เล่ม)

• การเตรียมนิพนธ์ต้นฉบับ (Original article) รายงานวิจัย (สรุปไม่เกิน 15 หน้า)

- 1.ชื่อเรื่อง (Title) ต้องมีทั้งภาษาไทยและภาษาอังกฤษ
- 2.ชื่อผู้พิมพ์และสังกัด (Author & by-line) เขียน ชื่อ นามสกุลทั้งภาษาไทยและภาษาอังกฤษ ในกรณีที่ผู้พิมพ์หลายคนให้เรียงชื่อตามลำดับความสำคัญที่แต่ละคนมีส่วนร่วมในงานวิจัยนั้นโดยใช้เครื่องหมาย * , ** ,*** ทำเชิงอรรถท้ายหน้า (footnote) ระบุตำแหน่งทางวิชาการ ชื่อสถานที่ทำงานหรือหน่วยงานและสถาบันของผู้เขียนที่เป็นปัจจุบัน
- 3.บทคัดย่อ (Abstract) มีทั้งฉบับภาษาไทยและอังกฤษต้องเป็นความเรียงย่อหน้าเดียวมีความสมบูรณ์ครบถ้วน โดยมีสาระสังเขปประกอบด้วย วัตถุประสงค์ (Objective) วิธีดำเนินการวิจัย (การเก็บข้อมูล/ กลุ่มตัวอย่าง/ เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย/การวิเคราะห์ผล) (Materials and Methods) และสรุปผล (Results Conclusion) จำนวนไม่เกิน 300 คำ
- 4.คำสำคัญ (Keyword) เขียนเป็นคำ หรือวลี ทั้งภาษาไทยและอังกฤษ จำนวน 3 คำ
- 5.บทนำ (Introduction) ให้ข้อมูลข้อสนเทศและประเด็นสำคัญทางวิชาการรวมทั้งวัตถุประสงค์ของการวิจัยนั้น
- 6.วิธีดำเนินการวิจัย (Materials and methods) กล่าวถึงการออกแบบกลุ่มตัวอย่าง เครื่องมือที่ใช้เก็บรวบรวมข้อมูลและการวิเคราะห์ทางสถิติโดยเรียงเรียงตามขั้นตอน

7.ผลการวิจัย (Result) รายงานและอธิบายผลที่สำคัญที่เป็นจริงอาจมีตารางและภาพประกอบไม่เกิน 4 ตารางหรือภาพไม่เข้าช้อนกับคำบรรยาย

8.อภิปรายผล (Discussion) นำประเด็นที่สำคัญเป็นจริงของผลการวิจัยมาศึกษาอธิบายเรียงตามลำดับที่เสนอในผลว่าเหมือนหรือต่างจากผลการศึกษาของผู้อื่นอย่างไรโดยมีหลักฐานอ้างอิงที่น่าเชื่อถือ การนำผลมาประยุกต์ใช้รวมทั้งข้อเสนอแนะที่ได้จากการวิจัย และข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยในครั้งต่อไป

9.การจัดทำเชิงบรรณานุกรมและบรรณานุกรม อ้างอิงโดยใช้ระบบแบบ APA โดยอ้างอิงไม่ควรเกิน 20 เล่ม)

9.1) บรรณานุกรมหนังสือภาษาไทย

ชื่อ / ชื่อสกุล. // (ปีที่พิมพ์). // ชื่อเรื่อง. // ครั้งที่พิมพ์. // เมืองที่พิมพ์ / : / ผู้รับผิดชอบการพิมพ์.

ตัวอย่าง การอ้างอิงในเนื้อหา : (กิตกร มีทรัพย์,2544 : 10)

กิตกร มีทรัพย์.(2544). จิตวิทยาการเลี้ยงดูเด็ก. พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพฯ : อรุณการพิมพ์.

9.2) บรรณานุกรมหนังสือภาษาอังกฤษ

ชื่อสกุล./อักษรย่อชื่อต้น / อักษรย่อชื่อกลาง(ถ้ามี). // (ปีที่พิมพ์). // ชื่อเรื่อง. // ครั้งที่พิมพ์. //

เมืองที่พิมพ์ / : / ผู้รับผิดชอบในการพิมพ์.

ตัวอย่าง การอ้างอิงในเนื้อหา : (Hartley,1989 : 97-153)

Hartley, E.K. (1989). *Childhood and Society*. 2 nd ed. New York : MC Graw -Hill.

9.3) บรรณานุกรมวิทยานิพนธ์

ชื่อผู้เขียน. // (ปีที่พิมพ์). // ชื่อเรื่อง. // ระดับวิทยานิพนธ์, / ชื่อสาขา / คณะ // ชื่อมหาวิทยาลัย.

ตัวอย่าง การอ้างอิงในเนื้อหา : (ภัครพร กอบพิงตน,2540 : 54-69)

ภัครพร กอบพิงตน. (2540). การประเมินคุณภาพการพยาบาลผู้คลอดปกติในโรงพยาบาลนครพิงค์
จังหวัดเชียงใหม่. วิทยานิพนธ์พยาบาลศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการพยาบาล
บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.

9.4) บรรณานุกรมบทความจากหนังสือ

ชื่อผู้เขียน. // (ปีที่พิมพ์). // ชื่อบทความ. // ใน / ชื่อบรรณาธิการ (บรรณาธิการ)(ถ้ามี). //

ชื่อหนังสือ. // (หน้า / เลขหน้า). // เมือง / : / ผู้รับผิดชอบในการพิมพ์.

ตัวอย่าง การอ้างอิงในเนื้อหา : (สมจิต หนูเจริญกุล และประคอง อินทรสมบัติ,2536 : 749-781)

สมจิต หนูเจริญกุล และประคอง อินทรสมบัติ. (2536). การประเมินผลการพยาบาล ในมยุรา
กาญจนากร (บรรณาธิการ). เอกสารการสอนชุดวิชาโมติและกระบวนการพยาบาล
หน่วยที่ 8 - 15. (หน้า 749- 781). กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.

9.5) บรรณานุกรมบทความจากวารสาร

ชื่อผู้เขียน. // (ปีที่พิมพ์). // ชื่อบทความ. // ชื่อวารสาร. ปีที่หรือเล่ม(ฉบับที่),เลขหน้า.

ตัวอย่าง การอ้างอิงในเนื้อหา : (วิทยาคม ยาพิศาล,2547 : 147 - 153)

วิทยาคม ยาพิศาล. (2547). การพัฒนาคุณภาพระบบงานศูนย์วิทยาศาสตร์การแพทย์เชียงใหม่ตาม
แนวทางการตรวจติดตามทางวิชาการและระบบคุณภาพ. *กรมวิทยาศาสตร์การแพทย์*,46(3),142 - 153.

9.6) บรรณานุกรมจากเว็บไซต์

ชื่อผู้เขียน./ // (ปีที่พิมพ์). // ชื่อเรื่อง. // สืบค้นเมื่อวัน เดือน ,ปี , จากชื่อเว็บไซต์ : URL

**ตัวอย่าง การอ้างอิงในเนื้อหา : (Lynch T,1996.) ถ้าไม่มีชื่อผู้แต่งให้ใส่ชื่อเรื่องหรือดูจากเว็บว่าใคร
เป็นเจ้าของ**

Lynch, T. (1996). *DS9 trials and tribble-ations review*. Retrieved October 8,1997, from Psi Phi :
Bradley's Science Fiction Club Website : <http://www.bradley.edu/psiphi/DS9/ep/503r.html>

จริยธรรมในการตีพิมพ์ผลงานในวารสารคุณภาพชีวิตกับกฎหมาย (Publication Ethics)

การดำเนินงานของกองบรรณาธิการวารสารคุณภาพชีวิตกับกฎหมายได้กำหนดจริยธรรมในการตีพิมพ์ผลงานในวารสารคุณภาพชีวิตกับกฎหมาย ดังนี้

กองบรรณาธิการวารสารคุณภาพชีวิตกับกฎหมาย

1. กองบรรณาธิการจะพัฒนาการบริหารจัดการ และยกระดับวารสารคุณภาพชีวิตกับกฎหมายให้มีคุณภาพอยู่เสมอ
2. กองบรรณาธิการจะไม่เปิดเผยข้อมูลของผู้เขียนบทความ และผู้พิจารณาบทความแก่บุคคลอื่นๆ ที่ไม่เกี่ยวข้อง
3. กองบรรณาธิการจะต้องไม่มีผลประโยชน์ทับซ้อนกับผู้เขียนบทความ และผู้พิจารณาบทความ
4. กองบรรณาธิการจะต้องไม่ตีพิมพ์ผลงานของตนเองอย่างมีนัยสำคัญ

ผู้พิจารณาบทความ (Peer Review)

1. ผู้พิจารณาบทความจะต้องไม่เปิดเผยข้อมูลของบทความที่ส่งมาเพื่อพิจารณาแก่บุคคลที่ไม่เกี่ยวข้อง
2. ผู้พิจารณาบทความจะต้องมีความเชี่ยวชาญในสาขาวิชานั้นๆ โดยพิจารณาเนื้อหาบทความในสาขาวิชานั้นๆ ในเชิงวิชาการอย่างเข้มข้น อีกทั้งไม่ใช้ความคิดเห็นส่วนตัวมาเป็นเกณฑ์ในการพิจารณาบทความ
3. เมื่อผู้พิจารณาบทความพบว่า บทความมีความซ้ำซ้อนกับผลงานชิ้นอื่นๆ ผู้พิจารณาบทความจะแจ้งให้กองบรรณาธิการทราบ
4. ผู้พิจารณาบทความจะไม่รับพิจารณาบทความที่ตนเองมีผลประโยชน์ทับซ้อน เช่น บทความที่ตนเองมีส่วนร่วม หรือมีความสัมพันธ์กับผู้เขียน/หน่วยงานที่จะมีผลต่อการพิจารณาบทความ

ผู้เขียนบทความ

1. ผู้เขียนบทความจะต้องรับรองว่าบทความที่ส่งมายังวารสารคุณภาพชีวิตกับกฎหมายไม่ใช่บทความที่ละเมิดลิขสิทธิ์ของผู้อื่น และไม่เคยลงตีพิมพ์ในวารสารใดมาก่อน
2. ผู้เขียนบทความได้ส่งบทความเพื่อตีพิมพ์ลงวารสารคุณภาพชีวิตกับกฎหมายเพียงแห่งเดียวเท่านั้น
3. ผู้เขียนบทความจะต้องปฏิบัติตามรูปแบบที่วารสารคุณภาพชีวิตกับกฎหมายกำหนด
4. ผู้เขียนบทความจะต้องปรับแก้ไขบทความตามผลการพิจารณาของผู้ทรงคุณวุฒิให้แล้วเสร็จภายในเวลาที่กำหนด